Filipinlerde Halk Savaşı ve Toprak Devrimi

Amado Guerrero

www.DEVKUP.com

Bölüm Bir

FİLİPİNLER TARİHİNE BAKIŞ

«Toplumdaki gelişmeler esas olarak toplumun iç çelişmelerinin, yani üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin, sınıflar arasındaki çelişmenin ve eski ile yeni arasındaki çelişmenin gelişmesine bağlıdır; toplumu ilerleten ve yeni toplumun eski toplumun yerini almasını hızlandıran, işte bu çelişmelerin gelişmesidir.»

MAO ZEDUNG

I. Filipinler ve Filipinler Halkı

Filipinler, tropikal bir iklime sahip ve dağlarla kaplı bir takımadadır. Ekvator'un biraz yukarısında yer alır ve Pasifik Okyanusu, Çin Denizi ve Celebes Denizi ile çevrilidir. Asya kıtasının 600 mil kadar güneydoğusundadır ve kuzeyde Çin, güneyde Endonezya ve Kuzey Kalimantan ile çevrili bir kuzey-güney ekseni üzerinde yer alır.

Filipinlerin coğrafî konumu Filipin halkını dünya proletarya devriminin merkezine tam olarak yaklaştırmakta ve Güneydoğu Asya'daki güçlü devrimci hareketlerin dev dalgasının parçası yapmaktadır. Filipinler'in Asya'nın dış ucunda bulunmasına ve Asya'dan kopuk gibi görünmesine, karşısında dünyanın bir numaralı düşmanı ABD emperyalizmi bulunmasına rağmen, Filipin halkı Çin Halk Cumhuriyeti ve Asya'nın bütün devrimci halklarının gerçekleştirdiği büyük bir yenilmez siyasî yükselişe güvenebilir.

Filipinler toplam alanı 297.000 kilometrekare olan 7.100 ada ve adacıktan oluşmaktadır. Aynı zamanda esas

yerleşim bölgeleri olan en büyük iki ada Luzon ve Mindanao'dur. Birincisinin toplam alanı 139.000 kilometrekare, ikincisinin ise 95.000 kilometrekaredir. Üçüncü büyük bölge ise, takımadaların merkezî parçası üzerinde Visayalar denilen adalar ve adacıklar topluluğudur. Bütün ülkenin düzensiz kıyı şeridi 16.300 km.'den biraz azdır. Dağlardan inen nehir kolları her yıl adaları sularla kaplar. Ovalar ve vadilerde nüfus fazladır.

Volkanik dağlar, çok sayıda nehirler ve tropikal iklim, Filipinler'e hem beslenme için çok çeşitli tahıl ürünleri, hem de sanayi için elverişli son derece verimli tarım alanları sağlar. Filipinler'in çok geniş ormanları, maden, denizcilik ve enerji kaynakları vardır. Ormanlar ülkenin üçte birinden biraz fazlasını kaplar. Maden yatakları arasında demir, altın, bakır, nikel, petrol, kömür, krom ve bir çok diğer zenginlikler bulunur. Başlıca nehirleri, toprakların sürekli sulanması ve ayrıca ülkenin her tarafına elektrik sağlanması için denetim altına alınabilir. Hem iç bölgeleri, hem de balık avlanma sahaları zengindir. Denizcilik sanayinin kurulması için çok sayıda uygun limanlar ve su geçitleri bulunmaktadır.

Eğer Filipinler'in doğal zenginlikleri Filipin halkının kendisi tarafından, kendi yararı için işlenebilse ve geliştirilebilseydi, bugünkünden birkaç kat daha fazla bir nüfusu beslemeye yeter de artardı bile. Ancak, A.B.D. emperyalizmi, yerli feodalizm ve bürokrat-kapitalizm, Filipin halkının kendi doğal kaynaklarını kendi yararları için kullanmasını engellemektedir. Şimdi ABD emperyalizmi ve onun uşakları bu doğal zenginlikleri, kitleleri ölesiye çalıştırarak kendi bencil çıkarları ve dar hesapları doğrultusunda sömürüyorlar.

Filipinler'in bugünkü nüfusu yaklaşık 37 milyondur ve yıllık nüfus artışı oranı yüzde 3.5'tur. Nüfusun yüzde yetmiş beşi iç bölgelerde, geri ve feodal şartlarda yaşamaktadır. Yabancı ve feodal sömürü olmasaydı, Filipin halkı yalnız ekonomik bakımdan kendi kendine yeterli olmakla kalmayacak, aynı zamanda sosyal gelişmenin bütün alanlarında üstün başarılar elde edebilecekti. Gericilerin, ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat-kapitalizm gibi temel sorunları örtbas etmek için, sürekli olarak Maltus ağıyla «aşırı nüfus» hakkında etkileri gevezeliklerde «sorun» olarak ifade ettikleri nüfus gerçekte ilerleme için büyük bir güç olabilirdi.

Filipin halkı çeşitli ırklardan oluşmuştur. Halkın yüzde seksen beşinden fazlasını meydana getiren Malay'lar esas ırktır. Halkın ırk bileşiminde diğer önemli unsurlar Endonezyalılar ve Çinlilerdir. Arap, Hint, İspanyol, Amerikan ve Negrito ırklar da vardır. Ancak bunlar sınırlı ölçülerdedir.

Tarih öncesi zamanlarda takımadalardaki yerleşmeler üzerine birçok teoriler vardır. Bunlardan genellikle en çok kabul edilenleri belirtebiliriz.

Filipinler'in ilk sakinleri, 25.000 ilâ 30.000 yıl kadar önce Pleistosen çağında Filipinler'e gelen küçük siyah insanlar, Aeta'lar ve Negrito'lardır. Onları, 5.000 ilâ 6.000 yıl kadar önce, beraberined taş devri kültürünü getiren, Güneydoğu Asyadan gelen ilk Endonezyalı göçmen dalgası izledi. Hindi Çini ve güney Çin'den beraberlerinde neolitik veya bronz-bakır kültürünü getiren ikinci Endonezya'lı akımı M.Ö. 1500 lerde geldi.

Daha sonraları Filipin halkının esas ırkını oluşturacak olan Malay ırkı üç büyük dalga halinde geldi. Hint

kültür etkilerini getiren ilk Malay dalgası M.Ö. 300 ilâ 200 yılları arasında geldi ve bunlar İlicano'lar, Pampango'lar, Visayan'lar ve Bikolano'ların ataları oldular. Bir yazı sistemine sahip oldukları için ilk tarihî kayıtları bırakanlar bunlar olmuştur. 14. yüzyılın ikinci yarısında ve 15. yüzyılda gelen üçüncü Malay akımı, Sulu'da ve Mindanao'da İslâmiyetin temellerini atan Arap tüccarları ve din hocalarını beraberlerinde getirdiler.

Bugün milli azınlıklar nüfusunun yüzde 14'ünü oluşturmaktadır. Milli azınlıklar birkaç on yıl önce toprak yağmacılarının onları soymalarına ve baskı altına almalarına kadar takımadaların daha büyük bir parçasında yaşıyorlardı. Mindanao'daki Müslümanların ve bütün ülkeye dağılmış Hristiyan olmayan dağ kabilelerinin durumunda olduğu gibi bu azınlıklar, başta İspanyol sömürgeciliğinin kışkırttığı Hıristiyan şovenizmi ve ABD emperyalistleri tarafından halkın geri kalan kısmında uzaklaştırıldılar. Bundan başka yabancı ve feodal sömürücülerin güdümündeki Malay ırkçılığı vardır. Bu, genellikle Çinlileri ve Aeta'ları hedef almaktadır.

Bugün, yüzden fazla dil ve lehçe vardır. En çok konuşulan sekiz dil Tagalog, İlocano, Pangasinan, Pampango, Sugbuhanon, Hiligaynon, Samarnon ve Maguindanao'dur. Tagalog, şimdi artık halkın büyük bir çoğunluğu tarafından değişik akıcılıkta da olsa konuşulabilen millî dilin temelidir.

II. İspanyol Sömürgecilerinin Halk Üzerindeki Etkileri

İspanyol sömürgecilerinin gelmesinden önce, Filipin adaları halkı birçok bölgelerde yarı-komünal ve yarı-kö-

leci toplum sistemine ve de özellikle Mindanao ve Sulu gibi feodal İslam dininin kök saldığı belirli bölgelerde feodal toplum sistemine sahipti. Aeta'lar en geri toplum düzeni olan ilkel komünal toplum düzenine sahiplerdi.

Tüm adalardaki tipik toplum birimi **barangay**'dı. Barangay diğer benzerlerinden bağımsız, temel siyasî ve ekonomik birimdi. Herbirinin birkaç yüz kişilik halkı ve az miktarda toprakları ve başlarında **rajan** veya **datu** denilen bir reis bulunuyordu.

Barangay'ın toplum yapısı şu şekildeydi: Kendi öze mülkiyetindeki toprakları ve klan veya komün adına yönetimi altında bulunan toprakları artırmaya başlayan bir avuç soylu, yönetici sınıf; yaşamaları için yeterli toprağa sahip olan veya yöneticilere özel hizmet gören ve toprakla çalışmak zorunda olmayan **maharlika**'lar denilen özgür ara sınıf; ve elde ettiği ürünü soylularla paylaşmak zorunda olan, yani serfler, **timawa**'lar ile üründen hiç bir pay almadan çalışan köleler ve yarı-kölelerin de içinde bulunduğu ezilen sınıflar. O zamanlar iki çeşit köle vardı: Kendilerine ait kalacak yerleri olanlar, **aliping namamahay** ve efendilerinin evinde oturanlar, **aliping sagigilid.** Serf ve köle ailelerinden gelenler, borçlarını vergilerini ödeyemeyenler, suçlarının kefaletini vermek zorunda olanlar ve barangaylar arasındaki savaşlarda esir düşenler serf veya köle statüsüne giriyordu.

Sulu ve Mindanao'daki İslâm Sultanlıkları barangay'lardan daha ileri bir siyasi ve iktisadî gelişme düzeyini temsil ediyorlardı. Bunlar, toplum düzeni olarak feodal bir yapıya sahiplerdi. Bunların herbirinde barangay'lardan daha fazla insan ve daha geniş topraklar bulunuyordu. Birkaç **datu** üzerinde mutlak hakimiyeti olan Sultan, kalıtsal

«ilâhî hak»kın bir sonucu olarak kendisini yönetme ayrıcalığına sahip kabul ediyordu.

Belli toprakların sahibi olmaktan uzak, esas olarak komünal toprakların yöneticileri olarak görünmelerine rağmen, sultanlar, datu'lar ve soylular dinî vergi şeklinde toprak kiralarını tesbit ediyorlar ve emekçi kitlelerin sırtından refah içinde yaşıyorlardı. Maiyetlerindeki din hocaları, yazıcıları ve önde gelen savaşçılarıyla toprak ağası sınıfını oluşturuyorlardı.

Sultanlıklar, İspanyol sömürgeçilerinin gelmesinden önceki iki yüzyıl içinde ortaya çıktılar. Bunlar, üçüncü Malay akımı denilen göçmenler arasında kuruldu. Bu göçmenlerin yöneticileri, yerleşmek üzere seçtikleri topraklardaki müslüman olmayan esas sakinleri ya islamlaştırmaya çalıştılar, satın aldılar, köleleştirdiler ya da onları bu topraklardan söküp attılar. Serfler ve köleler, benzer şekilde, tarlaları sürmede ve toprak elde etmek üzere ormanları temizleme işlerinde kullanılıyorlardı.

Takımadaların her tarafındaki barangay'ların büyümesi, ya köle veya serflerin çalıştırılması yoluyla tarım üretiminin artırılması ya da savaşlardaki fetihler ve barangay'lar arasındaki soylu evlilikleriyle mümkün olabiliyordu. Barangay'ların birleşmesi genellikle bir barış anlaşmasının, karşılıklı bir anlaşmanın veya ortak iç ve dış düşmanlara karşı mücadele etmek için yapılan bir ittifakın sonucunda oluyordu.

Bu sözkonusu toplum düzeni şekillerinden açıkça görüldüğü gibi, Filipinlerin sömürge öncesi sakinleri daha ileri bir sosyal gelişme için bir iç temele sahiplerdi. Hem barangay'da hem de sultanlıkta, ömrünü tamamlayıncaya kadar ve yeni bir üretim biçimiyle değiştirilinceye

kadar gelişmek zorunda olan belirli bir üretim biçimi vardı. Aralarındaki mücadeleler sosyal gelişmeye yol açacak olan belirli sınıflar vardı. Nitekim, barangay içindeki sınıf mücadelesi artık barangay'lar arası savaşlara varmaya başlıyordu. Barangay birçok bakımdan Yunan Kent (site) devletine, sultanlık ise diğer ülkelerdeki feodal devletlere benziyordu.

Halk düzlüklerde veya dağlarda sulama sistemleri ve çok geniş tarım alanları geliştirmişti. İfugao pirinç tarlaları, halkın çok üstün mühendislik yeteneğinin bir ürünüydü; yan yana sıralansa 19.300 km.'yi bulan bir mucize. Hayvancılık, balıkçılık ve içki mayacılığı yapılıyordu. Ayrıca madencilik, madenî alet, silah ve süs eşyası yapımı, kerestecilik, gemi yapımı ve dokumacılık da vardı. El sanatları hızla gelişiyordu. Savaşlarda barut da kullanılmaya başlamıştı. İspanyollar geldiklerinde, kuzeyde Manila'ya kadar, artık silahları arasında toplar da bulunan bir müslüman topluluk vardı.

Yönetici sınıfların, yönetikleri toplum sistemini sürdürmek, diğer barangay'lara karşı bağımsızlıklarını korumak ve yabancı istilacılara karşı koyabilmek için silaha ihtiyaçları vardı. Hukuk sistemlerinin izleri bugün hâlâ Kalatiyaw Kanunu ve İslam kanunlarında görülmektedir. Bunlar, onların kültürlerinin mihenk taşlarıdır. Destanlar, halk türküleri, maniler ve şiirleri içeren yazılı bir edebiyatları; çeşitli müzikleri ve dansları, çeşitli müzik ve dans aletleri; aralarında özenle şekil verdikleri çanlar, davullar, gonglar, kalkanlar, silahlar, aletler, mutfak eşyaları, kayıklar, taraklar, pipolar, kireçten yapılmış borular ve sepetlerin bulunduğu elsanatları ürünleri vardı. Ağaç, kemik, boynuz ve metallerden tasvirler yontuyorlardı. Anito

ibadetinin ve çok tanrıcılığın hakim olduğu bölgelerde bitki ve hayvan tasvirleri, İslam inancının hakim olduğu bölgelerde ise geometrik ve arabesk tasvirler yapılıyordu. İspanyol **conquistadores**'lerin (fetihçilerinin) geldikleri sıradaki durumun bir belgesi olan Morgan'ın **Sucesos de las İslas Filipinas** adlı yapıtından daha sonraları Dr. Jose Rizal sömürge öncesi zamanlardaki **indios**'ların (yerlilerin) başarısının kanıtı olarak yararlandı.

Luzan'dan Mindanao'ya kadar uzanan adalar arası ticaret vardı. Çin, Hindi Çini, Kuzey Borneo, Endonezya, Malaya, Japonya ve Tayland gibi komşu ülkelerle ticarî ilişkiler çok gelişmişti (*). Hindistan ve Orta Doğu gibi uzak yerlerden gelen tüccarlar adaların sömürge öncesi sakinleri ile ticaret yapabilmek için birbirleriyle mücadele ediyorlardı. Daha 9. Yüzyılda, Sulu, Kamboçya, Çin ve Endonezya'dan gelen ticaret gemilerinin yanaştığı önemli bir ticaret merkeziydi. Arap tüccarlar Sulu'dan Kıta Çin'ine Kanton limanı üzerinden mal taşıyorlardı. 14. Yüzyıl'da 60 gemiden meydana gelen bir Çin ticaret filosu Manila Körfezi, Mindoro ve Sulu'da demirledi. Daha önceleri de Çin yelkenli ticaret gemileri Filipin kıyılarının değişik yerlerine zaman zaman geliyorlardı. Ticarette, ya karşılıklı mal değişimi sistemi ya da takas aracı olarak altın ve metal gonglar tepsiler) kullanılıyordu.

III. İspanyol Sömürgeciliği ve Feodalizm

Adalardaki halkın bütününü veya büyük bir kısmını içine alan siyasî bir birliğin bulunmaması, İspanyol fetih-

---

(*) Daha iyi anlaşılması için bu ülkelerin bugünkü isimleri kullanılmıştır.

çilerinin (conquistadores) halk üzerindeki isteklerini adım adım, hattâ başlangıçta birkaç yüz kişilik sömürgeci birliklerle kabul ettirmesine yol açtı. Macellan 1521'de Lapu-Lapu'ya karşı Humabon'un tarafını tutarken malûm böl-ve-yönet taktiğini uyguladı. Bazı barangay'ları Hıristiyan dinine geçmeye ikna ederek ve sonra da onları sömürgeci boyunduruğuna karşı direnen diğer barangay'lara karşı harekete geçirmekle işe başladı. Ancak, 1565 ve sonraki yıllarda isyancı barangay'ları kılıçla zararsız hale getirmek için Sikatuna'nın temsil ettiği çok sayıda barangay reisini aldatmayı ve Visayas ile daha sonraları Luzon'da haç altındaki ilk sömürge yönetimlerini kurmayı başaran Legazpi oldu.

Üç yüzyılı aşkın İspanyol yönetimi sırasında gelişen toplum şekli sömürgeci ve feodaldi. Bu, esas olarak, İspanyol sömürge görevlilerini, Katolik din adamları ve yerli kukla reisleri içine alan toprak ağaları tarafından yönetilen bir toplumdu. Halk kitleleri serf statüsünde tutuluyordu ve özgür insanların (vasalların) bile ellerindekiler alınıyordu.

1570'de İspanyol sömürgecileri kendilerine bağımlı kıldıkları barangay'ları **encomiendas** denilen daha büyük siyasi ve ekonomik birimlerde toplamaya başladılar. Yerli halkın boyunduruk altına alınmasındaki «değerli hizmetleri» karşılığında sömürge görevlileri ve katolik din adamları, krallığın armağanı olarak geniş topraklarla, encomiendas'larla ödülendirildiler. **Encomienda** sistemi, 17. yüzyıl'da, artık düzenli eyaletlerin kurulmasının mümkün olmasıyla ve sömürgecilerin büyük çapta özel toprak sahipliğini kurmalarına hizmet ettikten sonra giderek ortadan kalkacaktı.

Encomenderos'lar, halkın manevî refahını sağlama kisvesi altında vergi topladılar, halkı angaryaya zorladılar ve yerli halkı askere aldılar. Krallığın bağışladığı kendilerine ait toprakların sınırlarını keyfi olarak genişlettiler, halkın daha önce işlediği topraklara el koydular ve angarya çalıştırarak daha fazla toprağı tarıma açtılar. Ormanlardan çeşitli inşaat işleri için gerekli olan kerestenin kesilmesiyle açılan yerleri tarım alanlarına dönüştürmek sömürgecilerin işine geliyordu.

Resmî binalar, özel evler, kiliseler, kaleler, yollar, köprüler ve ticarî ve askerî seferler için gemiler inşa ediliyordu. Bunlar, taşçılık, ağaç kesimi, taşımacılık, kerestecilik, tuğla yapımı ve inşaat işleri gibi yakın ve uzak yerlerdeki işlerde kitlelerin zorla çalıştırılmasını gerektiriyordu.

Sömürgenin işlerini yürütmek için Manila'da merkezî hükümet kuruldu. Bu hükümetin başı, Filipin halkının vergi ödemeye, bedava çalıştırılmaya ve asalak sömürge görevlilerini, kilise mensuplarını ve askerleri doyurmaya yetecek kadar tarımsal artı değer üretmeye zorlanmasını denetleyen İspanyol genel valiydi. İspanyol genel vali, hem sömürgeci düzeni zorla kabul ettirmek için orduya sahipti; hem de halkı manevî ve iktisadî kölelik altında tutmak için kiliseyle işbirliği yapıyordu. Manila-Acapulco ticaret kalyonlarının baş nakliyeciliğini yaparak ve tüccarlara nakliyeci ruhsatları dağıtarak görevde kaldığı kısa süre içinde zengin oluyordu.

16. yüzyıl sonlarından 19. yüzyıl başlarına kadar, Çin ve diğer komşu ülkelerden gelen bazı mallardaki Manila - Acapulco ticareti, merkezî hükümete ve işbilir din adamlarına doğrudan yüksek gelirler sağlıyordu. Bu giderek azaldı ve 18. yüzyılın birinci yarısından sonra ve bütün

19. yüzyıl boyunca onun yerini, çeşitli yabancı gemilerle yapılan şeker, kenevir hindistan cevizi, tütün, çivit ve daha kârlı diğer ihracat maddeleri aldı. Emekçi kitleler, İspanyol sömürgecilerinin daha fazla kâr edebilmesi için bu ihraç ürünlerini geniş çapta yetiştirmeye zorlanıyorlardı.

Eyalet seviyesinde sömürge yöneticisi **alcalde-mayor** (kadı-vali) idi. O, hem yönetim, hem de yargı gücünü yürütüyor, şehirlerden vergi topluyor, eyaletteki ticareti tek elde toplama yetkisinden yararlanıyor ve tefecilik yapıyordu. Alçakça ticaret ve tefecilik yapmak için hükümet ödeneklerini işletiyor, ayrıca kilisenin «sadaka» sandığından, **obras pias**'dan borç alıyordu.

Şehir seviyesinde, resmen **principalia** tarafından seçilen baş kukla görevli, **gobernadorcillo** bulunuyordu. **Principalia**, eski ve yeni **gobernadorcillo**'lar ve **cabezas de barangay** denilen kasaba yöneticilerinden oluşuyordu. Esas olarak, eski barangay yönetiminin İspanyol sömürgeci sistemi içinde eritilmesini temsil ediyordu. **Principalia** üyeliğini belirleyen özellikler ise, varlık, okur-yazarlık, soyluluk ve elbete dış zorbalığa kuklalık idi.

Gobernadorcillo ve ondan daha alttaki **cabezas de barangay**'ın en önemli görevleri vergilerin toplanması ve angaryaya zorlamaktı. Bunları yürütmedeki herhangi bir başarısızlık karşısında servetleri tehlikeye düşürüyordu. Ancak, genellikle **gobernadorcillo**'nun günahlarını **cabezas de barangay**'lar çekiyordu. Bu kukla yöneticiler de iflastan kurtulmak ve sömürgeci efendilerinin gözünden düşmemek için sömürgeci zulmün esas yükünü köylü kitlelerine yüklüyorlardı.

Klasik feodalizm modelinde kilise ve devletin birliği sömürgeci yapının tümüne hakimdi. Sömürge uyruğun-

daki herkes doğumundan ölümüne kadar kilisenin vesayeti altındaydı. Kilisede mimber ve günah çıkarma hücresi ustaca sömürgeci propaganda ve casusluk için kullanılıyordu. Okullar çocukların beyinlerini kendi ülkelerine karşı zehirlemek için kullanılıyordu. Santo Tomas Krallık ve Papalık Üniversitesi 1611 yılında kurulmasına rağmen, 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar sadece İspanyolları ve **creoles**'leri (sömürgelerde doğmuş İspanyollar) kabul ediyordu. Sömürgeci bürokrasinin yüksek mevkilerde yerlilere ihtiyacı yoktu. Papazlar kitlelere, adaklar, dua kitapları, azizlerle ilgili kitaplar, kutsal giysiler, dinî piyesler, Müslümanlık aleyhtarı **moro-moro**'lar ve görkemli dinî bayramlar ve törenlerle dolu bir yobaz kültürün propagandasını yapıyorlardı. Papazlar sömürge öncesi kültürün el sanatlarını şeytan işi diyerek yakmışlar ve tahrip etmişler, yerli kültürün sadece sömürgeciliği ve orta çağ düşüncesini yerleştirmeğe yarayacak yanlarına dokunmamışlar ve onları kendilerine mal etmişlerdi.

Papazların mülkiyetlerindeki geniş topraklara sahip malikanelerin bulunduğu kasabalarda, hem maddî temelde, hem de üstyapıda papazların mutlak ve zulmedici hakimiyetleri vardı. Gerek sömürge merkezinde, gerekse her eyalette papazlar çok geniş siyasî yetkileri ellerinde tutuyorlardı. Vergilendirme, nüfus sayımı, istatistik, ilkokullar, sağlık ve kamu işleri ve yardım dernekleri gibi çeşitli işler onların denetimi altındaydı. İkamet belgeleri, askere alınacakların durumu, yerel yönetimin bütçesi, yerel görevliler ve polis memurlarının seçilmesi ve kilise okullarındaki öğrencilerin sınavları onların onayından geçiyordu.

Yerel görevlilerin seçilmesine karışıyorlardı. Zaten o kadar büyük yetkileri vardı ki, genel vali dahil en üstte-

kinden en alttaki görevliye kadar bütün sömürge yöneticilerinin değiştirilmesi, yetkilerinin kısıtlanması veya görevden alınmasında etkili olabiliyorlardı. Hattâ, feodal çıkarlarına uygun olarak, genel valileri öldürebiliyorlardı. Örneğin, 1668'de Salcedo ve 1719'da Bustamente'yi öldürdüler ve cezalandırılmadılar. Kendi yöneticileri arasında bu kadar acımasız olabilirken, «kâfirler» ve «ayak takımı» adını verdikleri yerli isyancılara karşı giriştikleri baskı ve sindirme avında daha da zalim oluyorlardı.

İspanyol sömürge rejimi boyunca, takımadaların her tarafında zaman zaman vergilere, angaryaya, ticaret tekellerine, aşırı toprak rantına, toprak gasbına, katolikliğin zorla kabul ettirilmesine, keyfî kurallara ve gerek kilise, gerekse kilise dışındaki sömürge yöneticilerinin diğer zalim işlerine karşı isyanlar patlak verdi. Değişik boyutlarda ve sürelerde en azından 200 ayaklanma oldu. Bu ayaklanmalar Filipin halkında büyük bir devrimci gelenek yaratacak şekilde giderek büyüyen bir güçle gelişti.

Sömürgeci yönetimin ilk yüzyılındaki en önemli ayaklanmalar, 1564'de Lakandula ve Süleyman'ın ve 1587-1588'de Magat Salamat'ın önderliklerinde Manila'daki ve 1596'da Malagay Salamatın önderliğinde Manila'daki ve 1596'da Magalat önderliğinde Cagayan'daki ayaklanmalardır. 17. yüzyılın başında Kuzey Luzon'un merkez dağlık bölgesindeki İgorotlar kendilerini sömürgeleştirmeye yönelen çabalara karşı ayaklandılar ve bağımsızlıklarını korumak için yaşadıkları toprakların savunmaya elverişli durumundan yararlanmasını bildiler. Hemen hemen aynı sıralarda, 1621-1622'de Bohol'da Tamblot ve Leyte'de Banka mücadele bayrağını yükselttiler. 1621'de Nueva Vizcaya'da ve 1625-27de Cagayanda da ayaklanmalar patlak verdi.

17. yüzyılda en geniş ayaklanmalar, güney eyaletlerde Sumuroyun önderliğindeki ve kuzey eyaletlerdeki Maniago, Malong ve Almazan ayaklanmalarıdır. Sumuroy ayaklanması 1649'da Samar'da başladı ve kuzeyde Albay ve Camarines Sur'a kadar, güneyde Masbate, Cebu, Camiguin, Zamboanga ve Kuzey Mindanao'ya kadar yayıldı. Buna paralel olarak gelişen Maniago, Malong ve Almazon ayaklanmaları 1660'da sırasıyla Pampanga, Pangasinan ve İlocos'da başladı. Malong, ayaklanmasını Pampanga, İlocos ve Cagayan'a kadar genişletti. Yerel bir ayaklanma da 1663'de Tapar önderliğinde Oton ve Panay'da patlak verdi.

İspanyol sömürge yönetimi boyunca, gerek Mindanao Müslümanları, gerekse özellikle Kuzey Luzon'da İgorotlar olmak üzere hemen her adada dağlık bölgelerdeki halk direnmelerini sürdürdüler. Sömürgeciliğe karşı tutarlılıkla savaşan bu insanlar dışında, Bohol halkı da 1744'den 1829'a kadar 85 yıl yabancı zorbalara karşı mücadele verdi. Bohol halkına başlangıçta Dagohay, sonraları da onun takipçileri önderlik etti. En güçlü oldukları zamanda 20.000 kişilik bir güce ve dağdaki üslerinde kendi hükümetlerine sahiplerdi.

Daha önceki yenilgilere rağmen, Pangasinan ve Ilocos eyaletleri halkı, sömürge yönetimine karşı defalarca başkaldırdı. 1762-1764'de Palaris önderliğindeki ayaklanma büyük Pangasinan eyaletinin her tarafına yayıldı. 1762-63'de Diego Silang (ve onun hainice öldürülmesinden sonra da karısı Gabriela'nın) önderliğindeki ayaklanma İlocos'dan kuzeyde Cagayan Vadisi'ne, güneyde ise Pangasinan'a kadar genişledi. Bu ayaklanmalarla, Mani-

la'nın İngilizlerin eline geçmesinden ve İspanya'nın Yedi Yıl Savaşındaki yenilgisinden yararlanılmaya çalışıldı.

18. yüzyılda, sömürgeciliğe karşı halk ayaklanmaları giderek artan bir şekilde feodalizme karşı bilinçli mücadele niteliği kazandı. Önceleri, güçlükler ve angarya işkencesi ayaklanmaların başlıca nedenleriydi Papazların konaklarının topraklarını hile yoluyla keyfi olarak genişletmeleri ve toprak rantının da keyfi olarak artırılması özellikle Merkezî Luzon ve Güney Luzon'daki halkı harekete geçirdi. Matienza, halkın topraklarını azgın bir şekilde gasbeden Cizvitlere karşı bir ayaklanmaya önderlik etti. Bu ayaklanma Lian ve Nasugbu, Batangas'tan komşu eyaletlere Laguna, Cavite ve Rizal'e doğru genişledi. Takımadaların Merkezî Luzon ve Güney Luzon dışındaki diğer eyaletlerinde ayaklanmalar daha çok, sömürgeci hükümetinin 18. yüzyıl sonlarına doğru ve 19. yüzyıl boyunca giriştiği tekelci ve müsadereci girişimler sonucu gelişiyordu. 1807'de İlocono'lar şarap tekelciliğine karşı ayaklandılar. 1814'de Sarrat ve İlocos Norte'de ikinci defa ayaklandılar ve birkaç toprak ağasını öldürdüler. 1896 Filipin devrimi öncesindeki bütün ayaklanmaları bastırmak için İspanyol sömürgecileri, kendi kardeşlerine savaştırmak üzere çok sayıda köylüyü askere aldılar. Böylece, ayaklanmalar hızla gelişip yayılırken, askere alma başlıca zulüm şekli oldu.

IV. 1896 Filipin Devrimi

19. yüzyılda sömürgeci ve feodal yağmacılığın yoğunlaşması ve keskinleşmesi süreci tamamlandı. Sömürgeci İspanya hükümeti, ticarî gücünün hızla düşüşünü ve kapitalist ülkelerin artan baskı ve taleplerini karşıla-

mak için Filipinler'deki feodal üssünden daha çok kâr elde etmeye zorlandı. Yedi Yıl Savaşında İngiltere'nin zaferi, Napolyon savaşları ve Fransızların İspanya'yı işgal etmeleri, ABD'nin yayılmacı manevraları, Latin Amerika'da milli bağımsızlık hareketlerinin yükselmesi ve İspanya'da «liberal cumhuriyetçiler» ile «mutlakiyetçi monarşistler» arasındaki keskin mücadele, sömürgeci İspanya'nın Filipin halkını daha çok sömürmesine yol açtı.

Artan sömürünün baskısı altında geniş halk kitlelerinin milli ve demokratik talepleri arttı. Baskılar arttıkça, halk ve özellikle köylü kitleleri arasında yükselen direnme ruhu, 1896 Filipin devriminin patlak vermesine yol açtı.

İspanyol sömürgeci yönetimi altında feodalizm tam olarak gelişti. Köylü kitleleri yalnız feodal ve sömürgeci asalakları doyurmak ve onların rahat yaşamaları için artı-değer üretmeye değil, aynı zamanda çeşitli kapitalist ülkelere ihraç edilmek üzere sürekli artan miktarda hammadde üretmeye de zorlanıyorlardı. Bazı bölgelerde şeker, kendir, tütün, hindistan cevizi, gib ihraç ürünlerinin geniş çapta yetiştirilmesi, buralarda toplanan büyük sayıda insanların da ihtiyacını karşılamak üzere diğer bölgelerde yerli tüketim için tahıl üretiminin daha fazla artı-değer sağlamasını gerektiriyordu. Ne zaman genel bir kıtlık başgösterse, pirinç ithal ediliyordu.

Böylece, İspanyol sömürgecilerinin artan dış ticareti yerli ticaretin artmasına ve kendine yeterli yerli bir ekonominin giderek bir para ekonomisine dönüşmesiyle yıpranmasına yol açtı. Gerek adalar arasında tarım ürünleri ticareti, gerekse ihraç mallarının Manila ve diğer ticaret limanlarına nakledilmesi ve zenginler için genel ithal mallarının eyaletler arasında dağıtılması, nakliyat ve haberleşmenin geliştirilmesini, Feodal sömürünün yoğun-

laştırılmasını gerektiriyordu. Nefret edilen **hacienda** sisteminin kabul edilmesi, işlenmiş toprakların gaspedilmesi ve toprak ağaları ve bürokratların toprak rantını ve vergileri keyfi olarak arttırmalarını içeriyordu. Ürünlerin fiyatlarını zorla kabul ettiren tekelci uygulama köylüleri daha yoksul, zenginleri ise daha zengin yapıyordu. Toprak sahibi köylüler ya iflâs ediyorlardı ya da ellerindeki topraklar keyfi olarak büyük toprak ağalarının mülkiyetine geçiyordu. 1803'den 1892'ye kadar, toprak mülkiyetini düzenlemek için 88 resmî karar yayınlandı, fakat bunlar sadece feodallerin büyük toprakları gasbetmelerini meşrulaştırmaya yaradı.

Nakliyat ve haberleşmenin gelişmesi, halk üzerindeki feodal sömürüyü daha da ağırlaştırdı. Sömürgeci güçlerini kullanan İspanyollar çok az bir ücretle halkı yol, köprü ve liman inşaatında zorla çalıştırdılar. Çok sayıda insan uzak yerlerde çalışmaya götürüldü. Yöneticilerin yalnız kendi çıkarları için kullanma isteklerine rağmen, nakliyat ve haberleşmedeki gelişme baskı altındaki ve sömürülen insanların aralarında daha yakın ilişkiler kurmalarına yol açtı. Aynı şekilde, iç ve dış ticaretin sonucu olarak buharlı gemi ve demiryollarının ortaya çıkması, Filipin proletaryasının oluşmasına büyük katkıda bulundu.

Filipin proletaryasının çekirdeği 19. yüzyılda ortaya çıktı. Bu proletarya çekirdeğini, demiryolları, gemiler, limanlar, şeker fabrikaları, tütün, püro ve sigara fabrikaları, matbaalar, bira fabrikaları, dökümhaneler, ticaret şirketleri ve benzeri yerlerde çalışan işçiler oluşturuyordu. Bunlar feodal bir ekonomiden yarı-feodal bir ekonomiye geçiş döneminde ortaya çıktılar.

Esas olarak sömürge yöneticilerinin elinde bulunan ekonomik güç bir ölçüde principalia ve özellikle gober-

nadorcillo tarafından da paylaşılıyordu. Yerel kukla yöneticilerin ise ya kendi toprakları vardı veya papazların malikanelerindeki büyük toprakları kiralamışlardı, ya da bunlar kilise dışı sivil İspanyol yöneticileri durumunda idiler. Ticaretle uğraşıyorlardı ve elde ettikleri kârlarla, daha fazla ticaret yapmak için daha çok toprak satın alıyorlardı. Manila ve diğer başlıca ticaret limanlarında aralarında Amerikan, İngiliz, Alman ve Fransız şirketlerinin de bulunduğu yabancı kapitalist şirketlerce kurulmuş nakliyat ve ticaret şirketleri ve bankaların ortaya çıkardığı yerel bir komprador sınıfı oluştu.

Oluşmakta olan Filipin burjuvazisi, tarım üretiminin ve ihracat hacminin artmasıyla giderek belirgin hale geldi. Kapitalist ülkelerle yapılan dış ticaret aslında çok önceleri başlamasına rağmen, Manila limanı İspanyol olmayan yabancı gemilere resmen ilk defa 1834 yılında açıldı. 1855'den 1873'e kadar bütün takımadada altı liman daha açıldı. 1869'da Süveyş Kanalının açılmasıyla birlikte, Avrupa ülkeleriyle olan ekonomik ve siyasi ilişkiler hız kazandı.

19. yüzyılın ikinci yarısında Santo Tomas Krallık ve Papalık Üniversitesine ve diğer sömürgeci-dinî okullara giren öğrencilerin sayısında büyük bir artış oldu. Yerli öğrenciler bu okullara gidebiliyorlarsa da, İspanyol sınıf arkadaşlarının ve din öğretmenlerinin ırkçı baskılarıyla karşılaşıyorlardı. Onlara «maymun», ailelerine de «yığınla altını olan hayvanlar» denilmesine katlanmak zorundaydılar. **Creole**'ler ya da **mestizo**'lar (sömürgelerde doğup büyüyen İspanyollar), yerliler ile İspanyollar arasındaki ırk düşmanlığı ortamında arada kalmışlardı. Hattâ Filipinlerde doğmuş İspanyollarla İspanya'da doğmuş İspanyollar arasında bile aptalca bir ayırım yapılıyor, İspan-

ya'da doğmuş olanlar diğerlerini Filipinli olarak görüyorlardı.

Gitikçe daha fazla yerlinin okumuşlar, yani **ilustrados'** ların saflarına katılması üzerine, sömürge yöneticileri telâşa kapıldılar ve idealist demagojik özünü hiç bir zaman uygulamadıkları sömürge kanunları temelinde görev yapmaya zorlanacakları korkusuna kapıldılar. İspanyolların sosyal ve siyasi hegemonyasına hedef olan ilk örgütlü yerli ilustrados hareketi kilisenin layikleştirilmesi hareketiydi. Bu harekete katılanların büyük çoğunluğunu meydana getiren yerliler ve creoles'ler, çoğunluğu İspanyol olan din görevlilerinin ellerindeki servetleri devretmelerini talep ettiler.

1872 Cavite Ayaklanmasında, laiklik hareketinin en önde gelen önderleri, üç din görevlisi Burgos, Gomez ve Zamora İspanyol sömürge rejimini devirmeye kalkışmakla suçlandılar ve boğularak idam edildiler. Ayaklanma, esas olarak düşük ücretlerle ve baskılarla çalıştırılan Cavite deniz depolarındaki işçilerin öncülüğünde ezilen yığınların başlattığı bir ayaklanmaydı. Ayaklanan işçilerin ve onları destekleyenlerin çoğu işkence gördü ve öldürüldü. İspanyol genel vali ve papazlar tarafından öldürtülen üç din görevlisi sonuna kadar suçsuzluklarını savundular. Siyasi suçsuzluklarını savunma tarzı, o günden sonra ilustrados'ların belirleyici özelliği oldu.

Sömürgeci baskılar esas olarak emekçi yığınları hedef aldığı halde, sömürgeci zorbaların emrindeki principalia da siyasi ve iktisadi baskılarla karşılaşıyordu. Principalia bir taraftan emekçi yığınların sömürülmesine ortak oluyor, fakat diğer taraftan da onların sömürüdeki payını giderek azaltan genel valinin, eyalet valisinin ve papazların bazı zorlayıcı talepleriyle karşılaşıyordu. Bu sö-

mürgeci zorbalar vergi oranlarını, ticaret yetkisi vergilerini, toprak kiralarını, tarım üretimi ve borç faizi oranlarını keyfi olarak artırdılar. Zorla toplanan paraların gittikçe artması, özellikle bunları karşılamayan cabezas ve barangay arasında iflaslara yol açtı. Servetlerin güvenlik altına alınması ve sömürgeci kanunların zorla kabul ettirilmesi için sivil muhafızların kullanılması yaygınlaştı. Principalia'nın en fazla saldırıya uğraması 19. yüzyılın sonuna doğru, kilisenin principalia'ya kiralandığı toprakların yönetimini yabancı şirketlere vermeyi tercih etmesi ve onları buralardan zorla çıkarmaya kalkması sırasında oldu.

19. yüzyıl boyunca Filipinler'deki genel valilerin çok sık değişmesi, İspanya'daki «liberal cumhuriyetçiler»le «mutlakiyetçi monarşistler» arasındaki keskin mücadeleyi yansıtıyordu. Bu, Filipin halkının çektiği acıların artmasına yol açtı. Her genel vali, ortalama olarak bir yıldan biraz daha fazla süren kısa bir dönemden, hem devlet, hem de kişisel hazinesini doldurmak için en iyi şekilde yararlanmak zorundaydı.

İlustrados'ların sömürgeci rejime hoşnutsuzlukları gittikçe arttı ve bazıları daha ileri bir öğrenim umuduyla ve bir sömürge olan Filipinlerin İspanya'nın normal bir eyaleti haline getirilmesi yolundaki isteklerine liberal çevrelerden daha çok destek sağlamak için İspanya'ya gittiler. İspanya parlamentosunda temsil edilmek ve yurttaşlık haklarından yararlanmak istiyorlardı. Reform hareketlerini sürdürmek için La Solidaridad gazetesini çıkarmaya başladılar. Bu gazete, Propaganda Hareketi denilen eylemlerinin merkeziydi ve başlıca propagandacılar Dr. Jose Rizal, M.H. del Pilar, Graciano Lopez Jaena ve Antonio Luna idi. Propaganda Hareketi başarısızlığa uğradı ve sömürge yöneticileri tarafından «bozguncu» ve «isyancı»

denilerek mahkûm edildi. Propaganda çalışmasını Filipinlerde sürdürmek çabasıyla Rizal, Filipin halkına millî birliğini kurma çağrısını yapan kısa ömürlü La Liga Filipina'yı örgütledi, fakat İspanya'dan ayrılmak için kesin olarak silahlı devrimci mücadelenin gerektiğini ortaya koyamadı. Düşmana güvendi ve sonuç olarak tutuklandı ve 1892'de Dapitan'a sürgüne gönderildi. 1896 Filipin Devrimi başlayınca, sömürgeci zorbalar bundan onu sorumlu tuttular; ama Rizal idam edilmeden birkaç gün önce ihanet etti ve halktan silahlarını bırakmasını istedi.

İspanya'dan ayrılmak için açık devrimci çağrıyı Kataastaasang Kagalang-galang na Katipunan na mga Anak ng Bayan (*) örgütü yaptı. Bu örgüt, 1892 yılında Rizal'in tutuklanmasından hemen sonra Anres Bonifacio önderliğinde Tondo'nun işçi semtinde gizli olarak kuruldu. Birinci yılında esas olarak emekçi yığınlardan gelen sadece 200 üyesi vardı. Daha sonraki birkaç yıl içinde, milli kurtuluş savaşı verebilmek için ülkenin çeşitli bölgelerinde devrimci mücadeleyi başlatabilecek üyeler topladı. Aynı zamanda devrimin demokratik niteliğini sağlamak için üyelerini esas olarak ezilen yığınların saflarından topladı. 23 Ağustos 1896 tarihindeki, sömürgecilere karşı silahlı mücadelenin başlangıcını işaret eden Fugad Lewin çağrısından sonra safları onbinlere ulaştı ve bütün Filipin halkına ayaklanmak için cesaret verdi.

1896 Filipin devrimi eski tipte bir milli demokratik devrimdi. Bonifacio, işçi sınıfından gelmesine rağmen, proletarya ideolojisine sahip değildi. Devrime liberal bur-

---

(*) Kelimesi kelimesine tercümesi: Vatan Evlatlarının En Yüksek ve Şerefli Birliği. Ç.N.

juva ideolojisi hakimdi. Bu devrimin klasik modeli Fransa ihtilalidir ve Bonifacio da esas olarak ondan etkilenmiştir. Fakat yine de devrim Filipin halkının egemenliğini, yurttaşlık haklarının korunması ve artırılmasını, papaz malikanelerinin kamulaştırılmasını ve teokratik yönetime son verilmesini talep ediyordu.

1897 Tejeros Kongresinde çoğu Cavite'den gelen ilustrados'lar, Katipunan'ın yerine geçecek devrimci bir hükümetin kurulmasına karar verdiler ve Emilio Aguinaldo'yu başkan seçtiler. Böylece, Bonifacio'yu devrimin önderliğinden aldılar. Bir ilustrado, Bonifacio'nun alt tabakadan geldiği ve hukuk öğrenimi yapmadığı halde iç işleri bakanlığına getirilmesine karşı çıkınca, Bonifacio, Kongre'nin alacağı her karara saygı duyulmasının zorunlu olduğu yolundaki daha önceki bir anlaşmaya dayanarak Kongrenin geçersiz olduğunu ilan etti. Kongre, liberal burjuvazinin sınıf öncülüğünü ve bölücü bir bölgecilik siyasetini kabul etti. Bonifacio'nun başka bir devrimci konsey toplama çabası, Aguinaldo önderliği tarafından tutuklanmasına ve idam edilmesine yol açtı.

1897'de devrimci hükümet ardı ardına yenilgilere uğradı. İlustrados'lar devrime önderlik edemeyeceklerini gösterdiler. Sonunda, liberal burjuva önderliği Pedro Paterno hâninin aracılığıyla sömürge hükümetinin genel af önerilerine boyun eğdi. Aguinaldo'nun yenilgisini ve ilk taksit olarak 400.000 Peso'nun Konsey önderleri tarafından ödenmesini karara bağlayanBiak-na-Bato anlaşması imzalandı.

Aguinaldo, Hongkong'da sürgündeyken, A.B.D. ajanları onu buldular ve başlamak üzere olan İspanyol-Amerikan savaşından yaralanması için öneride bulundular. Filipin halkına İspanyol sömürge yönetiminden kurtulması

için yardım ediyor göründüler. A.B.D. emperyalistleri Filipinleri kendi ellerine geçirmeyi kolaylaştırmak için Aguinaldo'dan yararlanmayı planladılar. Böylece, Dewey'in deniz filosunun İspanyol donanmasını imha etmek için Manila Körfezine doğru yola çıkmasından sonra Aguinaldo bir Amerikan gemisiyle Cavite'ye getirildi.

İspanyol-Amerikan savaşından yararlanan Filipin halkı, İspanyol sömürge yönetimne karşı silahlı devrimci mücadelesini yoğunlaştırdı. İntramos ve birkaç önemsiz garnizon dışında bütün takımadalarda İspanyol gücü çöktü. Hattâ, İspanyol ordusunun hizmetindeki Filipinli askerler bile Filipin devriminin yanında yer aldılar. 1898 Mayısında Filipin devrimci güçlerinin karada sömürgecilerin merkezi İntramuros'u kuşatığı, denizde ise Manila Körfezinde A.B.D. deniz filosunun nöbet tutuğu bir durum ortaya çıkmıştı. Filipin devrimcileri düşmanı teslim olmaya zorlamak için kuşatma siyaseti uygularken, emperyalist Amerikan donanması A.B.D.'den takviye birlikleri bekliyordu.

12 Haziran 1898'de, Aguinaldo, «güçlü ve İnsancıl Kuzey Amerika milletinin desteklemesiyle» şeklindeki talihsiz bir değerlendirmeyi de içeren Kawit bağımsızlık ilanını yaptı. Bilinçsiz bir şekilde, İlk Filipinler Cumhuriyeti'nin A.B.D. emperyalizminin vesayeti altında olduğunu ilan etti.

Haziran ayı sonlarında A.B.D. takviye birlikleri gelmeye başladılar. Filipin devrimci kuvvetlerinin İntramuros kuşatmasında işgal ettiği mevkileri çeşitli bahanelerle devralmak için karaya çıktılar. Bütün devrimci kuvvetler arka plana itilinceye kadar mevziler güçsüz Aguinaldo tarafından birbiri ardına A.B.D. emperyalistlerine terkedildi.

V. Filipin — Amerikan Savaşı

İntramuros artık tamamen A.B.D. deniz ve kara birlikleri tarafından kuşatıldıktan sonra, Belçika Konsolosu aracılığı ile Amiral Dewey ile İspanyol genel vali arasında gizli diplomatik görüşmeler yapıldı. Bu görüşmeler, Manila'nın İspanyol sömürgecileri tarfından A.B.D. emperyalistlerine verilmesini haklı göstermek için uydurma bir muharebe yapılması anlaşmasıyla sonuçlandı. Bu görüşmeler, Fransız hükümeti aracılığıyla İspanyol-Amerikan Savaşının genel çözümünü sağlamak için yapılan görüşmelere paralel olarak sürdürülüyordu.

13 Ağustos 1898'de A.B.D. emperyalistleri ve İspanyol sömürgecileri arasında sahte Manila muharebesi sahneye kondu. Göstermelik bir biçimde birkaç el silah atıldıktan sonra İspanyol Sömürgecileri teslim oldu. A.B.D. emperyalistleri Filipin birliklerinin İntramuros'a girmelerini engellemek için büyük çaba harcadılar. Böylece, Filipin devrimci kuvvetlerinin hakkı olan zafer tamamen ellerinden alınmış oldu. Ancak o günden sonra A.B.D. emperyalizmine karşı duyulan nefret, Filipin halk kitleleri ve yurtsever birlikleri arasında gittikçe yaygınlaştı. A.B.D. emperyalist saldırısının devam edeceğini farkeden Filipin devrimci hükümeti eylül ayında karargâhlarını Cavite'den Bulacan'daki Malolos bölgesine taşıdı. Burada, burjuva-demokratik anayasaları model alan bir anayasa hazırlamak için Malolos Kongresi toplandı. Aynı dönemde, A.B.D. emperyalistleri diplomatik bir dille Filipin birliklerinin ilerledikleri noktalardan çekilmesinde direttiler. A.B.D. saldırganları Manila civarında daha fazla toprak işgal etmek için harekete geçtiler.

Aguinaldo hükümetinin Filipin halkını egemenlik haklarını sağlamak için yurt dışında giriştiği diplomatik çabalar bir sonuç vermedi. 10 Aralık 1898'de A.B.D. ile İspanya arasında, bütün Filipinlerin 20 milyon dolar karşılığında A.B.D.'ye devredilmesini ve adalardaki İspanyol yurttaşlarının mal ve ticaret haklarının güvence altına alınmasını öngören Paris Antlaşması imzalandı. 21 Aralıkta A.B.D. Başkanı Mc Kinley şatafatlı lâfların ardına sığınarak, Filipin halkına karşı bir saldırı savaşı başlatmak için «İyiniyetle Kaynaşma Programı»nı ilân etti.

4 Şubat 1899'da A.B.D. birlikleri Filipin devrimci kuvvetlerine Manila yakınlarında beklenmedik bir saldırı yaptılar. Şehir içinde devam eden muharebelerde en azından 3.000 Filipinli zalimce öldürülürken, sadece 250 A.B.D. askeri öldü. Böylece, A.B.D. emperyalizmi ile Filipin halkı arasında silahlı düşmanlık başladı. Filipin halkı, devrimci bir milli kurtuluş savaşı vermek için kahramanca karşı koydu.

7.000.000'luk Filipin halkına karşı 126.468 A.B.D. askerinin savaştığı Filipin-Amerikan Savaşı 1902 yılında A.B.D. emperyalizminin galibiyetiyle son buldu. Bu yabancı zorbalar en azından 4.000 ölü ve yaklaşık 3.000 yaralı verdiler. Yaklaşık 200.000 Filipin savaşçısı şehit düştü. Yani, ölen her A.B.D. askerine karşılık 50 Filipin askeri öldü. Fakat çarpışmaların doğrudan ve dolaylı sonucu olarak 250.000'den fazla Filipinli öldü. Bir Amerikan generalinin tahminine göre ise, Filipinler nüfusunun altıda biri şehit düşmüş, sadece Luzon'da 600.000 kişi ölmüştü.

A.B.D. emperyalist saldırganları vahşi bir soykırıma giriştiler. Teslim olan askerlerin ve masum sivillerin katledilmesi, kadınlara tecavüz, evlerin ve mülkün yağma-

lanması; uzuvların vücuttan ayrılması, «su işkencesi», «ip işkencesi» gib vahşice işkencelerin uygulanması gibi çeşitli zulüm yöntemleri uyguladılar. Siviller ve savaşçıları dize getirmek için toplama kampları kurdular.

A.B.D. emperyalizmi Aguinaldo hükümetini çekilmeye zorlarken, devrimin İlustrado önderliğindeki zayıflığından yararlandı. Emperyalist başkan Mc Kinley 1899'da Schuvman Komisyonunu, 1900'da Taft Komisyonunu kurdu ve onlara ülkenin «yatıştırılması» ve teslimiyetçi vatan hainlerinin talılıkla kandırılması talimatını verdi.

Eski demokratik-devrimin liberal burjuva önderliği yetersiz, zayıf ve uzlaşmacı olduğunu bir kere daha kanıtladı. Aguinaldo devrime iyi önderlik etmeyi başaramadı. Mabini ve Luna gibi anti-emperyalistlere karşı çıktı ve Paterno ve Buencamino gibi teslimiyetçilere gittikçe daha çok güvendi. Daha önce İspanyol sömürgecilerine uşaklık etmekle kötü bir ün yapmış olan bu iki vatan haini devrimci hükümete sızmışlar ve orada önemli mevkiler elde etmişlerdi. Bunlar, A.B.D. emperyalistlerinin halkı katlederken söyledikleri «barış», «özerklik» ve «iyiniyetli kaynaşma» gibi güzel şarkıların cazibesine kapılmış bir avuç vatan haininin başını çekiyorlardı.

Emperyalist A.B.D. askerlerinin işgal ettiği her şehirde sahte yerel yönetim seçimleri yapılmış ve buralarda eski principalia hakimiyet kurmuştu. Bu sahte seçimlerde, mülk sahibi ve okur-yazar olmayan geniş halk yığınları oy kullanamadılar. Bu yapmacık seçimler, esas olarak principalia'yı devrimden koparmak ve onun üyelerini İspanyol sömürgecilerinin yaptığı gibi kendi uşakları haline getirmek için kullanıldı.

Peterno ve Buencamino'nun başını çektiği hainler A.B.D emperyalistlerinin eline düşer düşmez esas olarak halkın silahlarını bırakması için yapılan emperyalist propagandaya alet edildiler. Başta A.B.D. ordusu istihbaratı olmak üzere saldırganların kışkırtmalarıyla Trinidad Pardo de Tavera 1900'da Filipinlerin A.B.D.'ye ilhak edilmesini desteklemek için Partido Federal'i örgütledi. Aynı zamanda, emperyalistler bağımsızlık isteyenleri cezalandırmak için kanunlar çıkardılar.

A.B.D. bayrağına bağlılık andı içmeyi reddeden halk ve onların devrimci önderleri öldürüldüler, hapse atıldılar ya da Guam'a sürgün edildiler. Özellikle işçi ve köylüler arasındaki kitle örgütleri her ortaya çıkışlarında bastırıldılar.

1901'de Aguinaldo'nun kendisi de Macabebe'in Filipinli paralı askerlerinin yardımıyla emperyalisler tarafından tutuklandı. O günden sonra, Filipin Silahlı Kuvvetlerinin ilk karşı-devrimci hainleri sistemli olarak örgütlendiler ve Filipin halkının emperyalistlerce kuşatılmasını tamamlamaya yardım ettiler. Bu ilk işbirlikçi güvenlik kuvvetleri gerek Liyon ve Visayas'taki kararlı devrimci savaşçılara karşı yürütülen «temizleme» hareketinde, gerekse Mindanao'nun istila edilmesinde en geniş şekilde kullanıldılar.

Aguinaldo hükümetinin esas güçleri yenilgiye uğramasına rağmen, takımadaların hemen her şehrinde A.B.D. emperyalizmine karşı silahlı direnme halâ sürüyordu. Bicol halkı, önderleri Simeon Ola'nın teslim olarak onlara ihanet ettiği 1903 yılına kadar silahlı mücadeleye devam etti. Visayas'da özellikle Cebu, Samar, Leyta ve Panay'da, Pulahenes A.B.D. saldırgan askerleri ve işbirlikçi güven-

lik kuvvetlerine karşı şiddetli savaşlar verdi. Cavite, Batangas, Laguna ve Quezon'da yığınlar da genel bir af ilân edilmesinden sonra bile aynı şekilde mücadele ettiler. Merkezî Luzon'da dinî bir örgüt olan Santa İglesia da silahlı mücadele verdi. İlocos'da kendilerini Yeni Katipunan olarak ilân eden örgütler A.B.D. emperyalizmine karşı millî bağımsızlık için gerilla savaşı verdiler. 1907'de İsabela'da halkın direnmesi üzerine seçimler yapılamadı. Luzon'daki devrimci mücadeleyi sürdürmek için son çabaların en önemlisine 1902'den 1906'ya kadar Bulacan, Pampanga, Laguna, Nueva Ecifa ve Rizal'de Macario Sakay önderlik etti. Luzon'daki gerilla savaşının tamamen sona ermesi 1911'i buldu. Ancak, 1902 yılından sonraki en şiddetli silâhlı direnme Mindanao halkının 1916'ya kadar sürdürdüğü direnmedir.

A.B.D. emperyalistleri, bir süre için, Sulu Sultanı'nı, 1899'da imzaladıkları Bates Anlaşmasıyla onun feodal egemenliğine saygı gösterecekleri yolunda aldatmayı başardılar. Yabancı saldırganlar, «Moro Eyaleti» dedikleri bölgeyi kendi idarî kontrolleri altına almaya kalkışınca, 1903-1904 Hassan ayaklanması, 1905 Pala ayaklanması, 1906 Bud Dajo ayaklanması ve 1913 Bud Bagsak muharebesi ve diğer birçok ayaklanmayla karşılaşmak zorunda kaldılar.

A.B.D. emperyalistleri, «toplum suçları»'nı basit zabıta vakaları gibi ele alıp halka karşı askerî harekâtlar düzenlemek için 1901'de İsyana Kışkırtma Kanununu, 1902'de Eşkiyalık Kanununu ve 1903'de Yeniden Toplama Kanununu yürürlüğe koydular. Yurtseverlere eşkiya dediler. Birçok bölgelerdeki halkı, yurtsever gerillalardan ayırmak için askerî kamplarda topladılar.

A.B.D. emperyalizminin Filipinleri ele geçirmesindeki savaş harcamalarını bizzat Filipin halkı ödedi. Savaş harcamalarını ve Wall Street bankalarının Filipin Hükümeti adına çıkardıkları senetlerin faizlerinin büyük kısmını karşılamak üzere, Filipin halkını A.B.D. sömürge rejimine vergi ödemeye zorladılar. Filipin halkının sömürülmesinden elde edilen muazzam kârlar, doğal olarak, A.B.D. emperyalizminin esas kazancını oluşturuyordu.

VI. A.B.D. Emperyalizminin Sömürge Yönetimi

Filipin halkının azgın A.B.D. emperyalizminin eline düşmesi, Filipinlerin sömürge olarak kalmaya devam etmesi demekti. A.B.D. emperyalizmi Filipinlere, Filipin halkının milli ve demokratik taleplerini bastırmak ve A.B.D. tekelci kapitalist sınıfının isteklerini silah ve yalan gücüyle zorla kabul ettirmek için geldi. A.B.D.'de emperyalist politikacılar ve onların kapitalist patronları, bu iğrençliklerini, soylu bir görev gibi, Filipin halkını «uygarlaştırmak» ve «Hıristiyanlaştırmak» gibi göstererek övünüyorlardı.

A.B.D. emperyalizmi, Filipinleri, bir hammadde kaynağı, ürün fazlası için bir pazar ve sermaye fazlası için bir yatırım alanı olarak görüyordu. Bunlardan ayrı olarak, A.B.D. emperyalizminin, Filipinlere, Pasifik Okyanusunu bir «Amerikan gölü» haline getirmek ve onu Çin'in ve genel olarak Asya'nın yağmalanmasındaki payını arttırmak amacıyla stratejik bir sıçrama tahtası yapmak için ihtiyacı vardı.

1898 Paris Anlaşması ile, A.B.D. emperyalizmi, Filipin halkının sömürgeci yöneticisi olarak, İspanyol sömürgeciliğinin rolünü devraldı. İspanyol-Amerikan Savaşının,

galibi, yükselen bir kapitalist güç olarak, daha önce anlaşmada tesbit edilmiş olan mülk ve ticaret haklarını ele geçirmeyi ve eski sömürge hükümetini parayla satın almayı başardı. Böylece, feodalizm, A.B.D.'nin emperyalist çıkarları doğrultusunda özümlendi ve korundu.

Filipin devrimci güçleri yenildikten sonra, A.B.D. emperyalizmi, Filipinlerde, kereste ve maden cevheri gibi hammaddelerin yanı sıra gittikçe artan miktarda şeker, hindistan cevizi ve kenevir gibi ticarî ürünlere el koydu. Şeker fabrikaları, hindistan cevizi rafinerileri, iplik fabrikaları vb. inşa edildi. Tarımda hacienda sisteminin teşvik edilmesine devam edildi ve bu sistem A.B.D. sömürge rejiminde tam olarak gelişti. Papazların elindeki toprakların önemsiz bir kısmının A.B.D. hükümetince dinî işletmelerin elinden alınması, toprak meselesini çözümlemeyen göstermelik bir hareketi. Az veya hiç toprağı olmayanların dışındakiler, özellikle sömürge hükümetinin uşakları toprak siyasetinden en büyük yararı sağladılar. Güçlü toprak ağaları, Amerikan vurgunculuğuyla birleşerek, ticarî, tarımsal ve spekülatif değeri olan kamu topraklarına sahip çıktılar.

A.B.D. sömürge rejimi altında daha büyük bir hızla gelişen para ekonomisinin bir sonucu olarak köylüler daha da yoksullaştı ve kendi topraklarını işleyenlerden iflâs edenler topraklarını toprak ağalarına ve tüccarlara sattılar. İspanyol sömürge rejiminin bütün kötülüklerini A.B.D. sömürge rejimi devralmıştı.

Filipin, hammaddeleri karşılığında, 1909 Payne-Aldrick Kanununa göre gümrükten muaf A.B.D.'nin mamûl mallarını ithal ediyordu. 1913'de A.B.D.'ye ihraç edilen Filipin hammaddeleri üzerindeki bütün sınırlandırmalar

kaldırıldı. Bu iki tip mal arasındaki serbest ticaret, sömürgeci ve tarıma dayalı ekonominin sürüp gitmesini sağladı. Ülkeye gittikçe daha fazla mamûl malın akması, yerli el sanatlarını ve imalatını yerle bir etti ve halkı bu mamûl malları satın almaya ve esas olarak hammadde üretmeye zorladı.

A.B.D. sermaye fazlası Filipinlere hem doğrudan yatırımlar, hem de krediler şeklinde girdi. Doğrudan yatırımlar esas olarak, hammadde üretimine ve A.B.D. mamûl maddeleri ile yerli hammaddelerin ticaretine yapılıyordu. Önemsiz bir seviyede, hammadde işlemesi de yapılıyordu. Maden cevheri ilk defa, ticarî bir temel üzerinde çıkarıldı. Kredi yatırımı ise, dış ticareti desteklemek ve ticaret açıklarını kapatmak, kâr transferi için peso'yu dolar'a çevirmek, Amerikan bürokratları ve ticarî personelinin ücretlerini ödemek, sömürgeci hükümetin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için yapılıyordu. Sömürgeci rejim kâr oranını arttırmak için, her geçen yıl hammadde üretimini ve dolayısıyla halkın sömürülmesini yoğunlaştırmak zorundaydı.

A.B.D. emperyalizmi, Filipinler üzerindeki siyasî, ekonomik, kültürel ve askerî denetimini sağlamlaştırmak için ulaşım ve haberleşme sistemini geliştirdi. A.B.D. şirketleri, daha çok yol, köprü, liman ve diğer ulaşım ihtiyaçları gibi kamu inşaat işleri sözleşmelerinden muazzam kârlar elde ettiler. Bu kamu inşaatları doğrudan A.B.D. motorlu taşıtları, makinaları ve petrol ürünleri pazarını genişletti. Hammadde ve mamûl maddelerin sömürgeci ticareti hız kazandı. Halkın ezilmesi için askerî birliklerin hareketi de hızlandı.

Geniş çapta resmî okulların kurulması ve ingilizcenin öğretim dili olarak kabul edilmesi, hem Filipin halkının

siyasî bakımdan A.B.D. emperyalizmine bağımlılığını artırmaya, hem de genel Amerikan mallarına uyum sağlamaya yaradı. Böylece, A.B.D. eğitim malzemelerine de doğrudan bir pazar açılmış oluyordu. Geliştirilen kitle ortamından, yalnız emperyalist propagandayı yaymak için değil, aynı zamanda her çeşit A.B.D. malının, genellikle çeşitli ve haberleşme araçlarının satışının reklamın yapmak için de kullanılıyordu. Toplum sağlığı ve bakımı kampanyası bile, A.B.D. ilaç, kimyasal ürünler ve tıbbi cihazlar tekelerinin satışlarını hazılandırmak için bir araçtı. A.B.D. saldırganlarının Filipin-Amerikan Savaşında yaptıkları tahribatlar ilk planda, emperyalist işgalcilerin kendi sağlıklarını da tehdit eden, başta kolera olmak üzere, çok tehlikeli ve salgın hastalıklara yol açtı.

A.B.D. emperyalizminin yerleştirdiği iktisadî şartlar temelinde Filipinlerde belli bir sosyal yapı oluştu. A.B.D. emperyalistleri, baş kuklaları olarak kendilerine, sadece 19. yüzyılda İspanyol sömürgeci yöneticileriyle en fazla işbirliği yapmış olan sömürücü sınıfları kabul etti ve onları Filipin toplumunun başına geçirdi. Bunlar, komprador büyük burjuva ve toprak ağası sınıfıydı. A.B.D. emperyalistleri bu sömürücü sınıfların saflarından kendilerine baş siyasi ajanları seçtiler ve onları sömürge hükümetinin yağmalarından pay alan bürokrat-kapitalistler olarak eğittiler. Toplumun tabanında, halkın yüzde doksanını oluşturan emekçi işçi ve köylü yığınları vardı. A.B.D. sömürge yönetimi boyunca, proletarya, yarı-feodal toplumun hammadde üretimi, ticaret, ulaşım ve haberleşme olanakları ve az miktardaki imalatın artmasıyla sağlamlaşması ölçüsünde sayısal olarak arttı. Ancak köylük, tüm toplumda en büyük sınıf olarak kaldı.

Filipin toplumunun orta kesiminde milli burjuvazi ve küçük burjuvazi tabakaları vardı. Milli burjuvazi A.B.D. mamul maddeleri rekabeti ve mali gücün büyük burjuvazi ve emperyalist şirketlerin elinde toplanması yüzünden oldukça küçük ve arada kalmış bir tabakaydı. Ancak kendine yeterli durumda olan küçük burjuvazi, gittikçe artan şekilde biçimsel öğrenime ilgi duymağa başladı. İflâs eden küçük toprak ağaları ve zengin köylülerden bazıları, yüksek öğrenim yaparak veya sömürgeci bürokrasinin ve özel şirketlerin ücretli hizmetinde çalışarak küçük burjuva durumuna, diğerleri ise proletarya ve yarı-proletarya durumuna düştüler.

A.B.D. emperyalizmi, sömürgeci kontrolun esas aracı olan bir eğitim sistemi inşa etti. Bu eğitim sisteminin esas yapısı Filipin devrimini hedef almıştı ve A.B.D. emperyalizmine siyasî bağımlılığın tohumlarını ekmesi tasarlanmıştı. Filipin-Amerikan Savaşında bir bölgeyi ellerine geçirir geçirmez, emperyalist saldırgan askerleri, «demokrasi» getirmek ve Filipinleri «kendi-hükümetleri»'ne hazırlamak amacıyla geldikleri şeklindeki emperyalist propagandayı yaymak için öğretmen pozu takındılar. İlk askeri öğretmenleri daha sonra binlerce sivil öğretmenle, Tomistler takibetti. Sömürgeci resmî okulları sistemleştirdiler ve öğretmen okulları ve tarım okulları açtılar. Buna ek olarak, Amerikan Katolik ve Protestan misyonerleri halkın, özellikle de iç bölgelerdeki halkın sömürgeci şartlandırılması için yardıma geldiler.

Bütün kültür alanlarında propagandalarını yaymak üzere, saldırganlar halkın demokratik taleplerini dile getirmek için harcadığı her çabayı bastırmakta kuvvete başvurmaktan asla çekinmediler. Filipinlerin bağımsızlığını

savunma yolundaki her türlü yurtsever çabaları veya Filipin bayrağıyla gösteri yapmayı bastırmak için 1907'de Bayrak Kanunu çıkarıldı. El Renacimiento ve El Nuevo Dia gibi gazeteler, esas olarak uzlaşmacı liberal demokratik görüşlerine rağmen, sürekli olarak A.B.D. sömürge yöneticilerinin saldırısına uğruyorlardı. Yurtsever edebiyat ve tiyatro eserleri yasaklandı ve yazarları şiddetle cezalandırıldı.

Toplumun maddi temelinde feodalizmin A.B.D. emperyalizmine bağımlılığını yansıtan yeni sömürgeci kültür ve eğitim, üstyapıda komprador ideolojisinin Feodal İdeoloji üzerindeki ezici üstünlüğü ile belirginleşiyordu. Katolik kilisesi, İspanyol sömürgeciliğine olan sadakatini şimdi A.B.D. emperyalizmine gösteriyordu. Papazların vaizleri, Amerikan basınının görüşlerini yansıtıyordu. Ancak, tek olan Katolik Üniversitesi ve diğer misyoner okullarının, okul taksitlerini yüksek tutarak, sadece sömürücü sınıflardan gelen öğrencileri kabul etmeğe devam etmeleri üzerine, A.B.D. sömürgeci rejimi, A.B.D. emperyalizmi için daha çok aydın ajan yetiştirmek ve gelişmekte olan bürokrasi ve sayıları gittikçe artan Amerikan şirketlerine bilimsel seviyesi yüksek teknik uzmanlar eğitmek üzere ve esas olarak küçük burjuvayı çekebilmek için 1908 yılında Filipinler Üniversitesini kurdu. A.B.D. sömürge hükümeti, Filipinler'de ideolojik hakimiyetini kurmak için 1903'den 1914'e kadar çok sayıda öğrenciyi öğrenim için A.B.D.'de topladı. Pensionados denilen A.B.D.'de öğrenim görmüş bu kişiler, daha sonra A.B.D. emperyalizmine, sömürgeci bürokrasi içinde ve dışında en güvenilir kuklalar olarak hizmet ettiler. Bunlar bütün Filipin halkı yerine A.B.D. emperyalizmine borçlu olduklarını düşünüyorlardı ve A.B.D.

emperyalizminin başta işçi ve köylüler olmak üzere, Filipin halkının geniş yığınlarını onların sayesinde ezebildiği ve sömürebildiği gerçeğini göremeyecek kadar körleşmişlerdi.

A.B.D. emperyalizmi Filipinler'de sömürge hükümetini kurarken, en başta, Filipin devriminin en aşağılık hainlerine güvendi. Onların komprador ve toprak ağası çıkarlarını artıran bürokrat-kapitalizmin yağmacılığına ortak olması sağlandı. Siyasi partileri Partido Federal yeni sömürgeci yönetimi destekledi. Önde gelen temsilcileri, rejimin en üst yasama ve icra organı olan Filipin Komisyonu'na alındılar. Bu komisyonun başında Amerikan genel valisi bulunuyordu ve üyeleri arasında diğer Amerikalı görevliler vardı.

1907 yılında, 1902 Filipin Kanunu'na uygun olarak kukla Filipin Meclisi için ilk ulusal seçimleri ilân ettikleri zaman, A.B.D. sömürgeci yöneticileri, seçimlerde Partido Federal ile rekabet etmek üzere Partido Nacionalista'ya izin verdiler. A.B.D. sömürgecilerinin aslında Filipinleri bir Amerikan eyaleti yapmağa hiç niyetli olmadıkları ve Filipin halkının milli bağımsızlık ve demokrasiden vazgeçmiyeceğini kavrayan Partido Federal'in yüzsüz hainleri, güya halkın artık «kendi hükümetinin» kurabileceklerini gördükleri için, Partido Progresista (İlerici Parti) şeklinde kılıf değiştirdiler ve «nihaî bağımsızlığı» savundular. «Derhal, mutlak ve tam bağımsızlık» sloganı ile ortaya çıkan Partido Nacionalista, göstermelik seçimlerde Partido Progresita karşısında ezici bir başarı elde etti. Eski kuklalar yerlerini, Sergio Osmena ve Manuel Quezon önderliğindeki yeni kuklalara bıraktı. Seçimlerdeki sloganlarının cazip olmasına rağmen, yeni hainlerin eskilerinden bir

farkı yoktu. Çünkü onlar da gerçek bağımsızlığın ancak, barış içinde ve asil bir şekilde A.B.D emperyalizmi tarafından bağışlanabileceğini kabul ediyorlardı. 1907'den 1922'ye kadar, Osmena, ilk önce Filipin Meclisi'nin başkanı ve sonra da Temsilcileri Meclisi'nin sözcüsü olarak baş kukla şef oldu. Emirleri Amerikan genel valisinden aldı. Filipin Meclisi Filipin Komisyonun'a bağlı idi ve esas olarak halktan toplanan vergilerin ve sömürgeci yönetim için hükümet gelirlerinin düzenlenmesine hizmet eden bir açtı. Bu meclis, daha gösterişli bir principalia gibiydi ve toprak ağası sınıfı ve komprador büyük burjuvazinin siyasi temsilcilerinden oluşuyordu.

Osmena'nın kuklalığını ortaya koyan açık bir örnek, 1917'de A.B.D. emperyalizmi birinci dünya emperyalistler arası savaş katıldığı zaman, Filipinlerin bağımsızlığı için her türlü çalışmanın yasaklanması için açtığı kampanyada, Avrupa'daki A.B.D. silahlı kuvvetlerinin hizmetine 25.000 Filipinli paralı asker, bir denizaltı ve bir destroyer verdi. Ayrıca $ 20 milyon değerinde Hürriyet Tahvili çıkardı ve yoksul Filipin halkından topladığı 500.000 $'i Amerikan Kızıl Haçı'na verdi.

İkinci on yılın ortalarında, Filipinli bürokratların sayısında büyük bir artış olmuştu. A.B.D. emperyalisleri sömürgeci hükümetin «Filipinleştirileceği» lafını ediyorlardı. Zaten, yerli sömürücü sınıfların çıkarlarına ek olarak A.B.D. tekelci kapitalizmin yararına idari sorumluluk yüklenebilecek çok sayıda kukla yetiştirmişlerdi. 1916'da A.B.D. emperyalistleri, Filipin Komisyonu'na son veren ve onun yerine Filipinler Senatosu'nu getiren Filipinler Özerklik Kanununu yürürlüğe koydular. Filipinler Meclisi, Temsilciler Meclisi oldu. Kanun ayrıca Amerikan bürokratların çekilerek yerlerini Filipinlere bırakmasını öngörüyordu.

Filipinler Senatosunun başkanlığına seçilen Quezon, buradan kukla bürokrasinin başına sıçrayacağı bir ortam elde etti. Özerklik Kanunu'nun uygulanması sorumluluğunu ve dolayısıyla da sömürgeci hükümetin «Filipinleştirilmesi» sorumluluğunu üzerine aldı. Siyasi sermayesini artırmak için, emperyalist patronlarının da onayladığı bir biçimde Filipinlerin bağımsızlığının şampiyonu pozunu takındı. 1918'de Vaşington'a «bağımsızlık» dilenmeye giden ilk heyete başkanlık etti. Quezon, giderek, 1921'e kadar Temsilciler Meclisi'nin sözcülüğünü yapan Osmena'nın prestijini azalttı ve onun liderliğinin özüne değil de yöntemine saldırdı.

1922'de her ikisi de Filipinler Senatosu'na adaylıklarını koydular ve her ikisi de Nacionalista Partisi'nin iki ayrı kanadından seçildiler. Quezon yeniden Senato başkanlığına seçildi. Osmena ise geçici başkanlığa getirildi. O günden sonra Quezon baş kukla şef oldu.

Quezon sürekli olarak, bir taraftan ülkedeki baş kukla yönetici olarak dalkavukluk ederken, diğer taraftan Filipinler'in bağımsızlığı nutukları attığı bir oyunu sergiledi. A.B.D.'ne giden bağımsızlık heyetlerinin elde ettiği sonuçtan *memnun olmamıştı*. 1926'da Yüksek Milli Konseyi'ni topladı ve Waşingotn'un doğum gününü «bağımsızlık» için milli dua günü olarak ilân etti. Bütün bunları, kukla önderliğine «partizanlar dışında» destek bulabilmek için bir araç olarak kullandı.

Başını çektiği bütün bürokrat kapitalistler gibi Quezon, yolsuzluk ve rüşvetle zenginleşti ve tarımsal topraklarla, şehirlerde köşkler ve şirket hisseleri sahibi oldu. Üçüncü on yıl içinde A.B.D.'de kapitalist bunalımın başladığı ve bütün dünya halklarının çektiği sıkıntılar keskin-

leştiği bir sırada Quezon, bir taraftan halka karşı en vahşi saldırılara girişirken, diğer taraftan, sömürgeci yönetimin kendi işine gelen tarafını kullanarak «sosyal adalet» sloganını atıyordu.

Üçüncü on yılın başlangıcında, geniş halk yığınları, A.B.D. emperyalizmi ve onu yerli uşakları komprador büyük burjuvazi, toprak ağası sınıfı ve büyük işbirlikçi bürokratların sürüp giden sömürgeci ve sınıf baskıları karşısında tepki duymağa başlamışlardı. Milli ve sosyal kurtuluş için talebin gittikçe artmasının bir sonucu olarak, 7 Kasım 1930'da Crisanto Evangelisto Filipinler Komünist Partisi'ni kurdu. Filipinler Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm'in evrensel teorisini Filipin toplumunun somut şartlarıyla bütünleştirmeğe ve emperyalizm çağında Filipin Devrimini yeni tipteki bir milli demokratik devrim aşamasına yükseltmeğe çalıştı.

Proletaryanın ve köylü yığınlarının A.B.D. emperyalizmine ve feodalizme karşı verdiği aralıksız mücadele, FKP'nin kurulmasıyla yeni bir aşamaya ulaştı. A.B.D. sömürgecilerinin, tam bir baskı uygulayarak ve halkın çıkarlarını çarpıtma taktikleriyle sabote etme çabalarına rağmen 20. yüzyılın başından itibaren sendikalar ve köylü birlikleri ortaya çıktı. İlk on yıl içinde, yığınlar hoşnutsuzluklarını Menila'daki sanayi grevlerinde ve Merkezi Luzon, Güney Luzon, Visayas ve Mindanao'daki köylü grevlerinde olduğu gibi kendiliğindenci şiddet hareketleriyle ifade ediyorlardı. 1923-1924'de Kolorum'lar, Mindanao'nun iki eyaletinde ayaklandılar. Negros, Rizal, Batongas, Laguna, Pampanga ve Tarlaç'da da daha küçük çapta ayaklandılar. Bütün kitle direnmelerinde A.B.D. sömürgeci hükümeti yığınlara saldırırken en şiddetli yollara başvurdu.

1 Mayıs 1931'de Partinin örgütlediği ve yönettiği halk yürüyüşü, A.B.D. emperyalistlerinin emrindeki işbirlikçi polis kuvetlerinin vahşice saldırısına uğradı ve dağıtıldı. Parti önderleri ve üyeleri tutuklandı. Bir yıl sonra ise, İşbirlikçi Yüksek Mahkeme Parti'yi kanun dışı ilân etti ve Parti önderlerine hapis cezaları verdi. Bütün bunlara ve Partinin yasaklanmasına rağmen, 1931'de Taug, Pangasinan ve 1935'de merkezi Luzon ve Güney Luzon'un bazı bölgelerindeki Sakdals ayaklanmalarında olduğu gibi kendiliğinden köylü direnmeleri gelişti.

A.B.D. emperyalizmi, Filipinler'de, bizzat kendi ülkesinde ve bütün dünyada içine düştüğü çok güç şartlar karşısında, Filipin sömürgesine «bağımsızlık» vermeye hazır olduğu hayallerini yaratmak zorunda kaldı. Emperyalizmin bunalımı Filipinler'deki bağımsızlık için milli mücadeleyi ve sınıf mücadelesini yükseltti. A.B.D.'de, kapitalist çiftçiler Filipin şekeri ve hind yağına karşı direnişe geçtiler ve AFL-CIO'nun sarı işçi liderleri Filipinli işçilerin A.B.D.'ye mülteci olarak gelmelerine karşı çıktılar. Bu şartlar altında, A.B.D. Kongresi, 1933'de Hare-Hawer-Cutting Komunu'nu çıkartarak Filipinler'e sahte bir bağımsızlık verdi.

A.B.D.'ye giden Osmena ve Roxas'ın başkanlığındaki bir heyet bu sahte kanunu ülkeye getirdiler. Bu iki işbirlikçi politikacının bundan siyasi kazanç sağlayacağından korkan Quezon, bu kanuna yetersiz olduğunu belirterek saldırdı ve başka bir heyeti yeni bir sahte bağımsızlık kanunu istemeleri için Waşington'a gönderdi. 1934'de Hare-Hawes-Cutting Kanunu yerine, bazı önemsiz düzeltmeler dışında ondan hiçbir farkı olmayan Tydings-McDuffie Kanunu yürürlüğe girdi. Bu yeni sömürgeci kanun, Que-

zon'un kukla dominyon hükümetinin ilk başkanı olması için bir itimatname belgesi olarak işine yarayacaktı. Tydings-McDuffie Kanunu A.B.D. bakanının onayına bağlı olan bir anayasanın ve 1935'de dominyon hükümetinin kurulmasını tezgahlanması yolunu açtı. Bu kanunda, sahte cumhuriyete 4 Temmuz 1946'da tam «bağımsızlık» verileceğini taahhüt ediliyordu. Kanun, birçok emperyalist yetkiler arasında A.B.D. vatandaşları ve şirketlerinin Filipinler'deki mülkiyet haklarının devam etmesini, A.B.D. hükümetinin Filipin topraklarında geniş bölgeleri askeri üsler olarak işgal etmesi ve askerlerini yerleştirebilmesini ve Filipinler'le A.B.D. arasında serbest ticaretin yapılmasını garanti altına alıyordu.

A.B.D. emperyalizmi 1935 anayasa komisyonunu topladı. Delegelerin büyük çoğunluğu büyük komprador burjuvazisi ve toprak ağası sınıfından geliyordu. Bütün sömürgeci kanunlarda olduğu gibi, hazırlanan anayasa da, A.B.D. emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizmin Filipinler'de iktisadî ve siyasî iktidarını devam ettirebilmeleri için esas şartları gizlemek amacıyla parlak sözlerle süslenmişti. Anayasa A.B.D. emperyalizminin yararına özel şartları kapsıyordu (Paragraf XVII). 1939'da, sahte bağımsızlık ilanından sonra bile A.B.D. emperyalizminin tam hegemonyasının devamını sağlamak için ilk ek düzenlemeye girişildi.

Milli Savunma Kanunu, kukla dominyon hükümetinin ilk kanunudur. Bu kanun gerici silahlı kuvvetlerin kurulması öngörüyor ve A.B.D. emperyalizminin Filipinli paralı askerlerini kukla devletin esas desteği olarak kabul ediyordu. Filipin Zabıtası, 1936'da A.B.D. Ordusu'na bağlı Birinci Düzenli Ordu oldu. Kukla dominyon hükümetinin

başkanı Quezon, bu paralı askerlerin «mareşal»liğine General Douglas Mac Arthur'u tayin etti.

Japon, Alman ve İtalyan saldırgan faşizmi karşısında, dünyanın her tarafındaki Komünistler bütün anti-faşist güçlerle bir halk cephesi kurulması çağrısını yaptılar. Geniş Filipin halk yığınlarından tecrit olmaktan korkan A.B.D. emperyalistleri ve kukla dominyon hükümeti, zulmettikleri ve hapse attıkları Komünist Partisi önderlerini serbest bırakmak zorunda kaldılar. 1936'da önderlerinin, serbest bırakılmasıyla, Komünist Partisi Halk Cephesi bayrağı altında, işçiler ve köylüler arasında anti-faşist hareketi yoğunlaştırdı.

Üyelerini ve yığın desteğini hızla artırmak çabasıyla, Filipinler Komünist Partisi adı altında Filipinler Sosyalist Partisi ile birleşti (Sosyalist ve Komünist Partileri Bileşimi). Parti önderleri hapisteyken Partiye sızmış olan ve yönetimi ele geçirmiş olan burjuva ajanları, birleşmenin onaylandığı kongrede resmi olarak sorumlu mevkilere, özellikle ikinci dereceden yöneticilik denilen mevkilere seçilmeyi başardılar. Vicenta Lava'nın temsil ettiği bu küçük burjuva unsurlar, bileşik partinin tüzüğüne, kukla dominyon hükümetinin sömürgeci anayasasının destekleyen karşı-devrimci maddelerin konulması için İnsan Hakları Birliği ve Demokrasiyi Savunma Birliğindeki karşı-devrimci unsurlarla gizli bir ittifak yaptılar.

Partiye sızmış olan bu karşı-devrimciler, sürekli olarak Halk Cephesi siyasetini A.B.D. emperyalizmi ve kukla dominyon hükümetine bağımlılık siyaseti olarak çarpıttılar. Komünist maskesi altındaki bu anti-komünistler, Parti yönetimini Aralık 1941'de, A.B.D. Yüksek Komiseri Sayre, General MacArthur ve Quezon'a A.B.D. emperyalizmi

ve kukla dominyon hükümetine tam bir destek ve sadakat ifade eden bir muhtıra verdirdiler. Bu zavallı muhtıra üç sömürgeci yöneticinin hoşuna gitmesine rağmen, silah isteklerini şiddetle reddettiler.

VII. Japon Emperyalizmine Karşı Halk Mücadelesi

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, A.B.D. ve İngiliz emperyalistleri, Japonya'ya ilk sosyalist devletinin arka kapısındaki özel nöbetçilik ve Asya halklarını sömürgeleştirmek için Asya'daki baş işbirlikçileri görevini vermişlerdi. Japonya'ya, Anglo-Amerikan egemenliğini tehdit etmediği sürece, eski sömürgelerini muhafaza etme ve onlara yenilerini ekleme hakkı tanınmıştı. Filipin halkının sömürülmesine ortak edilmek üzere Filipinler'de, özellikle Mindanao'da Japon yatırımları A.B.D. emperyalizmi tarafından teşvik edildi. Ancak, 1930'larda dünyadaki kapitalist bunalım, emperyalist ülkeler arasındaki ve emperyalist ülkelerdeki güç dengesini sarstı ve aralarında Japonya'nın da bulunduğu bazı kapitalist ülkelerde, dünya halklarını tehdit eden faşizm iktidarı ele geçirdi.

Bütün diğer faşist güçler gibi, Japon emperyalizmi de iktisadi bunalımdan kurtulmanın yolu olarak dünyanın yeniden paylaşılması savaşının gerekli olduğuna karar verdi. Japonya, eski Anglo-Amerikan efendilerinin arzularına karşı çıkmak pahasına, Asya'yı tekeli altına alma ihtirasına kapıldı. İkinci Dünya Savaşında diğer ülkelere saldırmadan önce, 1930'larda Çin'de geniş bir işgale girişti.

8 Aralık 1941'de Japonlar Pearl Harbour ve Filipin'ler'dekiler de dahil olmak üzere Pasifik Okyanusu ve Çin Denizinin her tarafında A.B.D. askeri üslerine karşı ani bir hava saldırısı yaptı. Kukla dominyon hükümeti, derhal

A.B.D. askerî yetkililerinden emir aldı ve 26 Aralık'ta Manila bir «açık şehir» ilân edildi ve 2 Ocak 1942'de Japonlar tarafından işgal edildi. Daha başında, A.B.D. askeri strateji'sinin Avrupa'yı ön planda tuttuğu ve Japonların Asya'da yayılmalarına rıza gösterdiği anlaşıldı.

Mac Arthur, Japon işgalcilerinin umduğu şekilde, Amerikan askerleri ve Filipin gönüllülerinden oluşan, A.B.D. Uzak Doğu Silahlı Kuvvetlerini ahmakça Bataan ve Corregidor'da topladı. Böylece Japonlar onları 9 Nisanda Bataan'da ve 7 Mayısta Corregidor'da kuşatmayı başardılar. Bataan'daki direnme, A.B.D. sömürgeci yöneticilerinin Corregidor'dan kaçmalarını sağlamaktan öteye gidemedi. A.B.D. generalleri, askerlerini Bataan'dan Tarlac'taki Capas toplama kampına doğru bir ölüm yürüyüşüne zorlamaktan başka bir çare bulamadılar.

A.B.D. emperyalistlerinin işbirlikçisi bürokrat Kapitalistleri iki seçenek karşısında kaldılar; ya A.B.D. emperyalizmine bağımlılıklarını sürdürecekler ya da Japon emperyalizmine bağlanacaklardı. Büyük komprador burjuvazi ve büyük toprak ağası sınıfının yapmak zorunda olduğu seçim de buydu. Onlar, emperyalistler arası çelişkilerin sonucu olan faşist işgalin, Filipin halkının Japon ve Amerikan emperyalizmine karşı egemenlik mücadelesi için elverişli bir durum olduğunu hiç akıllarına getirmediler. Kukla bürokrasiyi tekeli altına almış olan, kompradorlar ve toprak ağalarının partisi Nacionalista Partisi, biri A.B.D. emperyalizmine, diğeri ise Japon emperyalizmine hizmet eden iki gruba bölündü. A.B.D. emperyalizmini seçen bürokrat kapitalistler ya Waşington'a kaçtılar, ya da Japon faşistleri ve onların uşaklarından çok halka karşı savaşan A.B.D. Uzak Doğu Silahlı Kuvvetlerine katıldılar.

A.B.D. emperyalizminin Filipinlere «İyi niyetli kaynaşma» sloganıyla geldiği gibi, Japon emperyalizmi de aynı şekilde «büyük Doğu Asya ortak kalkınma alanı» sloganıyla geldi. Faşist işgalciler Filipinleri bir sömürgeye çevirdiler ve büyük hain Jose Laurel başkanlığında kendi kukla hükümetlerini kurdular. Bu hükümet, büyük komprador burjuvazi ve toprak ağası sınıfı tarafından desteklendi. 14 Ekim 1943'de Japonlar Filipinlere «bağımsızlık» verdiler ve kukla bir cumhuriyete dönüştürdüler. Bu açıkca, aynı sahtekârlığı 4 Temmuz 1946'da yapmağa söz veren A.B.D. emperyalistlerini geride bırakma çabasıydı.

Japonlar'ın Manila'yı işgal etmelerinden üç haftadan fazla bir zaman geçmişti ve Filipinler Komünist Partisi yöneticileri hâlâ Manila'da bulunuyorlardı. Parti yöneticileri şehirde toplantı yaparken tutuklandılar. Bu durum, savaşa karşı hazırlığın eksikliğini en iyi şekilde ortaya koydu. Bu ayrıca, parlamentarizm, pasifizm ve insan hakları şiarlarıyla parti yönetimini işgal etmeye çalışan, Lava ve Taruc'un başını çektiği A.B.D. emperyalist ajanlarının zararlı etkisini gösterdi.

Buna rağmen, devrimci kadrolar ve Parti üyeleri 6 Şubat 1942'de Merkezî Luzon Büro Konferansını toplamayı başardılar ve Japon saldırganlarına karşı bir halk ordusuyla savaşmaya karar verdiler. Böylece, Komünist Partisi, Filipin halkının egemenliğini savunmaya ve faşist işgalcilerle savaşmaya karar veren tek parti olma şerefini kazandı. 29 Mart 1942'de Japon Aleyhtarı Halk Ordusunu (Hukbo ng Bayan Laban sa Hapon) kurdu ve silahlı halk direnmesini örgütledi. Komünistler ve Kızıl savaşçılar düşmana karşı verilen kahramanca çarpışmalarda yurtseverlik gösterdiler. Bu yurtseverler halkı seferber ettiler ve

onların, özellikle Merkezî Luzon ve Güney Luzon'un bazı bölgelerinde büyük ölçüde demokratik güç kazanmalarını sağladılar.

Ancak, Parti içinde Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesi halk savaşını sabote etmeye devam ettiler. Halk savaşının yalnız Japoniara karşı vermekle sınırlandırılmasını ve A.B.D. emperyalizmi ve onun kukla dominyon hükümetinin geri getirilmesi çizgisini yaydılar. Anti-faşist mücadelenin yükseldiği bir sırada kara burjuva çetesi korkakça, A.B.D. Uzak Doğu Ordusunun «sipere yatma» siyasetinden bir farkı olmayan, «savunma için geri çekilme» çizgisini kabul ettiler. çizgisini kabul ettiler. Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesi, Üçüncü Enternasyonalin birlik kurma, her zaman birleşik cephe halinde savaşma ve demokratik bir halk hükümeti kurmak için anti-faşist halk cephesinden yararlanma çizgisine karşı çıktı.

Olaylar, «savunma için geri çekilme» siyasetinin ve HUKBALAHAP (Japon Aleyhtarı Halk Ordusu) bölüklerinin üç beş askerden oluşan küçük takımlara parçalanmasının yanlış olduğunu gösterdi. Bu, halk ordusunun büyümesini ve ilerlemesini engelledi. Devrimci kadroların ve yığınların baskısıyla, Parti Merkez Komitesi, nihayet Eylül 1944' de bu siyaseti terketti. Ancak, bu siyasetin terkedilmesi, HUKBALAHAP'ın sadece Merkezi Luzon ve Güney Luzon'un bazı bölgelerinde zafer kazanmasına yetti. Çünkü bir ay sonra, ekim ayında A.B.D. emperyalist güçleri Filipinler'i tekrar ele geçirmeye başlamıştı bile.

Onları içeriden zayıflatmak isteyen A.B.D. emperyalist ajanlarının çabalarına rağmen, Parti ve HUKBALAHAP Japon faşistleri ve onların uşaklarına karşı şiddetli ve başarılı bir mücadele verdi. Düşmanın yiyecek bulmasını,

özellikle de Merkezi Luzon'dan pirinç almasını engelledi-ler. Savaştan sonra, en büyük halk desteğine ve en geniş topraklara sahip en güçlü gerilla gücü haline geldiler.

Sömürgelerini tekrar ele geçirmek ve onlara yenilerini katmak için alçakça planlar kuran A.B.D. emperyalizmi, Japonlara karşı hava ve deniz çarpışmalarına, ancak Japon Kuvvetleri genel olarak Asya'daki, özel olarak da Çin'deki millî kurtuluş hareketi tarafından ağır kayıplara uğratıldıktan sonra girişti. Japon emperyalizmi, Asya'daki bütün anti-faşist savaşlar içinde en kesin yenilgiye, Mao Zedung yoldaşın önderliğindeki Çin Komünist Partisi ve Halk Kurtuluş Ordusu karşısında uğradı. 1937'den beri Çin'in uçsuz bucaksız topraklarına yayılan Japon saldırganlarının çok büyük bir kısmı yok edildi. Asya halkları 1945 yılına doğru Japon emperyalizmine karşı verdikleri savaşın gidişinin değişmesini büyük Çin halkına borçludurlar. Japonya karşısında zafer kazanmak isteyen A.B.D. emperyalizminin Japon halkının üzerine atom bombası atması aptalca bir gangsterlik ve ırkçı bir girişimdi.

Başta Avrupa halkları olmak üzere, bütün dünya halkları faşizme karşı verilen dünya savaşının gidişinin değişmesini, Stalin yoldaşın yüce önderliğindeki Sovyetler Birliği'ne borçludurlar. Stalingrad muharebesi Mihver Devletlerini iyice zayıflattı. Bu muharebeden sonra Sovyet Kızıl Ordusu ilerledi, faşist kuvvetler imha edildi ve şiddetli bir bozguna uğratıldı.

Filipin halkının ülkelerindeki Japon emperyalist işgalcilerinden kurtuluşu esas olarak kendi eserleridir. Filipinler Komünist Partisi, HUKBALAHAP ve ülkenin dört bir bucağındaki diğer yurtsever gerilla kuvvetlerinin çabası sonucunda Japon işgalcilerin ve işbirlikçi kuvvetle-

rin belkemiği kırıldı. Devrimci kuvvetler, Japonları şehir ve kasabalardaki garnizonlarından çıkartarak onları köylük bölgelerdeki gerila savaşının alevlerinde imha ettiler. Filipinleri kurtaran, A.B.D. emperyalizmi değildir. A.B.D. emperyalizmi, sadece sömürge yönetimini zorla kabul ettirmek için geri geldi. A.B.D. emperyalizmi, gerçekte, Filipin halkını tekrar egemenliği altına almayı kolaylaştırmak için 1944 sonları ve 1945 başlarında hava bombardımanlarını ve topçu ateşini Filipin halkı ve evleri üzerinde yoğunlaştırdı. Japon emperyalistleri Filipin halk yığınlarını boğazlamada A.B.D. emperyalistleri ile yarışa girdiler. A.B.D. emperyalizmi geri döner dönmez, A.B.D. Uzak Doğu Silahlı Kuvvetlerinden bağımsız olan HUKBAHALAP ve diğer gerilla kuvvetlerine saldırmaya ve onları parçalamaya çalıştı.

VIII. Bugünkü Kukla Filipinler Cumhuriyeti

Japon faşistleri ve onların uşaklarına karşı halk savaşı veren ve halk ordusunu inşa eden Filipinler Komünist Partisi, Filipin halkının güçlü bir silahı oldu ve Filipinler tarihinde önemli bir rol oynayabilecek duruma geldi. A.B.D. emperyalizmi askerlerini Luzon'a çıkarmadan önce, Partinin önderliğindeki HUKBALAHAP hemen hemen bütün Merkezi Luzon bölgesini kurtarmış, eyalet ve şehir yönetimlerini kurmuş, Manila ve Güney Luzon'a silahlı birlikler göndermişti.

Bununla birlikte, A.B.D. emperyalizminin geri gelmesine ve köylük bölgelerde feodalizmin tekrar güçlenmesine karşı ideolojik ve siyasi bir hazırlık yoktu. Parti içinde sürekli olarak A.B.D. emperyalizminin maşası gibi faaliyet gösteren Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesi, A.B.D.

hükümeti ve kukla dominyon hükümetine sadakatlerinde ısrar ettiler ve bu zalimlerin icazetiyle parlamenter mücadeleye girmeyi hayal ettiler. Fakat A.B.D. emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıflar Partiye, halk ordusuna ve halka yalnız yalan dolanla değil, gerçek mermilerle de saldırmaya kararlıydılar.

Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesinin saptırdığı HUKBALAHAP, 1945'de Lingayen'den gelerek Merkezi Luzon'da ilerlemeye başlayan A.B.D. emperyalist askerlerini sevinçle karşıladı. Halk ordusunun bazı birlikleri A.B.D. emperyalist askerleri ile birlikte, Japonları Floridabalanca havaalanlarından atmak için savaştılar ve muharebelerden sonra, A.B.D. askerleri silahları onlara doğrultup ellerindeki silahları alınca şaşırıp kaldılar. Emperyalist saldırganlar aynı şekilde Manila'da kendilerine öncülük eden HUKBALAHAP birliklerini geri çevirdiler ve ellerindeki silahları aldılar. Halk ordusuna bağlı 77. Bölük, Manila'dan dönerken Bulacan'da Malolos bölgesinde silahları alındıktan sonra katledildi.

A.B.D. emperyalizmi, Filipin halkını ezmek için, A.B.D. Uzak Doğu Silahlı Kuvvetlerinin uşaklarını ve bir zamanlar Japon yanlısı olan Filipin Zabıtasını, Askerî Polis Komutanlığı emrine soktu. A.B.D. emperyalistleri, hain toprak ağalarını, savaş sırasında terkettikleri toprakları tamamen denetimleri altına almaya, köylülerden kira borçlarını istemeye ve askerî polisle işbirliği halinde kendi sınıf hakimiyetlerini zorla kabul ettirmek üzere, daha sonra sivil muhafızlar olarak bilinen özel silahlı çeteler örgütlemeye teşvik ettiler. Parti ve halk ordusu tarafından kurulan eyalet ve şehir yönetimlerini dağıtmak için, A.B.D. emperyalistleri ve toprak ağaları halka karşı bir beyaz terör kam-

panyası açtılar. HUKBALAHAP'ın Pampanga bölgesinde San Fernando'daki genel karargâhı, A.B.D. Karşı İstihbarat Örgütünün baskınına uğradı. Merkezî Luzon'un her yanında kitle halinde tutuklamalara, Parti kadrolarının, Kızıl Muhafızlarının ve sıradan halkın hapse atılmasına girişildi. Askerî polis ve sivil muhafızlar, katliamlara, cinayetlere, işkenceye ve her türlü zulme başvurdu.

Büyük bir nefret duyan halk tekrar savaşmak ve halk savaşına devam etmek istiyordu. Fakat Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesi, halkın savaşmaktan yorulduğunu ileri sürdü ve «demokratik barış» için kampanya açılması çizgisinde diretti. Parti içindeki gizli hainler, gerici kukla hükümette yüksek mevkiler elde etmek amacıyla A.B.D. emperyalizminin sahte bir cumhuriyet kurmasına yardım edecek Demokratik İttifakı örgütlediler. HUKBALAHAP'ı Huk Emekli Askerler Birliğine dönüştürdüler ve böylece halkı düşmanın merhametine terkettiler. Anti-faşist savaşta çelikleşmiş halk komiteleri legal bir köylü birliğinin sıradan parçaları haline getirildi ve bunlar düşmanın toprak reformunu kendi eliyle yapacağı hayalini yaymak için kullanıldı.

Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesi parlamentocu mücadele gündemlerinin baş meselesi olarak, Komünist Partisini, 1946 seçimlerinde Demokratik İttifak yoluyla, Nacionalista Partisi veya Liberal Partinin kuyruğuna takmayı görüyordu. Sonunda, Demokratik İttifakın, Liberal Partinin karşısında ve yakın zamanlara kadar onun bir parçası olan Nacionalista Partisinin yanında yer almasına karar verdi. Liberal Parti ve Nacionalista Partisi arasında hiç bir önemli fark yoktu.

Nacionalista Partisinin başkan adayı Osmena, kukla dominyon hükümetinin başkanı olarak, Liberal Partinin kurucusu Roxas'ın Japon işbirlikçiliği suçunun afedilmesine yardımcı oldu. Osmena, emperyalist efendilerinin emirlerine uyarak, savaş sırasında üyelerinin çoğu Japon işbirlikçisi olan savaş öncesi Kongreyi topladı. Bu hainler meclisi, savaş sırasında Japon ordusunun pirinç ihtiyacını karşılayan Roxas'ı Senato başkanlığına seçti. Böylece kukla hükümetin başkanı Osmena'ya karşı çıkmak için Senato başkanlığı mevkiini kullanabilecekti.

1. ROXAS KUKLA HÜKÜMETİ, 1946 - 48

Seçim kampanyasında A.B.D. emperyalizminin büyük maddi ve propaganda desteğini alan Manuel Roxas, Nisan 1946'da kukla dominyon hükümetinin son başkanlığına seçildi. 4 Temmuz 1946'da sahte bağımsızlığın ilân edilmesiyle de kendiliğinden Filipinler Kukla Cumhuriyetinin ilk başkanı oldu. Emperyalist patronlar, Japon işbirlikçiliği yaptığı için cezalandırmakla tehdit edebilecekleri ve böylece kendisi ve hakim sınıflardan gelen diğer Japon işbirlikçiler için çıkarılacak bir genel af karşılığında eşit olmayan anlaşmalara razı olmak zorunda kalacağı için Roxas'ı desteklediler.

Yeni kurulan Liberal Parti gerici seçimlerde Naciolista Partisi karşısında galip geldi. Fakat, yapılan sahtekarlıklara ve askeri ve polis muhafızların terörüne rağmen, Merkezî Luzon'da Dİ-NP (Demokratik İttifak — Nacionalista Partisi) ittifakından adaylıklarını koyan ve A.B.D. emperyalizminin hazırladığı eşit olmayan anlaşmalara karşı çıkmakla tanınan yedi kongre adayı seçilmeyi başardılar. Sayıları kongrede anlaşmaların onaylanması için gereken

dörtte üç çoğunluğu engellemek için yeterliydi ve bu yüzden ilk gün Merkezî Luzon'da seçimler sırasında sahtekârlık ve terörizm yaptıkları yolunda düzmece suçlamalarla kongrenin ilk toplantısında yer almaları önlendi.

Filipinlere sahte bağımsızlık verildiği ve yabancı bir hükümetin ilânıyla kukla cumhuriyetin resmiyet kazandığı gün, kukla başkan Roxas, Filipinlerin bağımsızlığını sıfıra indiren A.B.D. - FC Genel İlişkiler Anlaşmasını imzalamak zorunda kaldı. Bu anlaşma, A.B.D. hükümetine, istediği zaman genişletebileceği geniş askeri üslerde tam bir hakimiyet kurmak, A.B.D. şirketleri ve vatandaşlarına Filipin şirketleri ve vatandaşlarınınkine eşit mülkiyet hakları sağlama gücünü veriyor ve Filipinlerin dış ilişkileri A.B.D. hükümetinin yönetimi altına sokuyordu.

Kukla Roxas hükümeti sırasında Filipinlerin sömürge bağımlılığı temelinde A.B.D. emperyalizmi ile daha başka büyük anlaşma ve sözleşmeler de imzalandı. Bunlar, Mülkiyet Kanunu, Bell Ticaret Kanunu, ABD-FC Askeri Üsler Anlaşması ve A.B.D. - FC Askeri Yardım Anlaşmasıdır. Mülkiyet Kanunu 4 Temmuz 1946'dan önce ve sonra A.B.D. hükümetinin veya şirketlerinin elde ettiği bütün gayrimenkul ve diğer mallara dokunulmamasını öngörüyordu. Bell Ticaret Kanunu, A.B.D. tekellerinin istedikleri zaman Filipinlerin doğal kaynaklarını yağma etmelerini ve kamu hizmetleri işletmelerini ele geçirmelerini sağlamak için sömürgeci anayasaya eşitlik maddesinin konulmasını gerektiriyor, Filipinlerle A.B.D. arasındaki serbest ticaret ilişkilerini sürdürüyor ve Filipin gümrüğü ve parasını (Pezo) A.B.D.'nin buyruğu altına sokuyordu. A.B.D. - FC Askeri Üsler Anlaşması, Filipinler'in yirmiden fazla stratejik noktasındaki ABD askerî üslerinde A.B.D. emperyalizmine

99 yıllık ayrıcalık hakkı veriyordu. A.B.D. - FC Askeri Yardım Anlaşması ise, gerici yerli silahlı kuvvetlere silah ve diğer techizatın kiralanması ve satılmasını düzenleyecek JUSMAG aracılığıyla A.B.D. askeri denetimini sağlamlaştırıyordu.

Tydings Yeni Düzenleme Kanunu, A.B.D. hükümetinin 500 doları geçmeyen savaş tazminatı ödemesi için Bell Ticaret Kanununun anayasadaki eşitlik kanun değişikliği ile birlikte onaylanmasını şart koşuyordu. Bundan başka, A.B.D.'nin savaşta ele geçirilen malları kukla Filipin hükümetine vermesi içinde Bell Ticaret Kanunu ve diğer eşit olmayan anlaşmaların onaylanması gerekiyordu. Ödenen savaş tazminatlarının çoğu A.B.D. tekelleri, büyük komprador burjuvazi, toprak ağası sınıfı, bürokrat-kapitalistler ve dinî örgütlere gitti. A.B.D. savaş mallarının dağıtılmasında, Osmena kukla iktidarı sırasında yardım mallarının dağıtımında olduğu gibi büyük yolsuzluklar oldu.

Filipin ulusuna eşit olmayan anlaşmaları zorla kabul ettirmesinin sorumluluğunun yanı sıra, kukla Roxas iktidarı köylük bölgelerde toprak ağalarını güçlendirmek için, köylü yığınlara karşı girişilen şiddetli saldırılardan da sorumluydu. Maliwalu ve Masico katliamları bu iğrenç suçlarından bazılarıdır. Bu duruma rağmen Lava ve Tarac'ın kara burjuva çetesi burjuva parlamentoculuğu çizgisinde diretti. Bunun üzerine, Milli Köylü Birliği (Pampansang Kaisahan ng mga Magbabukid), Roxas'a, toprak reformunun yapılmasını, sivil muhafızların kaldırılmasını ve köylülere kendilerini savunmaları için silah taşıma hakkı verilmesini isteyen bir muhtıra verdi. Bir ölüm kalım sava-

şında, halkı devrimci silahlı mücadeleye seferber edecek yerde, madrabazca hilelere başvuruluyordu.

Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesinin dalkavukluğuna en iyi örnek, kukla Roxas hükümetinin açtığı «pasifleştirme» kampanyasını desteklemesi oldu. Parti kadroları, askeri polise teslim oldu ve silahlarını bırakmaları için köylülere rica etmeğe gittiler. Lava ve Taraç'ın bu sabotaj hareketi bir çok kadronun ve insanın hayatına mal oldu. Lava ve Taraç'ın burjuva çetesi, kadrolar arasında, «pasifleştirme» kampanyasının lafta kalacağı yalanını yaydılar. Gerçekte ise, halka, Partiye ve halk ordusuna karşı bir terör kampanyasıydı. Şehirdeki işçiler ve köylük bölgelerdeki köylüler bu kampanyanın kurbanları oldular.

Halk yıldırılamazdı. Kendilerini savunmak için, düşmanın tahribatlarına karşı kendiliğindenci bir mücadeleye giriştiler. Fakat, silahlı devrim için harekete geçtikleri her defasında, Lava ve Taruc'un kara burjuva çetesi, Parti içinde insiyatifi ele geçiriyor ve sözde bu harekete katılıyordu. Burjuva çetesi Parti'nin Nacionalista Partisi ve Liberal Parti ile aynı temelde bir «yığın» partisine dönüştürülmesine karşı çıkması nedeniyle, 1947'de Pedro Casto'yu genel sekreterlikten uzaklaştırdı. Fakat onun yerine genel sekreterliğe getirdikleri, Jorge Frioneza daha da kötüydü ve Parti'ye halk ordusu ve halka karşı girişilen faşist teröre karşı çıkmaksızın kukla Roxas hükümeti ile tam bir işbirliği yapılmasını savunuyordu.

Halka karşı duyduğu nefretin sınırı olmayan kukla Roxas iktidarı 6 Mart 1948'de HUKBALAHAP ve Milli Köylü Birliği'ni bir başkanlık kararnamesiyle kanun dışı ilan etti. Kukla Roxas iktidarı, A.B.D. emperyalizmi ve yerli

gerici sınıfların yararına halka saldırmakta hiçbir zaman tereddüt etmedi.

2. QUIRINO KUKLA İKTİDARI, 1948 - 53

Nisan 1948'de Roxas'ın ölümünden sonra, başkanlığa, başkan yardımcısı olan Elpidio Quirino geçti. Devrimci kitle hareketinin yükseleceğinden korkan Quirino, HUKBALAHAP'a af çıkaracağı ve 1946'da Kongre'den çıkarılmış olan Demokratik İttifaka bağlı Kongre üyelerini tekrar Kongre'ye kabul edeceği ve birikmiş maaşlarını ödeyeceği vaadiyle halkı aldatmaya çalıştı. Bu tavizleri vermek için öne sürdüğü başlıca şart, HUKBALAHAP Kızıl Savaşçılarının silahlarını ve üye kayıtlarını teslim etmesiydi.

Mayıs 1948'de, Jorge Frianezo'nun temsil ettiği Parti yönetimi kukla Roxas hükümetine sağladığı sağcı destekten dolayı yönetimden uzaklaştırıldı. Jose Lava'nın başkanlığındaki yeni yönetim ise, Haziran 1948'de Luis Tarue haininin devrimi kukla Quirino rejimine satma pazarlıklarına girişmesine izin verdi. Parti içinde uydurulan sebep se, Taruc'un propaganda yapmak için görüşmelerden yararlandığı şeklinde idi.

Teslim olma görüşmeleri, düşmanın yararına propagandaya dönüştü. Af anlaşmasının yapılmasıyla ve Taruc' un gerici Kongre'deki yerini tekrar almasıyla birlikte, Filipin Zabıtası askerleri ve gizli ajanlarının HUKBALAHAP' ın Kızıl Savaşçılar'ını darmadağın etmesine ve Merkezî Luzon'da tam bir rahata kavuşmaları sağlandı. Partinin en güvenilir kadroları, Kızıl Savaşçıların silahları ve üye kayıtlarını teslim almaya gelen düşmana deşifre oldular.

Taruc-Quirino af anlaşması iki ay bile sürmedi. Gerici silahlı kuvvetler halka bütün gücüyle bir kere daha sal-

dırırken Jose Lava yönetimi kendisine Parti genel sekreteri süsünü veren Marirno Balgos'un okuduğu Kökü Dışarda Faaliyetler Komitesi muhtırasını hazırlayarak, Ekim 1948'de Partinin devrimci bütünlüğü üzerinde yeni bir oyuna girişti. Muhtıranın teslimiyetçi özü, gerici iktidarı tanıdıklarını bir kere daha ortaya koydu. Ayrıca, muhtıranın metninde, Partinin gerici hükümetin sömürgeci anayasasını daima destekleyeceği ve yeni demokratik devrimin kapitalist bir temeli olacağı gibi karşı-devrimci görüşlere yer verilmişti.

1949'da Jose Lava yönetimi, kukla seçimlere katılarak ve kuyrukçuluk yaparak karşı-devrimci uygulamasını tekrarladı. Quirino'ya karşı Laurel'i, yani Liberal Partiye karşı Nacionalista Partisini destekledi. Japon emperyalizmini baş kuklası Laurel'in karanlık geçmişini gizledi ve onu milliyetçi ve demokrat olarak tanıttı. Quirino, A.B.D. emperyalizmine tam bağlılık kampanyası yürütürken, Laurel de Japon emperyalizmine yaptığı uşaklığın aslında Roxas'ın yaptığı gibi A.B.D. emperyalizmine bağlılığın başka bir şekli olduğunu ilan etti. Quirino, seçimlerde Laurel'i yenmek için sahtekarlığa ve teröre başvurdu.

1949 seçimlerinden sonra, iki yıl içinde iktidarın ele geçirebileceğini iddia eden Jose Lava yönetimi bu amaçla, askeri çalışmalar ve Parti üyelerini süratle artırma programı hazırladı. Jose Lava yönetimi, esas olarak Partiye ve halk ordusuna dayanmadan, A.B.D. emperyalizmi ve yerli gericilerle yapılan uzun vadeli uzlaşmaları tasfiye etmeden, üçüncü bir dünya savaşının çıkmasının «kesin» olması, A.B.D.'deki iktisadî durgunluk ve Çin halkının kurtuluşu gibi dış şartları Filipin devriminin zaferi için temel unsurlar olarak görüyordu. Filipinler içinde, Quirino ve La-

urel arasındaki mücadeleyi, devrimci yığın hareketinin yükselmesi için temel unsur olarak görecek kadar abarttı. Ocak 1950'de, kısa zamanda askeri zafer kazanma yolundaki maceracı çizgi Jose Lava yönetimi tarafından Parti Siyasi Büro kararlarıyla resmen kabul edildi.

Halk ordusunun bütün birliklerine, 29 Mart, 26 Ağustos ve 7 Kasım 1950'de eyalet başkentleri, şehirler ve düşman kamplarına ani saldırılar yapmaları emri verildi. 29 Mart ve 26 Ağustos saldırıları gerçekleştirildi. Fakat bunlar halk ordusunun gücünü aştı. 18 Ekimde düşman karşı saldırıya geçti ve Manila'da Parti merkez bürolarını basarak, aralarında Jose Lava'nın yönetimindeki Siyasî Büro üyeleri de olmak üzere birçok kişiyi tutukladı. Bunun arkasından, zayıf bir şekilde yayılmış olan halk ordusuna karşı köylük bölgelerde kuşatma ve yok etme kampanyaları başladı. Halk Kurtuluş Ordusunun çok dağınık ulaşım ve haberleşme hatları gerici silahlı kuvvetlerin boy hedefleri haline geldi. Darbeci çizgisinden dolayı, Jose Lava yönetimi, Parti ve halk ordusunun en büyük yenilgileri almasına sebep oldular.

Kukla Quirino rejiminin A.B.D. emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıflara yaptığı en büyük hizmet, Parti ve halk ordusuna indirdiği büyük darbelerdi. Kişi güvenliğinin askıya alınması resmen kabul edilerek Ramon Magsaysay'ın komutasındaki faşist ordunun demokratik hakları hiçe sayması mümkün kılındı. Objektif şartlar uzun süreli bir halk savaşının verilmesi için oldukça uygun olmasına rağmen, Jose Lava yönetimi, devrimci kuvvetleri maceracı bir siyasetle zayıflatma ve dağıtma yolunu seçti. Marksizm-Leninizm'in temel ilkelerini çiğneyerek demokratik halk devriminin ilerlemesine engel oldu.

Kukla cumhuriyetin savaş ve onarım tazminatları, bağış malları, fazla savaş mallarının satışları, A.B.D. askeri personel harcamaları ve asker emeklileri adına aldığı paralar, 1940'ların sonlarında sınırsız tüketim ve lüks mal ithalatı, kamu işleri, kompradorlar ve toprak ağalarının tarım araçları, büroları ve saraylarının yeniden inşasında ve yolsuzluk ve rüşvetlerle erimeye başlamıştı bile. 1949'da gerici hükümet, dolar rezervlerini muhafaza edebilmek için ithalatı kontrol etmek zorunda kaldı. 1953'de, kukla hükümetin mali kaynaklarının tükenmesini engellemek için, dış ticareti sınırlayan bir sistem uygulandı.

Filipinler'in siyasi ve iktisadi güçlüklerinden yararlanan A.B.D. hükümeti, iktisadi araştırma yapması ve kukla Quirino iktidarına tavsiyelerde bulunması için Bell Komisyonunu Filipinlere gönderdi. Bell Komisyonu, 1951 İktisadi ve Teknik Yardım Anlaşması'nı kabul ettirdi. Bu anlaşma, sömürgeci siyasetin sürekliliğini sağlamak için kukla hükümetin A.B.D. strateji danışmanlarını yerleştirilmesini şart koşuyordu. Yeni kurulan Merkez Bankası dolar ihtiyacını karşılamak için, A.B.D. İhracat-İthalat Bankası ve diğer A.B.D. bankalarının Filipinler'deki bekçisi oldu.

A.B.D.'nin kontrolu altındaki Birleşmiş Milletlerin kararlarına uyan kukla Quirino rejimi 1950'de, A.B.D. emperyalizmine Kore halkına karşı giriştiği saldırgan savaşta yardım etmek için Kore'ye asker gönderdi. Kukla başkanın temsilcisi, Asya'daki baş müttefiki olarak Japon militarizmini canlandırmak istiyen A.B.D. emperyalizminin arzularına uyarak, 1951 San Francisco Anlaşması'nı imzaladı. O sıralarda, Japon tekelci kapitalizmi doğrudan Kore savaşıyla ilgili iş mukaveleleri ile hızla canlanmaktaydı.

1951'de, kukla Quirino rejimi, A.B.D. - FC karşılıklı Savunma Anlaşması'nı imzalayarak, A.B.D.'nin karşılıklı koruma kisvesi altında, keyfi olarak Fillpinler'in iç işlerine karışmasına izin verdi. 1953'de Quirino, ilk defa 1947'de imzalanmış olan A.B.D. - FC Askeri Yardım anlaşması uygulama alanını sınırsız bir şekilde genişleten anlaşmayı imzaladı. Yine 1953'de, A.B.D. sermayesi ve idari personelinin Filipinler'e gelmesini sağlayan A.B.D. Tüccar ve Yatırımcılarının Gelmesi Anlaşması imzalandı. C.I.A.'nın (Merkezi Haberalma Örgütü) Quirino'nun yerine kukla başkan olarak Magsaysay'ı getirmek istemesine rağmen, Quirino başkanlık döneminin sonuna kadar A.B.D. emperyalizminin alçak bir kuklası olarak kaldı.

3. KUKLA MAGSAYSAY İKTİDARI, 1954 - 1957

Quirino kukla iktidarı sırasında Milli Savunma Bakanı olan Magsaysay, devrimci kitle hareketini yenilgiye uğratarak A.B.D. emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıfların gözüne girmişti. A.B.D. propaganda organları, kitleleri zalimce bastıran ve demokratik hakları ortadan kaldırmasının mükâfatı olarak, Magsaysay'ı «kitlelerin adamı» ve «demokrasinin kurtarıcısı» olarak gösterdiler ve başkan olması için bütün güçleriyle desteklediler. Diğer taraftan Quirino, iç savaş durumunu yaratmak, askeri kanunu zorla kabul ettirmek ve gerici hükümetteki yolsuzluk ve yozlaşmaların sorumlusu olarak şiddetle suçlandı.

Magsaysay, 1953 başkanlık seçimlerinde Quirino'ya karşı adaylığını koymak için Liberal Parti'den Nacionalista Partisi'ne geçti. Magsaysay'ın parti değiştirmesiyle, A.B.D. emperyalizmi, iki gerici parti arasında hiçbir temel farkın olmadığını ortaya koyuyordu. Quirino'nun hükümet kay-

naklarını ve olanakların kendi yararına kullanma gayretlerine rağmen, Magsaysay kukla cumhuriyetin üçüncü başkanı oldu. A.B.D. tekelleri, Filipinler'deki Amerikan Ticaret Odası yoluyla, görülmemiş şekilde para harcadıkları yozlaştırdıkları seçimde bütün maddi ağırlıklarını Magsaysay'dan taraf koydular. JUSMAG'ın yetkisini bahane eden A.B.D. askeri görevlileri, bekçi köpeklerinin başkan seçilmesi için gayret gösterirken gerici silahlı kuvvetler içinde bir ticari şirket gibi çalıştılar.

Kısa süren başkanlığı sırasında Magsaysay, Jose Lava yönetiminin yerine geçen Jesus Lava yönetiminin Marksist-Leninist olmayan siyasetlerinden yararlanarak parti ve halk ordusunu parçalama işini tamamladı. Önceki Parti yönetiminin hatalarından ders çıkarmayı reddeden Jesus Lava yönetimi, halkın silahlı güçlerini maceracı bir yola sokmaya devam etti. Silahlı mücadele aşamasını, stratejik «karşı-savunma» aşamasında gösterdi. Hemen hemen her yerde, doğru kitle çizgisini uygulamak yerine, Halk Kurtuluş Ordusu birlikleri tecrit oldular ve kendilerine yiyecek bile bulamıyacak kadar zor durumlara düştüler. Siyasi olarak daha çok tecrit olmaları sonucunda daha feci askeri yenilgilere uğradılar.

Luis Taruc haini 1954'de Magsaysay'a teslim oldu. Doğru bir şekilde uzun süreli bir halk savaşı yoluna giremiyen Jesus Lava yönetimi maceracılıktan teslimiyetçiliğe savruldu. 1955'de, Jesus Lava yönetimi, esas mücadele biçiminin parlamento içindeki mücadele olduğunu ilân ederek köylük bölgeleri terketmeye hazırlandı. Söz geçirebildiği halk ordusu birliklerini dağıttı ve onları sözümona örgütsel tugaylara dönüştürdü.

1954'de Magsaysay kukla rejimi, Bell Ticaret Kanunu'nun iptal edilmesi yolunda halkın sürekli taleplerini sadece, bu kanunun düzeltilmesi için görüşmeler yaparak sabote etti. Böylece, Laurel-Langley Anlaşması imzalandı. Bu yeni anlaşma, A.B.D. tekellerinin bütün iş alanlarında eşit haklara sahip olmasını sağlayarak, Filipinlerin iktisadi bakımdan A.B.D.'ne olan bağımlılığını artırdı. Kota sisteminde ve Filipin ham maddeleri için tercihli anlaşmadaki düzenlemeler sadece ekonominin sömürgeci ve tarımsal niteliğini derinleştirmek için yapıldı. Peso'nun bağımsız para olarak resmen kabul edilmesi A.B.D. doları'nın fiili kontrolunu ortadan kaldırmadı.

Dış ticaret kontrolları, Filipin peso'sunun A.B.D. dolarına gizli bağımlılığını gösteriyordu. Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ekonomiye sahip olan Filipinler ham madde ihracatından kazandığı dolar'ları başta A.B.D. olmak üzere dışardan aldığı hazır mallara harcamak zorundaydı. «Temel» malların ithalatı için dış ticaret kontrol talimatları ve gümrük kanunlarındaki öncelik sıralandırmasından hileyle yararlanmak için, A.B.D. tekelleri ve kompradorları hazır malları Filipinler'e getirmeden önce parçalara ayırıyorlar ve yerli işleme için ham madde etiketini yapıştırıyorlardı. Böylece, sahte bir yerli sanayileşme ve ithalatın yerini alma hayali yaratmak için montaj ve paketleme fabrikaları kuruldu.

Kukla Magsaysay rejimi, 1957'de A.B.D. ile ilk Tarım Ürünleri Anlaşmasını imzaladı. Bu anlaşma, Filipinler'de sömürge yapıyı sürdürmek için, A.B.D. tarım fazlasından yararlanmayı, yerli tarım üretimini A.B.D.'nin insafına bırakmayı, ithal tarım ham maddeleri gerektiren ara sanayilerin kontrolunu ve A.B.D. emperyalist propagandasına destek bulmayı hedef alıyordu.

Magsaysay, A.B.D. emperyalizmine uşaklığını gizlemek için, eski sömürgeci ve şoven bir hileye başvurdu ve yerli ticarette yabancı milliyetten tüccarlar arasında sadece üçüncü sırayı alan (Amerikan ve İngilizlerden sonra) Çinli tüccarlara saldırdı. Aynı zamanda, Çinli kökenden gelen yabancıların Filipin vatandaşı olmasını güçleştirmeye devam etti. Çhiang haydut çetesi ve yerli bürokrat kapitalistler onları soydular. Magsaysay, bütün yabancı işadamlarının, özellikle A.B.D. tekellerinin doğrudan temsilcilerinin ve büyük kompradorların istedikleri kadar sermayeyi yurd dışına çıkarmalarına izin verdi.

Magsaysay, iktidarının milli ve demokratik olmayan niteliğini gizlemek için, Rizal'in yazılarının öğrenilmesini öngören Noli-Fili Kanunu'nun uygulanmasına isteksizce rıza gösterdi. Çünkü, bu kanun sadece emperyalizm öncesi çağın burjuva demokrasisi için geçerli olan, eski tipte milli demokrasinin propagandasını yapacaktı. Aynı zamanda, anti-komünizm atmosferi yaratmak ve halkın demokratik hakkı olan toplanma ve düşüncelerini açıklama özgürlüğünü ortadan kaldırmak için, C.I.A. ve Amerikan Cizvitleri ile birlikte Anarşiyi Önleme Kanunu'nu hazırladı.

Magsaysay, görünüşte yoksul kiracıların haklarını güvence altına alan bir kanun çıkardı. Asıl amacı ise, toprak ağalarının ellerinde tuttukları geniş toprakları güvence altına almak ve Filipinleri, A.B.D. emperyalizminin tarım alanı haline getiren devlet siyasetini devam ettirebilmekti. Magsaysay toprak reformu programına devam etti. Fakat bu sadece, sömürücü sınıfların sahipsiz toprakları gasb etmelerine yaradı. Tarım Kredisi ve Kooperatif Yardımları İdaresi genel olarak köylülere yardım etmek üzere kurulmuş gibi gösterildi. Fakat bunun sadece, toprak

ağaları, tüccar-tefeciler, bürokratlar ve zengin köylülerin sahte kooperatifleri kontrolları altına almak, yoksul ve orta köylüleri aldatma aracı olarak kurulmuş olduğu anlaşıldı.

Magsaysay'ın kukla rejimi sırasında, A.B.D. hükümeti bir keresinde, Filipinler'deki A.B.D. askeri üslerinin mülkiyeti üzerinde hak talep eden Brownell düşüncesini ortaya atı. Bu emperyalist talep karşısında Filipin halkı öylesine galeyana geldi ki, gerici Yüksek Mahkeme bu talebi reddetmiş gibi görünmek zorunda kaldı. Ancak, mahkeme, bu talebi reddetmiş gibi görünmek zorunda kaldı. Ancak, mahkeme, A.B.D.'nin askeri üsleri fiilen işgal etme, ayrıcaklı toprak haklarına sahip olma ve Filipinler'in toprak bütünlüğünü ihlâl etme yetkilerine dokunmadı.

Magsaysay kukla rejimi, 1954'de, emperyalistlerin hakimiyetindeki Güneydoğu Asya Anlaşma Örgütü (SEATO)' nun kurulmasını sağlayan anlaşmanın imzalandığı Manila Konferansını topladı. Anlaşma örgütündeki üye hükümetlerin çoğu (A.B.D., İngiltere, Fransa, Yeni Zeland ve Avustralya) Güneydoğu Asya'da yer almıyordu. SEATO, emperyalizmin Filipinler'in iç işlerine karışmak ve Filipin kukla hükümetini Güneydoğu Asya'nın diğer halklarına karşı kışkırtmak için bulduğu yeni bir bahaneydi. SEATO, aynı zamanda, A.B.D. emperyalizminin müttefiklerini Filipinlere getirmek ve bölge savunması kisvesi altında halka saldırmasını sağlıyordu.

A.B.D.'nin Vietnam'daki saldırgan siyasetine uygun olarak, Magsaysay kukla rejimi, Cenevre Anlaşmalarını açıkça ihlâl ederek, sahte Güney Vietnam cumhuriyetini tanıdı. Filipinler'deki A.B.D. askeri üsleri, A.B.D. emperyalizminin bütün Asya'da işgalci ve saldırgan faaliyetleri

tezgahlaması için kullanıldı. C.I.A.'nın Filipinli ajanları, bütün Hindi Çin'ine C.I.A.'nın finanse ettiği Dostluk Faaliyetleri ve diğer sinsi faaliyetlerinde teknik personel maskesi altında dağılmışlardı.

A.B.D. emperyalizmi Magsaysay kukla rejimine 1956' da, Japonlarla savaş tazminatları için bir anlaşma yapması ve San Francisco Anlaşmasını onaylaması için emir verdi. Japonların, Tazminat malları sevkederek, Filipin ekonomisine girmesini sağlayan Ohno-Garcia anlaşması imzalandı. A.B.D.-Japonya ortaklığına boyun eğen Magsaysay kukla rejimi, ulusal kurtuluş hareketlerine, sosyalist ülkelere ve özellikle Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı kabadayılık taslamaya ve A.B.D. emperyalizminin dünyanın her tarafındaki saldırgan faaliyetlerini onaylamaya meraklıydı.

Magsaysay kukla hükümeti utanmadan, şefleri Magsaysay'ın A.B.D. emperyalizminin sadık bir köpeği olmasından gurur duyuyordu. Kukla hükümet, Senatör Claro Mayo Recto'nun anti-emperyalist eleştirisi karşısında uşaklığını «olumlu milliyetçilik» olarak göstermeye çalıştı.

4. KUKLA GARCİA HÜKÜMETİ, 1957 - 61

Magsaysay'ın ölümü üzerine, başkan yardımcısı Carlos P. Garcia başkanlığa geldi ve aynı yıl içindeki seçimlerde Nacionalista Partisi'nden başkanlığa seçildi. Garcia, esas olarak A.B.D. emperyalizminin bir uşağı ve yerli sömürücü sınıfların baş temsilcisi idi. Garica hükümeti Filipin halkının sömürgeci ve feodal zincirlerini kırması için hiçbir kararlı adım atmadı. Tersine, bunların kalmasına izin verdi.

Dış ticaret ve ithalatın kontrol edilmesinin bir sonucu olarak, orta burjuvazinin milliyetçi sanayileşme adını verdikleri siyasetleri ağırlık kazandı. Ülke içinde üretilebilen malların ithalatını sınırlandırmak üzere konulan gümrük duvarından kurtulmak için A.B.D. tekelleri ve kompradorların montaj ve paketleme sanayileri kurmaları, yerli ham madde kullanan bazı Filipinli imalatçıları öfkelendirdi. Hatta, değişik miktarda ithal ham maddelerine ihtiyaç duyan imalatçılar bile gümrük duvarlarının yararlı olduğunu ve bu sınırlandırmaların artırılmasını talep ettiler.

Milli burjuvazinin siyasi talepleri, küçük burjuvazinin de anti-emperyalist harekete bir ölçüde katılmasını sağlayan Recto tarafından ortaya kondu. Halk içinde yükselen anti-emperyalist hareket karşısında gerileyen Garcia kukla hükümeti, A.B.D. emperyalizmine uşaklığını gizlemek için «Önce Filipinliler» sloganını attı. Bu slogan, ihracat ve ithalatta A.B.D. dolarlarının Amerikalı olmayan yabancı iş adamları karşısında öncelikle Filipinlilere dağılması anlamına geliyordu. Filipinli iş adamlarının halâ A.B.D. dolarına bağımlılığı esas alınıyordu. «Yeni» ve «gerekli» sanayilerin kurulmasını teşvik edici ve yerli olarak üretilebilecek bazı malların ithalatını sınırlandıran kanunlar ve ayrıcaklı listeler bulunmasına rağmen, bunlar sadece, A.B.D. tekellerinin ithal ettikleri hazır mallarını ham madde gibi göstermeleri için sınırlı sayıda montaj ve paketleme fabrikalarının kurulmasına yaradı.

Garcia kukla hükümeti bir yanda Filipin tüccarlarını Çin milliyetinden tüccarları özellikle pirinç ve tahıl perakende ticaretinden atmaları için el altından teşvik ederken, diğer taraftan büyük Guomintan kompradorlarının ithalat ihracat ve toptan satışlardan büyük bir pay alma-

sına ve sermayelerini Tayvan'a götürmelerine izin veriyordu. Filipinler'deki bütün Çinliler, Çan-Kay-Şek haydut çetesiyle ittifaka zorlanıyorlar, bunu yapmadıkları zaman baskı görüyorlardı.

A.B.D. emperyalizminin Japon militarizmini canlandırma planlarına uygun olarak, kukla hükümet Japonlarla görüşmeler yaptı ve Japonya-F.C. Dostluk, Ticaret ve Denizcilik Anlaşması üzerinde anlaştı. Teklif edilen bu anlaşmanın onaylanmasının, halkın büyük direnmesi yüzünden ertelenmesine rağmen, Japonlar, «irtibat büroları kurmak, ülke içinde araştırmalar yapmak ve ithalat-ihracat işlerine katılmak için bahane olarak savaş tazminatı anlaşmasını kullanıyorlardı.

1950'lerin sonlarına doğru A.B.D. emperyalizmi Garcia hükümeti dış ticaretteki kontrolları kaldırması için baskı yaptı. A.B.D. emperyalizmi, dış ticaret kontrollarına A.B.D. dolarının hızla erimesini ve sömürgeci ekonomizmin devrimci yığın hareketinin yükseldiği bir durumda tamamen çökmesini engellemek için geçici ve taktik bir çözüm olarak gördüğü için izin vermişti. Şimdi ise, A.B.D. emperyalizmi Filipinler'deki yabancı yatırımlar için «daha uygun bir atmosfer» ve aşırı karların hiçbir sınır konulmaksızın transfer edilebilmesini talep ediyordu. A.B.D. emperyalizmi kendi ödemeler dengesi sorununu, artı ürünlerinin ihracatını yoğunlaştırarak, tefeci kredilerini artırarak ve kısa zamanda yüksek kâr getirecek doğrudan yatırımlar yaparak çözmek istiyordu. Dış ticaret kontrollarının kaldırılması aynı zamanda, Laurel-Langley Anlaşmasının 1974'de sona ermesine rağmen, sömürge ekonomisindeki emperyalist ayrıcalıkların o tarihten sonra da geçerli olması yolunu açıyordu.

A.B.D. emperyalizmi, iktisadi araştırma yapmak ve kontrolun derhal ve tam olarak kaldırılmasının «gelişmenin» temel taşı olduğunu tavsiye etmeleri için Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu'nu kullandı. Anti emperyalist hareketin yeniden canlanması yüzünden, Garcia dış ticaret kontrollarını hemen kaldırmadı. Bunun üzerine, A.B.D. emperyalizmi Garcia'ya karşı, dolar tahsisatında yolsuzluk yaptığı şeklinde şiddetli bir saldırıya geçti ve Magsaysay'la yakından bağ kurmuş olan C.I.A. çetesinin tezgahlıyacağı bir hükümet darbesi ile tehdit etti. Garcia en sonunda Aralık 1960'da kontrolu kısmen kaldırmayı kabul ederek taviz vermek zorunda kaldı. Aslında Garcia bu adımı atarken 1961 başkanlık seçimlerinde A.B.D. emperyalizmini yatıştırmayı hesaplıyordu. Fakat, A.B.D. emperyalizmi onu görevden almaya ve onun yerine, verdiği emirlere harfiyen uymakta tereddüt etmeyecek başka bir kukla politikacıyı getirmeğe çoktan karar vermişti.

Kukla Garcia Hükümetinin uzlaşmacı tabiatı, Filipinler'deki askeri üslerin 99 yıl süreli A.B.D. kontrolunun uzatılması konusunda yapılan görüşmelerde de ortaya çıktı. Filipinler ve A.B.D. heyetleri arasında, bir üsler üzerindeki A.B.D. imtiyazını 25 yıla indiren bir anlaşmaya varıldığı açıklanmasına rağmen, A.B.D. - F.C. Askeri Üsler Anlaşması hiçbir zaman düzelmedi ve son yıllarda A.B.D. imtiyazını 25 yıla indiren anlaşma toplantıları tutanaklarının Dış İşleri Bakanlığı arşivlerinde bulunamadığı açıklandı. Bu sahte görüşmeler, A.B.D. askeri anti emperyalist harekete karşı koyabilmek için başvurulan bir taktikti. A.B.D. askeri üslerinin tamamen kaldırılması talepleri, özellikle üslerdeki Amerikan personelinin defalarca buradaki Filipinleri öldürmeleri ve Amerikalı üs komutanla-

rının A.B.D. yasalarını öne sürerek, bu canilerin yargılanmalarını engellemeleri üzerine arttı.

Kukla Garcia hükümeti sırasında, A.B.D. askeri üslerinin Güneydoğu Asya halklarına karşı saldırıların tezgahlanmasında kullanılmasına devam edildi. 1958'de, bu üsler, Endonezya halkına karşı girişilen sağcı ayaklanmanın desteklenmesinde ve Hindi Çin'inde A.B.D. işgaline basamak yapıldı. Garcia kukla hükümeti «Asya Asyalılarındır» sloganını atarak, iktisadi ve kültürel alanlarda bölgesel işbirliğini geliştirme kisvesi altında Güneydoğu Asya Birliği'ni (ASA) kurmaya çalıştı. Aslında, ASA, A.B.D. emperyalizmi için bir serbest ticaret alanı yaratmak ve A.B.D. emperyalizmi ile Pakistan ve A.B.D. emperyalizmi ile Fransa arasındaki şiddetli çelişmelerle zayıflamış olan SEATO'yu güçlendirmek için bir araçtı.

Anti-emperyalist devrimci kitle hareketi, en çok kukla Garcia hükümeti sırasında gelişti. 14 Mart 1961'de, genç erkek ve kadınların yönettiği güçlü bir gösteri kukla Kongre'yi basarak, Filipin Aleyhtarı Faaliyetler Komitesinin (CAFA) anti-komünist toplantısını engellediler. Bu kitle hareketi, Lava kara burjuva çetesinin önderliği gericilere bıraktığı yirmi yıldan fazla bir süreden sonra, milli demokratik nitelikte bir kültür devriminin başlangıcı oldu, CAFA'nın, öğrencilerin, öğretmenlerin ve genel olarak halkın, milli demokratik taleplerini açıklamamaları için gözdağı vermek üzere bir tedbir olarak, Anarşiyi Önleme Kanununu uygulama çabası engellendi.

Anarşiyi Önleme Kanunu, 1958'de Filipinler Komünist Partisine öldürücü bir darbe indirmek amacıyla çıkarılmıştı. Gerici hükümetin anti-komünist faaliyetlerine paralel olarak aynı sıralarda, Parti genel sekreteri görevini

kötüye kullanan Lava, Parti içindeki demokratik merkeziyetçiliğin son kırıntısını da ortadan kaldıracak «tek-sıra» siyasetini uygulayarak Parti'yi tasfiye etmek için tek başına karar verdi. Ülkedeki gericiler üst yapıya öylesine hakimlerdi ki, C.I.A. ajanları ve Manahan ve Manglapus gibi gerici faşistlerin yönettiği Büyük İttifak'ın kabul ettiği çağdışı «hür teşebbüs» ideolojisine karşı çıkan her ilerici akımı «komünist ilân ediyorlardı».

A.B.D. emperyalizmi ve Katolik Kilisesi'nin kukla cumhuriyetin ilk gününde kurdukları bütün kültürel araçlar yaşatıldı ve yaygınlaştırıldı. C.I.A. kilise fanatiklerini Manahan-Manglapus kliği ve Amerikan Cizvitleri aracılığıyla ustaca yönetiyordu. A.B.D. emperyalizmi 1961'de Filipinler'in kültürel ve siyasi bağımlılığını artırmak için ilâve bir araç olarak Barış Gönüllüleri'ni getirdi.

5. KUKLA MACAPAGAL HÜKÜMETİ, 1962 - 65

Garcia seçim kampanyasında hükümet kaynakları ve imkânlarını kullanmasına rağmen, 1961 başkanlık seçimlerini A.B.D. tekellerinin siyasi ve malî desteğini alan Diosdado Macapagal kazandı. Modern emperyalizm çağında Macapagal, alçakça «hür teşebbüs» ve «ademimerkeziyetçilik» siyasetini savunuyordu. Macapagal'ın Liberal Partisi Birleşmiş Muhalefeti kurmak için Büyük İttifakla anlaştı. Bu koalisyon, A.B.D. danışmanlarının yanı sıra, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu aracılığını kullanan A.B.D. emperyalist egemenliğini temsil ediyordu.

1962'de başkanlığa gelmesinden sonra Macapagal'ın verdiği ilk karar, dış ticaretteki kontrolün derhal ve tam olarak kaldırıldığını ilân etmek oldu. Böylece Filipinler'deki A.B.D. firmalarının artık A.B.D.'den veya başka ülke-

lerden getirdikleri malların ve hizmetlerin fiyatlarını fazla pahalı gösterme ihtiyacı duymadan muazzam kârlarını transfer edebilmeleri sağlandı. Büyük komprador burjuvazi ve büyük toprak ağası sınıfı hammadde ihracatından elde ettikleri dolarları istedikleri gibi harcadılar ve mamûl madde ithal etmek için peso'larını serbestçe dolara çevirdiler. Yolsuzluk ve rüşvetçilik Merkez Bankasından Gümrük Dairesine aktarıldı ve hükümete gelir sağlamak için dolar tahsisleri sistemi yerine, yeniden düzenlenmiş gümrük sistemi getirildi.

Gerici hükümetin dolar rezervleri tükenince, peso'nun değeri, bir dolar 2.00 peso iken, bir dolar 3.90 peso olacak şekilde devalüe edildi. Bu değeri koruyabilmek için Macapagal hükümeti A.B.D. bankalarından yüklü miktarda «dengeleme» kredileri almak zorunda kaldı. Yeni peso-dolar oranı, geniş halk yığınlarını, gelirlerinin çok üstündeki fiyatlar karşısında güç duruma düşürdü. Filipinler'de, A.B.D.'den ithal edilen mallar, ham maddeler, yedek parçalar, petrol ve benzerlerinin yüksek maliyetinden etkilenmeyen tek bir ürün yoktu. Peso'nun değeri yüzde yüz oranında düşürülürken, asgari ücret düzeyi ancak yüzde elli artırılmış ve bu da ancak kitle mücadelesi sonunda elde edilebilmişti.

Macapagal kukla hükümeti, A.B.D. emperyalizminin sebep olduğu bu iktisadî bunalımı, A.B.D. yatırımlarına karşı bir «açık kapı» siyaseti uygulamayı savunmak için bir bahane olarak kullandı. Fakat, A.B.D. yatırımlarında görülen artış, transfer edilen muazzam kârlardan fazla olmadı. A.B.D. yatırımları sadece yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomideki eşitsizliği artırmak için yapılıyordu. Bunlar, dış borçlarını ödeyemeyecek duruma düşen işletmeleri devraldılar ve tarım işletmeleri, gübre fabrikaları ve ben-

zeri alanlara yeni yatırımlar yaptılar. A.B.D.'den gelen dolarları kısıtlama siyaseti uygulayan A.B.D. tekelleri, Filipin kukla hükümetinin A.B.D. bankalarından veya A.B.D. kontrolu altındaki bankalardan borç aldığı sermayeyi ve Filipinlerin bankalardaki tasarrufları sömürdüler. Böylece, kendilerinin Filipinlere getirdikleri çok az sermayeyi, yerli sermaye sayesinde artırabildiler. Kukla başkan bütün bunları, özel olarak bu amaçla kurulmuş olan Program Uygulama Dairesi ile kolaylaştırıyordu. Kurulan yeni kredi acentaları da yine dış kredilerin hızla tüketilmesini kolaylaştırıyordu.

Devlet işletmeleri ise doğrudan Dünya Bankasından borç almak için kurulmuştu. Özel şirketler ve bankaları, borçlarını doğrudan A.B.D. ve diğer yabancı bankalardan almaya ve devlet bankalarını teminat vermek için kullanmaya teşvik ediliyorlardı. Macapagal iktidarı boyunca gerici hükümetin yüklendiği dış borçlar, burjuva milliyetçilerinin Filipinler'deki A.B.D. sermayesini devralmak için kukla devletin kendilerine yardım edeceği yolundaki ham hayallerini azalttı.

Esas olarak dış borçların tüketilmesini ve yerli sermayeyi ve tüm ekonomiyi kötüye kullanma amacıyla bir kamu işleri programı hazırlandı. Macapagal kukla hükümeti, artan hükümet harcamalarını karşılamak üzere, hükümet gelirlerini artırmak için Kongreden istediği vergi tedbirlerinin reddedilmesine rağmen, bu programı tezgâhladı. Kamu yararına çalışıyor görünmek ve kitle halinde işten çıkarmaların olduğu bir sırada daha çok iş sahası yaratıyormuş süsü vermek için Acil İş Bulma İdaresi gibi göstermelik bürolar kuruldu.

A.B.D. emperyalizmine uşaklığını gizlemek için, Macapagal kukla hükümeti «bağımsızlık gününü» 4 Tem-

muzdan 12 Hazirana değiştirildi. A.B.D.'nin Filipin halkına bağımsızlık «bağışlandığı» masalının yerini A.B.D.'nin bağımsızlığı «iade ettiği» masalına bıraktı. Kukla politikacıların, uşaklıklarına yerli bir hava vermek için, eski demokratik devrimin olaylarından ve kahramanlarından söz etmeleri moda oldu. A.B.D. emperyalizminin eski sadık köpeği Romulo, Macapagal'ın emperyalistlerin çıkarına hizmet eden siyasetlerini süslemek için danışma görevi sağlamak üzere ve devlet üniversitesini A.B.D. emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıfların bir aracı haline getirmek için Filipinler Üniversitesine yerleştirildi.

Macapagal kukla hükümeti, kendisini ilerici göstermek ve köylüleri aldatmak için Toprak Reformu Kanunu'nu çıkardı. Bütün önceki toprak reformu kanunları gibi, bu kanun da, parlak lafları ve toprak ağalarını tamamen uygun şartlar dışında hiçbir şey getirmiyordu. Göstermelik birkaç reform girişiminden sonra, kanunun iflâs edeceği görülmektedir. Toprak ağaları, topraksız köylülerin yararına görünen bütün şartlardan kurtulabileceklerdi.

Toprak ağaları gerici hükümetin kuruluşları ve memurları üzerinde siyasi güçlerini uygulayabilirler, hükümetin malî kaynaklarına el koyabilirler. 25 Hektarlık toprak alıkoyma sınırına da çeşitli hilelerle razı olabilirler: Topraksız köylülerin 25 yılda yüzde altı faizle taksitlerle bile toprak alma güçlerinin olmamasından yararlanmak, pirinç ve mısır dışında hububat yetiştirmek, makineleşmeye geçmek, topraklarını eğitim sahaları olarak göstermek, topraklarındaki kiracıları toprak sahibinin toprağı bizzat işlediği yolunda belgeler imzalamaya zorlamak, masrafların hesaplanmasında kiracıları aldatmak, topraklarını başka yerlerdeki kamuya veya özel kişilere ait topraklarla takas etmek veya daha bunlar gibi, toprak ağalarının köy-

lük bölgelerde ve bütün ülkedeki siyasi güçlerinin sağladığı birçok hileden yararlanırlar. Filipinlerin sabah üzerinde hak iddia etmesi ve MAPHİLİNDO planı, görünüşte bir toprak ilhakı siyaseti yürütmek için ortaya atıldıysa da, gerçekte Filipinlerin Anglo-Amerikan «Malezya» tertibinin işbirlikçisi ve destekleyicisi olduğunu göstermeye yaradı. MAPHILINDO planı, Endonezya'da Sukarno hükümetini düşürmek ve Malaya ve Kuzey Kalimantan'daki A.B.D. tekellerinea daha çok haklar kazandırmak için tezgahlanan emperyalist bir hileden başka birşey değildi. Filipinler'in dış ilişkilerinde bağımsız bir yol izlediği havasını vermek için Macapagal A.B.D. - F.C. Genel İlişkiler Anlaşmasını iptal etmişti, ancak bu antlaşmaya dayanarak imzalanan diğer eşit olmayan anlaşmalar yürürlükte kaldı.

Macapagal'ın Filipinler'deki A.B.D. askeri üslerinde Filipinlerin toprak egemenliği ve kanunlarını kabul ettiremezken, Filipinler dışındaki toprakları ilhak etmeğe kalkması saçmalıktı. A.B.D. askerlerinin işlediği cinayetler ve onların Filipinli kurbanları artınca, Macapagal kukla hükümeti eski bir hileye başvurdu ve A.B.D. Büyükelçisi ile, A.B.D. - F.C. Askeri Üsler Anlaşması'nın düzeltilmesi yolunda görüşmeler yaptı. Yapılan düzeltmeler aslında A.B.D. üs komutanının yetkilerini artırıyordu. Ancak, bu değişikliklerin onaylanmak üzere Filipinler Senatosu'na gönderilmesi için ciddi bir adım atılmadı.

Macapagal kukla hükümeti, Vietnam halkına karşı A.B.D.'nin saldırı savaşını desteklemek için Filipinli paralı askerleri göndererek A.B.D. emperyalizmine uşaklığın bütün Asya halklarına gösterdi. A.B.D.'nin Hindi Çini'ndeki saldırı savaşında çıkarları olan Filipinli C.I.A. ajanları, Ma-

capagal'in Vietnam'a paralı askerler gönderme çağrısını bütün güçleriyle desteklediler. Kukla Kongrenin çıkardığı bir kanunla Vietnam'a gönderilen ilk paralı askerlere teknik ve sağlık personeli süsü verildi.

A.B.D. ve Japonya'nın Asya halklarını sömürmek için kurdukları ortaklığı geliştirmek ve aynı zamanda Japonya'nın A.B.D. emperyalizminin Asya'daki baş temsilcisi rolünü artırmak için, Macapagal kukla hükümeti, A.B.D. - Japon kontrolündeki Asya Kalkınma Bankası'nın kurulmasına yol açan konferansı topladı ve Manila'yı da bu bankanın merkezi yapmalarını önerdi. Asya Kalkınma Bankası, Filipinlerin A.B.D.'ye ve Japonya'ya hammadde sağlayan yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomisini sürdürmek için tezgahlanmış yeni bir malî kuruluştu. Macapagal'in iktidarı sırasında Japonya'nın Filipinler'in dış ticaretindeki payı yüzde 20'ye çıkmıştı.

Macapagal kukla hükümetinin gerici siyasetleri karşısında şehirdeki devrimci kitle hareketi yükselmeye devam etti. İşçiler, köylüler, öğrenciler ve diğer yurtseverlerin protesto gösterileri gittikçe arttı. 2 Ekim 1964'de işçiler ve öğrenciler, A.B.D. Elçiliği ve daha sonra Matacanang Sarayı önünde A.B.D.'nin ayrıcalık haklarına ve A.B.D. askerî üslerine karşı gösteri yaptılar ve başkanlık muhafızlarıyla çarpıştılar. Bu gösterideki en militan göstericiler, daha sonra kurulan Kabatanng Makabayn'ın (Milli Gençlik ç.n.) kurucu üyeleri oldular. Kabataang Makabayan 30 Kasım 1964'de kuruldu ve milli demokrasi için verilen mücadelede büyük bir görev üstlendi.

28 Aralık 1964'de Angeles City ve komşu şehirlerdeki halk, A.B.D. askerî üslerinde Filipinlilerin öldürülmesini protesto etmek ve bu üslerin kaldırılmasını talep etmek için büyük bir gösteri yaptı. 25 Ocak 1965'de, işçi-

ler köylüler, öğrenciler ve işsizlerden oluşan 20.000 kişi, A.B.D. emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat-kapitalizmin oyunlarını açığa çıkarmak için kukla Kongreye ve A.B.D. Elçiliğine yürüdüler. İngiliz-Amerikan «Malezya» tertibine ve A.B.D.'nin Vietnam'daki saldırı savaşına karşı sürekli olarak gösteriler düzenlendi.

Bu gösterilerden önce ve sonra, çeşitli yerlerde konuların ayrıntılı olarak tartışıldığı toplantılar düzenlendi. Aktif gösteriler ve tartışma toplantıları, 1961'deki CAFA aleyhtarı gösteriyle başlayan milli demokratik nitelikteki kültür devrimini geliştirdi. Bu kitle eylemlerinde gençlik öncü rolü oynadı. Devrimci kitle hareketinde on yıldan fazla süren Lava ve Taruc kara burjuva çetesinin giriştiği sabotajlar olmasaydı, işçiler ve köylüler daha önemli bir rol oynayacaktı.

Köylük bölgelerde, Jesus Lava yönetiminin silahlı mücadelenin sona erdirilmesi çağrısına uymayan Kızıl komutanlar ve savaşçılar devrimci mücadelelerine devam ettiler. Fakat, Lava ve Taruc kara burjuva çetesinin karşı-devrimci yönetimini yerle bir edecek kararlı bir Marksist-Leninist önderliğin bulunmaması, köylük bölgelerdeki devrimci mücadeleye devam etmekte kararlı olan bu savaşçıları, başıbozuk isyancıların dünya görüşü ve Taruc-Sumulong gangster kliği karşısında güçsüz kılıyordu. Parti yönetiminin Lava kara burjuva çetesi ve Taruc-Sumulong gangster kliği tarafından gasbedilmesine rağmen, geniş halk yığınlarının talebi doğru bir proleter devrimci önderlikten yanaydı.

Jesus Lava'nın zorba yönetimi, Macapagal'a siyasetlerini, özellikle de Toprak Reformu Kanununu destekleyen mektuplar göndermesiyle ve 1964'de de tam teslim olmasıyla iflas etti. Jesus Lava teslim olmadan önce, Taruc-

Sumulong gangster kliğinin mutlak hakimiyetini kabul ediyormuş gibi görünerek boş bir çabayla devrimci kitle hareketinin saflarında dağınıklık yaratmaya çalıştı; fakat bir yandan da, aslında teslimiyetinin suç ortakları olan ve kitlelerden tecrit olmuş bulunan adamlarını Parti yönetimini ele geçirmeye teşvik etti.

Lava'nın Manila'da üslenmiş olan bağımsız hükümdarlığı, devrimci kitle hareketinde hakimiyet kurmak için reformcu köylü örgütü MASAKA'yı kullandı ve Jesus Lava'nın gerici hükümetin sahte toprak reformunu destekleyen siyasetini devam ettirdi.

Jesus Lava'nın Macapagal'a teslim olmasından hemen sonra, devrimci kitle hareketindeki Marksist-Leninistler Lava ve Taruc'un karşı-devrimci faaliyetlerini eleştirmek ve reddetmek için harekete geçtiler. Başlangıçta, eleştiri ve protestolar kendiliğinden gelişti. Sonra bunlar geniş bir düzeltme hareketine dönüştü. Düzeltme hareketinin tam olarak gelişmesi için, Mao Zedung Düşüncesi Okulunun kurulması ve Filipinler Komünist Partisinin Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin yüce kızıl bayrağı altında yeniden inşa edilmesi birkaç yıl istiyordu. Lava ve Taruc'un Parti içinde uzun süren zorba yönetimi akşamdan sabaha uzaklaştırılamazdı.

6. KUKLA MARCOS REJİMİ, 1966 -

Magsaysay 1953'de başkan seçilmek için, Liberal Partiden Nacionalista Partisine geçmişti. 1965'de Ferdinand Marcos da aynısını yaptı. Böylece iki gerici parti arasında hiç bir önemli farkın olmadığı bir kere daha ortaya çıktı. Marcos terketmiş olduğu partide başkan kadar yetki sahibiydi ve Macapagal'in yakın dostuydu.

Marcos, 1965'deki seçimlerde Macapagal'i mağlup etti ve kukla cumhuriyetin altıncı başkanı oldu. Bir başkanlık döneminden sonra, 1969 seçimlerinde yeniden seçilmek üzere adaylığını koydu ve Liberal Partinin adayı Sergio Osmena karşısında seçimleri kazandı. Her iki başkanlık seçiminde de karşısında A.B.D. emperyalizminin daha sadık köpekleri olduklarını savunan rakipler vardı. Ancak, A.B.D. emperyalizmi, şehirlerde ve köylerde devrimci kitle hareketlerinin yükseldiği bir dönemde karşıdevrimci ikili taktikleri en iyi şekilde kullanabilecek olan Marcos tipinde bir uşak istiyordu.

«Milliyetçi» görünen Marcos, Filipin halkının iktisadi eşitliğini savundu ve Laurel-Langley Anlaşmasının, özellikle ayrıcalık haklarının 1974'de geçersiz olacağını söyleyerek, 1967'de yabancı yatırımları devlet siyaseti olarak teşvik eden ve azami yabancı hisse oranı yüzde 40'ı geçmeyen şirketleri «milli Filipin» şirketleri olarak tanımlayan Yatırım Teşvik Kanunu çıkardı. Bu tanımlamaya dayanan A.B.D. emperyalistleri, «milli» kabul edilmiş bir şirketin diğer bir şirketten hisse alması suretiyle şirketleri birleştirme sistemini geliştirebiliyorlar ve böylece ikinci şirketteki yabancı hisse oranını yüzde 40'ın üstüne çıkartabiliyorlardı. Bu kanun, ayrıca yeni veya eski bir şirketin çıkardığı hisseleri onbir yıl süreyle «milli Filipin» Şirketlerinin satın almaması halinde de yüzde 40 yabancı hissenin artırılmasına izin veriyordu. Yatırımları Teşvik Kanunu yabancı yatırımcıların mülkiyet haklarının güvence altına alınmasında o kadar ileri gidiyordu ki, bu dokunulmazlık ölçüsündeydi ve kukla devletin yabancı yatırımları devletin egemen haklarına tercih ettiği ortaya çıkmıştı. Kanunun sağladığı «teşvikler» Filipin halkının egemen haklarını daha önce görülmemiş şekilde ayaklar altına

alıyor ve Filipinlerin sömürge statüsünü daha da ağırlaştırıyor.

Karşı-devrimciler, özellikle Manglapusnahan aracılığıyla C.I.A. ve Amerikan Cizvitleri, Filipinler'deki A.B.D. tekellerinin çıkarlarını savunan sinsi bir propagandaya giriştiler. «barışçı devrim», «anayasa reformu» ve «kârın bölüşülmesi» gibi sloganları atan Hıristiyan Sosyal Hareketi, Kongre İktisadi Planlama Dairesi ve diğer bazı reformcu gruplar, ekonominin millileştirilmesinin yasalarla ve sermaye piyasasıyla sağlanabileceği şeklindeki yanıltıcı siyaseti yayınlıyorlardı. İşçilere, ücretlerini ipotek ederek hisse satın alabilecekleri ve yabancı yatırımcılarla ortak işletmelere katılarak kapitalist olabilecekleri söyleniyor. Bunun, topraksız köylülere, toprak ağalarından toprak satın alarak toprak sahibi olabilecekleri şeklinde her zaman söylenen yalandan hiç bir farkı yoktu.

Yeni bir anayasa konseyi için büyük gürültü koparıldı. Bunun, mevcut statünün değiştirilmesi için bir yol olduğu açıklandı. Anayasa konseyi ile güdülen asıl amaç ise, sömürge anayasasının özünü, Yatırım Teşvik Kanununu ve A.B.D. ile Filipinler arasındaki Dostluk, Ticaret ve Denizcilik Anlaşması gibi kanunlara göre düzenlemektir. Geniş halk kitlelerine her gün, A.B.D. tekelleri kastedilerek «dolar getiren turistlere» karşı misafirperver olmaları hatırlatılıyor.

Halkın A.B.D. emperyalizmine karşı artan tepkisini azaltmak için, her şehir ve kasabanın turizm merkezi olması için ustaca bir kampanya yürütülüyor.

A.B.D. emperyalizminin iktisadi çıkarlarının, gerici hükümete veya Filipinli iş adamlarına «zamanı gelmiş uygulama» ve «adil denkleştirme»ye uygun olarak devredilebi-

leceği şeklinde tamamen saçma bir reformcu siyaset yürüten Marcos kukla hükümeti, devletin mali kaynaklarını tüketmek ve halkı enflasyon ve peş peşe devalüasyonlarla sefalete sürüklemek için A.B.D. emperyalizminin talimalarını olduğu gibi yerine getirdi. Vergilerin artırılmasına rağmen, gerici hükümetin iç borçları, ekonominin yarı-sömürge, yarı-feodal niteliğini kökleştirmekten başka bir şeye yaramayan lüzumsuz harcamalar yüzünden 6 Milyar Peso'yu buldu. Bu iç borçlardan ayrı olarak, başta A.B.D. olmak üzere dışarıdan da 1.9 milyar borç alındı. Böylece, ülke görülmemiş bir malî bunalıma sokuldu. Geniş halk yığınları, peso'nun satın alma gücünün içte ve dışta hızla düşmesi sonucunda artan fiyatlar karşısında sefalete sürükleniyor.

Filipin kukla hükümetinin malî güçlüklerinden yararlanan A.B.D. emperyalizmi Uluslararası Para Fonu aracılığıyla peso'nun düşürülmesini kabul ettirdi. 1970 yılı başında, Peso'nun değeri bir dolar = 3.90 Peso'dan bir dolar = 6.00 Peso'ya düşürüldü. Bu, sekiz yıl içinde, halkın gelirinde bir artış olmadan yapılan ikinci devalüasyondur. 1962'den bugüne kadar birçok temel maddenin fiyatı yüzde 150 oranında arttı. Filipinler'de, A.B.D. emperyalizminin alçakca sömürüsünden etkilenmeyen tek bir madde yoktur. İthal edilen petrol, teçhizat, yedek parça, ham madde ve benzerlerindeki fiyat artışları milli burjuvazi'nin ürettiği ürünleri bile etkiliyor. Filipin milli burjuvazisi, ürünlerinin yerli piyasada rekabete dayanamaması ve kukla hükümetten yeterli malî yardım alamaması yüzünden her geçen gün iflasa sürükleniyor.

Peso'nun değerinin düşürülmesi sonucunda, Filipinler'deki A.B.D. yatırımlarının değeri ve Filipinlerin dış borçları arttı. Gerici hükümetin veya Filipinli hisse sahip-

lerinin A.B.D. tekellerinin hisselerini satın alarak onları devralabileceklerini düşünmek büyük bir aptallıktır. Tam tersine, gerici hükümet yüksek faizli dış borç alabilmek için dilencilik mesleğinde daha da aşağılaşmış, Filipinlilerin elindeki şirketler ise, A.B.D. tekelleri tarafından devralınma, eritilme veya yok edilme tehlikesine eskisinden daha çok maruz kalmışlardır. Para değerinin düşürülmesi, sadece Filipinler'in A.B.D. dolarına bağımlılığını artırmış ve ekonominin yarı-sömürge, yarı-feodal yapısını derinleştirmeye yaramıştır.

Marcos kukla hükümeti süslü laflarla, özellikle Merkezi Luzon'da olmak üzere ülkedeki birçok şehiri toprak reformu bölgeleri olarak ilân etmesine rağmen ikiyüzlülükle toprak reformu programı olarak sunduğu programı uygulamak için malî kaynaklardan yoksundur. Köylük bölgelerde, toprak reformunun ancak köylülerin vereceği halk savaşı ile başarılabileceği artık anlaşılmıştır. Şehirde ise, hem enflasyon, hem de işten atılmalarla proletaryanın hayat şartları güçleşiyor.

Filipin toplumunda, A.B.D. emperyalizminin sağladığı sömürü çarkından pay alanlar sadece işbirlikçi sınıflardı. Komprador büyük burjuvazi ve toprak ağası sınıfı pesonun dolar karşısında değer kaybetmesiyle ham madde ihraçlarından aşırı kârlar elde ettiler. Ham madde ihracatını ve hazır ürün ithalatını kolaylaştıran bazı girişimler esas olarak bunların çıkarına hizmet ediyordu. Çeşitli şekillerde «ihracat teşvikleri» aldılar. Fabrika kurmak ve geliştirmek için en fazla kredileri bunlar aldılar. Filipinler'deki imtiyazlarını artırmak için A.B.D. emperyalizmi Filipinler'le tercihli şeker ticareti yapma hilesine başvurdu ve Marcos kukla hükümeti ülkenin birçok yeni şeker fab-

rikası kurulması için çok büyük krediler dağıttı. Hükümetin mali olanaklarının dağıtımında ve projeler için hükümet onayının verilmesinde Marcos'un başını çektiği bürokrat kapitalistler mukavelelerdeki aksamaları düzeltmek için yeni iktisadi bunalımlara giriyordu.

A.B.D. emperyalizminin sadık bir köpeği olan Marcos, A.B.D.'nin Vietnam ve Hindi Çini'ndeki saldırgan savaşına paralı askerler göndermekle Macapagal'i geride bıraktı. Gerici hükümetin iflasın eşiğine gelmesine rağmen güney Vietnam'a PHİLCAG adı altında paralı askerler gönderdi. Bundan başka, PHİLCON, Dostluk Çalışmaları ve mühendislik firmaları adı altında gönderilmiş paralı askerler de vardır. A.B.D. emperyalizmi Asya'daki saldırgan savaşını sürdürmek için alçakça Filipin semalarını, denizlerini ve oradaki askeri üslerini kullanıyor. A.B.D. askeri personeli bu üslerde cinayetlerine, zorbalıklarına ve her türlü alçaklıklarına devam etmelerine rağmen, bütün daha önceki kukla hükümetler gibi Marcos hükümeti A.B.D. emperyalistleriyle, sadece onların ayrıcaklı toprak haklarına son verecek «görüşmeler» yapıyor. Gerici hükümet halkın egemenliği için savaşmak yerine, anti-emperyalist protesto gösterilerine saldırmak için polis ve askerleri halkın üzerine salıyor.

Marcos kukla hükümeti, A.B.D. emperyalizminin kabul ettiği her «yeni» siyasete boyun eğdi ve attığı her adımda onu takip etti. Nikson'un «Asyalılara karşı Asyalıları savaştırmak» için bulduğu «yeni Asya siyasetine» aynen uyuyor. Pasifik'teki A.B.D. - Japonya ortaklığını ve bu ortaklığın Asya'da giriştiği zorbalıkları alçakça destekliyor. A.B.D. emperyalizminin Japon militarizmini hortlatma siyasetini ve onun Asya'daki öncü neferi rolünü oynaması için yürüttüğü siyasete boyun eğiyor. Yükselen Ja-

pon militarizmi, Asya Kalkınma Bankası, Asya Pasifik Konseyi (ASPAC), Güneydoğu Asya Ekonomik Birliği (SEAMEC), «Asya Forumu» ve benzeri kuruluşlar yoluyla «bölgesel lider» olma yolunda gelişiyor.

Daha Japonya - F.C. Dostluk, Ticaret ve Denizcilik Anlaşması onaylanmadan, Marcos kukla hükümeti Japonya tekellerini Filipinleri işgal etmeleri için teşvik etti. Şimdi, Japon tekelleri en büyük yabancı yatırımcılar arasında ikinci sırayı almıştır. Japonya ürünleri ülkeye akın ediyor ve Japon yatırımları bütün büyük iş sahalarına el atıyor. Japonya bugün, Filipin hammaddeleri alıcıları arasında A.B.D.'den sonra ikinci sırayı bakır, kereste ve demir cevheri alıcıları arasında ise birinci sırayı işgal etmektedir. Japon askeri gelirleri ve balıkçı filoları Filipin kara sularını ihlâl etmektedir. Filipin halkını aldatmak için yoğun bir çabaya girişen Marcos hükümeti, Japonya'nın dostça yardım elini uzattığı yalanını yayıyor. Gerçekte ise, Filipin halkını sömürmesi, Filipinler'in doğal zenginliklerini yağmalaması karşılığında onlardan borç dileniyor. Yerli gericilerin gasbettiği Japonya'nın ödediği savaş tazminatları bile halka dostane bir yardım olarak gösteriliyor. Stratejik önemi olan tüm Filipinler karayoluna, dalkavukluk olsun diye Japon dostluk karayolu adı verildi. A.B.D.'nin Çin'e karşı, halklara ve devrime karşı Sovyetler Birliği ile kurduğu evrensel emperyalist ittifak siyasetine uygun olarak, Marcos kukla hükümeti, Sovyet sosyal-emperyalizmi ve diğer revizyonist ülkelerle ticari ve diplomatik ilişkiler kurma yolunu açtı. Dikkatleri kendi üzerinden başka tarafa saptırmak çabasıyla, A.B.D. emperyalizmi Filipin halkının sömürülmesi ve baskı altında tutulması için Japonya ve Sovyetler Birliği ile ortaklığa girişiyor. Böylece, ülkede modern revizyonizm rüzgarını estirmek için emper-

yalist bir plan yürütülmektedir. Modern revizyonizmin yerli ajanları olan Lava'nın kara burjuva çetesi, emperyalist komplo uyarınca devrimci kitle hareketini baltalamak için burjuva parlamentoculuğu arenasına alınıyor.

Marcos hükümeti gerici siyasetlerini uygulamak için faşist yüzünü açığa vurdu. Ulusu içine düşürdüğü siyasi ve iktisadi bunalımdan kurtaramıyor. Halkı «bu ulus tekrar büyük bir ulus olabilir» veya «yeni Filipinizm» gibi sloganlarla aldatamayan Marcos hükümeti, geniş halk yığınlarını ezmek için devlet cihazını kitle terörizmi için insafsızca işletiyor. Anti-demokratik kampanyayı sürdürmek için ikiyüzlü bir biçimde «liberal demokrasi» bayrağını sallıyor.

A.B.D. emperyalizmi JUSMAG aracılığıyla gerici silahlı kuvvetlere askeri teçhizat veriyor ve onları kontr-gerilla eylemleri tezgâhlamaları için, yani halk yığınlarına saldırmaları için kışkırtıyor. A.I.D. aracılığıyla, ayaklanmaları bastırmak, kitle örgütlerine saldırmak ve protesto gösterilerini dağıtmak için haberleşme ve polis araç-gereçleri veriyor. Hattâ, polis harekâtlarını ve askerî harekatları yönetmek için A.B.D. askeri personeline görev veriliyor. Gerici sınıfların iktidarının hızla çürümesi ve yozlaşmasıyla yükselen devrimci kitle hareketini bastırmak için A.B.D. emperyalizmi faşizmi inşa ediyor.

Faşizm ilerlerken «Monkee», «BSDU», «Yurt Savunma Kuvvetleri», «özel kuvvetler», «eyalet vurucu güçleri ve benzerleri gibi özel ordular ve resmi cinayet müfrezeleri halka zulüm uyguluyor. Gerici hükümetin faşist niteliği açıkça ortaya çıktıktan sonra bile, karşı-devrimciler gerici hükümete güven duyulmasını sağlamak ve devrimci kitle hareketini boğmak için reformcu gruplar örgütle-

diler.

Katliamlar, kitle halinde tutuklamalar, cinayetler, ırza geçmeler, kundakçılık, vurgunculuk ve evlerin yağmalanması Marcos iktidarını simgeledi. Culatingan katliamı, Corregidor katliamı, Lapiang Malaya katliamı, Capas katliamı, Corregidor katliamı, Lapiang Malay katliamı, Capas katliamı, Mendiola katliamı ve Tarlaç katliamı Marcos faşizminin açık kanıtlarıdır ve bunlar, işçiler, köylüler, öğrenciler, aydınlar ve millî azınlıklar üzerindeki diğer birçok zulmün örneğidir. Son başkanlık seçimlerinde iktidarda kalabilmek için görülmemiş bir sahtekârlığa ve terörizme başvurdu. Hükümetin malî kaynakları ve olanakları gerek gerici silahlı kuvvetler, gerekse savaş ağalarının çeteleri Marcos faşist kliğini iktidarda tutabilmek için seferber edildiler.

Marcos kukla hükümeti sırasında devrimci kitle hareketi yeni boyutlara ulaştı. 1966 yılında Filipinler'in Vietnam'daki A.B.D. saldırı savaşına katılmasını protesto etmek için yapılan aralıksız gösteriler, 23 ve 24 Ekim'de A.B.D. emperyalist başkanı Johnson ve Asya'nın kukla başkanlarının katıldığı Manila zirve görüşmesinin çok sayıda işçi, köylü ve öğrencinin şiddetli gösterileriyle protesto edilmesiyle doruk noktasına vardı. 1967'de güçlü gösterilerle halkın A.B.D. tekellerine esareti; A.B.D. askeri üsleri ve bu üslerdeki baskılar; ve A.B.D.'nin Vietnam'daki saldırı savaşı protesto edildi. 1968'de bütün ülkede, 1974'de sona eren A.B.D. tekelleriyle «ulusal anlaşma»nın uzatılması, A.B.D. askeri üsleri, Filipinler Üniversitesi ve bütün eğitim sisteminin Amerikanlaştırılması ve Malezya ya sağlanan İngiliz - Amerikan desteğini protesto eden büyük gösteriler patlak verdi.

1969 yılı boyunca, gerici eğitim sistemine karşı öğ-

renci ve öğretmenlerin başkaldırmaları, toprak ağaları ve köylük bölgelerdeki faşist baskılara karşı Manila'da köylü gösterileri ve öğrenci eylemleriyle desteklenen işçi grevleri birbirini izledi. A.B.D. emperyalist başkanı Nikson ve Agnew'in gelişleri militanca gösterilerle şiddetle protesto edildi. Manila ve diğer şehir merkezlerinde güçlü kitle eylemleri gelişirken çok sayıda devrimci işçi, öğrenci ve aydın, köylüler arasında kitle çalışması ve araştırma yapmak üzere köylük bölgelere gitti. Filipinler Komünist Partisi önderliğinde, yeni tipte bir demokratik kültür devrimi hızla gelişti.

Faşist zorbalığa rağmen, devrimci kitle hareketi her geçen yıl yoğunlaştı, büyüdü ve ülke halkına daha açık bir devrimci mesaj vermeye başladı. 1970'te 50.000 ilâ 100.000 kişinin katıldığı kitle eylemleri, son on yılın ve içinde bulunduğumuz yılların güçlü devrimci çabalarının başarısını ortaya koydu. Bu büyük kitle eylemleri işçi, köylü, öğrenci ve aydınların 26 ve 30-31 ocaktaki gösterileriyle başladı. Gericilerin karşı-devrimci «barışçı devrim» sloganını yayma çabaları, kitlelerin zorbalıklara ve Marcos kukla hükümetinin sıkıyönetim ilân etme tehditlerine cevap olarak attığı «zafere kadar halk savaşı» sloganı karşısında etkisiz kaldı. 1970 yılının ilk üç ayında Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini rehber edinmiş ve demokratik halk devrimine inanan devrimci gençliğin kültür devrimini geliştirme mücadeleleri yoğunlaştı. Kültür devriminin özü, A.B.D. emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat-kapitalizme karşı millî demokratik mücadele için propaganda hareketiydi.

Devrimci kitlelerin şiddetle direnmesi karşısında, Marcos iktidarı sıkıyönetimi resmen ilân etti. Zaten şehirlerde ve köylerde sınırsız bir faşist terör uyguluyordu. Özel-

likle, köylük bölgelerde üniformalı askerler ve onların ajanları köylü yığınlarına ellerinden gelen zulmü yaptılar. Karşı-devrimci şiddeti artıran Marcos kukla hükümeti halkın öfkesini kazanıyor ve yarı-sömürge, yarı-feodal toplum düzeninin çöküşünü hızlandırıyor.

Marcos hükümetinin devrimci kitlelere saldırıları artık karşılıksız kalmıyor. Filipinler Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi rehberliğinde yeniden kuruldu, milli kurtuluş ve halk demokrasisi için savaşmak üzere silahlı devrim yolunu tuttu. Parti önderliğindeki Yeni Halk Ordusu köylük bölgelerde üsler kuruyor ve uzun süreli bir halk savaşında zaferden zafere koşuyor. Filipinler Komünist Partisi şimdi Başkan Mao'nun şehirlerin köylük bölgelerden kuşatılması stratejik ilkesini uyguluyor.

1969 yılı sonlarında, daha kurulalı bir yıl olmadığı halde Yeni Halk Ordusu, düşmana 1966-68 döneminde verildiği kayıplardan yüzde 150 daha fazla kayıp verdirdi. Bu, köylü gerillaların silahlı mücadeleyi önceki yıllarda verilen mücadelenin çok üstüne çıkarmaları ile gerçekleşti. Yeni Halk Ordusu, 29 Mart 1969'dan 29 Mart 1970'e kadar geçen bir yıl içinde 200'den fazla düşman askerini, ajanı, mahalî zorbayı ve zararlı unsuru yok etti.

Düşman saldırılarının tek hedefi haline gelmesine rağmen Parti ve Yeni Halk Ordusu, düşman hücumlarına başarıyla karşı koydu ve yeni güçler kazandı. Çünkü onlar geniş halk yığınlarını savunmak için devrimci bir silahlı

FİLİPİNLER KOMÜNİST PARTİSİNİN YENİDEN KURULMASI

mücadele veriyorlar

Filipin devriminde bugüne kadarki en önemli gelişme, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin yüce kılavuzluğunda Filipinler Komünist Partisinin yeniden kurulmasıdır. Parti yaşlı ve genç proleter devrimcilerin yıllar suren eleştiri ve özeleştirileri sonunda, 26 Aralık 1968'de yeniden kuruldu.

Demokratik halk devrimini yeni ve daha ileri bir aşamaya yükseltme mücadelesine girişen Filipinler Komünist Partisi, emperyalizmin toptan çöküşe gittiği ve sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği çağımızın Marksizm-Leninizmi olan Mao Zedung Düşüncesinin teorik temeli üzerinde yeniden inşa edildi.

Eski Parti içindeki Lava ve Taruc'un otuz yıldan fazla süren karşı-devrimci revizyonist çizgisi tamamen mahkûm edildi. Parti, Yeniden Kurulma Kongresinde «Hatalarımızı Düzeltelim ve Partiyi Yeniden İnşa Edelim» belgesini yayınladı ve Demokratik Halk Devrimi Programını ve yeni Parti Tüzüğünü kabul etti.

Filipinler Komünist Partisi önderliğinde, Halk gerillaları, 29 Mart 1969'da Yeni Halk Ordusuna dönüştürüldü. Kızıl komutanlar ve savaşçıların toplantısında, Taruc-Sumulong gangster kliği eski Lava ve Taruc kara burjuva çetesinin karşı-devrimci kalıntısı olarak mahkûm edildi. Kızıl komutanlar ve savaşçılar «Yeni Halk Ordusu» adı altında bir yeniden örgütlenme belgesi yayınladılar ve Yeni Halk Ordusunun Tüzüğünü kabul ettiler.

Partinin yeniden kurulması ve Yeni Halk Ordusunun

örgütlenmesinden sonra, Manila'da Lava'nın kara burjuva çetesi ve Taruc-Sumulong gangster kliği yeni ihanetlere giriştiler. Karşı-devrimci parlamentocu mücadele ve A.B.D. emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıflara bağlılık çizgisine daha çok sarılan Lava'nın kara burjuva çetesi, Marcos kukla iktidarının faşist siyasetlerine bağlı Monkees-Armeng Bayan-Masaka (Lava) çetesini örgütledi ve Filipinler Komünist Partisi ve Yeni Halk Ordusuna karşı giriştiği tertiplerini sürdürmek için çeşitli saldırılara girişti. Taruc-Sumulong gangster kliğinin ise bütün maskesi düştü ve Sumulong, Marcos hükümetine bir avuç çömezine ve yolsuzluk yaparak elde ettiği servetine dokunulmamak şartıyla teslim olmayı teklif etti (*).

Filipinler Komünist Partisi, bugün silahlı devrimci mücadeleye ve milli birleşik cepheye önderlik ediyor. Yeniden kurulduğu günden bu yana, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin yüce kızıl bayrağını ve Filipin devriminde Filipin proleteryasının önderliğini kahramanca ve doğru bir şekilde yükseltti. A.B.D. emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat-kapitalizm artık tecrit olmadan ve işçi, köylü, öğrenci, aydın ve diğer bütün yurtseverlerin devrimci kitlelerinden gereken karşılığı almadan Filipin halkının haklarını çiğneyemez.

(*) Taruc-Sumulong gangster çetesi Faustino del Mundo'nun («komutan» Samulog) teslim olması ve Pedro Taruc'un öldürülmesinden sonra dağıldı. Sumulong'un kışkırtmaları üzerine Taruc ve onun bazı yardakçıları yakalandı ve öldürüldü.

Bölüm İki

FİLİPİN HALKININ TEMEL MESELELERİ

Bir Marksist bir meseleyi ele alırken o meselenin parçaları kadar bütününü de görmelidir. Kuyudaki bir kurbağa şöyle der: «Gökyüzü kuyunun ağzından büyük değil.» Bu doğru değildir. Çünkü, gökyüzünün büyüklüğü kuyunun ağzı kadar değildir. Eğer kurbağa, «Gökyüzünün bir parçası, kuyunun ağzı kadardır» deseydi, o zaman doğru olurdu. Çünkü bu gerçeğe uymaktadır.

MAO ZEDUNG

I. Yarı-Sömürge ve Yarı-Feodal Bir Toplum

Filipin toplumu bugün yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumdur. Bu toplum yapısını, Filipin halkının geniş kitlelerini insafsızca sömüren A.B.D. emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizm belirlemektedr. Bu üç tarihî düşman Filipin toplumunun temel meselesidir.

Filipinlerin yarı-sömürge niteliğini belirleyen esas olarak A.B.D. emperyalizmidir. Gericiler Filipinlerin bağımsız bir ülke olduğunu iddia ediyorlar. Fakat bu iddia, bizzat kendilerinin, bağımsızlığını A.B.D. emperyalizmi tarafından «bağışlandığı» veya «yeniden verildiği» şeklindeki sözleriyle çelişmektedir. Gerçekte A.B.D. emperyalizmi, Filipin halkının millî eğemenliğini ve Flipinlerin bağımsızlığını hiçe saymaktadır. A.B.D. emperyalizmi bağışladığı sahte bağımsızlıktan gerek önce, gerek sonra Filipinle-

rin ekonomisini, siyasetini, kültürünü, askerî ve dış ilişkilerini kontrolu altında tutmaya kararlıydı. Filipin halkının millî egemenliğini, toprak bütünlüğünü ve millî mirâsını yok etmek için eşit olmayan anlaşmaları ve tek yanlı ayrıcalıkları zorla kabul ettirdi. A.B.D. emperyalizmi yerli sömürücü sınıflara silah vermeye devam ediyor. Bugünkü hükümetin kararlarında bağımsız olduğu görünümü veriliyor. Fakat temel siyasetlerin belirlenmesi, yüksek mevkilerdeki görevlilerin seçimi ve atanması esas olarak A.B.D. emperyalizmi tarafından saptanıyor. Filipinlerin hâlâ bir sömürge olmasının en açık kanıtları, A.B.D.'nin yatırımlarına tanınan iktisadî ayrıcalıklar ve çok sayıdaki A.B.D. askerî üsleridir. Bu sömürge ayrıcalıkları ancak Filipinlerin bağımsızlığı için verilecek bir silahlı millî devrimle ortadan kaldırılabilir.

Filipin toplumunun yarı-feodal yapısı, esas olarak A.B.D. tekelci kapitalizminin feodal üretim biçimini devam ettirmesi ve onu kendine bağımlı kılmasıyla belirlenmektedir. Tekelci kapitalizm ve yerli feodalizmin içiçe geçmesinin somut bir sonucu olarak kendi kendine yeterli yerli ekonomi çöküp dağılmış ve yerini para ekonomisine bırakmıştır. Ancak para ekonomisinin ortaya çıkması, çoğunluğu köylü olan halkı feodal boyunduruk altında bıraktı ve hattâ kendine yeterli toprağı olanların kiracı ve tarım işçisi durumuna düşmesine yol açtı. Böylece, Filipin tarımında eski feodal üretim biçimi ve kapitalist tarım işletmeleri yan yana yaşıyorlar ve esas olarak A.B.D. ve diğer kapitalist ülkelerin ihiyaç duyduğu birkaç ihraç ürünü yetiştiriyorlar. Eski feodal üretim biçiminin hakim olduğu bölgeler hâlâ kapitalist tarım işletmelerinin hakim olduğu bölgelerden çok daha fazladır.

A.B.D. emperyalizmi, geniş halk yığınlarını yoksul bırakmak, en büyük sınıf olan köylülüğü baskı altında tutmak ve ucuz emek ve ucuz hammadde elde etmek amacıyla bölgesel gerilikten yararlanmak için feodalizmi yaşattı ve onun gelişmesini teşvik ettl. Yerli feodalizm, A.B.D. emperyalizminin sosyal temelidir. Sömürücü toprak ağaları şimdi karşı-devrimci A.B.D. emperyalizminin himayesi altındadır. A.B.D. emperyalizmi ve feodalizm arasındaki bağları parçalamak ve A.B.D. emperyalizminin sosyal temelini ortadan kaldırmak için toprak devrimi gereklidir.

A.B.D. emperyalizmi ve feodalizmin işbirliği Filipin toplumunu yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplum haline getirdi. Filipin ekonomisinin sömürge ve tarım ekonomisinden gerçekten bağımsız ve güçlü bir ekonomiye doğru gelişmesi A.B.D. emperyalizminin işine gelmez. Eşit olmayan ve gelip geçici gelişmeler modern emperyalizmin tabiatında yatar. A.B.D. tekelci kapitalistlerinin tek meselesi, ham madde alıp mamûl madde vererek, sömürge ve yarı-sömürgelere çok daha büyük oranlarda geri gelen yatırımlar yaparak ve uluslararası tefecilik uygulayarak aşırı kârlar elde etmektir.

Gerici devletin Filipin halkının temel meselelerini, çözmesi beklenemez. Çünkü gerici devlet mekanizmasının bütün kademelerinde esas olarak A.B.D. emperyalizminin ve feodalizmin sadık köpekleri olan bürokrat-kapitalistler vardır. Bürokrat-kapitalizmin bizzat kendisi halka musallat olan ayrı bir düşmandır. Bürokrat-kapitalizm, dıştaki ve içteki sömürücülerin çıkarlarını birleştirme ve devrimci kitlelerin kararlı mücadelesini bastırma rolünü üstlenmiştir. A.B.D. emperyalistleri, kukla yöneticiler olarak görev yapmaları için «Filipinlerin öz hükümetini himaye etmek» siyasetine uygun olarak bürokrat-kapitalizmi geliş-

tirdiler. Bürokrat-kapitalistler, Filipin halkının milli ve demokratik talepleri için mücadele etmek yerine hükümet olanaklarından sağladıkları vurgunları ve yabancı feodal patronlarından koparacakları tavizleri cebe indirmeyi tercih ediyorlardı. Onlardan, gerici hükümetin yarı-sömürge ve yarı-feodal temel siyasetlerini değiştirmelerini beklemek yanlıştır. Bu yozlaşmış hükümet görevlileri halkı aldatmak ve hâkim sınıflara daha iyi hizmet etmek için ikili taktiklere başvururlar. Kendilerini «halkçı», «milliyetçi», «demokrat» ve hattâ «sosyalist» olarak gösterirler; bununla da kalmaz, devrimci kitle hareketinin sloganlarını bile çalabilirler. Hattâ bunlar, içteki revizyonist döneklerle ve Sovyet sosyal-emperyalistleriyle olan dostane ilişkilerini yurtseverliklerinin ve ilericiliklerinin kanıtı olarak gösteriyorlar. Fakat gerekli gördükleri zaman, azgın faşistler olmaktan ve devrimci kitlelere zulmetmekten bir an geri durmayacaklardır. Bunlar, geniş halk kitleleri üzerinde bir zulüm aracı olan gerici devletin bekçileridir.

II. A.B.D. Emperyalizmi

1. Emperyalizm Nedir?

Amerika Birleşik Devletleri, yirminci yüzyılın başlarında diğer İspanyol sömürgeleri ile birlikte Filipinleri de ele geçirmeye karar verdiği sıralarda, Amerikan kapitalizmi, artık Lenin'in kapitalizmin son aşaması adını verdiği tekelci kapitalizm veya emperyalizm aşamasına girmişti. Serbest rekabet, üretimin ve sermayenin birkaç elde toplanmasına yol açmıştı. İktidardaki Amerikan tekelci kapitalistleri emperyalist yayılmacılığa başvurmadan, geçici bir zaman için bile olsa ülkedeki üretim fazlasının yol

açtığı bunalımdan kurtulamayacaktı. Tekelci kapitalizmin yıkılışını geciktirecek son çıkış yolu emperyalizmdir. Böylece Amerika içindeki sınıf baskısı ve sömürüsü, üretim ve sermaye fazlası ihracıyla başka ulusların ve halkların sömürülmesine ve baskı altında tutulmasına dönüştürüldü.

Lenin modern emperyalizmi, kapitalizmin tekelci aşaması olarak tanımladı ve onun baş temel niteliğini belirtti. Bu nitelikler şunlardır:

1. Üretim ve sermaye birikimi, ekonomik hayatta tayin edici bir rol oynayan tekellerin ortaya çıkmasını sağlayacak kadar ileri bir aşamaya varmıştır; 2) Banka sermayesi ile sanayi sermayesinin birleşmesi ve bu «malî sermaye» temeli üzerinde bir malî oligarşinin ortaya çıkması; 3) Sermaye ihracının, mal ihracından ayrı olarak özel bir önemi vardır; 4) Dünyayı aralarında bölüşen uluslararası kapitalist tekellerin kurulması; 5) En büyük kapitalist devletlerin dünyayı bölüşmeleri tamamlanmıştır.

1898 İspanyol-Amerikan Savaşı, sömürgeci İspanya'nın A.B.D. emperyalist yayılmasının yolu üzerinde olduğu için kaçınılmazdı. A.B.D. emperyalizmi daha önce Güney ve Orta Amerika'nın kuzey bölgelerini egemenliği altına almıştı. Porto Riko ve Küba'yı İspanya'nın elinden alarak bütün Latin Amerika'yı tekeline almaya kararlıydı.

A.B.D. emperyalizmi, Filipinleri ele geçirmek ve böylece Çin'e ve bütün Asya'ya karşı girişeceği uzun vadeli saldırı savaşında önemli bir müstahkem mevki kazanmak için, çözülmekte olan sömürgeci İspanya'ya karşı savaş açmaya karar verdi. Yeni yükselmekte olan emperyalist A.B.D. İspanya'yı kolayca altetti.

Emperyalizm, savaş demektir. Yayılmacı savaşlar, tekelci kapitalistler için büyük kâr bırakan işlerdir. Ne var

ki bu savaşlardaki yenilgiler onlara felaket getirir. Bu haksız savaşlar, Amerikan halkı ve diğer halklar için zulüm ve sömürünün en kötü biçimleridir. Emperyalist devlet «kaderini tayin etmek» veya daha sonraki «hür dünya»yı savunmak kisvesi altında milyonlarca Amerikan işçisini tekelci üretimi artırmaya zorluyor ve yabancı ülkelerde savaşmak üzere onları askere alıyor. Emperyalizmin amacı, tekelci yatırımlar için yeni denizaşırı alanlar kazanmak, muazzam miktarlardaki mamûl maddelerini elden çıkarmak ve ham madde kaynaklarını ele geçirmektir. Emperyalizm denizaşırı sömürge ve yarı-sömürgelerde daha yüksek bir kâr oranı peşindedir.

İspanyol-Amerikan Savaşına güya Maine patlaması gibi «kaderin bir cilvesi»nin yol açtığı ve A.B.D. istemeden Filipinlerin koruyucusu görevini yüklendiği şeklindeki idealist görüşün tam tersine, yalnız İspanyol sömürgecilerini değil, fakat aynı zamanda Filipin devrimcilerini de hedef almış olan A.B.D.'nin Filipinleri işgali, A.B.D. kapitalizmini yöneten iç kanunlar tarafından çok önceden kararlaştırılmıştı. Süper kârlarla duyduğu emperyalist iştah A.B.D. saldırganlarını Filipinler'e ve Asya'ya getirdi. A.B.D. emperyalizminin yayılma siyasetini Amerikan devletini yöneten tekelci kapitalist çıkarlar tayin etti.

A.B.D. emperyalizmi esas olarak karşı-devrimci şiddete ve ikincil olarak da aldatma yollarına başvurarak Filipin halkı üzerinde hakimiyet kurmayı başardı. A.B.D. emperyalizmi, Filipin liberal burjuvazisine İspanya'ya karşı verdiği mücadelede yardım ediyor gibi görünerek, Filipinlerin içişlerine karışmakla işe başladı. Daha sonra, askerî güç kullanarak Filipin devrimci hükümetini ve devrimci kitleleri baskı altına aldı. Sürekli olarak karşı-devrimci ikili taktikler kullanarak, görüşmeler, barış, refah ve eski de-

mokratik devrimin burjuva önderliğine iktidardan pay teklif etti. Bir yandan da, devrimci kitlelere saldırmak için bütün emperyalist gücünü seferber etti.

Ancak, emperyalizmin Filipinleri doğrudan sömürgeci yönetimi altına alması saldırgan savaşı kazanmasından sonra oldu. Doğrudan sömürge yönetimi sırasında A.B.D. emperyalizmi Filipin toplumunun maddî temelini tamamen eline geçirdi. A.B.D. tekellerinin hammadde üretimini karşılamak üzere, şeker fabrikaları, hindistan cevizi rafinerileri, ip imalathaneler ve maden ocaklarının açılmasını sağladı. Sömürgeci ticarete ve yerli hammadde işleyen önemsiz birkaç fabrikaya yaptığı doğrudan yatırımlardan, sermaye ihracından ve Filipinlerle A.B.D. arasındaki hammadde ve mamûl madde alışverişini kolaylaştırmak için aldığı vergilerden zaten aşırı kârlar sağladığı için, yerli imalâtı fazla geliştirmedi. 1909 Payne-Aldrich Kanunu ve 1913 Underwood Gümrük Kanunu ile düzenlenen serbest ticaret, Filipinleri tamamen ham madde ihracatı ve mamûl madde ithalatına bağımlı hale getirdi.

A.B.D. emperyalizmi, Filipin toplumundaki üretim biçimini kontrolu altına almak için üstyapıyı ele geçirdi. Filipinli kuklaların siyasi faaliyetlerini, 1902 Filipin Kanunu, 1916 Jones Kanunu ve 1934 Tydings-McDuffie Kanunu gibi çıkardığı bir dizi kanunla yönetti. Sömürge hükümetindeki yerli uşaklarına, onları kendi kültür ve eğitim sistemiyle yetiştirebildiği ölçüde idarî sorumluluklar verdi. Milli bağımsızlık ve demokrasi için mücadele veren her hareketi bastırmak için eli her zaman tetikteydi. Toplum içinde dayandığı güçler işbirlikçi komprador büyük burjuvazi, toprak ağası sınıfı ve bürokrat-kapitalistlerdi.

1930'larda A.B.D. emperyalizmi Filipinlere sahte bağımsızlık vermeyi düşündüğü bir sırada, Filipinler'deki mil-

li bağımsızlık ve demokrasi için devrimci kitle hareketi yeniden yükseldi. Sonunda dünya çapında bir savaşa yol açan emperyalizmin içine düştüğü bunalım ve ezilen halkların yolunu aydınlatan Marksizm-Leninizmin hızla yayılması A.B.D. emperyalizminin varlığını tehlikeye düşürdü. Böylece, aslında Filipin halkının savaşarak kazanabileceği bağımsızlığı bağışlıyormuş gibi görünmek zorunda kaldı.

İkinci Dünya Savaşından sonra, A.B.D. emperyalizmi, Filipinler'e sahte bağımsızlığı bağışlamayı geciktirmemesi gerektiğini çok daha iyi anlamıştı. Aksi takdirde, diğer ülkelerdeki sömürgeci devletlerin başına geldiği gibi, milli kurtuluş hareketinin yükselen dalgasında boğulmayı göze alacaktı. Emperyalistlerarası savaş, ilk sosyalist devletin giderek güçlenmesi ve millî kurtuluş hareketlerinin tutuşturduğu devrimci alevler karşısında dünya kapitalist sistemi bir bütün olarak zayıflamış olmasına rağmen, A.B.D. emperyalizmi İkinci Dünya Savaşı sırasında gerileyen emperyalist devletler arasında en güçlü emperyalist devlet olarak ortaya çıktı. Bu yüzden, A.B.D. emperyalizmi Filipinler'de halkın taleplerini kurnazlıkla, bir yandan zulmederek, bir yandan da aldatarak ikili taktiklerle oyalayabiliyordu. A.B.D. emperyalizmi bağışlamak istediği sahte bağımsızlık için Lava ve Taruv kara burjuva çetesinin de desteğini sağladı. Böylece devrimci kitle hareketi içinde sabotajcılar buldu.

2. SAHTE BAĞIMSIZLIK VE EŞİT OLMAYAN ANLAŞMALAR

Nitekim, A.B.D. emperyalizmi dediğini yaptı ve Filipinlere «bağımsızlık» bağışladı. Fakat daha bağışladığı gün kukla başkan, A.B.D.'nin Filipinler'deki mülkiyet haklarının

ve askeri üslerinin devamını öngören A.B.D.-F.C. Genel İlişkiler Antlaşmasını imzaladı. Bu antlaşmayı Belle Ticaret Kanunu ve Eşitlik Kanunu ile ilgili şiddetli bir mücadele izledi ve iç savaş patlak verdi. Filipinler'in göstermelik anayasasında Filipinler'de doğal kaynakları sömüren ve kamu işlerini elinde bulunduran şirketlerde yabancılara tanınan yüzde 40 oranında katılma payını yeterli bulmayan A.B.D. emperyalizmi, A.B.D. yatırımcılarına bu şirketlere katılmak için Filipinlere olduğu gibi hiç bir sınırlamanın yapılmamasını sağlamak amacıyla sömürge anayasasında değişiklik yapması için kukla hükümete baskı yaptı. Eşitlik Kanunu diye bilinen bu değişiklik Kanunu bütün anayasayı içindeki milli egemenlik ve millî miras gibi süslü sözlere ters düşen anlamsız bir kağıt parçası haline getirdi. Bu Eşitlik Kanununa yol açan Bell Ticaret Kanunu, Filipin halkının A.B.D. emperyalizmine iktisadî esaretini kurumlaştırdı. Bell Ticaret Kanunu ayrıca serbest ticaret dönemini uzattı ve Peso'yu A.B.D. dolarına bağımlı kıldı.

Bugüne kadar A.B.D. emperyalizminin Filipinler üzerinde eksilmeyen denetimini yansıtan eşit olmayan çeşitli anlaşmalar ve düzenlemeler yapıldı. Bunlar, «özel ilişkiler» olarak bilinen ve ulusun elini kolunu bağlayan zincirlerdir. Bunlara bir göz atalım.

a) **1954 Laurel-Langley Anlaşması** (Bell Ticaret Kanunu'nun yeniden düzenlenmiş şekli) : Bu anlaşma, Filipinlerin iktisadî bakımdan A.B.D. emperyalizmine bağımlılığını yansıtmaktadır. Bu anlaşma yalnız Eşitlik Kanununu uygulamakla kalmıyor, fakat aynı zamanda onun, bütün işlerde «eşit haklar» getirecek kadar eşit kapsamını genişletiyor. Yeniden düzenlenen gümrük tarifesi ve kota sistemi hâlâ esas olarak, A.B.D.'ye hammadde ihracatını

ve A.B.D.'den mamûl madde ithalatını teşvik etmektedir. A.B.D. bu anlaşmayla, Filipin para sistemi üzerinde tam bir denetim kurarken, Filipin ekonomisi tamamen dış borçlara bağımlı hale getirilmiş, Filipinler'deki A.B.D. şirketleri peso'larını dolara çevirmişler ve bütün ihracat-ithalat işlemleri A.B.D. doları ile yürütülmüştür. Ekonomi esas olarak A.B.D. emperyalizminin sömürgeci kontrolü altında olduğu için, Merkez Bankasının elinde yeterli A.B.D. doları bulunmadığı anda peso'nun değeri derhal düşmektedir. Somut bir gerçek, kanunların süslü sözleriyle asla tersyüz edilemez.

b) **1947 A.B.D.-F.C. Askerî Üsler Anlaşması. :** A.B.D. emperyalizmi bu anlaşmayla tüm Filipin toprakları üzerindeki kontrolu ele geçirmiştir. Filipin halkı açıkça, stratejik mevkilere yerleşmiş A.B.D. kara, deniz ve hava üsleriyle çevrilmiş büyük bir hapishane içindedir. Filipin semalarında A.B.D. Hava Kuvvetlerinin uçakları uçmakta, kara sularında ise A.B.D. Deniz Kuvvetleri istediği gibi devriye gezmektedir. 1969 yılında, Vietnam savaşıyla ilgili olarak transit geçen askerler dışında, A.B.D. askerî üslerinde en azından 50 bin A.B.D. askerinin bulunduğu biliniyor. Bugün ise, yaklaşık olarak 200 bin hektar (*) tutan geniş topraklar üzerinde yirmiden fazla A.B.D. askerî üssü vardır. Bu üslerde Filipin halkına karşı birçok suç işlenmiş olmasına rağmen, kukla hükümetler Filipin kanunlarını yeterince uygulayamamaktadırlar. Amerikalı caniler kukla hü-

---

(*) Amerika'nın Sesi, radar istasyonları, uydu izleme istasyonları ve hava alanları gibi A.B.D. üsleri dışında sayılan, fakat doğrudan A.B.D. kontrolu altında olan geniş topraklar bu rakama dahil değildir.

kümetin mahkemelerini hiçe saymaktadırlar. Hatta A.B.D. - F.C. Askeri Üsler Anlaşmasına göre, A.B.D. emperyalizmi gerekli gördüğü zaman üsleri genişletebilmektedir de. Ancak, genişlik ve asker sayısı olarak A.B.D. askerî üslerinin bugünkü halinin bile, A.B.D. emperyalizminin Filipinler'i elinde tutması için yeterli olduğu açıkça görülmektedir. Bu askeri üsler Asya halkına karşı girişilen saldırıların tezgahlandıkları yerlerdir. Bu üslerde nükleer, kimyasal ve bakteriolojik jenosit silâhları vardır.

c) 1947 A.B.D. - F.C. Askeri Yardım Paktı.

Bu eşit olmayan anlaşma, Filipinler Silahlı Kuvvetlerinin A.B.D. emperyalizminin daha da fazla kontroluna girmesine yol açtı. A.B.D. emperyalizmi, Birleşik A.B.D. Askeri Danışmanlık Grubu (JUSMAG) sayesinde, stratejik ve personel idaresi, lojistik, eğitim ve istihbarat alanlarında Filipinlerin gerici silahlı kuvvetleriyle işbirliğini artırıyor. A.B.D. asker danışmanları Filipinler Silahlı Kuvvetleri üzerinde tam bir kontrola sahiptir. Filipinler Silahlı Kuvvetlerinin askeri teçhizat ve ihtiyaçları borç şeklinde JUSMAG tarafından karşılanmaktadır. Gerici silahlı kuvvetler içinde A.B.D. emperyalizmine tam bir kuklalık aşılandı. Bir kontr-gerilla programıyla, gerici silahlı kuvvetlerin, A.B.D. emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıfların çıkarı için devrimci kitlelere saldırmaları ve onlara zulmetmeleri teşvik ediliyor. «Monkeeler», BSDU, Yurt Savunması Güçleri, «özel kuvvetler» ve benzerleri gibi cinayet müfrezelerinin akıl hocası JUSMAG'tır. Halka, Partiye ve Halk Ordusuna karşı girişilen «kuşatma ve sindirme» operasyonlarının arkasında JUSMAG'taki A.B.D. askeri personeli vardır.

d) 1951 İktisadi ve Teknik İşbirliği Anlaşması

Bu anlaşmayla A.B.D. hükümeti, kukla Filipin hükümeti satarak ve A.B.D. işadamları ve umanlarına yapılan mumetine yaptığı iktisadi ve teknik yardımları artırıyor havasını veriyordu. Siyasetleri yönetmek ve etkilemek, emperyalist propaganda yapmak, siyasi ve iktisadî istihbarat toplamak ve «yardımların», dış krediler, bağışlar ve peso ödenekleriyle çalışan özel A.B.D. firmalarının A.B.D. ürünleri satarak ve A.B.D. işadamları ve uzmanlarına yapılan ri satarak ve ABD. işadamları ve uzmanlarına yapılan muazzam ödemelerle kısa zamanda kâr bırakmasını sağlamak için bütün alanlarda A.B.D. danışmanları (ve onun ön kuruluşları) A.B.D. tekellerinin ve hattâ A.B.D. Merkezî Haberalma Teşkilâtı (C.I.A.)'nın temsilcileriydi. A.İ.D. Kamu Güvenliği Dairesi ve doğrudan ona bağlı mahalli bir kuruluş olan Polis Komisyonu, polis kuvvetlerini, A.B.D. emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat-kapitalizme karşı mücadele veren kitle eylemlerine saldırmak ve dağıtmak için donatıyor ve eğitiyor. A.İ.D., «ayaklanmaları bastırma müfrezeleri», «rondas», «eyalet vurucu kuvvetleri» ve benzerleri gibi kuruluşların perde arkasındaki örgütleyicisidir.

e) 1951 A.B.D. - F.C. Karşılıklı Savunma Paktı.

Bu eşit olmayan anlaşma, A.B.D.'nin Filipinlerin iç işlerine, «barış» ve «karşılıklı güvenlik» bahanelerini ileri sürerek bizzat saldırgan askerleriyle müdahale etmesini sağlıyordu. A.B.D. askerî üsleri ve askeri yardımı konusundaki temel askeri anlaşmalar zaten A.B.D. emperyalizminin Filipin halkına karşı istediği zaman saldırıya girişmesine geniş olanaklar tanıdığı için, bu anlaşma fazladan bir emperyalist belge niteliğinde idi. Bazı gericilerin A.B.D. em-

peryalizmine bu anlaşmaya «derhal misilleme» yapılmasını sağlayan bir madde koymalarını istemeleri saçmadır. A.B.D. emperyalizmi, Vietnam, Laos, Kamboçya, Filistin, Tayland, Dominik Cumhuriyeti, Küba ve diğer birçok ülkede olduğu gibi halklara saldırmak için bir an bile tereddüt etmiyor.

f) 1954 Manila Paktı.

Bu anlaşma sonucunda Güneydoğu Asya'nın «bölgesel savunması» için Manila'da Güneydoğu Asya Anlaşma Örgütü (SEATO) kuruldu. A.B.D.'nin başını çektiği emperyalist devletlerin hegemonyasındaki bu örgüt içinde A.B.D. emperyalizminin Güneydoğu Asya'daki iki kukla hükümeti vardı: Filipinler ve Tayland. Bu anlaşmaya göre, A.B.D. emperyalizmi Güneydoğu Asya'da giriştiği saldırı savaşlarına Filipinleri dahil edebilecektir. Diğer taraftan da, Filipin halkına karşı giriştiği baskı ve saldırılara diğer kukla hükümetleri ortak edebilecektir. Kore ve Vietnam savaşlarında kanıtlandığı gibi A.B.D. emperyalizmi böyle bir özel bölgesel savunma anlaşması olmadan da Filipinler'i paralı asker göndermeye zorlayabilmektedir.

g) Tarım Ürünleri Anlaşmaları.

Bu anlaşmalar, A.B.D. Amme Kanunu 480, ya da Tarım Ticaretini Geliştirme ve Yardım Kanunu diye bilinen bir kanuna uygun olarak yapıldılar. Bu anlaşmalarla, artık tarım ürünlerinin A.B.D.'den Filipinlere satılması sağlandı. Böylece, un ve tekstil fabrikaları gibi dışardan ithal edilen hammaddelere dayalı bazı «ara» sanayilerin kontrol edilmesi kolaylaşıyor. Diğer taraftan da, yerli tarım üretimi A.B.D. emperyalizminin siyasetine hizmet edecek şe-

kilde ele alınıyor. Bu tarım ürünlerinin satışından elde edilen gelirler, Manila'daki A.B.D. Büyükelçiliğinin yönetimi altındaki propaganda kampanyalarının ve karşılıklı eğitim programlarının desteklenmesinde kullanılıyor. Daha önceleri de, A.B.D. savaş artığı malzemeleri, Filipin aydınlarının en önemli unsurlarının düşüncelerini zehirlemek için bu programların desteklenmesinde kullanılmıştı.

h) Kültür ve Eğitim Alanlarındaki Anlaşmalar.

A.B.D. hükümetinin A.I.D., A.B.D. Eğitim Dairesi, Barış Gönüllüleri gibi kuruluşlarının ve Asya Vakfı, Rockefeller Vakfı ve Ford Vakfı gibi vakıfların kültür ve eğitim sisteminde önemli bir yerleri vardır. Değişik alanlarda mübadele programları ve seyahat, öğrenim ve araştırma bursları, «Amerikan hayat tarzı»'nı yüceltmek ve millî olmayan ve anti-demokratik fikirlerin propagandası için kullanılıyor. Kalan savaş tazminatlarından ayrılan özel bir eğitim fonu Filipinler eğitim sisteminin A.B.D. emperyalist denetimi altında kalması için harcanıyor. A.B.D. emperyalizmi, Dünya Bankası aracılığı ile Filipinler Üniversitesine sağladığı krediler yoluyla eğitim sisteminin emperyalizmin hizmetine sokulmasına çalışıyor. C.I.A. Filipin eğitim sisteminde ve kitle haberleşme araçlarında Filipinli ajanlar yetiştiriyor. Kültür ve eğitim kuruluşları artan bir şekilde istihbarat ve kontr-gerilla araştırmaları için kullanılıyor. A.B.D. tekelleri en büyük reklamları veren şirketler oldukları için kitle haberleşme araçlarına baskı yapabiliyorlar ve böylece birçok insanın düşüncesini etkileyebiliyorlar. Gazeteler, dergiler, kitaplar, radyo yayınları, Hollywood ve TV filmleriyle halkın yurtsever ve ilerici ruhu sistemli olarak köreltmeye çalışılıyor. Bazı reformcu ve dinî örgüt-

ler de ideolojik kargaşalık yaratmaları karşılığında emperyalist kuruluşlardan para yardımı alıyorlar. Kültür ve eğitim alanında burada bütün ayrıntılarıyla incelenemeyecek kadar çok ve dağınık, yeni ve eski zararlı örgütler vardır.

Yukarda belirtilen eşit olmayan anlaşmalarla ve örgütlerle ilgili olarak A.B.D.'nin yaptığı bütün harcamalar Filipinler kukla hükümetine «yardım» adı altında verilmektedir. 1946-1967 döneminde A.B.D. emperyalizminin «yardım» olarak 1.9 milyar dolar verdiği iddia ediliyor. Bu «yardımın» askeri yardımları, askeri olmayan borçları, savaş tazminatlarını ve Barış Gönüllüleri ve dostluk yardımları gibi harcamaları kapsadığı öne sürülüyor.

512,4 milyon dolar tutan askeri yardımlar, İkinci Dünya Savaşı ve Kore Savaşından arta kalan askeri malzemelerin satışından elde edilen gelirleri, kiralanan askeri teçhizatın maliyetini, Vietnam ve Kore Savaşlarındaki A.B.D. askeri danışmanlarının ve Filipinli paralı askerlerin ücretlerini, devrimci kitle hareketinin bastırılmasını desteklemek için yapılan harcamaları ve Filipinler Silahlı Kuvvetlerinin emperyalist, komprador, feodal ve bürokrat çıkarları savunması için yapılan eğitim harcamalarını kapsıyor. Askeri olmayan krediler 375,5 milyon doları buluyor ve bunlar esas olarak, «Barış için Beslenme» programı ve A.I.D. (ve onun ön kuruluşlarının) adı altında emperyalist propaganda çalışmaları için İhracat-İthalat Bankası adı altında Merkez Bankasındaki dolar rezervlerini desteklemek için kullanılıyor. Savaş tazminatları 473 milyon doları buluyordu ve bunlar da esas olarak A.B.D. şirketlerine, dinî kuruluşlara, bürokrat kapitalistlere ve yerli sömürücü sınıflara dağıtılmıştı. Diğer borçlar ve bağışlar 352,2 milyon dolar kadardı ve esas olarak, dostluk yardımları adı altında bazı Filipinlilerin beyinlerini yıkamaya uğraşan

A.B.D. danışmanlarının ve kuruluşlarının harcamaları için, iktisadî ve teknik yardım ve tarımın geliştirilmesi çalışmaları kisvesi altında kontr-gerilla faaliyetleri için, barış Gönüllülerini yaşatmak, A.B.D. ürünlerini A.İ.D. ve A.B.D. örgütleri aracılığı ile yüksek fiyatlardan satabilmek için kullanılıyordu. Hattâ A.B.D. Haber Bürosunun propaganda çalışması bile «yardım» olarak gösteriliyordu.

A.İ.D. ve onun ön kuruluşlarının çalışmaları Amerikan «yardımı» sahtekârlığını açıkça ortaya koymaktadır. 1951-1958 döneminde A.İ.D. ve onun ön kuruluşları Filipin kukla hükümetine 54,1 milyon dolar tutan bağışta bulundular ve onun da buna karşılık aynı dönem içinde 500 milyon peso tutan bir fon ayırmasını şart koştular. Amerikalı danışmanlar ve uzmanlar yalnız kendi bağışladıkları doların değil, fakat aynı zamanda muazzam miktardaki peso'nun harcanmasını da denetimleri altına aldılar. A.B.D.'den getirdikleri ürünlere aşırı fiyatlar verdiler. A.B.D. propagandacıları ve satış temsilcileri olarak yaptıkları hizmetler karşılığında yüksek ücretler aldılar, ülke hakkında önemli bilgiler topladılar, yerli bürokrasiyi uşakları haline getirdiler, kontr-gerilla kuruluşlarında kilit noktalara polis memurları yetiştirdiler ve A.B.D. hükümetinin fedakâr olduğu yalanını yaydılar.

A.B.D. emperyalizmi doğrudan doğruya kendi emri altındaki kuruluşlara ek olarak, Birleşmiş Milletler'e bağlı çeşitli kuruluşları, bölgesel örgütleri ve Filipinlerin üçüncü ülkelerle kurduğu ilişkileri de istediği gibi kullanıyor. Bunlar, A.B.D. emperyalizminin Filipin halkının milli demokratik taleplerini bastırmasına yardımcı oluyorlar.

3. FİLİPİNLER ÜZERİNDE A.B.D.'NİN TEKELCİ DENETİMİ

A.B.D. sermaye fazlası eşit olmayan ve hızlı bir şekilde Filipin ekonomisine yatırıldı. Petrol, lastik, kauçuk, ilâç, gübre, kimyasal ürünler, madenler, ağır teçhizat, pazarlama, nakliyat araçları vb. gibi iş alanları A.B.D. tekellerinin veya onlara bağlı yerli şirketlerin ya mülkiyetindedir ya da onların denetimi altındadır. Filipinler'deki en büyük şirketlerin büyük bir kısmını bugün Amerikan şirketleri oluşturuyor. Ülkedeki toplam hisse senetlerinin yüzde 50'si onların kontrolu altındadır. A.B.D.'nin özel hisselerinin 1969 sonundaki nominal değeri 2 milyon doları buluyordu (*). Piyasa değeri ise çok daha yüksektir. Bu hisseler, A.B.D.'nin Güneydoğu Asya'daki toplam yatırımlarının yüzde 60'ını temsil ediyor. Filipinler'deki toplam yabancı yatırımların yüzde 80'ini A.B.D. yatırımları oluşturuyor. A.B.D. nin Filipinler'deki yatırımlarının bugünkü hacmi ve değeri, A.B.D.'nin doğrudan sömürgeci idaresi döneminden bi-

---

(*) Milli İktisat Konseyinin bir incelemesine göre, 1965'de A.B.D. hisselerinin nominal değeri 1,15 milyon doları buluyordu ve bunun 807 milyon doları A.B.D.'nin tam mülkiyetindeki 108 A.B.D. şirketinin elindeydi. A.B.D. elçiliğinin kendi hesabına göre A.B.D. hisselerinin 1968'deki kıymeti 1 milyar dolar kadardı. Bu hesaba sadece yüzde 40 ve daha fazla A.B.D. hissesinin bulunduğu 170 şirket dahil edilmişti. Tahminler oldukça yetersizdi. Çünkü sahip oldukları toprakların veya taşınamaz malların değeri, birkaç on yıl öncesinin değeri olarak alınıyordu ve peso'nun değerinin durmadan düşürülmesi tam olarak dikkate alınmamıştı.

le fazladır. Sömürge idaresi zamanında A.B.D. yatırımları 537 milyon peso ve 268.5 milyon dolar kadardı. (Nüfus Sayımı ve İstatistik Dairesi rakamlarına göre).

A.B.D. yatırımları Filipin halkına sadece yük olmakla kalmıyor. Bu yatırımların stratejik önemi de büyüktür. Örneğin petrol tamamen A.B.D.'nin Esso, Caltex, Mobil, Filoil ve Getty Oil gibi petrol tekellerinin kontrolu altındadır. Sadece petrol sayesinde, A.B.D. tekelci kapitalizmi Filipinler'de taşınan ve işlenen her ürünü denetleyebilmektedir. Ülkenin enerji ihtiyaçlarının yüzde 90'nı A.B.D. petrol tekelleri karşılamaktadır. Otomobil lâstiği üretimi, inşaat malzemesi ticareti, ithalat-ihracat ve toptan ticaret, başta Amerikan şirketleri olmak üzere yabancı şirketlerin kontrolu altındadır. Bu şirketler tüketim malları sanayisi için gerekli ara malların toptan ticaretini de ellerinde bulunduruyorlar. A.B.D. kapitalistleri kamu işleri sahasından çekilmiş görünüyorlar. Fakat bu alandan çekilmeden önce, *Meralco* (elektrik şirketi) ve P.L.D.T. (telefon şirketi) hisselerinin büyük bir kısmını sattılar ve bu şirketlere A.B.D. borçları yüklediler ve hükümet malî kuruluşlarından garantiler aldılar. Bu şirketler muazzam faizler veren kaynaklar almaya devam ediyor ve yeniden Wall Street'in eline düşmeye gitikçe daha fazla zorlanıyorlar.

A.B.D. emperyalistleri, en büyük ticarî bankalara, sigorta şirketlerine ve diğer malî kuruluşlara sahipler. Böylece, Filipin banka sistemini kontrollarında tutuyorlar. Halkın tasarruflarını gasbediyor ve bunları buradaki A.B.D. şirketlerini desteklemek için kullanıyorlar. Bu konuda Yanki kurnazlığına en iyi örnek olarak, birkaç milyon pesoyla kurulan ve İkinci Dünya Savaşından sonraki yirmi yıl içinde hızla gelişen ve sermayesini bir milyar peso'ya çıkaran Filipinler-Amerikan Hayat Sigortası Şirketi gösterilebilir.

A.B.D. firmaları Filipin bankalarından doğrudan kredi alabilirler. Altın üretiminde, Merkez Bankası, A.B.D. maden şirketlerinden, dünya fiyatlarından 22 ilâ 32 dolar arasında daha yüksek bir fiyatla altın satın almaktadır.

1960 ile 1969'un ortaları arasındaki dönemde yabancı yatırımcılar (esas olarak Amerikalılar) mahalli kredi kaynaklarından 13,5 milyar peso borç aldılar. 1962-68 döneminde, yalnızca Amerikan şirketleri doğrudan doğruya eski emperyalist uygulama yoluyla ve aynı zamanda A.B.D. nin A.B.D. ödemeler dengesindeki buhranı hafifletmek üzere sömürge ve yarı-sömürgelerdeki mahalli kredi kaynaklarını tüketme siyasetini izleyerek, 8 milyar peso borç almayı başardılar. Filipinler'deki A.B.D. yatırımlarının yüzde 70'ini elinde tutan yüz sekiz A.B.D. şirketini inceleyecek olursak, 1956-65 döneminde bunların sermayelerinin ve işletme fonlarının yüzde 84'ünün Filipin kaynaklarından ve sadece yüzde 16'sının (Filipinler'de yeniden yatırılan kârlar da dahil) Birleşik Amerika'dan geldiğini görürüz. Aynı dönem içinde bu yüz sekiz A.B.D. şirketi, 386 milyon dolardan fazla bir parayı Birleşik Amerika'ya geri götürmüşlerdir; bu, Filipinler'e yaptıkları yeni yatırımların (58,5 milyon dolar) toplamından nerdeyse yedi kat daha fazladır. Bu şirketlerin ödenmiş sermayesindeki artış sadece 28 milyon dolardı; 1956'da 74 milyon dolarken, 1965'te 102,5 milyon dolar olmuştu. Ve bu şirketler, ödenmiş sermayedeki bu son derece önemsiz artışa karşılık, yüzde 1300'ü aşkın oranlarda aşırı kârlar elde ettiler.

Merkez Bankası istatistikleri, 1960-69 döneminde, çoğu Amerikalı olan yabancı yatırımcıların Filipinler'e yeni sermaye yatırımı biçiminde 160 milyon dolar getirdiklerini, buna karşılık Filipinler'den geri alınan sermaye ve kârlar biçiminde en azından 482 milyon dolar götürdüklerini

göstermektedir. A.B.D. şirketlerinin elde ettikleri muazzam kârlar hiç de yeni bir gelişme sayılmaz. 1950'lerde, döviz kontrolunun mevcut olduğu ve A.B.D. şirketlerinin kârlarını yeniden mahalli ekonomiye yatırmaya teşvik edildikleri dönemde, A.B.D. şirketleri sadece 19,2 milyon dolarlık yatırım yapmışlar, buna karşılık 215,1 milyon dolar geri almışlardı. A.B.D. istatistikleri, Filipinler'deki A.B.D. yatırımlarından elde edilen kâr oranının A.B.D.'nin genel olarak denizaşırı ülkelerdeki yatırımlarından elde eilen kâr oranından yüzde 25 daha fazla olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

1960'larda, gerici Filipinler hükümetinin açıklamalarına göre, A.B.D. şirketlerinin elde ettikleri kârlar yılda onlarca milyon doları buluyordu; yılda ortalama 40 milyon dolardan fazlaydı.

Denizaşırı A.B.D. şirketlerinin kâr aktarmalarının kurnazca bir yolu da, Birleşik Amerika'daki ana ya da kardeş şirketlerinden yüksek fiyatlarla mal ve hizmet satın almalarıdır.

Ekonomisinin bir sömürge ve tarım ekonomisi olmasından dolayı, Filipinler bir sömürge ticaret düzenine son derece bağımlı bir ülkedir. Başka bir deyişle, hammadde verir, karşılığında yabancı, özellikle de Amerikan mamûl maddeleri alır. Uzun bir dönem boyunca A.B.D. emperyalizmi tarafından tercihli ticaret ve kota sistemi aracılığıyla geliştirilmiş bulunan sömürge ticaret düzeni, bir kısır döngü içinde, Filipinler ekonomisinin bir sömürge ve tarım ekonomisi olma niteliğinin daha da artmasına hizmet etmiştir. İlk bakışta, serbest ticaretin Filipinler'e yaradığı sanılabilir. Ama hesaplar incelendiğinde açıkça görülmektedir ki, bu yalnızca A.B.D. emperyalistlerinin ve Filipin-

ler'deki komprador-toprakağası kliklerinin işine yaramıştır. 1946-54 arasındaki dönemde, yani Bell Ticaret Kanununun yürürlükte olduğu ve serbest ticaretin doruğunda bulunduğu sırada, Birleşik Amerika Filipinler'e 2 milyar dolar değerinde gümrükten muaf mal ihraç ederken, Filipinler Birleşik Amerika'ya sadece 889 milyon dolar değerinde gümrükten muaf mal ihraç etmiştir.

Filipinler'in ana ihraç maddeleri şeker, kenevir, kereste ve madenlerdir. Bu ürünlerin satışından elde edilen parayla A.B.D.'den ithal edilen işlenmiş malların karşılığı ödenememektedir. 1968 yılında Filipinler'in işlenmiş ürünü ihracatın sadece yüzde 8,3'lük bir kısmını oluşturmaktaydı. Filipinler'in ekonomisi o kadar dengesiz bir şekilde gelişmiştir ki, ülke, kümes hayvanları, süt v.b. gibi tarımsal ürünleri getirtmek zorundadır. Buna bir de yabancı tekellerin işlenmiş malların fiyatını dünya pazarında artırırlarken, sömürge ve yarı-sömürgelerinden çıkarttıkları hammaddelerin fiyatlarını sürekli düşürmeleri eklenmektedir. Bu, Filipinler ve diğer ülkelerin dış ticaret açıklarının müzminleşmesine yol açıyor. Yıllık dış ticaret açığı, 1955 yılında 147,1 milyondan 1967 yılında 249,7 milyona yükseldi ve 1968 yılında ise 301,9 milyona ulaştı. Bu gelişme, bütün emperyalist devletlerin kendi ödeme dengelerindeki zorlukları hafifletmek için dış ticaretlerinde gittikçe daha fazla kâr etmek için yaptıkları manevraların bir ifadesidir. Dünya kapitalizminin genel buhranı ne kadar derinleşirse, dünyadaki bütün emperyalistler de buhranı sömürgelerinin ve yarı-sömürgelerinin sırtına yüklemek için o derece çaba gösteriyorlar. Bunu, mal ve sermaye ihraçlarını eşi görülmedik bir biçimde artırarak, enflasyon ihraç ederek ve zayıf ülkeleri, kendi ülke para değerlerini düşürmeye zorlayarak yapıyorlar.

Filipinler ekonomisi ana mallar sanayisine sahip değildir. Ülkenin ekonomik yapısı temelden bir değişikliğe uğramadı. Daha 1968 yıllarında iktisadi verimliliğin yüzde 75,5'i yiyecek maddesi, içecek, sigara, püro, ayakkabı, kağıt vs. imalatı oluşturmaktaydı. Geri kalanını ise mobilya ve ambalaj sanayi ve motorlu taşıt montaj sanayi oluşturmaktaydı. Son zamanlarda, Filipin'in ülkeye, makina, nakliyat taşıtları, petrol ve yerli yeniden işleme için öngörülen hammaddelerin girmesi nedeniyle büyük adımlarla hızlı bir sanayileşme içine girdiğinden söz ediliyor. Bu, gerici Manila hükümetinin ağzından düşürmediği bir yalandır. Gerçekler daha değişiktir. İthal edilen şeyler esas olarak kamu inşa projelerine, resmi binaların inşasına, şeker değirmenlerine ve tekstil sanayi, un değirmeni, ve demir işleyen sanayi gibi tümüyle belli bir takım ürünlerin (tahıl, hammadde ve demirlevha) ithaline bağımlı olan sözün ona orta sanayi için kullanılmaktadır. Gerici hükümet bu sömürge iktisadını ayakta tutmaya çalışırken esas olarak Filipin iç buhranının keskinleşmesine katkıda bulunmaktadır. Dış borçlar yükü daha 1970 yılında 1,9 milyar dolar iken, ki buna bir de bu borçların büyük bir kısmı A.B.D. bankalarından kısa vadeli fahiş faizlerle alınması geliyor, iç borçları en aşağı 6 milyar Peso'yu bulmaktaydı. Bu borçlar, ardından artan enflasyon ve Peso değerinin düşmesini getirmektedir. Bir yarı-sömürge ülke olarak Filipin, yeterli bir dolar akımı olmaksızın ayakta duramaz. Hükümet, bu dolarları bulmak için ne kadar çabalarsa, bağımlılığı o derece derinleşmekte, buhranın keskinleşmesi o derece hızlanmaktadır. Marcos rejimi son zamanlarda yeniden A.B.D. bankalarından ve Amerikan tekelci sermayesinin denetimi altındaki uluslararası kredi enstitüle-

rinden kredi dilendi. Bu sırada kritik noktaya varıldı bile, Peso'nun değeri bir çok kere düşürüldü ve eski borçlarının «yeniden düzenlenmesi» gerektiğinde ise gerici hükümet isterik bir şekilde tepki göstermektedir. Hükümet, bu kredilere, emperyalistler tarafından bunlara bağlanan yükümlülüklerin gittikçe utanmaz bir hal almasına rağmen muhtaçtır. Marcos, gelecek dört yıl içinde yeniden 1,5 milyar dolar tutarında kredi almayı amaçlamaktadır.

4) Vaşington'un Filipinler Üzerindeki Hakimiyetini Uzatabilmek Planı

Filipin ekonomisinin buhranı son on yıl içinde durmaksızın yayıldı. Bu, A.B.D. emperyalistlerinin kendi vatanlarında keskinleşen buhran, sömürge ve yarı-sömürgelerinin sırtına yüklemek için giriştiği manevralarının bir sonucudur. Wallstreet'in stratejistleri, Laurel-Langley anlaşması ve Parity Amendment'in (döviz kuru ayarlaması. Ç.N.) (1974 yılında yürürlükten kalkıyor) yürürlükten kalktıktan sonra da ayakta tutabilmek için kafa patlatmaktadırlar. Waşington'un planı emperyalist imtiyazlarını gelecekte de güvence altına alabilmek için Filipin'i umutsuz bir mali duruma düşürmektir Aynı zamanda, gittikçe örgütlülük ve yaygınlık kazanan devrimci kitle hareketini bastırmak için askerî ve polis kuvvetleri eğitiyor. Buna bir de karşı-devrimci ve reformcu örgütlerin hummalı bir şekilde devrimci halk kitleleri saflarında karışıklık çıkartmak ve onları hayallerle kandırmak için çalışmaları gelmektedir.

Macapagal'ın hakimiyetinin başlamasıyla tamamen bertaraf edilen döviz denetiminden sonra A.B.D. şirketleri dışarıya büyük kârlar çıkarırlarken kompradorlar ve büyük toprak sahipleri kazandıkları dolarları keyiflerince kullan-

dılar. Rejimin dolar rezervleri içten içe yenip bitirildi ve Peso'nun değeri dolar karşısında 2'den 3,9'a düştü. Peso' nun değerini hiç değilse bu ayarda tutabilmek için Filipin hükümeti, sözüm ona «İstikrar borçlanması» yaptı. Ancak bu da daha çok emperyalistler ve onların müttefikleri olan kompradorlar, büyük toprak sahipleri ve bürokrat kapitalistler tarafından eritildi. Macapagal, ülkede «açık kapı» siyasetinin borazancılığını yaptı. Bu, yabancı kapitalistlerin (Amerikalılar en önde) hiç bir engelle karşılaşmadan yerel kredi kaynaklarının musluklarını ellerine geçirmeleri, bundan böyle de kârlarını rahatsız edilmeden ülke dışına çıkartmaları, Filipin işletmelerini, aynı zamanda bunların kesin devralınmasına hazırlık aşaması olarak, kredilerle süslemelerinden başka bir şey değildir.

Dört yıllık Marcos hakimiyetinden sonra bu gelişme daha da hızlandırıldı. Marcos rejimi, Dünya Bankası'nın ve Uluslararası Para Fonu'nun bütün isteklerine kayıtsız şartsız boyun eğdi. Bu yoz hükümet büyük işletmelerin ödediği vergileri biraz artırdığı zaman bunun sonuçlarını Filipinli geniş halk kitlelerinden başka kimse hissetmiyor, yani artan fiyatlar. Marcos kamu inşaat projeleri ve üretici olmayan amaçlar için büyük miktarda parayı pencereden sokağa atarken Amerikan firmalarına, kompradorlara, büyük toprak sahiplerine en büyük hükümet kredisini ve garantisini verdi. Bununla beraber, bürokrat kapitalistler, esas olarak Amerikan makina ve inşaat firmalarıyla yapılan iş anlaşmalarından aldıkları rüşvet paralarıyla ceplerini doldurdular. 1970 yılının başlarında Marcos rejiminin, Filipin'i kesin iflasın eşiğine götürdüğü görülüyordu. Peso, yeniden değer kaybetti, bu sefer dolar karşısındaki değeri 6:1 oldu. Böylece sadece sekiz yıl içinde, Filipin ülke para değeri dolar karşısında yüzde 200'den fazla de-

ğer kaybetti. A.B.D. emperyalizminin hakimiyeti altındaki acentalardan biri olarak faaliyet gösteren Uluslararası Para Fonu, vadesi gelmiş olan kredi ödemelerinin tehir edilmesi ve yeni bir borç verilmesi için Peso'nun değerinin düşürülmesini ön şart olarak öne sürdü. Peso'nun değerinin yeniden düşürülmesi, otomatik olarak bütün malların fiyatlarının artması ve dış borçların büyümesi anlamına gelmektedir.

Böylece, o sırada 1,5 milyar olarak tahmin edilen Filipin'in dış borçları 1970 yılının Şubat ayında 5,85 milyar Peso'dan 9,3 milyar pesoya (buna göre Peso-Dolar eşitlilik 6,2:1 oldu) fırladı. Buna tabii borçla birlikte artan faiz dahil değildir. Sadece beş ay sonra, yani 1970 yılının haziran ayında dış borçlar 1,9 milyar dolara ya da 11,78 milyar Peso'ya yükseldi. Faiz artışı buna dahil değildir. Sadece borç yükünün faiz ödemeleri, Filipin'in hammadde ihracından kazandığı dolarların yarısını silip süpürmektedir. A.B.D. emperyalizmi gerçekten de dünyanın en büyük tefecisidir.

Filipin hükümeti, bir yandan Filipin'de üretilmeyen tüketim malları ithal etmek, diğer yandan da eski, vadesi dolmuş dış borçları ödeyebilmek için yeni krediler için dilenmektedir. Bu tür dış borçların hızla değer kazanması Filipin için, emperyalistlerin Filipin'in hammaddelerini daha ucuza alabilmeleri, A.B.D. emperyalistleri için ucuz işgücü ve A.B.D. ve diğer emperyalist ülkelerden ithal edilen işlenmiş ürünlerin artan fiyatları demektir. Halkımız artan fiyatlar altında ezilirken gerçek ücretleri de sürekli düşmektedir. Örneğin bugün bir sanayi işçisinin gerçek geliri, zamdan sonra 8 Peso'yu bulmaktadır. Bu, genelde % 33'lük bir «ücret artışı»dır. Buna karşılık geçim masraf-

ları endeksi, Peso'nun değer kaybetmesi sonucu yüzde 65,1'e çıktı.

İflâs etmiş bir kukla hükümetten, A.B.D. emperyalistlerinden herşeyi dolarla alabilecekleri beklenemez. Bu, hükümet tarafından sürekli olarak pervasızca öne sürülüyor. Peso'nun sürekli değer kaybına uğraması yabancı yatırımların kıymet kazanmasına yol açmaktadır. A.B.D. emperyalistleri Filipin'deki yatırımlarını 1962 yılında 440 milyondan 1969 yılında 2 milyar dolara çıkardılar. Bunu doğrudan yatırımlarının miktarını düşük tutarak ve yerli kredi kaynaklarından büyük miktarda krediler alarak gerçekleştirdiler. Bütün bunlar, Laurel-Langley anlaşmasının ve Parity Amendment'in -döviz kuru ayarlaması- yürürlükten kalktıktan sonra da A.B.D.'nin Filipin üzerindeki denetimini sürdürmesine hizmet etmektedir.

Gerici hükümetin mali iflası ve Filipin halkının sürekli yoksullaşması nedeniyle bugün ekonominin «barışçıl millileştirilmesi» lafazanlığıyla dilencilik etme açıktan açığa karşı-devrimciliktir. Böyle bir lafazanlığı ancak geniş Filipin halk kitlelerinin milli-demokratik çıkarlarına sırtını dönmüş ve tepeden tırnağa kadar A.B.D. emperyalizminin uşaklığını kabullenmiş olanlar yapabilir. Bu insanlar, Laurel-Langley anlaşmasının ve Parity Amendment'in yürürlükten kalkmasıyla Filipin ekonomisinin millileştirilmesinin aynı zamana denkdüştüğünü büyük bir ciddiyetle söylüyorlar. A.B.D. emperyalistlerinin bu tür konuşmalardan çok hoşnut olmaları hiç te hayret edilecek bir şey değil. Geniş halk kitleleri bu gevezeliklerin ardında neyin olduğunu farketmişlerdir. A.B.D. emperyalizminin, Filipin hükümetinin karşı-devrimci, halk düşmanı eylemlerin bütün gücüyle desteklediğini bilmektedirler. Bir yanda A.B.D. em-

peryalistlerinin propagandacılarının «barışçıl devrim», «Anayasa reformları»yla vs. vs. göz kırparlarken diğer yanda A.B.D. emperyalizminin ve Filipinli uşaklarının ekonomik gücünü parçalamak için tayin edici tek aracın halk savaşı olduğuna sıkı sıkıya bağlı olan devrimci kitle hareketi durmaktadır.

Milli burjuvazi bile Filipin halkının sömürülmesine ve köleleştirilmesine katılamamaktadır. Bu sosyal tabaka, hergün iflasın eşiğine gelmektedir. Milli burjuvazi, petrol, yedek parça ve kısıtlı olan mallarının pazara sürümünde kendisini zor durumda bırakan diğer benzeri şeylerin getirilmesinde meydana gelen fiyat artışlarının baskısı altındadır. Milli burjuvazi için yerel kredi kaynakları pratikte dondurulmuş gibidir. A.B.D. emperyalizminin müttefiki olarak halkımızın sömürülmesine katılmada en büyük umudu Japon militaristleri ve Sovyet sosyal-emperyalistleri beslemektedir.

Manila hükümeti, Yatırım Teşvik Kanununu, Filipin'in kapılarını A.B.D.'nin emperyalist hakimiyetine 1974'den sonra da ardına kadar açabilmek için vaftiz edilmiştir. Karşı-devrimcilerin bugün, büyük gürültülerle sahnelediklerı Kurucu Meclis, A.B.D. tekellerine 1974'den sonra da sermaye ortaklıklarında % 40'dan fazla hisseyi güvence altına almak işlevini görmektedir.

Yatırım Teşvik Kanunu, devlet başkanına bağlı olan Yatırım Dairesi'ne, A.B.D.'nin egemen olduğu firmalara, bu firmalardaki yüzde 40'lık sermaye hissesini geçseler dahi aştığı takdirde de Filipin'de kalmasına ya da orada yerleşmesine izin verme yetkisini vermektedir. Bu kanunun 19. maddesinin 3. paragrafında yabancı yatırımcılara, ortaklıktaki sermaye hisselerini yüzde 100 olarak muhafaza

etmelerine, ortaklığın kuruluşunun ilk on yılı içinde hisselerini Filipinli birisine satmayı kabul ettikleri takdirde izin verilmektedir. Filipin'liler 11. yıl içinde de yabancı firmaların sermaye hisselerini yüzde 40'a indirememesi gene yabancı şirketin işine yaramaktadır. Çünkü yabancı şirkete bir on yıl daha ortaklıktaki sermaye hissesini yüzde 40'ın üzerinde tutmasına izin verilmektedir. Sürenin bitiminde gene gerçekleşmezse, yani sermaye hissesi gene yüzde 40'ın üzerinde ise, A.B.D. kapitalistleri tekrar bir 20 sene daha ilgili şirketi denetliyebilirler.

Diyelim ki, A.B.D. tekelleri gerçekten de sadece %40'ın üzerinde bir sermaye ortaklığına sahiptirler. Bu tüm işletmeyi denetim altına alabilmeye yeter artar bile. Geri kalan yüzde 60'lık hisse kolayca borsaya sürülmekte ve orada Filipinli küçük hissedarlar arasında alıcı bulmaktadır. Bu, tekelci burjuvazinin, çok iyi bilinen büyük bir hisse senedi blokuyla küçük hissedarlara hakim olma oyunudur. Buna bir de Marcos rejiminin ülkede «kârın paylaşılması»nın borazancılığını yapması gelmektedir. Bu, (karanlık hisse senedi oyunu) A.B.D. tekelcilerine oldukça cazip gelmektedir. Emekçileri kandırıp az miktardaki birikimlerini A.B.D. emperyalistlerine ve yerli gericilere destek olmak üzere el koyup emperyalistleri ve yerli gericileri, Social Security System (SSS) Phlippine National Bank (PNB), Government Service Insurance System (GSIS) ve Development Bank of The Philippines (DBP)'ı yağmalamaları için cesaretlendiriliyorlar. A.B.D. emperyalistlerine, Laurel-Langley anlaşmasının ve Parity Amendment'in yürürlükten kaldırılmasından sonra da yüzde 40'dan fazla bir sermaye ortaklığını denetlemelerine olanak tanıyan başka yollarda bulunmaktadır. Daha Laurel-Langley anlaşmasının

müzakerelerinde, bunun somut olarak ne olduğu bilinmekteydi. A.B.D. tekelcileri buna göre kredileri denetleyebilmekte alım anlaşma oyunlarına girişebilmektedirler. Dahası var. Braderman-Virada anlaşması müzakereleri «Eşitlilik hakları»nın varlığını sarsmayıp daha çok onu yeni alıklarla süsleneceğini göstermiştir. Gericiler, «eşitlilik hakları» yerine A.B.D. tekellerine «milli muamele» edilmesinin söylenmesini tercih ediyorlar. Bunu, bugünlerde varılan, dostluk, ticaret ve deniz ulaşım anlaşmalarından okuyabiliriz. İki tarafın müzakere heyetlerinin verdiği ortak bildiride, A.B.D. emperyalistleriyle onların Filipinli kuklalarının, «eşitlilik haklarını» sadece küçük ticaret alanında kaldırılmasında anlaşmaya vardıklarını açıkladılar.

Yatırım teşvik kanunu, Filipinler'in köleliğini derinleştirmekte ve Filipinler'in egemenliğinin bütünüyle peşkeş çekilmesi demektir. A.B.D. firmalarının kamulaştırmadan korunacağını belirten bu kanuna, gericiler zincirle bağlıdır. Gerici hükümet bu kanunla, yerel kredi kaynaklarının kapısını yabancı yatırımcılara ardına kadar açmak, bunların ülkeden sınırsız kâr çıkarmalarına izin vermek yükümlülüğü altına girmiştir. Bunlardan başka buna bir de, sermaye artırım vergisinin alınmaması, kâr dağıtımının vergiden muaf tutulması, vergi indirimleri, yatırım malları ithalinden vergi alınmaması, devlet işletmelerinin rekabetinden korunması, özel ihraç kolaylıkları tanınması ve GSIS ve SSS fonlarını yağmalama hakkı gibi bir çok kolaylıkların tanınması eklenmektedir. Bunlar hepsi değil. Ancak, bunlar, Marcos rejiminin özel de A.B.D. emperyalistlerinin genel de ise yabancı yatırımcıların ayaklarının altına serdiği kolaylıkların en önemlileridir.

Yatırım teşvik kanunu, eski siyasetin yeni adıdır. Bu kanun, A.B.D. tekelcilerinin Filipinler üzerindeki denetim-

lerini 1974'den sonra da sınırsız bir şekilde sürdürebilmesine olanak tanıyan bir araçtır. İhracat Teşvik Kanunu açıkça, yabancı kapitalistlere, yerel ihraç endüstrisi alanında % 55'lik hisse sahibi olmalarına ve niteliği belirtilmeyen sözüm ona öncü sanayi dalında % 100'e yakın bir sermayeye sahip olma hakkını tanımaktadır. Filipinli gericiler daha da ileri gittiler. A.B.D. emperyalizmini diktesine kayıtsız şartsız boyun eğerek, Amerikalı kapitalistlerin serbest ticaret bölgesi (Marivelus serbest ticaret bölgesi örneği) isteklerini kabul ettiler. Wallstreet stratejistleri, bu iktisadî serbest bölgelerde Filipinler vergi daireleri tarafından rahatsız edilmemektedir.

A.B.D. emperyalizmi, Filipin halk kitlelerinin vermekte olduğu demokrasi ve milli bağımsızlık mücadelesini boğma siyasetinde muvaffak olmak için «barışçıl» ve karşı-devrimci yöntemlere başvurmaktadır. CİA ve diğer örgütlü bozgunculuk müfrezeleri, gerici hükümetin çeşitli kurumlarını, burjuva-reformcu örgütleri. kültürel kurumları ve gerici kitle haberleşme araçlarını anti-komünist bir histeri kampanyasını «uygun yatırım ortamı» propagandası ile birleştirme amacı için kullanmaktadır. Aynı zamanda, karşı-devrimci silahlı kuvvetleri ve kiralık cinayet şebekelerini devrimci halk kitlelerine, halk kitlelerinin öncü partisine ve Yeni Halk Ordusuna karşı kışkırtmak için elinden geleni yapmaktadırlar. AID Kamu Güvenlik Örgütü, polis kuvvetlerini «kontr-gerilla kursları»nda eğitirken, bunları askerî gereçlerle donatırken JUSMAG, Filipinler silahlı kuvvetlerini harekatın dizi başı yapmaktadır.

Amerikan askerleri, Amerikan askerî üslerinde çalışan Filipinlileri küçük düşürücü hareketler yaptıkları zaman, hükümet, Manila'daki Amerikan elçiliğine gidip Fili-

pinler-Amerikan askerî üs anlaşmasının değiştirilmesi müzakereleri için dilekçe vermek zorunluluğunu duymaktadır. Sonuç her zaman ki gibi aynıdır. Ortalık biraz yatıştıktan sonra da rejim, sorunu savuşturduğunu zannetmektedir. Hükümet beceriksizce bu üslerin önemli bir döviz kaynağı olduğunu öne sürmektedir. Halk düşmanı bir hükümetin, ülkemizin toprak bütünlüğünü, milli egemenliğini ve verimli tarım arazisini yılda 150 milyon dolar karşılığında peşkeş çekmeye hazır olmasında şaşılacak bir şey yoktur.

A.B.D. emperyalistleri, dünya halklarına karşı giriştikleri her saldırı savaşında Manila'daki rejim «özgürlüğün korunması» sancağının altına girmekten başka bir şey yamamaktadır. A.B.D. emperyalistleri küstahça, Filipinler'deki yatırımlarının güvencesi olan askerî üslerinin açık kalmasını istiyorlar. Öbür yandan bu üsleri, Asya halklarına karşı yürüttükleri saldırı savaşı için kullanıyorlar. Asya'dan «çekilecekleri» fısıltılarına rağmen, gelecekte de bir «pasifik güç» olarak kalmak istediklerini açıkça belirttiler.

A.B.D. emperyalizmi, ümitsiz bir durumda bulunduğundan, gittikçe daha şiddetli bir biçimde dünya halklarının baş düşmanı olarak mahkûm edilmekte, tecrit olmakta ve köşeye sıkıştırılmakta olduğu için, Waşington, halk kitlelerini en azgın şekilde sömüren baş zalim rolünü maskelemek ihtiyacını duymaktadır. A.B.D. emperyalizmi, Filipinler hükümetinin isteği üzerine «yardım» ettiklerini söyleyerek halkımızı kandırmak istiyorlar. A.B.D. emperyalizmi, Filipinler hükümetine baskı yapmak için sadece, kendi kurumlarını (AİD v.b.) kullanmamakta; halk düşmanı politikasını sürdürebilmek için Uluslararası Para Fonu'nu, Dünya Bankası'nı, Asya Kalkınma Bankası'nı Uluslar-

arası Konsorsiyumlarını, çeşitli B.M. kurumlarını ve «mahalli» örgütleri de işe koşmaktadır. Bu kurumların faaliyetleri araştırıldığında varılan sonuç, A.B.D. emperyalizminin dünyanın en büyük kan emicisi ve şantajcısı olduğudur.

Waşington, bir yandan kendisi ile Filipinler arasında yapılan kölelik anlaşmalarını ayakta tutmak için diğer yandan da Manila hükümetini, Asya Pasifik Konseyi (ASPAC), Güney Doğu Asya Milletleri Birliği (ASEAN), Güney Doğu Asya İktisat Bakanları Konseyi (SEAMEC) gibi yeni «bölgesel» örgütlerin sağlamlaşması için çalışmaya zorlamak için elinden gelen her şeyi yapmaktadır. Bütün bu örgütler güya Amerikan etkisinden bağımsız olarak kendi girişimleriyle kurulmuş. Durum bunun tam tersidir. Waşington, Nixon'un karşı-devrimci «Asya'lıları Asyalılara kırdırma» doktrinini uygulamak için bu tür örgütlerin arkasına gizlenmektedir. Amerikan emperyalizminin saldırgan, yayılmacı ve savaş kışkırtıcı karakterinin değiştiğini düşünmek son derece tehlikelidir. Mesele bundan ibaret değildir.

A.B.D. emperyalizmi son zamanlarda, yeniden güçlenmiş olan Asyalı baş müttefiki Japon militarizmini, Filipinler'de de karşı-devrimci saldırı müfrezesine dahil edebilmek için büyük çabalar sarfetti. Waşington, Marcos kuklasını, eşit olmayan Japon-Filipinler dostluk, Ticaret ve Deniz ulaşım anlaşmasını kabul etmesi için zorlamaktadır. Bu, Japonya'nın Asya'da Amerika'nın maşası olarak başardığı işlerin bir mükafatıdır. A.B.D., Tokyo'ya, Filipinler'in doğal zenginliklerinin talanına katılmasına, Ada'da yatırımlar yapabilmesine ve mallarını Filipinler pazarına damping fiyatına sürmesine izin vermiştir. Japonya bugün, dolaysız yatırımlarda ve Filipinlerin dış ticaretinde Ameri-

ka'dan sonra ikinci sırayı almaktadır. Manila'daki gericiler, Japonya'ya şimdiden, balıkçı filolarını ve donanmalarını Filipinler kara sularında istedikleri gibi koşturmaları hakkını tanımıştır. A.B.D. emperyalistleri, Filipinli kuklalarını, Sovyet sosyal-emperyalistleri ve diğer revizyonist ülkelerle diplomatik ve ticarî ilişkiler kurması için zorlamaktadır. Sovyet dönekleri ve Sosyal-emperyalistler, Filipinlere krediler vererek -esas olarak yatırım malları- sızmaya çalışmakta ve hammadde kaynaklarımızın talanına ve halkımızın sömürülmesine katılabilmek için kendine pazar açmaya çalışmaktadır. A.B.D. emperyalizmi, dünyanın bir çok ülkelerinde olduğu gibi, Filipinler'de de Japon ve Sovyet Sosyal-emperyalizmini, kapitalist dünya sisteminin savunulması ve devrimci hareketin bastırılmasına hizmet eden karşı-devrimci ittifakın içine çekmeye çalışmaktadır.

A.B.D. emperyalizmini, Sovyet sosyal emperyalistlerinin Filipinli revizyonistlerle birlikte, kırsal alandaki devrimci kitle hareketini boğmada ve Filipinler'in demokratik bir ülke olduğu yalanını yaymada kendisine yardımcı olması oldukça ilgilendirmektedir. Sovyet sosyal-emperyalistlerinin Filipinler'deki ajanları, Lavacılar, A.B.D. emperyalistlerinin kendilerine gösterdiği güveni hakkettiklerini kanıtlamak için gerici silahlı kuvvetlere, partimizi ve Yeni Halk Ordusunu yok etmeleri için ihbar etmekten çekinmemişlerdir. Ancak, bugüne kadar partimizi ve Yeni Halk Ordusunu yok etmeyi başaramadılar. Gelecekte de başaramıyacaklardır.

Filipinler hükümetini de içine alan, A.B.D. emperyalizmi, Sovyet sosyal emperyalizmi ve Japon militarizminin stratejik ittifakı, halka, devrime, komünizme ve Halk Çin'ine yöneliktir. A.B.D. emperyalizmi bu ittifaktan, Japon

militarizmi aracılığıyla sosyal-emperyalizmi, sosyal emperyalizm aracılığıyla da kendilerini, Japon militarizmini zapt ve idare etmekte ve birbirlerine karşı kullanmakta da yararlanmaktadır. Her ne kadar kurtuluş mücadelelerinin ve devrimin bastırılmasında hemfikir iseler de, emperyalist devletler olarak sürekli, dünyanın yeniden paylaşılmasına çalışıyorlar. Bu, sonuç olarak, kendilerini parçalayacak bir girişimdir. A.B.D. emperyalizmi, Filipinler'de halâ oldukça kuvvetlidir. Ancak, dünya çapında gün be gün gerilemektedir. Çöküşünün önüne geçemeyecektir. Çağımız, emperyalizmin toptan çöküşe gittiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung çağıdır.

A.B.D. emperyalizmi, son iki dünya savaşından, diğer emperyalist ülkelerin felâkete uğraması sonucu kazançlı çıktı. Fakat bugün durum değişiktir. Bugün o, bütün dünyada alevlenmiş olan anti-emperyalist savaşların indirdiği darbeler altında daha da büyük bir felakete uğramaktadır. A.B.D. emperyalizmi, dünyanın her yerinde, halkların en alçak cellatlığını üstlenmiştir. Ancak, sayıları her geçen gün artan cephelerde halklar ona darbeler indirmektedir. Halk savaşları dünyanın her yanında kabarmaktadır. Özellikle, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da. Bir çok ezilen halkın elde silah başkaldırdığı, dünyada esas çöküşe gitmektedir. Bir dünya savaşı çıkartmağa cüret ettikleri takdirde, bu sadece onların yenilgilerini hızlandıracaktır. Savaş çıkartmağa cüret etmezlerse, Vietnam, Laos, Kamboçya, Tayland, Filistin, Hindistan, Endonezya, Birma vd. halklarına karşı başlattıkları saldırı savaşından yenilgiyle çıkmalarını engellemeyeceklerdir. Yurt cephesinde, beyaz ve siyah proleterler, büyük burjuvaziye karşı gittik-

çe daha şiddetli bir biçimde mücadele etmektedirler. A.B.D. emperyalizmi diğer emperyalist ülkelerle ittifaka giriyorsa da bundan uzun vadeli kârlı çıkamayacaktır. Mao Zedung yoldaşın mükemmel bir şekilde tespit ettiği gibi, A.B.D. emperyalizmi, ölüme mahkûm olmuş kağıttan bir kaplandır. A.B.D. emperyalizmi, bu kaderini bütün müttefikleriyle birlikte paylaşırken, Çin ve Arnavutluk halk kitleleri sosyalizmi durmaksızın sağlamlaştırmakta ve birlikte, tüm dünyada ki anti-emperyalist mücadelenin en sıkı kaynaşmış, güçlü ve güvenilir üssünü oluşturmaktadır. Uluslararası birleşik cephe, hissedilir bir şekilde genişlemekte, bütün karşı-devrimci güçlerin tecritini ve nihai çöküşünü hızlandırmaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti ve Arnavutluk Halk Cumhuriyeti, tüm ezilen ve milli kurtuluş özlemi çeken halkların sadık bir dostlarıdır. Ezilen halklar, Çin ve Arnavutluk halklarının zafer üstüne zafer kazandığı silahlarla silahlandıkları takdirde, önlerinde parlak bir gelecek olacaktır. Filipinler devrimine, yüce Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi can vermiştir. Filipinler proletaryasının devrimci partisi Filipinler Komünist Partisi, halkımızı zafere götürmek için bu somut temeller üzerine kurulmuştur.

III. Feodalizm

1. Feodalizmin Anlamı

En yüksek aşaması olan emperyalizm aşamasına varmasıyla, kapitalizmin bünyesini çürümüşlük ve zayıflık kaplamıştır. A.B.D. emperyalizmi, sermaye fazlasını sömürgelerine ve yarı-sömürgelerine, bu ülkelerin ekonomi-

sini kapitalist gelişme düzeyine çıkartmak için ihraç etmiyor. Sermaye fazlasını, daha çok bu ülkelerdeki ucuz işgücünü kullanarak ve hammadde kaynaklarını talan ederek süper kârlar elde etmek için ihraç ediyor. Burada, hammaddelerin kazanıldığı yerlerde işletilmesi için kurulan Amerikan şirketlerinin sayısı belli bir düzeydedir. Amerikan tekelci burjuvazisinin Filipinler'de yaptığı yatırım miktarı, yirminci yüzyılın başından beri yerli feodalizmin A.B.D. emperyalizminin emrine girmesine hizmet etmiştir. Birlikçi ve eşit olmayan bir gelişmeyi sürdürmek, bir kaç şehirde komprador burjuva sınıfına ve kırsal bölgelerde de bir avuç büyük toprak sahibine dayanmak, A.B.D. emperyalizminin karakterine uygundur.

A.B.D. emperyalizmi, Filipinler'de belli derecede kapitalist gelişmeye izin vermişse de feodalizm ülkede oldukça yaygındır. A.B.D. tekelci sermayesi, yerel feodalizmin bağrında yaşayan kapitalizm tohumunu bastıramadı, ancak, bunun milli kapitalizm şeklinde gelişmesini engelledi. Feodalizmin varlığını sürdürmesiyle kapitalizm tohumunun belli ölçülerde yeşerebilmesini anlayabilmek için, ülkemizin tarihini tarihî-materyalizm açısından tahlil etmek lâzımdır.

Feodalizm, köylülerin ve onların işlediği toprağın temel üretici güçler olan ve üretim ilişkilerinin, köylülüğün büyük toprak sahipleri tarafından sömürülmesi ve ezilmesiyle belirlenen bir üretim biçimidir. Feodalizmin en göze çarpan özelliği, geniş toprakların, bir kaç büyük toprak sahibinin elinde toplanmasıdır. Büyük toprak sahipleri, bu toprakları kendileri sürmez, daha çok, büyük sayıdaki kiracılara sürdürürler. Asalak büyük toprak sahipleri sını-

fı ile üretim faaliyeti içindeki köylüler arasındaki feodal ilişkiler, köylülerin tufeylilere toprak rantı olarak yüksek miktarda para ve mahsul vermelerini, normal olarak ellerinde ancak kendi geçimlerini sağlayabilecek kadar bir şey kalmasını gerektirmektedir. Çoğu kez bu bile garantili değildir. Ayrıca köylüler, tefecilik, angarya ve çeşitli vergi ödemeleri gibi feodal uygulamalara maruzdurlar. Toprak kiralarını özel eğlence ve kişisel lüksleri için israf eden bu yaşlı büyük toprak sahipleri, bu geri ekonominin ayakta durmasını istemelerinin nedeni, esas olarak, gerekli olandan fazlasına sahip olmalarıdır. Öbür tarafta kiracılar sefalet içinde yaşamaktalar. Mülksüzlükleri (topraksızlıkları) ve teknik gereç eksiklikleri onlara, kendilerini bu sefaletten kurtarmalarına izin vermemektedir.

Filipinler'de feodalizmin temellerini ilk olarak atanlar, İspanyol sömürgecileri değildi. Feodalizm, Mindonao Sultanlığında (özellikle Sulu ve Maguindato'da) İspanyol fetihçilerinin Ada'ya gelişlerinden en aşağı yüz yıl öncesinden hakimdi. Feodal üretim ilişkileri sürecinin ortaya çıkması ilk olarak burada gerçekleşti. Tarım ürünleri artığının yoğunlaşmasıyla, asillerin, savaşçıların, din hocalarının, tüccarların sayısı artmaya başladı. Feodalizm, islâm inançları altında kökleşmesi, Sulu'da merkezîleşen ticaret sayesinde kolaylaşmıştır. Feodal toplum, daha sonra İspanyol sömürgecilerine karşı direnme içinde kökleşti. Mindonao Sultanlığı, takım adaların herhangi birindekinden daha yüksek bir sosyal örgütlenme biçimi oluşturduğundan, Sultanlığın, o derece gelişmiş bir sosyal örgütlenme biçimine sahip olamayan İspanyol sömürgecilerine karşı etkili bir biçimde direnmeleri mümkün oldu. Daha yüksek bir sosyal örgütlenme biçimine sahip olmayan İspanyol sömürgecileri, kolayca dış düşman olarak damgalan-

dılar. Bunu, o sıralarda sürmekte olan İslâm Hıristiyan çatışması daha da kolaylaştırmıştır.

Ancak, Filipinler'de feodalizm, en büyük gelişmeyi İspanyol sömürgecilik yönetimi altında yaptı. İspanyol sömürge makamları, 300 yıllık hakimiyetleri sırasında Filipinler'de feodalizmin sağlamlaşması için iki esas adım attılar. 1) Kraliyet nişanı olan Encomiendas'ı sadece İspanyol krallığına bağlılıklarını kanıtlamış olanlara verdiler. 2) 18.yüzyılın 2. yarısında, ihraç için tespit edilen ürünleri zorla ektirdiler.

Encomienda, esas olarak dinî zümre ve kişilere verilen bir kraliyet nişanıydı. Bu nişan, geniş bir araziyi kapsamakta ve bir çok Barangay'ı ekonomik ve idarî birlik içinde birleştiriyordu. Barangay'ların şefleri baş uşak yapılarak kendilerine, vergi ve harçları toplamak, angaryayı düzenlemek ve yabancı bir inancı kılıç ve ateşle kabul ettirmek görevi verildi. Gerçekten de Encomienda, harçların para ya da tarımsal ürün olarak toplanmasının, angaryanın ve halkın Roma katolikliğinin feodal ideolojisiyle zehirlendirilmesinin ve endoktrine edilmesinin gerçekleştirilmesinin kolaylaştırmanın bir garantisiydi.

Gerçi, tarımsal ürünlerde bir artı-değer yaratıldı, ancak bu ve harç ödemeleri, esas olarak İspanyol sömürgecilerinin, papazların ve yerel asillerin masraflarını karşılamaya yetiyordu. Angarya, tarıma elverişli alanların genişlemesine, hükümet ve kilise binalarının inşasına ve köyler arasındaki haberleşme ağının iyileştirilmesine katkısı oldu.

Encomienda'larda, dinî ve dünyalık Encomendoro'lar tarafından tespit edilen İspanyol kanunları ve mülkiyet hakları hakimdi. Tam sömürgeleştirilmiş bölgelerde bele-

diyecilik tasfiye edildi. Yerli asiller, henüz paylaşılmamış olan ekilebilir toprağı talep edebilir, ancak kendisine, hemen toprağı Katolik kiliseye bağışlaması için telkinde bulunulur. Halk kitleleri buna karşı çıktıklarında ise, sömürgeciler zorbalıkla silah zoruyla halkın üstüne gidiyorlardı. Fethedilen bölgelerin hepsinde, henüz işlenmemiş olan toprak otomatikman krallığın malı sayılmakta ve sistemli angarya yoluyla işlettirilmektedir. Halk, herhangi bir bölgede, kendi çabalarıyla buldukları boş araziyi tarıma açmak istediklerinde önce buna izin verilir. Ancak, bunu sadece daha sonra ona bu toprağın kralın mülkü olduğunu ya da bu toprağın tam o sırada bir Encomendero tarafından satın alındığını bildirmek için yaparlar.

Rahipler, bir zaman sonra Encomienda sisteminin kaldırılmasını istediklerinde, bunu alicenaplıklarından ya da feodal bağların koparılmasını istediklerinden yapmadılar. Onları ilgilendiren katı, İspanyol sömürgeci yasama uygulamalarını düzenli bir yönetim sistemi içinde gerçekleştirmekti. Çünkü, soygunlarında ve bereketli toprakların yağmalanmasında sık sık dünyalık büyük toprak sahipleri ile çatışıyorlardı. Rahiplerin, Encomienda sistemine yöneltikleri bu eleştiri, sonuç olarak doğrudan doğruya Manila'daki en yüksek sömürge makamlarının denetimi altındaki eyaletlerin doğmasına yol açtı.

İspanyol Encomendero'lar (dünyalıklar) ya takım ada üzerinde yerleşip orada İnsulare ve Mestizen diye bilinen bir kuşak (nesil) yetiştirdiler ya da topraklarını büyük toprak sahiplerine ve tüccarlara devrederek İspanya'ya geri döndüler. Yerli büyük toprak sahipleri sınıfı, sömürücü sınıflar içinde seçkin bir sınıfı oluşturmaktaydı. İçlerinden bazıları, iflasa gitmiş «kardeşleri»nin sırtından büyük mülk

vurmayı başardı. Ülkede kalan ve ticaretle uğraşmak isteyen Çinli tüccarlar yerli kadınlarla evlendiler. Böylece, ticaret ve tefecilikle kazandıkları toprak üzerinde yasal hak iddia edebildiler. Bu, bugün ülkede neden sadece İspanyol ismine sahip değil, aynı zamanda Çinli isimlere de sahip bir çok büyük toprak sahiplerine rastlandığını da açıklamaktadır.

2. Hacienda Sistemi

İspanyol sömürgecileri, halk üzerindeki feodal sömürüyü, Manila'daki en yüksek sömürge makamlarının esas gelir kaynakları olan «kalyon ticareti»nin çöküşe gittiği bir zamanda yoğunlaştırdılar. Bu, 18. y.yılın ikinci yarısında oldu. Bu, kapitalizmin hızla gelişmesiyle kendisini gösteren ve Filipinler'de ihraç sektörünün çılgınca yükselmesine yol açan uluslararası gelişmenin bir sonucuydu.

1871 yılında İspanyol genel valisinin girişimiyle, Ülke Dostlarının İktisadî Topluluğu kuruldu. Bu topluluk ihraç için tespit edilmiş ürünlerin üretimini hızlandırdı. İspanyol Kraliyet Topluluğu bu dış ticareti tekelde topladı. Kısa bir süre sonra da, tütün, çivit fidanı, şeker, manila keneviri vb. ürünlerin büyük ölçüde üretilmesine başlandı. İspanya, bunun sayesinde kapitalist baskıları, özellikle 18. yüzyılın sonlarında ve 19. yüzyılın başlarında olan İngiliz ve Fransız kapitalizminin baskılarını savuşturmaya çalıştı. Manila'daki, İspanyol olmayan gemiler Limanının resmen açılışından önce bile, 18. yüzyılın ikinci yarısında bunlar limanda demir atmaya çalıştılar.

Bugün halâ var olan ve halkın sırtına ağır yükler yükleyen Hacienda sistemi, ticari ürünlerin büyük ölçüde üretilmesi sonucu oluştu. Sömürge hükümeti, bu ürünler için fahiş fiyatlar talep etmekteydi. Üreticiler, halk, pirinç, vb.

zaruri ihtiyaç maddelerini başka yerlerden getirtmek zorunda kalıyorlardı. Böylece, bir yandan tarımda tek yanlı bir yoğunlaşma oluşurken, diğer yanda bir zamanlar feodal toplumun doğal ürünlerini oluşturan meta üretimini parçalıyordu.

İspanyol sömürgecileri, özellikle rahipler, halk üzerindeki feodal sömürüyü şiddetlendirirlerken, 19. yüzyılın ortalarında, Manila'da 51, İspanyol olmayan yabancı gemi nakliyat ve ticaret bürosunun açılmasına izin verdi ve Sual, Cebu, Zamboanya, Legazpi ve Toclopan limanlarını dış ticarete açtı.

Bu yabancı firmaların malî operasyonları, ihracata yönelik ekonominin büyümesine yol açtı. 1810 yılında 500.000 Peso olan tarımsal ürün ihracatının toplam değeri, 1870 yılında 108 milyon Peso'ya çıktı. İhracat 1896 Filipinler devrimine kadar güçlü bir şekilde arttı. Şeker, ülkenin ana ihraç maddesi oldu. 19. yüzyılın ortalarında 3.000 picul (1 picul, 60 Kg'a yakın) olan şeker üretimi, 40 yıl sonra 2 milyona çıktı. Amerikan şeker rafinerileri, (Amerikan Sugar Rafining Company'nin hakim olduğu) daha 1885 yılında tüm şeker üretiminin üçte ikisini ele geçirmeyi başardı. Manila'daki Amerikan konsolosluğu, 1898 yılında, kendi denetimi altındaki ihracatın değerinin diğer 21 rakiplerininkine eşit olmasıyla övünüyordu. Tarımsal ürün dış ticaretinin hızlandırılması, iç ticareti canlandırarak bir yerel ticaret burjuvazisinin sivrilmesine yol açtı. Buna rağmen, elde ettikleri kârları toprağa ve henüz kilisenin mülkiyeti altındaki büyük arazi parçalarına yatırmalarına izin verilmedi. Ticaret burjuvazisi kârlarının bir kısmını, ülke içinde ve yurtdışında öğrenim gören öğrencilere harcadılar. Böylece, ticaret burjuvazisi yerli aydın tabakasının

sosyal temelini oluşturdu. ABD. emperyalistleri, ülkeyi egemenlikleri altına aldıklarında, feodalizmin sürdürülmesi zorunluluğunun bilincindeydiler. Onlar, böylece şeker, manila keneviri vb. hammaddelerin örgütlü talanını ebedileştirmeyi amaçlıyorlardı. Filipinler devriminin İlustrado yönetimini aldatmak ve ümitlerini boşa çıkarmak için ikili bir karşı devrimci taktik uyguladılar, ABD. emperyalizmi, bu yönetimi bir yanında ticaret burjuvazisine ve büyük toprak sahiplerine göz kırpan sağ kanada, ki zamanla bunları kendi saflarına çektiler öbür yanda da ideolojik olarak devrimci köylü kitlelerine yakın olan ve İspanyol sömürgecilerinin ve rahiplerin çaldıkları toprakların, topraksız köylülere dağıtılmasını kabul eden Mabini v.d. tarafından temsil edilen sol kanat şeklinde bölmeyi başardı. ABD. emperyalistleri, Paris anlaşmasında (1898), İspanyol büyük toprak sahiplerine Filipinler'deki mülklerinin dokunulmazlığı üzerine güvence verdi. Üstelik bunu, devrimci halk kitlelerinin İspanyol sömürge mülklerine el koydukları bir zamanda yaptılar. Büyük toprak sahiplerinin feodal haklarının tanınması, Filipinler devriminin hainlerini ABD. emperyalistleriyle birleşmeye vardırdı. 1908'de çıkarılan Payne-Aldrich kanunu, Filipinler'in ABD.'ye ihraç edeceği gümrüksüz tarım ürünlerini tespit etti. ABD. emperyalistleri, 1910 yılında bir dizi şeker değirmeni kurarak ne tür yatırımlarla ilgilendiklerini gösterdiler. Neticede, 1913'de varılan Underwood gümrük kanunu, Filipinler'den ABD.'ye ihraç edilen hammaddeler üzerindeki kota sınırlamalarının kaldırılmasını içeriyordu. Bütün bu önlemler, Filipinler'in sömürge, ABD.'ye bağımlı, sadece kısıtlı sayıda ihraç malına sahip bir tarım ülkesi yapısını kökleştirdi.

Waşington, ülkemiz üzerindeki emperyalist hakimi-

yetinin ilk 30 yılında, ihraç için tespit edilmiş olan tarım ürünlerini hızla ve büyük ölçüde yaygınlaştırmayı başardı. Örneğin, 1932 yılında, tüm şeker ihracatının yüzde 99'dan fazlası Amerika'ya yapıldı.

ABD. emperyalistleri, İspanyol sömürge hakimiyeti döneminde, sermayelerini esas olarak ihracat ve ithalat alanına ve gemi nakliyat ortaklıklarına yatırdı. Filipinler'i ele geçirdikten sonra ise sermayelerini özellikle şeker ve Hindistan cevizi değirmenlerinin inşasına yatırdılar. Büyük toprak sahiplerinin siyasi iktidarı bunun etrafında hakimdi. Yarı feodal üretim biçiminin yanı sıra, kısıtlı ölçüde kapitalist çiftlik ekonomisi de gelişti. Ancak, Amerikan mamul mallarının damping fiyatlarla ülkeye sokulması, ülkede kapitalist ilişkinin gelişmesini engelledi.

Ekonominin temelleri ABD. emperyalizminin dolaysız hakimiyeti altında değişmedi. 1957 yılında, tarım arazisinin tümünün yüzde 20'sinde (1,5 milyon hektar) büyük ölçüde, ihraca yönelik tek ürün ekilmesi hakimdi. Toprağın yüzde 80'inde (5,5 milyon ha.) yiyecek maddesi ekildi.

Kapitalist sömürü yöntemleri sadece ihraç için üretim yapılan yerlerde egemenken, feodal sömürü yöntemleri yiyecek maddeleri üretilen yerlerde en geniş biçimde yaygındı. Buna, makinalaşmanın ilk adımlarının atıldığı bir kaç yer dahil değildir.

Toprakları üzerinde kapitalist çiftlik ekonomisi kurulan iflas etmiş küçük köylüler ve kiracılar, oralarda tarım işçisi olarak ya da sanayi proletaryası olarak geçimlerini sağlamaları oldukça zordur. ABD. tekellerinin ve milli kapitalistlerin kurduğu işletmelerin istihdam kapasiteleri sınırlıdır. Gerek şehirlerdeki gerekse kırsal bölgelerdeki sınırlı iş yeri sayısı yüzünden büyük bir işsiz sayısı vardır.

Tabii bu da en çok sömürücü sınıfların, ücretleri kırmaları için uygun bir ortam yaratmaktadır.

3. Sahte Toprak Reformu.

ABD. emperyalizminin Filipinler'deki hakimiyetleri dönemi boyunca uzun bir toprak reformu modelleri listesi ortaya çıktı.

Örneğin bunlardan bazıları şöyledir: Yasal yollardan toprak kazanma, hazine toprağının hazırlanması, göçmenlik, büyük toprak sahiplerinin toprağının «kamulaştırılması», «eşit» ürün dağıtımı ve tarım işçileri için «eşit ücret ayarlaması» kararları gibi. Her zamanki gibi, bu önlemlerin sadece çığırtkanlığı yapılmakta yada gericiler, devrimci halk kitlelerinin ayaklanmaları sonucu sıkışarak parça parça uygulamaktalar. Taft komisyonundan bugüne kadar alınan bütün önlemler, içten bir şekilde «Hayırhak» düzenlemeler olarak övüldü. Ancak bu süslemeler, tarım işçileri üzerindeki gittikçe keskinleşen sömürüyü zerre kadar değiştirmedi. Gerici tarım reformunun tarihi, sömürücü sınıfların alçaklıklarının, zulümlerinin ve aldatmacalarının tarihidir. Ama aynı zamanda da köylü kitlelerinin devrimcileşme tarihidir.

a. Yeni Yerleşim Yerlerinin Kurulması ve Toprakların Gasbedilmesi

ABD. emperyalistlerinin çıkarttığı, ilk toprak reformu 1902'de kabul edildi. Aynı yıl içinde çıkartılan Toprak tescil kanunu, miras hakkını ve mülkiyet hükümlerini tespit ediyordu. Bu kanun, üç mülkiyet kategirisini tanıyordu: İnformacion Presseria, İspanyol İpotek Kanununa göre kaydetme ve 1894'ten bu yana noksan tapu.

Filipinler devrimine ihanet eden bir avuç baş hain, Yanki vurguncuları, büyük toprak sahipleri ve bürokrat

kapitalistler, zaman kaybetmeksizin bütün boş topraklar üzerinde hak iddia ettiler. Hatta, küçük köylülerin ve milli azınlıkların toprakları üzerinde bile hak iddia ettiler. Bu toprak gasp kanunu, küçük köylüler ve milli azınlıklar için başından beri yedi mühürlü bir kitaptı. Bu kanunun ayrıntılarını bilmediklerinden, her yerde dolandırıldılar.

ABD. emperyalistleri bu kanunla, özel kişilerin toprak taleplerini kısıtlamak ve bütün toprakları hazine malı olarak ilan edip daha sonra doğrudan doğruya kendi denetimleri altına alarak kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak istiyorlardı. ABD. emperyalistleri bu toprak yağmacılığını yasallaştırmak için 1907'de Kadastro Kanununu çıkarttılar.

Bundan sonraki zaman içinde de (1919-1929) buna benzer bir dizi kanun çıkardılar. Bu kanunlarda, zaten çok az toprağa sahip olan küçük köylülere alay edercesine toprak kiralamaları ya da tarım gereçleri kiralamaları tavsiye edilmekteydi. Sözüm ona sınır bölgelerine yerleşme çağırısı, ABD. emperyalizmine, onun büyük ölçülerde yaptığı toprak talanını maskelemesinde hizmet etti. Çünkü bu, Yankilerin, Amerikan tarım işletmelerinin Filipinli büyük toprak sahiplerinin ve bürokrat kapitalistlerin mülkiyetlerine geçirdikleri ve yönettikleri hazine topraklarının büyümesini hızlandırdı. Göç ettirilen topraksız köylüler, bu bölgelere, oradaki araziyi sürmeleri için toplandırıldılar. Bundan başka, normal olarak hıristiyan olmayan milliyetlerden oluşan mülksüz yerli halk ile ABD. emperyalistleri ve büyük toprak sahipleri arasında tampon görevi gördüler.

Kendisi de bir büyük toprak sahibi olan Quezon, Merkezî Uzon'da ve diğer bölgelerde artan huzursuzluğa ha-

kim olabilmek için, 1939 yılında Ulusal Tarım İskân Dairesini kurdu. Bu daire, önce ilk olarak, isyan eden köylülerin sürgüne gönderildikleri yer olarak ün yapmış olan bölgeler için, yani Mindanao ve Cagayan vadisi için, iki iskan projesi hazırladı.

Tarım İskan Geliştirme Dairesi (LASEDECO), 1950 yılında doruğuna ulaşmış olan köylü savaşında, topraksız köylülerin başka yerlere iskan edilmelerinde tayin edici bir manivela görevini gördü. LASEDECO, kuruluşundan sonra ki üç yıl içinde, 400'e yakın köylü ailesinin başka yerlere iskan edilmesini yoluna koyuna koydu. Ardından, Ramon Magsaysay'ın emriyle, gerici ordu, İktisadî Kalkınma Kurumu (EDCOR) çerçevesinde iskan programını hızlandırmaya başladı. Bundan, hemen hemen 1.000 köylü ailesi etkilendi.

Şimdilik son iskan projesi, 1954 yılında kurulmuş olan Ulusal İskan ve Tazminat Kurumu'nun (NARRA) gözetimi altında yapıldı. Bütün bu önlemler, topraksız köylülerin yüzde 0,1'inin bile yaşamını iyileştirmedi. Göçmenler, en ağır feodal sömürüye maruz kaldıkları yere, orman bölgelerine sürüldüler. Burada, Manila'daki rejimin gözlerinden ıraktılar. Gericilerin tüm sahte reform çığırtkanlıkları, propaganda amacı taşıyan bir maskeden başka bir şey değildi. İskan projeleri özünde, bilinçli bir «toprak talebini giderici önlemdir». Amerikalı askerî danışmanların ve Filipinler Silahlı Kuvetleri, sayesinde toprak devrimi kıvılcımlarını söndürebileceklerine inanıyorlar.

Büyük toprak sahipleri, kompradorlar ve bürokrat kapitalistlerle birlikte, feodal üretim biçimini ve kapitalist temel üzerinde işleyen çiftlik ekonomisini, son 70 yıl içinde ıssız dağlık bölgelere kadar yaydılar. Tarımsal üretim-

den elde ettikleri artı-değeri ve komprador kârlarını daha fazla toprak almak için kullandılar. Toprağı kapattıktan sonra, bunu göçmenlere sürdürüyorlar daha sonra ise göçmenleri ya başka yere gönderiyorlar ya da bir kısmını kiracı olarak toprakları üzerinde tutuyorlar. Filipinler Anayasasının 13. maddesinin 2. paragrafında bu örgütlü toprak soygunu hakkında ayrıntılı bir açıklama vardır. Buna göre, sömürücü sınıflar, çoğu kere bir kaç bin ha'yı bulan hazine malı ve verimli toprağı kiralayabiliyorlar. Daha sonra bu toprağı mera olarak bildiriyorlar ve bunu «düşük değerli toprak» olarak yok pahasına satın alıyorlar. Aynı anda kendilerine ucuz kredi veriliyor. Onlar da bu krediyi, tekrar aynı yoldan toprak sahibi olmak için kullanıyorlar. Kendilerine, ormancılık ve maden çıkarma ruhsatının verilmesine sık sık rastlanmaktadır. ABD. tekelleri, toprak gaspına önemli ölçüde katılmıştır. ABD. tekelcileri halkın elinden topraklarını alarak, üstünde sömürge çiftlikleri (plantasyon) (Del Monte, Dole, Stanfilco, Firestone Rubber vb.) ve maden işletmeleri (Benguet Consolidated, Lepanto, Atlas Consolidated vb.) kuruyorlar. Bugün ülkenin her yerindeki bütün madenleri Amerikan ve Japon emperyalistleri işletmektedir.

Bu gelişmenin anlamı, ABD. emperyalistlerinin ve onların yerli uşaklarının, topraksız köylülerin ve milli azınlıkların haklarına daha da azgın bir biçimde tecavüz etmeleri demektir. Biz, köylü kitlelerinin, ABD. emperyalizmine feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı başlatılmış olan mücadeleyi daha da güçlü bir şekilde yayacaklarına inanıyoruz.

b. Sahte Kamulaştırma Aldatmacaları

Şimdiye kadar çıkartılan bütün kamulaştırma kanun-

ları «usul ve kaidesine göre ayarlama»lardan, «adil tanzim»den dem vurmaktadır. Şimdi biz, bu kanunların halk kitlelerine ne ihsan etiğini etraflı bir şekilde inceleyeceğiz.

Bir kere, Manila'daki gerici hükümetin arada sırada büyük toprak sahiplerinden toprak satın aldığı doğrudur. Ama, bunun için ödediği fiyat ne kadar yüksekse, köylülere devredilen toprak için istenen fiyat da o kadar yüksek olmaktadır... Böylece, «istimlak edilmiş» bir toprağı sadece büyük toprak sahipleri alabilmekte ya da belirsiz bir zamana kadar gerici yönetimin elinde kalmaktadır.

Manila hükümeti, büyük toprak sahiplerinin vurgunculuğuna bütün gücüyle destek olmaktadır. Kırsal alandaki sömürücü sınıflar, takım adanın her yerinde ve her zaman toprak alabilmekte ya da topraklarını hazine toprakları ile değiştirebilmekteler. Belli bir süre sonra, hükümet sadece, «toprak reformu» için yeterli fona sahip olmadığını açıklaması yetmektedir.

Kilisenin, uçsuz bucaksız toprak üzerindeki tasarruf hakları, Amerikan tekelcileri tarafından Taft kamisyonuyla kaldırıldı. Bu arazinin 400.000 morgenlik bir kısmını, Katolik kiliseye 7 milyon Amerikan doları gibi bir yüksek fiyat vererek aldı. Daha sonra bunu küçük parseller halinde 60.000 küçük kiracıya devretti. Ancak kiracılar daha sonra borçlarını ödeyemeyecek kadar borçlandılar ve topraklar ellerinden alındı. Toprağın önemli bir kısmını, Filipinler devrimine ihanet etmiş olan yöneticiler kapattılar. Bu hainler, tepeden tırnağa kadar ABD. emperyalizmine bağlanmışlardı.

1930'larda, köylüler emperyalist ve feodal köleliğe karşı yiğitçe savaşırlarken Quezon, «sosyal adalet» saç-

malıkları savurmaya başladı. Sömürge anayasasına, sömürücülere, verimli hazine toprağını sınırsız bir şekilde satın almalarına izin veren bir madde sıkıştırdı. Bu madde aynı anayasa içindeki diğer maddeleri geçersiz kılıyordu. Kanun, özel kişilerin ve tarım işletmelerinin sadece 144 ve 1.024 ha «hazine toprağı» alabilmelerine izin veriyordu. Bu hükümlere hiç bir zaman uyulmadı. Hele, ABD. firmaları hiç uymadı. ABD firmaları, National Development Corporation ya da Mindanao Development Authority, devlet teşekkülleriyle sadece kağıt üzerinde birlikte denetledikleri on binlerce ha araziye sahiptiler.

Quezon'a, büyük ölçüde toprağı tekrar satmak amacıyla 1 milyon Peso'ya satın alması için yetki veren Commonwealth kanunu Nr 21, 1936'da çıktı. Quezon daha sonra 1939'da Rural Progres başkanlığı vaftiz etti. Bu başkanlık, kaldırıldığı tarih olan 1950'ye kadar 37.746 ha, yani tüm büyük toprak mülkiyetinin yüzde 1'i kadar gülünç miktarda toprak alabildi.

CIA ajanı Ramon Magsaysay tarafından canlandırılan 1955 Toprak Reformu kanunu da bir başka aldatmacaydı. Bu kanunun yürütülmesiyle görevli olan Land Tenure başkanlığının işi, toprak mülkiyetini, özel kişilerde 300 ha'la, tarım işletmelerinde ise 600 ha'la sınırlamaktı. Pratikte ise tam tersi oluyordu. Magsaysay'ın, Gorcia'nın ve Macapagal'ın iktidarı sırasında «kamulaştırılan» büyük toprak mülkiyetinin sayısı (buna şehirlerdeki büyük toprak mülkiyeti de dahil) 30'u aşmadı. Kamulaştırma yaparken, mülk sahibine, kendi mülkünün değerini kendisinin biçmesine izin verildi.

Macapagal iktidarında, 1963 yılında çıkartılan Agricultural Toprak Reform Kanunu, Manila'daki gerici hükü-

metler tarafından «Toprak Reform Önlemleri» diye vaftiz edilen zincirin şimdilik son halkasıydı. Büyük bir sevinçle bunu, başarıya ulaşmış bir toprak reform örneği diye söylüyorlar. Tabii ki bu gerçeklere uymamaktadır. Bu kanunun, «devrimci» diye göklere çıkarılan her maddesi, bir çok karşı-devrimci yükümlülüklerle yıkılmaktadır. Bu kanun dikkatle araştırıldığı zaman, bunun yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumun iktisadi-siyasi gerçeğine uygun olduğu görülür.

Örneğin, kanunda büyük toprak sahipleri sınıfının 75 ha'dan fazla bir toprağa sahip olamayacakları yazmaktadır. Hükümet tarafından «toprak reformu» bölgesi olarak ilan edilen belli yerlerde yoksul köylüler, bu kanun uyarınca 75 ha'dan fazla mülkiyetin kamulaştırılmasını talep etmeleri için teşvik edildiler. Buraya kadar iyi. Ancak, «kamulaştırmanın» gerçekleştirilebilmesi için önce bu kanundaki önlemler demetinin halledilmesi gerekmektedir. Toprak, ancak, hiç sürülmemiş ve büyük masraflar karşılığında sürülebilir ve verimli bir hale getirildikten sonra alınabilecektir. Büyük toprak sahiplerinin, geniş topraklarını gerici hükümete vermeye bu kadar hazır olması şaşılacak bir şey değil. Kendilerine genellikle karşılığının çok üstünde bir fiyat verilmekteydi. Bu da ardından iki türlü bir sonuç doğuruyor: 1) Yoksul köylülere kredi sağlamak için kurulan Land Bank, bu tür ödemeler sonucu tam takır hale gelmektedir. 2) Güya bu kanunun kendilerine büyük yararları dokunacağı köylü kitleleri, sadece kendi imkânlarını aşan bir alım fiyatı ödemekle kalmıyorlar; kendilerine kötü toprak verilerek açıktan açığa aldatılıyorlar ve fahiş faizlerle iflasa sürükleniyorlar.

Büyük toprak sahibi için durum çok daha elverişlidir.

Eğer 75 ha'dan fazla toprağa sahip ise, bunun 75 ha'dan fazla olan kısmını usulen yakın bir akrabasının üstüne geçirmektedir. Kanun, kırsal alanda yaşayan sömürücü sınıflara, köylü huzursuzluğu çıktığı zaman ne yapacaklarını gösteren formüller vermektedir. Bundan başka, kanunda hazine toprağını ya da başka toprakları, köylülerin ve milli azınlıkların sırtından alması öğütlenmektedir.

Hepsi bu kadar değil. Makinayla büyük üretim yapılan geniş araziler kamulaştırmadan muaf tutulmuştur. Aynı şekilde, üzerinde şeker, limongiller vb. ürünler üretilen araziler de kamulaştırmadan muafdırlar. Hele kilisenin toprakları büsbütün. Bu kanunla yaratılan yedi «toprak reform» kurumu, ülkemizde büyük toprak sahipleri sınıfının siyasi iktidarının ayakta durmasında tayin edici bir unsur olmuştur. Toprak ağalarının isteklerine aykırı hareket etmek, gerici hükümet için imkânsızdır. National Land Reform Council ve Land Authority gibi önemli kuruluşlar doğrudan doğruya büyük toprak sahiplerinin denetimi altındadırlar. Bunlar, gerçekte, topraksız köylülere değerlerinin üstünde sattıkları topraktan fazlasını kendileri gaspettiler.

Macapagal iktidarı zamanında, tek bir büyük toprak mülkiyeti bile köylülere satılmak üzere alınmadı. «Kamulaştırılmış» toprakların finanse edilmesi için kurulmuş olan Land Bank, Agricultural Toprak Reformu kanununun yürürlüğe girmesinden ancak üç yıl sonra belini doğrultabildi. Land Bank, kendisine tahsis edilmiş olan 400 milyon Peso'dan 1966-1969 yılları arasında ancak 13,6 milyon Peso'yu alabildi. Ama, gerici rejim aynı dönem içinde silahlı kuvvetlerinin giderleri için 500 milyon Peso ayırdı. Vietnam'a gönderilen Philcag (Phillippine Civic Action

Group) için hükümet, yılda 35 milyon peso saydı.

Yukarıda adı geçen kanuna göre, Land Bank'ın sermayesi 1,5 milyar Peso olması gerekmektedir. Bu miktarın 900 milyon Peso'su hükümetin hesabına kaydedilecek ve imtiyazlı hisse olarak çıkartılacaktı. Ancak, hükümet bugün her zamankinden daha da büyük bir iflâsın içinde olduğu için, elinde bunun için tek kuruş bile bulunmamaktadır.

Land Bank, 1966-1969 arasında 997,6 ha büyüklüğünde 10 tarımsal büyük toprak mülkiyetini 3,4 milyon Peso karşılığında satın aldı. Bu toprak 363 kiracıya satıldı. Hükümetin, hiç bir zaman ve hiç bir şart altında, büyük toprak sahipleri sınıfının tüm topraklarının % 1'ini bile almaya muktedir olmadığı anlaşılmıştır.

Hükümetin toprak almayı başardığı bölgelerde bile, her zamanki gibi, yoksul köylüler toprağı alabilmek için istenen parayı verebilecek durumda değiller. Land Bank, hektar başına ortalama olarak 3.408 Peso tedarik etmek zorundadır. Toprak, sadece üç hektar satın alma hakları olan kiracılara satılacağı zaman, kiracılar temel masraf olan 10.224 Peso'yu bile bir araya getiremeyeceklerdir. Hele, 25 yıl içinde ödemeleri gereken idari masrafları ve faiz ödemelerini hiç. Yoksul bir köylünün, sadece temel masrafın 1/25'ini karşılamak için yılda 409 Peso'yu hiç bir zaman biriktiremeyeceğini çok iyi biliyoruz.

ABD. emperyalistleri, Agricultural toprak reformu kanununun yürürlüğe girdiği 6 yıl içinde, büyük ölçüde hazine toprağı ellerine geçirdiler. Daha henüz hiç bir büyük toprak mülkiyeti «kamulaştırılmamışken, Manila rejimi onbinlerce hektar araziyi Phillippine Packing Corporation, United Fruit, Dole ve Standar (Phillippines) Fruit Company

gibi Amerikan şirketlerinin önüne 10.000'ler hektar araziyi Manila rejimi, onbinlerce hektarlık araziyi, Ananas ya da muz ağacı yetiştirmeleri için, Phillippine Packing Corporation, United Fruit, Dole ve Standard (Phillippines) Fruit Company gibi Amerikan şirketlerinin önüne attı. Daha, kısa bir süre önce bu firmalara, özellikle namlı United Fruit Company'ye Berg Apo Ulusal Parktan 50.000 hektar arazi vereceği bildirildi.

Büyük toprak sahipleri sınıfı büyük ölçüde, milli azınlıkların ve küçük çiftçilerin sürülebilir duruma gelmiş topraklarını gaspetti. Manila'daki rejim, büyük toprak sahiplerini, kesif iskan bölgelerindeki topraklarını hazine toprağıyla, özellikle Mindanao'da, değiştirmeleri için teşvik ediyor. Agricultural Toprak reformu kanunu çıktığından beri, pirinç ekim alanlarının hızla şeker üretim alanlarına dönüşümü ve kapitalist çiftliklerin artışı tespit edilmektedir. Küçük köylüler, buldozerlerle, tüfekle ve mahkemeler yoluyla anadan babadan kalma topraklarından zorla atıldılar.

Kontroldan muaf olma siyaseti ve ülke parasının sürekli değer kaybetmesi sayesinde, kompradorların ve büyük toprak sahiplerinin, daha fazla toprağı ele geçirmeleri mümkün olmuştur. Bu topraklar üzerinde şeker değirmenleri vb. kurulmasına öncelik tanınmıştır. Şeker baronları, gerici rejimin şımarık sevgilileri düzeyine çıktılar. Akla gelebilecek tüm haklara sahiptirler. Hükümet, elinde bulunan bütün dolar rezervlerini, takım adanın çeşitli yerlerindeki 18 şeker değirmeninin inşası için emirlerine verdi. 40 şeker değirmeni de plânlamakta. Bu, Marcos kliğinin Waşington'un emirlerine nasıl itaat ettiğini apaçık bir şekilde gözler önüne sermektedir. Bu gelişme ABD emper-

yalistlerinin çıkarlarıyla tamamen bağdaşmaktadır. Mali kaynaklarını kurutarak Filipinler ekonomisinin sömürge karakterini kökleştirmek ve Ada'yı, Laurel-Langley anlaşmasından sonra da, monokültür (tek yanlı üretim) ile sınırlı bir ülke olarak ABD.'ye hammadde açısından bağımlı hale getirmek.

4. Feodal ve Yarı-Feodal Sömürünün Boyutları

a. Toprak Sorununun Anlamı (*)

(*) Verilen bütün rakamlar, hükümetin elinde bulunan kaynaklardan alınmıştır. Şimdiye kadar köy be köy bir araştırma yapılmadığını belirtmek gereklidir. Bunun yerine, daha çok makul, yani olduğundan iyi gösteren rakamlarla hareket edildi. Yazar, araştırmalarında, burada belirtilen bilgilerin çoğu zaman gerçeğe uymadığını tespit edebiliyordu. Hepsini topladığımız zaman hükümet istatistiklerinde verilen büyük toprak mülkiyetinin yayılma derecesi, belgelerden gerçekten düşüktür.

Köylülük, ABD. emperyalizminin ülkemiz üzerindeki 70 yıllık hakimiyeti boyunca daha da yoksul düşmüştür.

Hükümet bile, toprak kiralarının 1903'de yüzde 18'den 1918'de yüzde 22'ye 1933'de ise yüzde 33'e çıktığını kabul etmektedir. 1948'de 37,4'e varmış, 1956'da yüzde 48'e ve 1961'de de yüzde 50'yi oluşturmuştu bile, 1960 yılında yapılan tarım istatistiklerinden, pirinç ekicilerinin yüzde 63'ünün 2,6 araziye sahip küçük kiracı olduğu belirtiliyordu. 1963 yılında, 27 milyon Filipinler halkının 8 milyonu küçük kiracıydı. Bütün bu rakamlar hükümetin resmi verilerinden alınmıştır. Sadece bu yüzden bile gerçeklere uymamaktadır. Çünkü hükümet bugüne kadar kırsal alanlarda ayrıntılı ve aktüel bir araştırma yapmayı gerekli gör-

memiştir. Ancak, bu veriler bile, Filipinler halkının büyük bir çoğunluğunun, yani köylülüğün içinde bulunduğu köleliğin boyutları yansıtmaktadır.

1903 yılında, Filipinler nüfusunun yüzde 0,8'i toprakların yüzde 35'ine sahipti. 50 yıl sonra ise durum çok daha nahoştu: 1953 yılında Filipinler tarım toprağının yüzde 41,5'i nüfusun yüzde 0,36'sını elinde toplanmaktaydı.

1954 yılında, 50 hektar ile 1.000 hektar arasında toprağa sahip olan 13.859 büyük toprak sahibi bulunmaktaydı. O zamanlar, 11.770 büyük toprak sahibi, 50 ile 200 hektar arasında toprağa, 1.455'i, 201-500 ha arası, 423'ü, 501-1000 ha arası, ve 221 büyük toprak sahibi, 1.000 hektardan fazla toprağa sahipti. Bu bir avuç sömürücü, Filipinler'in 5,7 milyon hektarlık ekilebilir tarım arazisinin 2,4 milyonuna sahipti. 221 büyük toprak sahibi 500.000 hektardan fazla toprağı ellerinde topluyorlardı. Bu tüm tarım arazisinin yüzde 10'una yaklaşıktı.

1968 yılında 50 hektar ile 1.000 hektar arasında toprağa sahip 10.764 büyük toprak sahibi bulunmaktaydı. Bunlardan 8.914'ü 50 ile 199 hektar arasında, 228'i 200 ile 499 hektar arası, 417'si 500 ile 1.000 arası ve 204 büyük toprak sahibi 1.000 hektarın üzerinde toprağa sahiptiler. Bu toprak parçalarının toplamı aşağı yukarı 3 milyon hektarı ya da bütün toprakların yüzde 50'sine yakın bir kısmını oluşturuyordu. Luzon'un kuzeyinde, 50ile 1000 hektar arasında toprağa sahip olan büyük toprak sahiplerinin sayısı 717, Merkezî Luzon'da 1.899, Luzon'un güneyinde 2.827, Visayas adası üzerinde 3.150, ve Mindanao'da 2.171' dir. Bu sayılar gerici hükümetin eyalet memuru tarafından çıkartılmıştır. Kırsal alanda yapılan araştırmalar, bu sayıların sadece Aysberg'in tepesini verdiğini ortaya çı-

karmıştır. Buna rağmen, büyük toprak sahipleri sınıfının nasıl bir güce sahip olduklarını açıkça gözler önüne sermektedir.

En çok büyük toprak sahiplerinin bulunduğu 25 eyalet, sırasına göre şöyledir.

1) Iloiolo, 2) Negros Occidental, 3) Quezon, 4) Camarines Sur, 5) Nueva Ecija, 6) Cagayan, 7) Capiz, 8) Negros Oriental, 9) Masbate, 10) Pampagna, 11) Zamboanga Del Norte, 12) Tarlac, 13) North Cotabato, 14) Bulacan, 15) Mindoro Oriental, 16) Bataan, 15) Bukidnon, 18) Zambales, 19) Albay, 20) Romblon, 21) Batangas, 22) Agusan, 23) Davao Del Norte, 24) Aklan, 25) Pangasinan.

Filipinler'in her eyaletinde feodal sömürü ilişkileri hakimdir, her eyaletinde bir avuç büyük toprak sahipleri ve buna göre de yoksul köylü ve tarım işçileri kitlesi vardır. Ülkenin, gerek nüfus gerekse arazi bakımından en küçük eyaletleri olan Batanes'de 11, Camiguine'de 12 ve Surigao Del Norte'de 11 büyük toprak sahibi yaşamaktadır. Bunlar 50 hektar üzerinde toprağa sahiptirler. Dağlık bölgelerdeki Kalinga-Apayao'da 11, dağlık yerde eyalette 15, Ifugao'da 8, ve Doğu Samar'da 7 büyük toprak sahibi bulunmaktadır. Romblon ve Sulu eyaletleri arazi bakımından küçük eyaletlerdir, ancak, buralarda 161 ve 118 büyük toprak sahibi yaşamaktadır. Ülke çapında, 50 hektardan fazla toprağa sahip her toprak sahibini, büyük toprak sahibi sınıfına sayabiliriz. Toprak sorununu yakından bildiğimiz için, yani somut şartları göz önüne alarak, toprak mülkiyetinin 50 hektardan az olduğu bölgelerde toprak sahipleri sınıfını büyük, orta ve küçük toprak sahipleri diye ayırırız. 10 ile 49 hektar arasında toprağa sahip önemsiz sayıda toprak sahipleri vardır. Feodalizmi sadece toprak mülki-

yetinin büyüklüğü belirlemez. Tayin edici olan, hakim üretim ilişkileridir. Filipinler'de toprak sorunu araştırıldığında, hangi eyalette nüfusun yoğun olduğu ve toprağın kıt olduğu dikkatle göz önünde bulundurulmalıdır. Bu gibi eyaletlerde toprak fiyatları o derece yüksektir ki, hiç bir yoksul köylü ve yarı proleter en küçük bir parsel kiracısı olma olanağı yoktur.

Toprağın az olduğu Ilocos Norte, Ilocos Sur, La Union, Dağ eyaletinde, Cebu ve Doğu Samar gibi yerlerde feodal ve yarı-feodal sömürü ilişkileri, Merkezî Luzon gibi yerlerden çok daha ezicidir. Silahlı köylü hareketi, bu bölgelerde çalışma ve yaşama şartlarının iyileştirilmesi gibi demokratik hakları kazanabilmiştir. Toprağın az olduğu bölgeler, doğal olarak tarım işçisi toplama yerleri oluyor. Bu tarım işçileri, uzak yerlerdeki Haciendas'larda, karın tokluğuna çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Örneğin, Merkezî Luzon'da ve Lagunada ki Haciendas'larda çalışan tarım işçilerinin büyük bir çoğunluğu Ilocos eyaletinden gelmektedirler. Toprağın az olduğu Iloco'dan Mindanao'ya göçedilirken, Cebu ve Panay, Samar ve Leyte eyaletlerindeki tarım işçileri Negros ve Mindanao'daki Haciendas'lara karın tokluğuna çalışmaya gittiler.

b. Köylük Bölgelerdeki Temel Sömürü Biçimleri

Köylük bölgelerdeki belli başlı sömürü biçimleri, yoksul köylülerden yüksek toprak kirası alınması ve tarım işçilerini ücretli köle haline getirilmesi şeklindedir. Köylü kitlelerinin bu köleliği, fahiş faizlerle, fiyat oyunlarıyla, angarya ve çeşitli vergilerle derinleştirilmektedir. Büyük toprak sahiplerinin, siyasi ve askeri baskıları her yerde hazır ve nazırdır. Partimizin proleter devrimci kadroları, yıllarca iç bölgelerde ayrıntılı bir araştırma çalışması yü-

rüttüler. Aşağıda, Filiplnler köylü kitlelerinin, halâ maruz kaldıkları en yaygın sömürü biçimlerini açıklayacağız.

1) Toprak kirası, Tefecilik ve Diğer Feodal Kötülükler. Büyük toprak sahiplerine ödenen toprak kiraları oldukça yüksektir. Bu, en aşağı ürünün yüzde 50'sini ve en yüksek olarak da yüzde 80'ini kapsamaktadır. Manila'daki gerici hükümet, bunun «yarı yarıya dağılım» olduğunu söylemekten bıkmadı. Normal olarak, yoksul köylüden ürünün yüzde 60'ı toprak kirası olarak alınmaktadır.

Büyük toprak sahiplerinin sık sık «adaletli bir şekilde yarı yarıya dağıtım»a uyduklarını söylediklerini işitiriz. Mesele dikkatli bir biçimde incelendiği zaman özel masraf ve harcamaların kiracıların üzerine yüklendiğini görürüz. Toprak sahibi, tohumluk tahıl, yapay gübre, tarım ilâçları vb. şeyleri verdiğinde yüksek fiyatlar talep etmektedir. Böylece yüzde 50'lik payını doğrudan doğruya kiracının getirdiği üründen çıkarmaktadır. Toprağın bir kısmının sürülmesi için makina verdiğinde ve diyelim ki, sulama sisteminin iyileştirilmesi için, bunun için gerekli masrafları kiracının sırtına yüklemektedir.

Önceleri pirinç ekilen, ama şimdi şeker yetiştirilen topraklardaki kiracıların çoğunluğu tarım işçileri ordusunun saflarına itildiler. Şeker değirmeni sahiplerinin ilk önce ürünün yüzde 40'ını alıp, daha sonra da gübre araçları, nakliyat, haşare ilâçları vb. fiyatlarını keyiflerine göre tespit ediyorlar. Büyük toprak sahibinin, kiracıya ikisinin de şansının yaver gtimediğini ve şeker üretiminin düşük olduğu yalanını sık sık söylemektedir.

Tefecilik, toprak ağalarının, toprak kirasından alacağı ürün payını artırması için ve başkalarının sırtından daha fazla toprak alabilmek için başvurduğu en önemli uygu-

lamalarından birisidir. Araştırmalar, büyük toprak sahiplerinin kiracılara verdiği paranın üç aylık faizinin yüzde 100 bir aylık faizinin ise yüzde 50 olduğunu göstermiştir. Bu parayı ailesinin geçimi için ya da üretimin iyileştirilmesi için alan kiracı, parayı zamanında ödeyemeyecek bir durumda olduğu zaman, büyük toprak sahibi, kiracıdan alınacak ürünün miktarını yeniden tespit eder.

Gerici hükümet, kredi ve hasat dağılımı kanununu meclisten, toprak ağalarının yararına çıkarıldı. Kiracılar ödeyecek durumda olmadıkları zaman ya da kırsal alandaki kan emicilerinin çeşitli şantajlarına boyun eğmek istemediklerinde, büyük toprak sahiplerinin özel orduları, genellikle polisin desteğini alarak, yeşermekte olan direnişi ezmeye çalışıyorlar. Çeşitli hallerde, toprak ağalarının uşaklığını yapan gözcülerin kısmen ya da ücretlerinin tamamını kiracılara ödetmeye zorlamalarına hiç şaşmamak gerek. Buna karşı çıktıklarında ise angarya çalıştırılıyorlar. Bu gözcüler ve Haciendas'lardaki nöbetçiler, sömürücülerin en alçak şamaroğlanlarıdırlar.

Gerçi, 1933 yılında çıkartılan Kiracılık-Ortakçılık kanununda (Rice Kanunu) kiracılardan, ürünün yüzde 50'sinden fazlasını alınamıyacağını söylemektedir. Ancak, aynı kanunda, bu ayarlamanın ancak, eyalet konseylerinin çoğunluğunun bu kanunu onayladıktan sonra yürürlüğe girebileceğini yazmaktadır. Bu eyalet konseylerinde büyük toprak sahiplerinin ajanları bulunmaktadır. Aynı yıl içinde çıkarılan 4113 Nolu Commenwealth kanunu, şeker üretilen bölgelerdeki büyük toprak sahiplerine, kiracıların şeker değirmenine getirdikleri ürünün tam miktarını bildirmesi yükümlülüğünü getirdi, Kiracılar burada da aldatıldılar. Büyük toprak sahiplerinin bu şeker değirmenleri-

nin hisselerini büyük bir çoğunlukla ellerinde topladıkları için, tohum ve benzeri şeylerin fiyatını kendileri tespit ediyorlardı.

Quezon iktidarında olduğu gibi, Roxas rejimi de köylüleri kandırmak ve onlara artık feodal hakimiyet altında yaşamadıkları yalanına inandırmak için her yola başvurdu. 1946'da, Halk Ordusu güçlüyken, Roxas, Kiracılık Ortakçılık kanununu açıkladı. Hatta, bir başka kanunu da (31 Nolu Cumhuriyet kanunu) çıkarttı. Bu kanun için büyük bir gürültüyle «70'e 30» kanunu dedi. Bu kanunun amacı, ürünün büyük kısmının kiracılara düştüğü hayalini yaymaktı. Bu kanunun tam olarak kiracının, ürünün yüzde 55'ini alabilmesi için iş hayvanlarının bakımını üstlendiği, bir tarım gerecine sahip olduğu ve ortaya çıkan bütün masrafları büyük toprak sahipleri ile birlikte paylaştıkları takdirde alabileceğini yazmaktadır. Kiracı, ürünün yüzde 70'lik bir kısmını ancak, toprağın işlenmesi ve fidan dikimi masraflarını üstlendiği takdirde alabiliyordu.

Büyük toprak sahibi Magsaysay, 1954'de Toprak İlişkileri Kanununu çıkarttı. Bu kanunda toprak kirası, gübre ve yabani otların ayıklanması masrafları çıktıktan sonra ürünün yüzde 30'u olarak tesbit ediliyordu. İş hayvanlarının bakımını üstlenen bir yüzde 5 daha fazla alıyordu. Ve, tarım aracına sahip olan da bir yüzde 5 fazla alabilmekteydi. Bu «70'e 30» kanunu sadece, köylü kitlelerinin örgütlenmiş olduğu ve belirli bir güce eriştikleri yerlerde uygulanabildi. Bu gücün her zayıflayışında sömürücü sınıflar halk kitleleri üzerindeki baskılarını şiddetlendirdiler.

Bu tür kanunların sonuncusu olan Toprak Reformu Kanunu (1963), toprak kirasını biçim olarak yılda üç ürün üzerinde yüzde 25'e indirdi. Şimdi bu kanunun üstünden

yıllar geçmiş olmasına rağmen köylü kitlelerinin hayatı zerre kadar değişmedi. Toprak müdürlüğü, 1966'dan 1969'a kadar, milyonlarca kiracıdan sadece 13.377'sinin yüzde 25'lik payı ödeyebildiğini bildiriyordu. Büyük toprak sahipleri, bu kanunu şimdiye kadar sürekli kendi çıkarları doğrultusunda kullanabildiler. Devrim, proleter devrimci önderlik altında yönetilmediği sürece, kiracılar sömürücülerin, türlü çeşitli aldatmacalarına, köylük bölgelerdeki feodal musibete maruzdular.

Uzun bir zaman önce, yıllık faiz oranını yüzde 12-14'le sınırlayan sözüm ona bir anti-tefeci kanun vaftiz edildi. ACCFA (Tarımsal Kredi ve Kooperatif Mali Yönetimi) ve özel Tarım Bankaları kuruldu. Bu kurumlar, kurulduklarından beri, ne iseler o olarak da kaldılar, yani, tüccarların, büyük toprak sahiplerinin ve bürokratların ticaret ve toprak talanları için kullandıkları bir sermaye kaynağı. Tefecilik ve fiyat oyunları bir çok küçük köylüyü iflasa sürüklendi. Tarım bankaları bunu çok iyi beceriyorlardı. Bir küçük köylü, zaten az olan toprağını satmak zorunda kaldığında hemen öne sürdüğü toprağın değerini rezil bir şekilde en düşük düzeye indiriyorlardı.

Agricultural Toprak reformu Kanunu yürürlüğe girdiğinden beri, ACA (Tarımsal Kredi Kurumu) ACCFA'nın işlevini üstlendi. Selefi gibi ACA da tüccarlar ve tefeciler için bir kredi kaynağıdır. Sınırlı olan sermayesi sadece, zengin köylüler ve bürokratlarla birlikte sahte kooperatifleri denetleyen büyük toprak sahipleri sınıfına hizmet etmektedir. Diyelim ki bu sermaye gerçekten yoksul köylülere yararına kullanılsın, bu sermaye, yoksul köylülerin % 1'ine ancak faydası dokunabilir. ACA, hükümet ve özel şahısların tüm sömürücü banka sistemini maskelemeye yaramakta-

dır. Büyük toprak sahipleri bu banka sistemini, ülkedeki sınıf hakimiyetlerini sürdürmek için denetlemekte ve kullanmaktadır.

2. Çiftliklerdeki Ücretli Kölelik.

Tarım işçileri, genel olarak toprağın kıt olduğu bölgelerden geldikleri için, hiç değilse az miktarda kiralanmış toprağa sahip olan yoksul köylülerden daha büyük bir sömürüye maruzdurlar. Bu tarım işçileri çoğunlukla nispî işgücü fazlalığını oluşturmaktadırlar. Hacenderos'ların ve elçilerin bu acıklı durumdan utanmazca yararlanmaları şaşılacak bir şey değil.

Şeker plantasyonlarında az sayıda düzenli işçi çalışmaktadır. Buna karşılık büyük sayıda mevsimlik işçi vardır. En ağır işler ve en düşük ücret (günde 1-3 Peso) bu işçilere verilmektedir. Bazıları, bu bölgelere sadece kısa bir süre için gelirlerken, burada uzun süre kalanlar haketmedikleri bir sefalete düşüyorlar. Zaten sefil bir yaşam sürdürürlerken, bir de yiyecek maddelerini pahalı fiyatlarla Hacienda dükkânlarından almaları için zorlanmaktadırlar. ABD. emperyalizminin, Küba devrimi nedeniyle Filipinler şekerine büyük ilgi duyduğu ve bu ürünün fiyatını önemli ölçüde artırdığı bir zamanda bile, tarım işçilerinin ücretleri eskisi gibi kaldı. Evet, artan enflasyon ve 1962'de Peso'nun değer kaybetmesi, ücretleri düşürdü.

Agricultural Toprak Reformu kanununda, tarım işçileri için 1963 yılında asgari ücret 3,5 Peso olarak tespit edildi. Bir yandan, bu kararnameye her yerde uyulmadı, öte yandan Peso'nun alım gücünün düşmesi bu ücret «artışı»nı yutu. Meclis, paranın son değer kaybından sonra, tarım işçileri için asgari ücreti yeniden 4,75 Peso olarak tespit etti. Ücretin bu yüzde 35'lik artışı, açıkça ücret hırsızlığı

demekti, çünkü değer kaybı temel ihtiyaç maddeleri fiyatlarını yüzde 50'nin üzerinde artmasına neden oldu. Tarım işçileri, Haienderos'lara karşı yiğitçe mücadele etmiş olmasalardı, bu asgari ücret bile kendilerine verilmeyecekti.

Toprak Reformu Kanununun bir bölümü içine sıkıştırılan «Bill of Rights», tarım işçilerinin örgütlenme ve grev hakkını emniyet altına almakta ve tarım işçilerinin sekiz saatten fazla çalıştırılamayacaklarını ve mesailerinin tespit edildiği gibi ücretlerine % 25 eklenerek ödenmesini tespit etmekteydi. Kulağa hoş gelen bütün kararlar kağıt üzerinde kaldı ve kalmaktadır. Bunun gerçekleştirilmesi için mücadele edilen her yerde, Hacenderoslar kiralık katilleriyle halka saldırdı.

Tarım işçileri, merkezî bir birlik ve devrimci bilince sahip olmadıkları takdirde, büyük toprak sahiplerinin ve belediye reisi, polis şefi, ve Barrio yöneticisi kişiliğinde ki elçilerin insafına kalırlar.

Bir elçi, büyük toprak sahibinin, her ton şeker ve bir tarım işçisinin her çalışma günü üzerindeki sömürüsüne aracılık yaparak kazanç sağlamaktadır. Tarım işçileri, Hacienda'larda her taraftan dolandırılmaktadırlar. Bu yemek istihkakında başlayıp, şeker kamışlarının eksik tartılmasında son bulmaktadır. Hastalandıkları zaman kaderleri, bir Carabao'lardan (iş mandası) çok çok daha beter olmaktadır.

Kapitalist çiftlik ekonomisi temelinde büyük ölçüde Şeker, Hindistan cevizi, kenevir, kauçuk, muz, ananas ve sebze üretilen yerlerde çalışan tarım işçilerinin sömürülme şartları, parti kadroları tarafından çok dikkatli biçimde incelenmelidir. Çünkü bu şartlar her yerde ayrı ayrıdır. Ancak, genel olarak, bir tarım işçisinin hasat zamanı üc-

ret ya da parça başı olarak ayda, 100 Peso temelinde bir kazancı olduğu söylenebilir.

Tarım işçilerinin büyük bir çoğunluğu zengin köylülerin yanında çalıştığı için, orada onlara büyük bir dikkat sarfetmek gerekir. Ücret ve çalışma şartları orada iyileştirilebilir ve hedef, işverenlerine karşı sürekli açık mücadele etmekten önce siyasi bakımdan tarafsızlaştırmaya yönelik olmalıdır.

5. Toprakağası Sınıfının Siyasî İktidarı

Toprak ağası sınıfı elinde tuttuğu geniş toprakları hiç bir zaman kendi rızasıyla teslim etmez. Köylük bölgelerdeki sömürü düzeninin ortadan kalkmasına da izin vermez. Kendi siyasî gücünü her zaman kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışır. Toprak ağası sınıfı, köylülerin kendi otoritesine karşı direndiklerini görür görmez, onları bastırmak için bir an bile duraksamadan silah zoruna başvurur. Toprak Komisyonu Bürosuna ve Tarım İlişkileri Mahkemesine bel bağlayan kafasızların vay haline! Toprak ağası sınıfı, bugüne kadar gerici hükümetin çıkardığı bütün «toprak reformu» yasalarına kendi işine yarayacak ve köylülüğün durumunu daha da kötüleştirecek maddeler koydurtmayı her zaman becermiştir. Ordu, polis, mahkemeler ve hapisaneler hep toprak ağası sınıfının hizmetindedir. Toprak ağası sınıfı dolaysız amaçlarını gerçekleştirmek için özel ordular kurmuştur; bu özel ordular yalnızca bu sınıf içindeki hizip çatışmalarının sürdürülmesinde değil, aynı zamanda yükselen devrimci kitle hareketine saldırmada da kullanılmaktadır. Savaş ağalığı taşrada durmadan gelişmiştir.

Gerici hükümetin tepeden tırnağa bütün kademelerinde toprak ağası sınıfının doğrudan temsilcileri vardır.

Toprak ağalarının kendileri gerici hükümetin görevlileridirler. Bunların gücü, gerici hükümetin bütün organlarına, özellikle de devletin baskı aygıtlarına kadar uzanmaktadır. Seçim kampanyaları sırasında büyük çapta para yardımı sağlayan toprak ağaları, bütün gerici siyasi partilerin önemli mevkilerini ellerinde tutmaktadırlar.

Gerici hükümet, tarım üretiminin arttırılmasından ya da birtakım ihracat kolaylıklarının sağlanmasından söz ediyorsa, bunu yalnızca toprak ağası sınıfına yarar sağlamak için yapıyordur. Toprak ağaları büyük toprakları ellerinde tutmaya ve köylük bölgelerdeki üretim ilişkilerini denetimleri altında bulundurmaya devam ettikleri sürece, gerici hükümetin gerçekleştireceği ya da onaracağı bütün yollar, köprüler, limanlar, sulama sistemleri ve ırmakları denetleme sistemleri sadece toprak ağası sınıfının işine yarayacaktır.

Toprak ağası sınıfının çeşitli türden örgütleri vardır. Bunları varolan düzen içinde kendi çıkarlarını her türlü yola başvurarak koruyabilmek için dolaylı ya da dolaysız biçimlerde kullanabilmektedir. Üretici kooperatiflerine ve ticaret odalarına sahiptir. Toprak ağası sınıfının ne kadar «hayırsever» ve «iyiyürekli» olduğu palavrasını yaymaya ve onun yönetiminin amansızlığını ve zorbalığını gizlemeye hizmet eden sözümona hayır cemiyetlerine sahiptir. Köylülüğün çeşitli tabakalarını kendi çıkarlarına bağımlı kılmak amacıyla sahte kooperatifler kurmaktadır. Toprak ağası-komprador itifakına hizmet eden birer merkez olan bankalara sahiptir.

Bütün bunların arasında, toprak ağası sınıfının en eski ve en güvenilir savunucusu Katolik Kilisesidir. Katolik Kilisesi, feodalizmin dört yüzyılı aşkın bir süre boyunca

geliştirilmesi ve korunmasında en belirleyici etken olmuştur. Bu kilisenin kendisi, İspanyol sömürgeciliği döneminden kalma feodal ayrıcalıkları hâlâ elinde tutan büyük bir toprak ağasıdır. Toprak ağası sınıfından maddi destek gören asalak bir kurumdur. Toprak ağalarının mülklerini koruma haklarının «kutsallığını» savunmak için her türlü taktiği kulanlan ideolojik ve siyasi bir silahtır. Kilise, görünüşte toprak reformu için çalışan, ama gerçekte doğrudan doğruya toprak ağalığının korunmasına hizmet eden bir sürü sahte örgüt kurmuştur. Bu kilisenin piskoposları ve papazları ve toprak ağalarının din okullarında okuyan çocukları bile, sırf toprak devrimini savunanları şiddetle bastırmak ve ezilen köylü yığınlarının eski inançlara ve gerici hükümete ve toprak ağası sınıfına bağlı kalmalarını sağlamak üzere reformculuk bayrağına sarılmışlardır.

Bugün köylük bölgelerde reformcu ve karşı-devrimci bir niteliğe sahip olan birçok köylü derneği, tarım işçileri birliği, «köy kalkınma» derneği ve «kooperatif» tasarısı vardır. Bunlar ya ABD. isyan bastırma örgütleri, bürokrat-kapitalisler, dinî örgütler, karşı-devrimci revizyonist dönekler ve kiralık adamlar tarafından, ya da doğrudan doğruya toprak ağaları tarafından örgütlenmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır: Filipin Köylük Bölgeleri Yeniden İnşa Hareketi Tarım Kalkınma Başkanlık Bürosu, Özgür Çiftçiler Federasyonu, Sosyal Adalet ve Reform İçin Birleşik Hareket, Malayang Samahang Magsasaka (Lava hizbi), Kaisahang Magsasaka (KASAKA), vb. Bütün bu örgütler tek bir karşı-devrimci amaçta birleşmektedir: Yoksul köylüleri ve tarım işçilerini aldatmak ve onları sömürü ve zulümden ancak gerici komprador-toprak ağası devletinin «toprak reformu» programına umut bağlayarak kurtulabilecekleri-

ne inandırmak. Bu örgütler yoksul köylüleri ve tarım işçilerini, Filipinler Komünist Partisinin uğrunda yılmadan ve korkusuzca savaştığı toprak devriminden uzaklaştırmak için boş hayaller beslemektedirler.

Filipinler'de feodalizmin korunması, ABD. emperyalizmi için kaçınılmaz bir zorunluluktur. Eğer toprak ağalarının köylük bölgelerdeki iktidarı yıkılacak olursa, ABD. emperyalizmi dayanıksız kalacak ve onu ülkeden sürüp atacak dev bir güçle karşı karşıya gelecektir. İşte bu yüzden ABD. emperyalizmi toprak devrimini önlemek için akla gelebilecek her türlü yola başvurmaktadır. ABD. emperyalizmi, köylülüğün köylük bölgelerdeki devrimci kitle hareketini ezmek için bir isyanları bastırma programı hazırlanmıştır. Sahte toprak reformu tedbirleri, reformcu örgütler ve «Monkees», Barrio Koruma Birlikleri, «eyalet vurucu güçleri» ve «özel kuvvetler» gibi cinayet şebekeleri bu programın çeşitli unsurlarıdır. ABD. emperyalizmi, karşı-devrimin eski taktiklerini benimsemekte ve bunlara yeni yeni adlar vermektedir. Hiç şüphe yok ki, gerici kukla birlikler ve polis zayıf düştüğü ya da halkı bastıramaz hale geldiği anda, ABD. emperyalistleri kendi askerî üslerindeki saldırgan kuvvetlerini ortaya çıkaracaklardır.

ABD. emperyalizmi son zamanlarda Filipin tarımındaki dolaysız çıkarlarını artırmıştır. ABD. tarım şirketleri özellikle Mindanao'da büyük işletmeler kurmuşlardır. Rockefeller tekel grubu, en büyük gübre fabrikası olan ESFAC'ı açmış ve büyük miktarlarda gübre isteyen yeni pirinç türlerinin geliştirilmesini denetimi altına almak amacıyla Uluslararası Pirinç Araştırma Enstitüsünü kurmuştur. Bugün tarım alanındaki gübreleri, zararlı ilaçlarını ve bütün kimyasalları denetiminde tutan ESFAC bütün tarım ürün-

lerinin fiyatlarını belirleyebilmektedir. ABD. emperyalizmi tarafından tezgahlanan Toprak Reformu Yasasının amacı, toprak ağalarını ABD. şirketlerinden daha fazla tarım aleti satın almaya ve ayrıca çeltik tarlalarını şekerkamışı tarlalarına dönüştürmeye zorlamaktı, çünkü bu yasanın dışında kalmanın tek yolu tarımda makinalaşmak ve şekerkamışı yetiştirmekti. ABD'nin Hindiçini'deki saldırı savaşı sırasında kullanılan kimyasal-biyolojik silahların yapımcısı olan Dow Chemicals şirketi daha şimdiden Filipinler'de faaliyete girişmiş ve devrimci üs bölgelerinin kurulabileceği yerlerde bitki örtüsünü yok edebilmek için azgınca araştırma çalışmalarına koyulmuş bulunmaktadır.

Filipinler'i bir tarım aletleri pazarına dönüştürme ve büyük tarım işletmelerine yatırım yapma konusunda Japon tekelleri ABD. tekelleriyle işbirliği halindedir. Bugün ABD. emperyalizmi, Japonya'nın Filipin tarım ürünlerine olan ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Ama öte yandan da, Japonya'nın Filipin tarımında ikinci planda kalmasını sağlamak için, bu alandaki kendi doğrudan yatırımlarını hızlandırmış bulunmaktadır. Japon tekelleri, Filipinler'de İkinci Dünya Savaşından önce olduğu gibi bir kere daha tarım işletmeleri açmak için uzun ibr zamandır hazırlanmaktadırlar.

VI. Bürokrat-Kapitalizm

1. Bürokrat-Kapitalizm Nedir?

Kendilerinden önceki sömürgeciler gibi ABD. emperyalistleri de Filipinler'i hakimiyetlerine almak için daha başından yerli hainlerin yardımını sağlamayı gerekli gördüler. Kendi bencil çıkarlarını gerçekleştirmek için komprador büyük burjuvaziyi ve toprak ağası sınıfını yararlandırmak ve özümlemek zorunda olan ABD. emperyalizmi, bu

sömürücü sınıfların siyasi temsilcilerini sömürge yönetimindeki en güvenilir yardımcıları olarak kabul etti.

ABD emperyalizmi ilk kukla bürokratlarını pirincipalia saflarından devşirdi. Filipin devrimine ihanet edenlere özel bir önem verdi, çünkü bunlar halkın devrimci mücadelelerinin bastırılması bakımından son derece yararlıydılar ve yeni bağlılıklarını ispatlamak ve kendilerine sunulan bürokratik ve ekonomik olanaklardan yararlanmak için büyük bir istek duyuyorlardı.

Aguinaldo hükümetinin yönetimine sızmış olan bir avuç karşı-devrimci spekülatör, ABD emperyalizminin Filipinler'de siyasi bir parti kurmaları için izin verdiği ilk yerli politikacı gurubuydu. Bunların kurduğu Partido Federal, Filipinler'in ABD tarafından ilhak edilmesi yolunda bir kampanya açtı. Bu hainler partisine üye olmak, yabancı bayrağına bağlılığı ispatlamak için yeterliydi ve ABD emperyalizminin kurduğu sömürge bürokrasisi içinde iyi bir yer kapmanın sağlam güvencesiydi.

Partido Federal çok fazla açığa çıkıp tecrit olunca ABD emperyalistleri Nacionalista Partinin yardımına başvurdular ve ona halkı yurtsever sloganlarla kandırırken gerçekte tam bir sömürge köleliğini yaymak gibi özel bir görev verdi. Bu yeni ihanet partisinin önderliğinin sınıfsal niteliği selefinden hiç de farklı değildi.

Nacionalista Partisi, bağımsızlık yanlısı görünme ve halkın egemenlik haklarını ortaya koymasını engelleme şeklindeki özel görevini o kadar büyük bir başarıyla yerine getirdi ki, kukla siyasetine uzun bir zaman hakim olmasına izin verildi. Ne var ki, İkinci Dünya Savaşından sonra, ABD emperyalizmi Nacionlista Partisi içindeki en gerici kanadı ikinci bir partiye dönüştürmeyi ve böylece yarı-sömürge ve yarı-feodal toplum yapısının sınırları içer-

sinde kalınması için iki partinin birbirlerini denetledikleri iki partili bir sistem kurmayı gerekli gördü.

Yüzyılın bu son çeyreğinde, Nacionalista Partisi de, Liberal Parti de programlarında ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat-kapitalizm gibi temel meselelerde en küçük bir ayrılık göstermemişlerdir. Bu iki partinin üyeleri yapay birtakım gerekçeler ileri sürerek rahatlıkla birinden ötekine geçebilmektedirler. Bu iki kukla siyasi parti tıpkı Demokrat Parti ile Cumhuriyetçi Partiye ya da Koka Kola ile Pepsi Kola'ya benzemektedir.

Bu iki gerici parti birbirlerini özellikle vurgunculuk ve rüşvetçilik gibi konularda durmadan suçlamaktadır. Ama her ikisi de, ülkedeki yabancı ve feodal boyunduruğa ilişkin temel meseleleri ortaya getirmekten kaçınmaktadır. Onların elini kolunu bağlayan şey, ABD emperyalizmine ve yerli sömürücü sınıflara kölece bağımlılıkları ve özel servet peşinde koşmalarıdır. Aralarındaki ayrılıklar ise tamamen hizip ve klik ayrılıklarına dayanmaktadır. Dertleri günleri sömürge yönetiminin yağmasını paylaşma konusunda birbirlerini yemektir.

Büyük bürokratlar bizzat büyük kompradorlardan ve büyük toprak ağalarından oluşmaktadır. Liberaller «yoksul bir oğlan bile başkan olabilir» şeklinde palavralar attıkları halde, bugüne kadar sömürücü sınıfların çıkarlarını temsil etmeyen bir kimsenin meclis üyeliğine getirildiği bile görülmemiştir. Bugünkü düzende başkan olacak kişi, sadece sömürücülerin baş siyasi temsilcisi değil, aynı zamanda en büyük sömürücü olmak zorundadır.

ABD emperyalistleri geniş halk yığınlarının sırtından elde ettikleri kârları artırırken, sömürge bürokratları da bürokrat-kapitalist haline gelmişlerdir. Bunlar tüm yönetimi özel bir işletme haline getirmiş ve bundan muazzam kâr-

lar elde etmiş olduklarından kapitaliisttirler. ABD. tekellerinin yerli temsilcileri gibi hareket etmektedirler. Ülke içindeki maddi temellerini oluşturan komprador büyük burjuvaziye ve toprak ağası sınıfına hizmet etmektedirler. Ama gene de, bu iki sömürücü sınıftan farklı olarak, bürokrat-kapitalistler servetlerini siyasi nüfuzlarını kullanarak artırmaktadırlar. Bunların ayırt edici özelliklerini kendi ağızlarından öğrenelim: «Niçin iktidardayız ki?», «Ailelerimizin istikbalini düşünmek mecburiyetindeyiz!» ve «Biz hepimiz dev ahtapotlarız!»

Bürokrat-kapitalistler, siyasi partileri aracılığıyla, kitlelerde demokratik seçim hayalini yaratmaya çalışmaktadırlar. Ama bu siyasi partiler, komprador-toprak ağası hanedanlarının birbiri ardı sıra iktidara gelen uzantılarından başka bir şey değildirler. Seçimler bugüne kadar düzenli olarak yapılmıştır, ama ABD emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıflar seçimlere sadece kendi çıkarlarına hizmet edecek siyasi partilerin ve adayların katılmasına dikkat göstermişlerdir.

Bunlar seçimlerde her iki tarafı da paraca desteklemekte ve böylece sonunda hangi parti kazanırsa kazansın, karşı-devrimci güçlerin kazançlı, geniş halk yığınlarının zararlı çıkmasını güvence altına almaktadırlar. Bunun sonucunda, gerici hükümet ABD emperyalizminin ve yerli sömürücü sınıfların elinde bir alet olmaya devam etmekte ve bürokrat-kapitaiistler de yarı-sömürge, yarı-feodal düzenin sürdürülmesi sayesinde kendi kâr paylarını alabilmektedirler.

Devlet fonlarını ve ayrıcalıklarını denetiminde tutan parti, muhalefet partisi karşısında büyük bir üstünlüğe sahiptir. Ayrıca, gerici silahlı kuvvetler içinde hiç değilse bir kliği, sindirme ve terör uygulamada kullanabilmektedir. Bü-

tün bunlara rağmen, iktidarı büyük bir çoğunlukla elinde tutan bir partinin bile bu durumunu koruması ya da azınlık partisi durumuna düşmesi, tamamen ABD emperyalizminin ve yerli sömürücü sınıfların isteğine bağlıdır. Bütün bir kukla devletin arkasında duran bu üstün güçler seçimler için büyük paralar ayırmaktadırlar. En güçlü kitle haberleşme araçlarını ellerinde tutmaktadırlar. Kendi çıkarlarının ve siyasetlerinin propagandasını yapmak için iktisadi ve siyasi iktidarlarının bütün manivelalarını diledikleri gibi kullanabilmektedirler. Yönetimindeki partiyi aciz bir duruma düşürmek için, ABD emperyalizminin gerici hükümete verdiği para yardımını kesmesi ya da yerli sömürücü sınıfların temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını yükseltmeleri yeterlidir. Bütün bu numaraların yanı sıra, kukla politikacılar, gerici silahlı kuvvetlerin ABD emperyalizmi tarafından kimden yana kullanıldığına her an dikkat etmek zorundadırlar.

Son yirmi beş yıldır sözümona üçüncü partiler ortaya atılmıştır. Carlos P. Romulo önderliğindeki Demokrat Parti ve Manahan-Manglapus çetesinin önderliğindeki Filipinler İlerici Partisi gibi partiler esas olarak iki partili sistemin kukla ve sömürücü sınıf niteliğinin pekiştirilmesine ve kendi elebaşılarına birtakım tavizler sağlanmasına hizmet etmişlerdir. Bu «üçüncü partiler», göstermelik seçimlerde dengeyi en gerici adayların lehine değiştirmek için kullanılmışlardır. Romulo'nun Demokrat Partisi, Magsaysay'ın adaylığını desteklemek için kullanılmıştı. Manahan-Manglapus çetesi, kendi partisini sürekli olarak CIA'nın ve Katolik Kilisesine bağlı iflah olmazların ihtiyaçlarına bağımlı kılmıştır. Filipinler İlerici Partisi 1959'da Büyük İttifakı oluşturarak, dış ticaret ve döviz kontrolunun kaldırılmasını savunmuş ve mevcut rejimi bir hükümet darbesiyle tehdit

edecek kadar ileri gitmiştir. 1961'de Manahan-Manglapus çetesi Liberal Partiyle birlikte Birleşik Muhalefeti kurmuş ve «hür teşebbüs» platformunu savunan Liberallerin seçimlerde zafer kazanmalarını sağlamıştır. Bu çete bugün Hıristiyan Sosyal Hareketini yönetmektedir. CİA'nın ve ülkedeki en eski sömürgeci ve feodal kuruma bağlı iflah olmaz gericilerin en son icadı olan Hıristiyan Sosyal Hareketinin hedefi, mevcut siyasi düzene karşı nefret duyan insanları aldatmak ve onları karşı-devrimci reformculuğa ve kilisefaşizmine çekmektedir. Bu hareketin komprador ve toprak ağası önderleri, Avrupa ve Latin Amerika'daki müflis Hıristiyan Demokrat partilerin ağzıyla konuşmaktadırlar.

Bugüne kadar biraz olsun olumlu yanlar taşıyan tek «üçüncü parti», 1957'de Senatör Claro Mayo Recto'nun önderliğinde kurulan Milliyetçi-Yurtlaşlar Partisidir. Bu parti, en olumlu döneminde, kısa bir süre için milli burjuvazinin anti-emperyalist sözcülüğünü yapabilmiştir. Bu partinin ikili bir niteliği vardı. Başarısızlığının nedeni, anayasal yalanlara ve burjuva parlamentoculuğuna inanmasıydı. Sonunda, mevcut siyasi düzenin güçlendirilmesine hizmet etti. Şimdi artık sadece tabelası kalmıştır ve tek tek bazı fırsatçılar iktidar partisinden birtakım tavizler koparabilmek için bu tabeladan yararlanmaktadırlar.

2. Suistimal ve Yolsuzlukların Kaynakları

Suistimal ve yolsuzluk, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumun ayrılmaz bir parçasıdır. Bürokrasi, yabancı ve feodal çıkar çevrelerinin geniş halk yığınlarını sömürmesini kolaylaştıran bir araçtan başka bir şey değildir. Bürokrat-kapitalistler, kompradorların ve toprak ağalarının sömürüden elde ettikleri kârdan kendi paylarını almaktadırlar. Onların ödülüdür bu. «Liberal demokrasi» ya da «hür teşebbüs» gibi vaktini doldurmuş deyimleri piyasaya

sürerken, aslında özel çıkarların (sömürücülerin bireysel özgürlüğünün) toplumun çıkarlarının üzerinde olduğunu söylemek istemektedirler.

Quezon ve Osmena zamanından Macapagal ve Marcos devrine kadar, yürütme, yasama ve yargı organları da içinde olmak üzere tepeden tırnağa bütün Filipin bürokrasisi her zaman gırtlağına kadar suistimal ve yolsuzluk içinde olmuştur. Bir bürokrat-kapitalistin meslek hayatını başından sonuna izleyin, başlangıçta per bir mülkü yokken suistimal ve rüşvet yoluyla nasıl cebini doldurduğunu görün, bugünkü düzenin nasıl iğrenç bir şekilde çürümüş olduğunu bütün açıklığıyla anlarsınız.

Bürokrat-kapitalistler, kendi siyasi partilerine yardım toplama kisvesi altında, emperyalist, komprador ve toprak ağası efendilerinden büyük miktarlarda para alırlar. Seçimleri kazansalar da, kaybetseler de, seçim kampanyası için topladıkları paralar sayesinde zengin olurlar. Aldıkları bu paraların karşılığında, bu paraları verenlerin sınıf çıkarlarının hizmetine girerler.

Bürokrat-kapitalistler birtakım yasaları kabul etmek, kararnameler çıkarmak ve davaları sonuçlandırmak için rüşvet alırlar. Her iş anlaşmasında, ruhsat çıkarmada ceplerini dolduranlar bürokrat-kapitalistlerdir. Bunların mevkilerine ek olarak birtakım özel şirketlerin idare meclisi reisliğini ya da müşavirliğini üstlenmeleri çok sık rastlanılan bir durumdur.

Yoksul göçmenler ya da milli azınlıklar tarafından işlenen hazine toprakları, bürokrat-kapitalistler ve onların suç ortakları tarafından gasbedilmiştir. Bu topraklar ilk önce hükümetle yapılan bir sözleşmeyle devralınmakta, kerestecilik, madencilik ya da hayvancılık bölgeleri olarak gösterilmekte, daha sonra da bürokrat-kapitalistlerin özel

mülkiyetine geçirilmektedir. Ve devlet projeleri bu toprakların değerini yükseltecek biçimde ayarlanmaktadır.

Bürokrat-kapitalistler, ihracat ve ithalat işlerinde kompradorların kârlarından hatırı sayılır bir pay almaktadırlar. Bunu, kendilerine rüşvet verenleri döviz ve permi listelerinde ön sıraya geçirerek yapmaktadırlar. İhracat ve ithalat konusunda sahte beyannameler doldurarak ve dolayısıyla vergi kaçırılmasını sağlayarak, gelir vergisi açısından kendi gerici hükümetlerini aldatmaktadırlar.

Her yıl kamu projeleri için büyük miktarlarda para ayrılır. Aslında bu paranın büyük bir kısmı bürokrat-kapitalistlerin cebine iner. Araç-gereç ve inşaat malzemesinin satın alınması ya da bir inşaat şirketine iş verilmesi danışıklı döğüşüklü olmaktadır.

Devlet bankaları ve sigortaları, bürokrat-kapitalistlerin ve onların suç ortaklarının topraklarını ve sermayelerini daha da artıracak şekilde işletilmektedir. Başkalarına kredi verilirken bile, alınan faizlerin bir kısmı bürokrat,kapitalistlere gitmektedir. Gerici hükümet, işçilerden ve devlet memurlarından topladığı fonları doğrudan doğruya özel işletmelere yatırmaktadır. Bu işlem sırasında, bürokrat-kapitalistler, bu özel şirketlerde elde ettikleri mevkilerin yanı sıra paylarına düşen çeşitli ayrıcalıklar da sağlamaktadırlar.

Bütün devlet işletmeleri, bürokrat-kapitalistlerin elinde sağmal inekler gibidirler. Bir başka kârlı girişim ise, sonradan daha düşük fiyatlarla özel şirketlere devredilen sözümona öncü işletmelerin kurulmasıdır. Bu devlet işletmeleri, satılmadan önce, bir sürü para oyununa alet edilmektedir. Bu işletmelerin iflas etmeleri, satışa çıkarılmaları, yani yeni bir bürokrat-kapitalist vurgun için yeterli bahane olmaktadır. Üstelik, devlet işletmelerinin iflası, bizzat bürokrat asalaklar tarafından gülünç bir şekilde devlet

kapitalizmine karşı değil de, sosyalizme karşı bir gerekçe olarak kullanılmaktadır.

Özel kıymetler hesaplanırken, ikili bir kıstas konulmaktadır. Biri, vergiden kaçmak için kâğıt zerindeki değeri; ötekiyse piyasa değeri. Ayrıca emperyalistlere, kompradorlara ve toprak ağalarına vergi muafiyeti ve her türlü maddi müşevvik sağlanmaktadır. Küçük burjuvaziyi ve bütün halkı dolandırmak amacıyla, emperyalistlerin, kompradorların ve toprak ağalarının denetiminde ortak işletmeler ve sahte kooperatifler kurulmaktadır. Bütün bu işler gerçekleştirilirken, bürokrat-kapitalistlerin önünde suistimal ve yolsuzluk yapmak için geniş bir alan açılmaktadır. Çoğu zaman, emekçi halkı doğrudan doğruya baskı altında tutabilmek için bürokrat-kapitalistler bu işletmeler ve hacienda'larda tutulmaktadırlar.

Filipin bürokrasisi tarihinin her döneminde kendine özgü suistimal ve yolsuzluk kaynakları vardır. İnşaat proje fonları, savaş tazminatları, Çinli işadamlarının göçmenlik işlemleri, ithalat ve fiyat kontrolları, döviz işlemleri, ruhsat verme işlemleri, senet düzenlemeleri, doğal afet ve tarım kalkınma fonları, Japon savaş tazminatı, vb.

Bürokrat-kapitalistler aynı zamanda açıktan açığa en gayrımeşru işlere de el atmaktadırlar. Tefecilik, kaçakçılık, fuhuş, kumar gibi işlere girişmektedirler. Yüksek bürokratlar siyasi partilerini birer cinayet şebekesi gibi çalıştırırken, bu işler de bürokrasinin alt kademelerinde el altından yürütülmektedir. Gerici birlikler, polis ve mahallî görevlilerin özel çeteleri de bu kirli işlerden paylarına düşeni almaktadırlar.

Su istimal ve yolsuzluk kaynakları yukarıda saydıklarımızla da bitmemektedir. Bu işlere bulaşmamış bir bü-

rokrat-kapitaliste rastlamak mümkün değildir. Ortalama bir maaş, onların sürdürdükleri yoz hayatın bir gününe bile yetmez. Maaşlarıyla geçinir görünmekte, ama gerçekte bir imza ya da bir telefon konuşmasıyla büyük vurgunlar vurmaktadırlar. Sözgelimi, baş dolandırıcı Magsaysay, küçük armağanları geri çevirerek gösteriş yapmış, ama aslında büyüklerini cebe indirmiştir. Marcos, bütün malını mülkünü bağışlayacağını söylemiştir. Ama asıl amacı, tüm madalyalarını sergileyen ve «şan»ının ölümünden sonra da sürmesini sağlayan bir vakıf kurmaktır. Ayrıca bu vakfın kurulmasındaki bir amaç da, «bağış» toplamaktır.

Büyük bürokrat-kapitalistler yağmalarını sürdürmek için standart hileler bulmuşlardır. Acil kullanımlar için «az miktarda nakit para»yı (milyonlarca peso) evlerindeki kasalarda tutmakta, buna karşılık paralarının büyük kısmı İsviçre'deki bankalarda yatmaktadır. Filipinler'de oteller ve binalar satın almakta, yabancı ülkelerdeyse mücevhere, toprağa ve hisse senetlerine para yatırmaktadırlar. Bürokrat-kapitalistler, Yolsuzlukla Mücadele Yasasıyla alay edercesine, mallarını mülklerini yakın akrabalarının ya da tanınmış işadamlarının mülkiyetine geçirmektedirler.

Esas hedef, hiç şüphesiz, Filipin halkının milli demokratik çıkarlarına azgınca ihanet eden büyük bürokrat-kapitalistlerdir. Kirli yollardan elde ettikleri servetleri ne kadar gizlemeye çalışırlarsa çalışsınlar, gösterişten gene de vazgeçmemekte, mallarını ortaya dökmektedirler. Bunlar bütün paralarını en gereksiz ve en üretici olmayan yerlerde harcamaktadırlar.

Elbette, bütün devlet memurları bürokrat-kapitalist olarak nitelendirilemez. Aslında bunların büyük çoğunluğu bürokrat-kapitalistlerin kurbanıdır. Ama yolsuzluğun

en alt kademelere kadar uzandığı da bir gerçektir.

3. Faşizm

Bürokrat-kapitalistler, milli şovenizm ve burjuva popülizmi çığırtkanlıklarıyla halkı aldatmak gibi özel bir görev görmektedirler. Parlamentoculuğu, ABD emperyalizminin, feodalizmin ve bürokrat-kapitalizmin kötülüklerine karşı milli kurtuluş ve halk demokrasisi uğruna girişilen her devrimci hareketin karşısına bir kalkan olarak çıkarmaktadırlar. Zora geldiklerinde, kaçınılmaz olarak, devleti sınıf diktatörlüğünün bir baskı aracı olarak kullanma yolunu tutmaktadırlar. Halkın demokratik haklarını bastırmak amacıyla «milli disiplin» çağrısında bulunmaktadırlar.

Yerel faşizmin temeli bürokrat-kapitalizmdir. Bürokrat-kapitalistler, ABD emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıflar tarafından öylesine beslenmektedirler ki, halktan yana bir iş yapmaları imkânsızdır. Kendi kliklerinin çıkarlarını korumak ve suistimal ve yolsuzluk kaynaklarını muhafaza etmek için her türlü yola başvurmaktadırlar. Bürokrat-kapitalistler, kendi sınıflarından gelen bir muhalefet karşısında bile, kendi iktidarlarını korumak üzere silah zoruna başvurmakta asla tereddüt etmemektedirler.

Bunlar, devrimci bir kitle hareketi karşısında silah zoruna başvurmakta daha da zalimdirler. Emperyalist ve feodal efendileri adına ilk savunma hattında bunlar yer alır. Filipinler'in gerici silahlı kuvvetleri ve mahalli polis kuvvetleri karşı-devrimci amaçlarla her zaman bunların emrindedir. Devrimci kitle hareketini kendi başlarına bastıramazlarsa, ABD saldırı birlikleri askerî üslerinden çıkacak ve halka karşı cephenin ön hatına geçecektir.

Açıktan açığa birer faşist haline gelen bürokrat-kapitalistler, gaddarlıkta emperyalist efendilerini aratmamak-

tadır. ABD emperyalizmi onlara yetmiş yıldır karşı-devrimci şiddetin nasıl uygulanacağını öğretmiş ve onların silah ve tekniklerini geliştirmiştir. Japon emperyalizmi de onları üç yıl eğitimden geçirmiştir ve bugün gene eğitmeye hazırdır. Bütün bir Filipin tarihi, emperyalizmin ve onun sadık köpeklerinin döktükleri halk kanıyla sulanmıştır.

Bugünkü kukla cumhuriyet, ABD emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıfların karşı-devrimci şiddeti üzerine kurulmuştur. Çünkü ABD emperyalistleri ve eski hükümetin bürokrat-kapitalistleri yeniden iktidara gelebilmek için Filipin halkına karşı amansız bir saldırı savaşı yürütmek zorunda kalmışlardır. Bu, yüzyılın başındaki ilk ABD saldırı savaşının bir tekrarıydı.

Roxas'ın önderliğindeki bürokrat-kapitalist kliğin devrimci kitle hareketini bastırma sorumluluğunu üstlenmesiyle birlikte, *Filipinler'de faşizm doğdu ve anavatanımızı* kasıp kavurdu. Yeniden ABD emperyalizminin ve yerli sömürücü sınıfların boyunduruğu altına girmeyi reddedenler, faşist saldırıların boy hedefi haline geldiler. Karşı Haberalma Örgütü, Askerî Polis Komutanlığı ve Sivil Muhafızlar bunların üstüne saldırtıldı.

Geniş halk kitlelerinin askerî baskı altına alınması, Quirino ve Magsaysay kukla rejimlerinde de sürdü. Filipin Polisi ve Filipin Ordusunun savaş müfrezeleri, yabancı ve feodal efendilerinin hakimiyetini korumak için, en kanlı harekâtları yürüttüler. 1950 yılında sıkıyönetimin resmen ilanıyla karşı-devrim iyice gemi azıya aldı. Burjuva özgürlüklerinin son kırıntıları da ortadan kaldırıldı. En ağır darbeyi işçi sınıfı ve köylülük yedi. Küçük burjuvazi bile en ağır beyaz teröre maruz kaldı. Direnişin közleri sönünceye kadar, halk üzerinde faşizm uygulandı.

Bugün kukla Marcos yönetimi altında, faşizm bir kere

daha azgınca yükselmektedir. Gerici silahlı kuvvetlerin ve polisin giriştiği katliamlar, cinayetler, adam kaçırmalar gündemdedir. Yurtsever kitle eylemleri vahşice dağıtılmakta, göstericiler kurşunlanmakta ve toplu halde tutuklanmaktadır. Yurtsever kitle örgütlerini dağıtmak için en şiddetli tedbirler alınmaktadır. Resmen olmasa bile fiilen sıkıyönetim uygulanmaktadır. İnsanlar belirsiz sürelerle alıkonulmakta, işkence görmekte, öldürülmekte, evler gerici yasalar bile hiçe sayılarak aranmakta, yağmalanmakta ve yakılmaktadır. Bütün bu zorbalıklar gittikçe artan ölçüde hızlandırılmaktadır.

Marcos kukla rejiminin bütün bu faşist uygulamaları, ABD'nin isyanı bastırma programının bir parçasıdır. CİA, JUSMAG ve AİD Kamu Güvenliği Kısmı, Filipinler Silahlı Kuvvetlerini, Polis Komisyonunu ve mahalli polis kuvvetlerini gece gündüz eğitmekte ve halka karşı en vahşice saldırılara hazırlanmaktadırlar. Düzenli ordu, jandarma kuvvetleri ve polisle de yetinmemişler, halk üzerindeki baskıları daha da şiddetlendirebilmek için «Monkees», «özel kuvvetler» ve «eyalet vurucu güçleri» gibi özel cinayet şebekeleri örgütlemişlerdir. Gitikçe daha fazla genç, faşist eğitimin uygulandığı askerî kamplara başvurmaya zorlanmaktadır. Burada eğitim görenler, Merkezî Luzon'da halka karşı girişilen askerî harekâtlarda kullanılmaktadır.

Ülkenin baş bürokrat-kapitalisti olarak Marcos, başkomutanlık görevini en hissiz bir şekilde yerine getirmektedir. Her gün resmen sıkıyönetim ilan edeceği yolunda tehditler savurmakta, ama aslında yurtseverlere ve demokratlara karşı terörü şiddetlendirmek ve halka karşı geniş çapta askeri saldırılara girişmek için akıl hocalarıyla başbaşa verip tertipler hazırlamaktadır. Marcos, silahlı kuvvetlerin şeflerini sıkıyönetim tehditleri savurmaya teşvik et-

mekte, bu arada ABD emperyalistleri de düzeni koruyamadığı takdirde başkomutanın bile yerini alabileceklerini söyleyerek onları kızıştırmaktan geri kalmamaktadır. Gerici silahlı kuvvetlerin kasap subayları, faşist önderlik konusunda Milli Savunma Kolejinde, Filipin Askeri Akademisinde ve ayrıca Birleşik Amerika'da eğitim görmektedirler.

Gerici silahlı kuvvetler kukla Meclisten aldıkları askeri ödenekleri hızla artırmakta ve eskiden sivillere ait olan görevleri de üstlenmektedirler. Devletin başka alanlarına ayrılmış olan ödenekler bile faşist aygıtın hizmetine verilmektedir. Gerici silahlı kuvvetler «iyiliksever» amaçlarla durmadan ABD'nin saldırı savaşlarına katılmaktadırlar.

Marcos'un Filipinler Komünist Partisine, yurtsever kitle örgütlerine ve genel olarak tüm halka karşı savaş ilan etmesi sonucunda, bütün ülkedeki bürokrat-kapitalist klikler ve aileler, öldürme, yakıp yıkma konusunda daha da cüretkâr kesilmişlerdir. Ülkenin dört bir yanındaki özel kuvvetler, onlara, halka saldırmaları için her zamankinden daha büyük bir güç sağlamaktadır.

Faşizmin yükselmesi, aslında onun güçlü olduğunun bir belirtisi değildir. Aslında bu, iflah olmaz gericilerin çaresizlik ve güçsüzlüklerinin bir göstergesidir. Artık halkı lâfla aldatamadıklarını göstermektedir. Gerici silahlı kuvvetlerin ve faşist silahlı çetelerin artan saldırıları, mevcut düzenin sonunu yakınlaştıracaktır. Faşizmin gemi azıya almasının tek nedeni, devrimci kitle hareketinin yükselmekte olması ve gericiler arasındaki bölünmenin gittikçe şiddetlenmesidir. Öyle görünüyor ki, Filipinler'deki kukla seçimler her zamankinden daha da kanlı ve şiddetli geçecektir. Gericilerin zorba yüzlerini ortaya koymaları, kitlelere

kendilerini savunmayı ve kendi iktidarlarını kurmaya çalışmayı öğretecektir.

Faşizmin yükselmesine bağlı olarak, Katolik Kilisesine bağlı iflah olmaz gericiler bugünkü zorba hükümetin Komünist Partisini ve milli demokratik nitelikteki öteki örgütleri yanlış tanıtmasına ve onlara kara çalmasına yardımcı olmaktadırlar. Hıristiyan Sosyal Hareketi ve onun müttefik örgütleri bugün zorbalardan ayrıcalık dilenmekten çok, Komünist Partisinin önderliğindeki demokratik halk devrimini nasıl durduracaklarını düşünmektedir. Onların asıl işi, ABD emperyalizminin, feodalizmin ve bürokrat-kapitalizmin saldırısından önce halkın elini kolunu bağlamaktır. İspanyol faşisti Franko'nun dini örgütü olan **Opus Dei,** ülkeye sokuldu ve tüm dini örgütleri aşırı bir komünizm düşmanlığıyla harekete geçirmeyi ve haçı halkı katleden bir kamaya dönüştürmeyi amaçlayan Cursillo hareketini örgütledi. Faşizm rahip pelerinine ne kadar bürünürse bürünsün, bizzat Katolik kitleler ve geniş halk kitleleri ona karşı koyacaktır.

İflah olmaz gericiler bu dar anlarında, halk üzerindeki baskılarını sürdürebilmek amacıyla en geri kurumlara ve yöntemlere geri dönmektedirler. Ama bu kukla rejime karşı silahlı direnişin iç ve dış şartları her zaman böyle olmuştur. Bugünkü sistemin siyasi ve iktisadi iflası apaçık ortadadır. Bu sistemi savunmaya çalışanlar ancak halkın nefretini kazanabilirler. Bu çürümüş düzenin baş koruyucusu olan ABD emperyalizmi ülke içinde ve dışında durmadan tecrit olmakta ve en amansız halk savaşlarının hedefi haline gelmektedir.

4. Reformizm ve Modern Revizyonizm

Faşist faaliyetlerin şiddetlenmesiyle birlikte, reformist ve revizyonist faaliyetler de artmaktadır. İflah olmaz

gericiler, en koyu karşı-devrimci eylemlerinin yanı sıra, reformist oyunlar oynamaktan bir an bile geri durmamaktadırlar. Bunu, modern revizyonistlerle işbirliğine kadar vardırmaktadırlar. Reformizm ve modern revizyonizm, faşizmin kalkanlarıdır.

Mevcut şartlarda, silahlı devrime ancak bütün legal imkânlar tükendiği zaman geçilebileceği düşüncesi tamamen yanlıştır. Gericilerin yasal ve parlamenter aldatmacalarına ancak silahlı devrim yoluyla son verilebilir. Bu baylar, anayasalarının yeniden kaleme alınışını istedikleri gibi kutlasınlar ve «barışçı devrim»den söz etsinler, bütün bunlar sınıf diktatörlüklerinin niteliğini değiştirmiyor.

Gericilerin bazı yasaları, ancak taktik açıdan yararlı olabilir. Özellikle geniş halk yığınları ile zalim azınlık arasındaki sınır çizgisinin kesin olarak çekildiği bir sırada, gerici yasaların sahiplerine karşı kullanılabileceğini düşünenler budaladır. Tarihte gericilerin kendi sınıf ayrıcalıklarının ortadan kaldırılmasına barışçı bir şekilde razı oldukları görülmemiştir. Bütün uluslararası komünist ve işçi hareketleri tarihi ve kendi tarihimiz bize hakim sınıfların sahneden hiç bir zaman kendiliklerinden çekilmeyeceklerini öğretmiştir. Halk kitlelerinin, emperyalist-feodal sömürü zorbalığını yıkmak için tek çıkış yolunun halk savaşı olduğunu gördükleri bir zamanda, «devrimci» lafazanlıkla kitleleri kandırmayı amaçlayan bir dizi insan ve örgüt ortaya çıktı. Evet, karşı-devrimciler bile, kompradorların ve büyük toprak sahipleri örgütleri ve yürütme, yasama ve yargı organlarındaki bürokrat kapitalistlerin sözcüleri bile «yapısal reform» şarkılarını söylemeye başladılar. Dıştan bakıldığında, kesin faşist olarak bilininler sanki devrimcileşiyorlarmış gibi bir görünüm çıkıyor.

Ancak, parlak lafların önündeki sis perdesi bir ke-

nara itildiğinde, meselenin özü kendisini hemen gösteriyir. Çığırtkanlığını yaptıkları «devrim», yukarıdan bir devrim» olmalı, hattâ «herkesin tek tek, kalplerinde bir devrim» olmalı. Onların «devrim» çığırtkanlıklarının, halkımıza karşı giriştikleri faşist saldırıları debdebeli laf kalabalığıyla gizlemeye hizmet ettiği anlaşılmaktadır. Eğer, Marcos gibi bir karşı-devrimci, alçak, devrim lafını ağzına alıyorsa, bunun nasıl bir devrim olduğu, fazla uğraşmaya gerek kalmadan anlaşılabilir. Bu türden bir devrim modelini çekici kılabilmek için CİA ve Amerikan cizvit papazları, yeni, reformcu örgütler kurmaya büyük ilgi gösterdiler. Bu örgütlerin ve buna dayanan kişilerin sınıf karakterlerinin teşhir edilmesi, yüzlerindeki «halk dostu» maskelerini indirmeye tamamen yeterlidir.

Marcos-milliyetçileriyle Lava-revizyonistleri bugün her zamankinden daha da sıkı bir işbirliği içindeler. Onları birbirine bağlayan şey, Filipinler'de emperyalist hakimiyetin savunulması ve devrimci halk kitlelerine olan kinleridir.

Milliyetçiliği İlerletme Hareketi, Meclis İktisadi Planlama Dairesi ve Filipinler Üniversitesi Hukuk Merkezi gibi örgütler, onların ideolojik barınaklarıdır. Bu örgütler kendilerini anti-emperyalist olarak gösteriyorlarsa da, gerçekte bunlar ABD emperyalizminin ve sömürücü sınıfların günün birinde köklü bir reform yapacağı hayalini kuruyor ve aciz bir şekilde bütün bakışlarını parlamento oyunlarına yöneltiyorlar. Lava'nın çevresindeki revizyonist döneklere, devrimci kitle hareketlerini arkadan hançerleyebilmeleri için arzu ettikleri bütün özgürlükler verildi. Onlar kendilerine öğretilen, ABD emperyalizmini, Marcos rejimini ve Sovyet sosyal-emperyalizmini destekleme oyununu oynuyorlar. Devrimci kitlelere karşı, Milliyetçiliği

İlerletme Hareketi aracılığıyla iftiralar atmakta ve Monkees-Armeng Bayan-Masaka (Lava) çetesi aracılığıyla gizli cinayetler işlemekte uzmanlaşmaktadırlar.

Sosyal-emperyalist hocalarının dümen suyunda giden Lava kara burjuva çetesi, Kruşçevci «barışçı geçiş» teorisini sadece benimsemekle kalmadı, aynı zamanda bunu, Brejnev kliğinin izinden giderek proleter devrimcilerin ve halkın şiddet kulanılarak bastırılması yolunda «yaratıcı» bir şekilde geliştirdi.

Marcos rejimi ve Lava revizyonistleri ABD. emperyalizminin ve Japon militarizminin amaçlarına uygun bir biçimde, Kremlin Çarlarıyla diplomatik ve ticarî ilişkiler kurmaya çabalıyorlar. Milli burjuvazi ve onun görüşünü savunanlara, Sovyet sosyal-emperyalizminin anti-emperyalist yardımlar sağlayacağı hayalini yayıyorlar.

Sovyet sosyal-emperyalizminin, ulusa ve hatta milli burjuvaziye yararlı olabileceğine inanmak, kendini aldatmaktır. Filipin devriminin desteklenmesi, Sovyet sosyal-emperyalizminin anti-emperyalist yardımlar sağlayacağı hayalini yayıyorlar.

Sovyet sosyal-emperyalizminin, ulusa ve hatta milli burjuvaziye yararlı olabileceğine inanmak, kendini aldatmaktır. Filipin devriminin desteklenmesi, Sovyet sosyal-emperyalizmini en ufak bir şekilde bile ilgilendirmiyor. Tam tersine, onu ilgilendiren tek şey, temellerinden sarsılmakta olan Filipin devletini, içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarmak, komprador burjuvaziyle birlikte halk kitlelerini aldatmak ve fahiş fiyatlı malları ve sermayesi aracılığıyla Filipin hammadde kaynaklarına yakınlaşmak ve Ada'da kendine yeni bir pazar kurmaktır. Sosyal-emperyalizmin, hammaddelerimizin talan edilmesine ve halkımızın köleleştirilmesine belli ölçülerde ortak olması ABD. emperyaliz-

minin çıkarınadır. Çünkü, ikisi de halk kitlelerine, devrime, komünizme ve Çin halkına karşı mücadelede birleşiyorlar. Marcos rejiminin Sovyet sosyal-emperyalizmiyle diplomatik ve ticarî ilişkiler kurması çok doğaldır; çünkü ikisinin de ortak bir yanları var: İkisi de bürokrat-kapitalist karaktere sahiptir. Aralarındaki tek fark, birinin tekelci bürokrat-kapitalist, diğerinin ise kukla bir bürokrat-kapitalist olmasıdır. Bürokrat-kapitalistler, sömürebilecekleri halklar var olduğu sürece birbirleriyle anlaşacaklardır.

Bugünkü bürokrat kapitalizm, varlığını, ABD. emperyalizmi, Japon militarizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizminin desteğiyle uzatmaya çalışıyor. Karşı-devrimci çizgilerini, reformcu lafazanlıklarla gittikçe daha az maskeleyebiliyorlar. Filipin halkı bugün önünde duran meseleleri devrimci bir şekilde çözmesini kendi tarihinden yeterli bir şekilde öğrenmiş bulunmaktadır.

Üçüncü Bölüm
DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ

Devrimci halkın safında yer alan kimse, devrimcidir. Emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat-kapitalizmin safında yer alan kimse- karşı-devrimcidir. Devrimci halkın safında sadece lâfta yer alan, ama aksi yönde hareket eden kimse, lâfta devrimcidir. Sözleriyle olduğu kadar, eylemiyle de devrimci halkın safında yer alan kimse, tam anlamıyla bir devrimcidir.

Mao Zedung

I. Filipin Devriminin Temel Niteliği

Filipin toplumunun niteliği yarı-sömürge ve yarı-feodal olduğu için, Filipin devrimi bugün milli demokratik bir niteliğe taşımaktadır. Milli demokratik devrim, bu gün, Filipin halkının yabancı ve feodal baskı ve sömürüden kurtarılması hedefini gütmektedir.

Bir milli devrimdir, çünkü Amerikan emperyalizmi ve onun uşaklarına karşı milli bağımsızlık için mücadele ediyor. Bir demokratik devrimdir, çünkü köylü kitlelerinin yerli feodal beylere karşı toprak mücadelesini ve bunun dışında faşizme karşı geniş halk kitlelerinin demokratik haklarının elde edilmesini amaçlıyor. Filipin toplumunun temel çelişmeleri; bir yanda Filipin milleti ile emperyalizm ve diğer yanda geniş halk kitleleri ile feodalizm arasındadır. Faşizmin yükselmesi, özünde, emperyalist ve feodal efendilerinin çıkarları doğrultusunda hareket eden karşıdevrimci devlet aygıtının, halkı askeri baskı altına alması demektir.

Filipin devriminin bugünkü aşaması, Filipin halkının yabancı ve feodal kölelikten kurtarılmasını hedef aldığı için, devrimin bugünkü aşamasının, 1896 Filipin devriminin ve yerli burjuvazinin özellikle burjuva-liberal Aguinaldo hükümeti önderliği altındaki Filipin-Amerikan savaşının bir devamı olduğunu söylemek doğru olur.

Tabii ki bugünkü milli demokratik devrim ile o zamanki, yenilgiye ve Ada üzerinde ABD. hakimiyetinin kurulmasına yol açan devrim arasında temelde bir fark vardı. Bugünkü milli demokratik devrim yeni tipte bir devrimdir. 1917 Ekim devriminden ve dünyanın ilk sosyalist işçiköylü devletinin kuruluşundan bu yana sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki, emperyalizme, feodalizme ve bürokrat-kapitalizme karşı olan bütün milli demokratik devrimler, o zamandan beri dünya proleter devriminin ayrılmaz bir parçasıdır. Filipinler'de eski tipte bir milli demokratik devrimin objektif şartları Ekim devriminden sonra ortadan kalkmıştır. Burjuva devrimleri, milli demokratik devrime doğru bir yönelim sağlayamaz. Filipinler'deki duruma gelince; eski ilustrado yönetimi, her biri farklı siyasi görüşlere

sahip üç kısıma (Komprador burjuvazi, milli burjuvazi ve küçük burjuvazi) bölündü. Bugün, yeni tipte bir milli demokratik devrim aşamasında, demokratik halk devrimi aşamasında bulunuyoruz.

Filipin devriminin sınıf önderliği, bugün, burjuvazinin ya da onun tabakalarından birinin elinde olan eski tipte bir milli demokratik devrimin aksine, proletaryanın elindedir. ABD. emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat-kapitalizm ancak, ülkemizin geniş halk kitleleri, proletaryanın devrimci partisinin, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin rehberliğinde hareket eden Filipinler Komünist Partisinin önderliği altında sıkıca birleşirse parçalanabilir. İşçi sınıfının, köylülüğün, küçük-burjuvazinin ve milli burjuvazinin devrimci talep ve özlemleri ancak proletaryanın ve onun Partisinin sınıf önderliği altında doğru bir şekilde ortaya konulabilir ve gerçekleştirilebilir.

Filipinler Komünist Partisi 1930 yılında kuruldu. Ancak, kuruluş sonrasında, ideolojide burjuva sübjektivizminin, siyasette oportünizmin ve örgütsel hayatında demokratik merkeziyetçiliğin kabaca ihlalinin yan yana olması sonucu, safları zayıfladığından, belirli zamanlarda oldukça uygun objektif şartlar olmasına rağmen, özellikle antifaşist direnme savaşı dönemi ve sonrasında sadece devrimci görevlerini yerine getirmemekle kalmadı, aynı zamanda hatalarından dersler çıkarmasını da bilemedi. Parti, 26 Aralık 1968'de Parti içindeki ve dışındaki doğru Marksist-Leninistler tarafından geniş bir şekilde yaygınlaştırılan doğru çizgiye oturtma hareketinden sonra yeniden kuruldu. Bu düzeltme hareketi, Lava ve Taruk'un revizyonist, karşı-devrimci çizgisini tamamen teşhir etmek ve Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi bayrağını yükseltmek için gerekliydi.

Bugün, emperyalizmin çöküşe gittiği ve sosyalizmin dünya çapında zafer atılımları çağında bulunuyoruz. Büyük Proleter Kültür Devrimi, esaslı bir öneme sahipti. Çin Komünist Partisi, Başkan Mao'nun önderliğinde Marksizm-Leninizmi bütün tahrifatçılarına ve düşmanlarına karşı korudu ve Çin Halk Cumhuriyetini dünya proleter devriminin çelikten bir kalesine dönüştürdü. Dünyanın ezilen halkları bugün, emperyalizme, revizyonizme ve bütün gericilere kesin öldürücü darbeyi indirebilecekleri yenilmez bir ideolojik silaha sahiptir. Marksizm - Leninizm - Mao Zedung Düşüncesinin evrensel gerçeği, dünyanın ezilen halklarına önderlik eden proleter devrimci partilerin sımsıkı kavradığı yenilmez bir silahtır.

Filipinler Komünist Partisi, Marksizm - Leninizm - Mao Zedung Düşüncesini her zaman kendisine rehber ediniyor ve onu Filipinler'in somut şartlarına uyguluyor. Partinin emrinde olan Yeni Halk Ordusu, silahlı karşı-devrime cesaretle göğüs germekte ve köylük bölgelerde, şehirlere saldırıya geçebileceği devrimci üsler kurmaktadır. Bugün Filipinler'de halkın yüzde 90'ını oluşturan işçi ve köylülerin şanlı ittifakına dayanan ve küçük burjuvaziyi, milli burjuvaziyi ve diğer yurtseverleri de kucaklayan bir birleşik cephe vardır. ABD emperyalistleri ve onların uşakları olan kompradorlar, büyük toprak ağaları ve bürokrat-kapitalistler silahlı halk savaşından korktukları kadar hiç bir şeyden korkmuyorlar.

Partimiz, bugün toplumda var olan yarı-sömürge ve yarı-feodal şartlar altında, yeni tipte bir milli demokratik devrimin, demokratik halk devriminin gerçekleşmesi için mücadele etmektedir. Bu devrim, proletarya önderliğinde yürütüldüğü halde, henüz proleter sosyalist bir devrim değildir.

Filipinler'de mili demokratik devrim aşaması ile sosyalist devrimi ancak şaşkınlar ve devrim düşmanları birbirine karıştırabilir. Proleter devrimci önderlik, komünizme geçiş aşaması olarak sosyalist devrime, ancak milli demokratik devrimi tamamladıktan sonra geçebilir.

II. Filipin Toplumunda Sınıflar

Demokratik halk devrimini başarıyla yürütebilmek için, Filipin toplumunun sınıf tahlilini yapmak son derece önemlidir. Filipin toplumunun iç gelişme yasasını ve tarihî gelişimini en geniş bir şekilde kavrayabilmek için, ülkedeki çeşitli sınıfları eksiksiz bir biçimde araştırmamız gerekir. Bu sınıfların devrime karşı nasıl bir tavır takındıklarını ve bu tavırlarının ekonomik nedenlerinin ne olduğunu bilmeliyiz. Ancak onların ekonomik durumlarını ve siyasi tavırlarını öğrendiğimiz zaman, ABD emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat-kapitalizme karşı devrimci mücadelemizde kimin gerçek dostumuz, kimin de gerçek düşmanımız olduğuna karar verebiliriz.

Filipin toplumunun sınıf tahlilinin temeli, sömüren ile sömürülen arasındaki ilişkidir. Üretim araçları üzerinde kimin mülkiyetinin ve ürünlerin bölüşümünde kimin denetiminin olduğuna, üretim süreci içinde kimin hangi mevkiyi aldığına ve nasıl bir siyasi tavır takındığına baktığımız zaman, sınıf ve tabakaları en iyi bir şekilde incelemiş oluruz. Doğru bir sınıf tahlili yapmamızı sağlayacak ölçütler bunlardır.

Filipin toplumu, şu sınıf ve tabakalardan oluşuyor:

1. Toprak Ağası Sınıfı

Toprak ağaları uçsuz bucaksız topraklara sahiptirler, çalışmazlar ve köylüleri özellikle toprak kirası yoluyla sömürürler. Toprak ağaları, köylülere fahiş faizlerle borç veriyorlar, onları angarya çalıştırıyorlar, çeşitli vergiler koyu-

yorlar ve kiracıları dolandırabildikleri yerde dolandırıyorlar (gübre araçlarının ve zararlı öldürücülerini keyiflerine göre tespit etmek vb.). Yoksullaşan köylülerin ellerinden ürünlerini madrabazlıkla alıyorlar ve küçük çiftçilerin ve milli azınlıkların ekilmiş topraklarını gasbediyorlar.

Gerici hükümetteki, bankalardaki ve kilisedeki büyük toprak kiracıları ve yurtdışında yaşayan toprak ağaları da toprak ağası sınıflamasına dahildir. Çünkü onlar köylüler üzerindeki feodal sömürü sayesinde yaşıyorlar. Sahte kooperatiflerin idarecileri ve müdürlerinin toprak ağalarıyla çıkarları birdir.

Toprak kiralarının toplanmasında toprak ağalarının hizmetinde olan yönetici unsurlar, maddi olarak ortalama bir orta köylüden iyi bir duruma sahiptir. Bu unsurlar, feodal sömürüden pay aldıkları için, aynı şekilde toprak ağası sınıflaması içinde ele alınabilirler.

Kazançlarını, tefecilikle uğraşarak elde eden tefeciler de, aynı şekilde ortalama bir orta köylüden daha iyi bir duruma sahiptirler ve toprak ağalarının saflarındadırlar. Köylülerden para ve mahsul biçiminde yüksek ücretler alan değirmenciler ve tarım araçları sahipleri de toprak ağası niteliği taşımaktadırlar.

Toprak ağası sınıfı, en geri ve en gerici sınıftır. Ülkenin siyasi, iktisadi ve kültürel gelişmesinin önündeki baş engeldir. Toprak ağaları, emperyalist hakimiyetin sosyal temelidir ve halkımızın büyük çoğunluğunu sömürmektedir. Demokratik halk devrimine şiddetle karşı çıkıyor ve doğal olarak bu devrimin hedefini oluşturuyorlar. Bütün güçleriyle Katolik Kilisesini destekleyip feodal bir kurum olarak kiliseyi, kendi çıkarlarını korumak için kullanmaktadırlar. Kendi siyasi temsilcilerini, milliyetçi partiye, libe-

rai partiye, Hıristiyan Sosyal Harekete ve diğer gerici örgütlere sızdırmışlardır.

Halk kitleleri, mücadeleye atıldıklarında ve hayat şartlarının iyileştirilmesini talep ettiklerinde büyük toprak sahipleri sınıfı, tereddüt etmeden gerici devlet aygıtını; polisi, orduyu ve mahkemeleri onların karşısına çıkarıyor. Büyük toprak sahipleri hiç yoktan silahlı özel ordular bile yaratmışlardır. Mülkiyetini koruduğu siyasal ve ekonomik gücünden hiç bir zaman kendi rızasıyla vazgeçmiyecektir. Gerici hükümetin can verdiği tüm «toprak reformu» yasaları, büyük toprak sahiplerinin kolayca sızdıkları ve daha da büyük bir mülkiyete sahip olabildikleri sayısız açık kapılar bıraktı. Kiraların düşürülmesi ve «toprak dağıtımı» parmakla sayılabilecek kadar az bölgede ve üstelik köylü kitlelerinin silaha sarıldıkları bölgelerde yapıldı. Gerici hükümetin «toprak reformu» komisyonları, büyük toprak sahiplerinin ve bürokratların köylüleri çeşitli yöntemlerle iliklerine kadar sömürmesine olanak tanıdı.

Taktik nedenlerden dolayı toprak ağası sınıfını, sahip oldukları mülkiyetlerinin ya da denetledikleri gayrı menkulların büyüklüğüne göre büyük, orta ve küçük diye ayırabiliriz. İçlerinden bazıları büyük siyasi güce sahiptirler, diğerleri değil. Sık sık toprak ağası klikleri arasında çatışmalar görülmektedir. Bir kısım büyük toprak sahipleri vahşi despotluk yaparken diğerleri yapmıyor. Büyük toprak sahipleri sınıfı, bir bütün olarak Filipin devriminin bir saldırı noktası olmakla beraber, mücadelemiz öncelikle en çok nefret edilen büyük toprak sahiplerine, büyük siyasi güce sahip olanlara yöneliktir.

Emperyalizme en yakın olan ve gerici hükümette yüksek mevkilerde bulunan toprak ağaları, özellikle ihracat alanında (şeker, kenevir, muz, hindistan cevizi vb.) faaliyet

göstermektedirler. Onlar, emperyalizme, şeker değirmenleri inşası için yapılan kredi anlaşmalarıyla, makina parkı ve pazar anlaşmalarıyla bağlıdırlar. Gerici seçim yaygarası koparılmasında onların oldukça büyük payları vardır. Çünkü onlar, büyük sermayeci olarak öne çıkıyorlar ve gerici hükümette bir koltuk peşine koşuyorlar. Yurt dışında Amerikan doları kazanıyorlar ve kısmen komprador rolünü oynuyorlar.

İhracatla uğraşan toprak ağaları, tamamen ya da kısmen kapitalist çiftlik ekonomisi yürütüyorlar. Elçilerin bir mevsimlik mukaveleler temelinde sağladığı yoksul köylüleri köle gibi çalıştırarak sömürüyorlar. Elçiler ve gözcüler, bir yandan tefecilikle ve benzeri yöntemlerle, tarım işçilerinin ve yoksul köylülerin üzerindeki sömürünün keskinleşerek artmasını sağlıyorlar.

2. Burjuvazi

Filipin burjuvazisi üç tabakadan oluşmaktadır; komprador büyük burjuvazi, orta veya milli burjuvazi ve küçük burjuvazi.

a. Komprador Büyük Burjuvazi: Komprador büyük burjuvazi, kazancının önemli bir kısmını ABD ve Japonya gibi diğer emperyalist ülkelerle olan ticari ilişkilerinden sağlıyor. Ülkede en yoğun sermaye birikimini onlar yaptılar ve ABD emperyalizminin baş ticaret ve sermaye acentası görevini görmektedirler. Büyük toprak sahipleri ile sıkı bağları olan büyük komprador burjuvazi, onlarla birlikte ülkenin iktisadi kalkınmasına karşı çıkıyorlar çünkü onların temel çıkarları emperyalist hakimiyetin sürdürülmesini gerektirmektedir. Büyük komprador burjuvazi, zenginliğini en başta hammadde ihracına (Şeker, maden cevheri, hindistan cevizi ürünleri, odun vb.) ve yabancı mamul ürünlerin

ithaline borçludur.

Filipin gibi bir yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumda, büyük komprador burjuvazi, zorunlu olarak büyük toprak sahibi çıkarlarına sahiptirler çünkü, geçmişteki ekonomik temellerini feodal mülkiyet oluşturmakta ve çıkarları da özellikle tarımsal hammadde üretiminde yatmaktadır. Bu zenginlik, bu gün Sorianos, Ayalas, Zobels, Elizaldes, Aranetas, Lopezes, Ortigases, Yutivos, Roxas, Chuas, Cojuangos vd. içinde bulunduğu, sadece 50 büyük komprador burjuva ve büyük toprak sahibi ailelerinin elinde toplanmaktadır. Filipin'deki en zengin grubu Sorianos, Ayalas, Zobels, Roxas'tan oluşmaktadır. Onlar, ABD emperyalizminin ve klerikal örgütlerin ajanları olarak Bancom, Ayala House of İnvestments, Son Miguel Corporation, Atlas Consolidatel, Bizlig Bay Lamber, Paper İndustries Corporation of the Philippines, Nutritional Products, Coca Cola, Export Corporation, Phelps Dodge, Central Azucarera de Don Pedro, FGU İnsurance Group, Bank of the Phillippine İslands, Peopels Bank and Trust Company, Inter-Island Braodcasting Corporation ve daha bir çoklarını denetlemektedirler.

Nacionalista Partisi, Liberal Parti gibi gerici partilerin ve ticaret odaları ve kilise dernekleri gibi siyasi örgütlerin yürüttükleri siyasi kampanyalara en büyük malî desteği sağlayan komprador büyük burjuvazi bugünkü siyasi sistemi denetimi altında tutmaktadır. Filipinler devriminin hedef olarak tespit ettiği komprador büyük burjuvazinin siyasi tutumu, Filipinler halkının milli ve demokratik özlemlerine şiddetle karşıdır.

Bürokrat kapitalistler, kompradorlara ve toprak ağalarına sıkı sıkıya bağlıdırlar. Bu yoz devlet memurları, şehirlerdeki komprador egemenliğinin dolaysız silahlı gü-

venliğini sağlarlar. Böyle bir yönetim altında, yolsuzluk ve yiyiciliklerini sürdürebilir ve aynı zamanda kendi komprador ve toprak ağası çıkarlarını koruyabilirler. Filipinler'deki gerici devlet özünde, kompradorların, toprak ağalarının ve bürokrat kapitalistlerin ortak diktatörlüğüdür.

Uluslararası ve yerli büyük burjuvazinin doğrudan hizmetindeki müdürler, büyük şirketlerin avukatları, büyük maliyeciler, yüksek ücretli gerici gazeteci ve yayıncılar ve aydınlar komprador burjuvazi sınıflamasına girerler. Bunların demokratik halk devrimine karşı tutumları, efendilerinin tutumu kadar düşmancadır.

b. Orta burjuvazi: Orta burjuvaziye milli burjuvazi de denilebilir. Orta burjuvazi, komprador büyük burjuvazi ile küçük burjuvazi arasındaki orta tabakadır. «Milli sanayileşme»den yana olan şehir ve köylük bölgelerdeki iş adamlarından oluşur.

Orta burjuvazinin ekonomik çıkarları, hafif sanayiden ithal mallarına dayalı «ara» sanayilere kadar uzanır. Milli burjuvazinin ürettiği maddeler alkol, ayakkabı ve deri, puro ve sigara, basit tarım araçları, balık ağları, ip ve sicim, un, kumaş, çimento, eğitim malzemesi, vb. dir.

Milli burjuvazi, ülkedeki kapitalist üretim ilişkilerini temsil etmektedir. Milli burjuvazi, geniş çapta ve stratejik bir biçimde kendi dolaysız yatırımlarını yapan ve gerici hükümetin tüm ekonomiye, para ayarlamasına, mali siyasete, dış borçlara, iç kredilere, gümrük kanunlarına, vergi işlerine ve yerli pazara ilişkin temel siyasetlerini istediği gibi düzenleyen emperyalizm tarafından büyük ölçüde ezilmektedir. Aynı zamanda milli burjuvazinin mensupları, kredi, hammadde, yakıt, vb. ye ilişkin sözleşmeler aracılığıyla emperyalizme çeşitli yollardan ve farklı ölçülerde bağlıdırlar.

Milli burjuvazi genel olarak feodalizm tarafından kösteklenmektedir. Ama aynı zamanda bir çok milli burjuva, toprak ağası sınıfına mensuptur. Gerici hükümetle olan ilişkilerinde sık sık yolsuzluk ve rüşvetten yakınırlar, ama aynı zamanda bürokrat kapitalistlerin saflarına katılmayı da isterler.

Milli burjuvazinin, Filipinler ekonomisinde ikili bir niteliği vardır. Bu nedenle, demokratik halk devrimine karşı tutarsız bir tutuma sahiptir. Ekonomik temeli zayıf olduğu için, siyasi tutumu kaypaktır. Kimi zaman, emekçi halkın safında, ABD emperyalizmine ve feodalizme karşı belli ölçülerde devrime katılır. Kimi zaman da, büyük burjuvaziyle birlikte karşı-devrim saflarında yer alır.

Milli burjuvazinin emeli, büyük burjuvazi haline gelmek ve kendi sınıf diktatörlüğü altında kapitalist bir devlet inşa etmekdir. Bu sınıfın önde gelen temsilcileri, sık sık feodal Japonya'nın kapitalist bir ülkeye dönüşmesini örnek gösterir ve bağımsız işletmeleri dev sanayi işletmelerin kuruluşlarında birleştirmekten söz ederler.

Ama gene de, orta burjuvazi, belli zamanlarda ve belli ölçülerde Filipinler devriminin güçleri arasında yer alabilir. Emperyalizmin toptan çöküşe gittiği, sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği çağda, gerek emperyalist ve feodal baskıların şiddetlenmesinin, gerekse devrimci kitlelerin direnişinin şiddetlenmesinin dışında kalamaz. Devrim ile karşı-devrim arasında seçim yapmaya zorlanır. Artık bu sınıfın, kapitalizmi sonuna kadar geliştirme ya da mevcut devlete hakim olma olanağı kalmamıştır.

İkili bir nitelik taşıdığı için, milli burjuvazinin bir sol kanadı, bir de sağ kanadı vardır. Sol kanat, emperyalist tahakküm altında en çok ezilen kesimdir; yabancı tekellerin, komprador büyük burjuvazinin ve milli burjuvazinin

üst kesimi ya da sağ kanadının durmadan artan birleşmeleri karşısında her zaman iflas tehlikesiyle yüz yüzedir. Bu kötü durumu yüzünden, kitlelerin devrim davasına yakınlık duyar. Ama kitlelerden korkan ve büyük burjuvaziye yakından bağlı olan sağ kanat kolaylıkla karşı-devrim safına kayabilir. Parti, milli burjuvazinin iki niteliğine karşı her zaman temkinli bir tutum benimsemelidir.

c. Küçük burjuvazi: Küçük burjuvazi, yerli burjuvazinin en aşağı ve en geniş tabakasıdır. Öğretmenler, öğrenci gençler, dar gelirli meslek sahipleri, büro memurları ve küçük devlet memurları gibi aydınların büyük çoğunluğu; orta köylüler; küçük iş adamları; zanaatkârlar; kendi motorlu sandal ve araçlarına sahip olan balıkçılar ve nisbeten iyi ücret alan vasıflı işçiler bu sınıfa girer.

Yerli burjuvazinin üç tabakası içinde en az mülke sahip olanı, küçük burjuvazidir. Küçük burjuvalarının belirleyici özellikleri, az miktarda üretim aracına ya da bazı özel sanatlara sahip oldukları için nisbeten kendi kendilerine yetebilmeleridir.

Küçük burjuvazinin demokratik halk devrimini desteklemesi ya da ona katılması, güçler dengesinin Filipinler halkının milli ve sınıf düşmanlarının aleyhine değişmesi açısından tayin edicidir. Bu yüzden, küçük burjuvaziyle yakından ilgilenmemiz gerekir. Bu tabakanın, gelirlerine göre üç kesimi (üst, orta, alt) vardır. Küçük burjuvazinin bu ayrı üç kesiminin, Filipinler devrimine karşı kendilerine özgü farklı siyasi tutumları vardır.

Üst kesimi, her yıl para artırabilen ya da tahıl fazlası ayırabilenlerden meydana gelir. Bunlar, orta burjuvaziye yükselme özlemi beslerler. Ne var ki küçük burjuvazi içinde küçük bir azınlıktırlar. Siyasi tutumları belirgin olarak burjuvazinin etkisi altındadır. Dolayısıyla, küçük burjuvazinin

sağ kanadını oluştururlar. Gerici okullar ve kitle haberleşme araçları aracılığıyla burjuvazinin siyasi görüşlerinden etkilenirler ve bunları kendi görüşleriymişcesine tekrarlarlar.

Küçük burjuvazinin orta kesimi kendilerine ancak yetecek kadar kazanabilen insanlardan oluşmaktadır. Onlar sürekli olarak geçimlerini düşünmek zorundalar ve çoğu kere maddi sıkıntılara giriyorlar. Siyasi olarak, küçük burjuvazinin üst kesimini izliyorlarsa da, iktisadi zorluklar nedeniyle küçük burjuvazinin, alt kesiminin girdiği güçlü hareketin içine çekilmekteler. Lafta emperyalist ve yerli rinin etkinliği konusunda ise şüpheci davranıyorlar. Tavırlarını belirleyen, siyasi olarak «tarafsız» kalmaktır. Devvırlarını belirlyen, siyasi olarak «tarafsız» kalmaktır. Devrime karşı mücadele etmiyorlar. Filipin küçük burjuvazisinin bu kesiminin sayıca güçlü olması nedeniyle (küçük burjuvazinin en aşağı yarısını oluşturuyor) güçler dengesini, küçük burjuvazinin içinde olduğu kadar bütün ulus içinde de devrimin lehinde etkilemesi için devrim kesinlikle kazanılmalıdır.

Küçük burjuvazinin alt kesimini, yaşam seviyeleri çökmekte olan, her yıl para cüzdanlarında delikler olan insanlar oluşturmaktadır. Bu durumlarının üstesinden gelebilmek için çoğu kez akraba ve dostlarına muhtaç olmakta, tefecilerin pençesine düşmekteler ya da mülklerinin ipoteklendiğini görmekteler. Oldukça iyi günler geçirmiş olduklarından yaşamlarının sefaletini en koyu biçimde hissediyorlar. İçlerinden bir çoğu mülklerinin ardı ardına gittiğini gördükçe sinir hastalığı geçiriyorlar. Filipin küçük burjuvazisinin sol kanadını temsil eden bu kesim sayıca büyük olup devrime hizmet etmeye de hazırdır.

Kriz veya savaş zamanlarında güçlü bir hareketin

içine girmekte ve devrimci kitle eylemlerinde aktif bir şekilde yer almaktadır. Bu şartlar altında küçük burjuvazinin orta tabakasını ve üst tabakasını da kendi yanına çekebilecek durumdadırlar. Köylük bölgelerdeki küçük burjuvazinin sol kanadının alt kesimini oluşturan az topraklı köylülerin veya bunların altına, yarı proleterliğe düşen ya da yoksul köylü olanların arasında siyasi çalışma yapmak her zaman önemlidir. Bugün için, şehir küçük burjuvazisinin çoğunluğunu meydana getiren az gelirli aydınların ve öğrenci gençliğin siyasi seferberliğinin önemi, kendisini göstermiştir. Küçük burjuvazi, şehirde ve köylük bölgede ağır bir iktisadi baskı altındadır. Buna ek olarak kendisini, yaşam düzeyini koruyabilmesi veya iyileştirebilmesi için çocuklarını liseye ve üniversiteye göndermesi zorunluluğu içinde görmesi gelmektedir.

Küçük burjuvazinin çeşitli kısımları arasında aydınlar, (öğrenci gençlik, öğretmenler, dar gelirli memur ve aydınlar, yazarlar) ulusal çapta kamu oyunu Filipin devrimi aleyhinde etkilemede önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenci gençler ve öğretmenler kültür devriminin üst yapı düzeyinde etkin bir şekilde propagandasını yapabilirler. Şu anda var olan sömürü sisteminin mahkum edilmesi görevini yerine getirebilirler. Çünkü siyasi bakımdan uyanıklar ve ülkenin her yerindeki okullarda kitlelerle bağ kurabiimekteler. İşte bu yüzden, aralarında siyasi propaganda yapmak gereklidir.

Aydınların çoğu çok az bir miktarda gelire sahiptirler ve bu yüzden emperyalizme, feodalizme ve bürokrat kapitalizme, köleliğe zorlanmaktalar. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu ancak geçinebilecekleri kadar bir ücret almaktalar. Sürekli sokağa atılma korkusuyla yaşamaktalar. Aynı

şey öğrencilerin çoğunluğu içinde geçerlidir. Bir çoğu, ya zamanından önce öğrenimini yarıda bırakmak zorunda kalıyor ya da öğrenim sonrasında iş bulamıyorlar. Daha sonra durumları zaten iyi olmayan ailelerine bağımlı oluyorlar. Şehirlerde yaşamlarını sürdürebilmek için öğrenimlerinin yanısıra fabrikalarda ve bürolarda çalışmak zorunda kalan sayısız öğrenci vardır.

Dar gelirli memurlar ve aydınlar, aydın kesimin çoğunluğu gibi aynı sıkıntılar içindedir. Aydınların devrimci propagandaya oldukça duyarlı oldukları haklı olarak söylenebilir.

Öğrenci gençlik, eski demokratik devrim sırasında olduğu gibi, bugün de demokratik halk devriminin propaganda hareketine aktif olarak katılmaktadır. Öğrenci gençlik, geçmiş yıllardaki devrimci eylemleriyle şerefli bir yer kazanmıştır. Yetmişlerde ise daha da şanlı olacaklar. Filipin işçi ve köylülerinin güçlü gösterilerine katılan öğrenci gençlik, daha şimdiden, halk kitlelerine hizmet etmeleri gerektiğini her geçen gün daha fazla görmektedir. Araştırma grupları kitle çalışmasını daha da yaymak ve Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesinin propagandasını yapmak için köylük bölgelere ve fabrikalara akın etmektedir.

Demokratik halk devrimi, devrimci aydınları safına alacaktır. Bununla beraber, sınıf kökenleri ve yetişmeleri küçük burjuva olduğu için, aydınların sübjektivizme ve bireyciliğe düşme eyilimlerinin olduğunu biliyoruz. İçlerinden bazıları modern revizyonizme veya birkaç isim vermek gerekirse Che Guevara, Herbert Marcuse ve Regis Debray'ın sahte devrimci gevezeliklerine duyarlıdırlar. Aydınlar, ancak kitleler arasında uzun vadeli ve sabırlı bir çalışma ya-

parlarsa yanlışlarının ve yetersizliklerinin üstesinden gelebilirler. Bazıları ayrılacaktır hatta karşı devrim safına geçecektir ama diğerleri ise düşünce ve hareketlerini mücadelenin ateşinde devrimcileştireceklerdir. Proletarya, bu zayıflığın bilincinde olmalıdır.

3. Köylülük:

Köylülüğü bütün diğer sınıflardan ayıran, toprağı işlemesidir. Köylülük milli ekonominin ana gücünü oluşturmakta ve Filipin toplam nüfusunun % 75'ini meydana getirmektedir. Köylülük üç tabakaya ayrılır; zengin köylüler, orta köylüler ve yoksul köylüler.

a. Zengin Köylüler: Zengin köylüler, köy burjuvazisi olarak da nitelendirilirler ve köylük nüfusunun %5'ini oluştururlar. İçlerinden birkaçı, işledikleri toprağın sahibidirler, diğerleri topraklarının bir kısmını işlerler ve arta kalanı kiraya verirler, buna karşılık diğer bir kısmı ise topraksızdırlar akine büyük bir toprak parası kiralarlar. Başkalarını sömürdükleri için, her yıl büyük miktarda para veya tarımsal ürün fazlasını bir kenara koyabiliyorlar. Her ne kadar kendileri de çalışıyorlarsa da, tarım işçilerini sömürüyorlar ya da topraklarının bir kısmını yoksul köylülere sürdürüyorlar. Normal olarak daha iyi tarım araçlarına, çok miktarda iş hayvanlarına, sulama sisteminin iyileştirilmesi v.b. şeyler için daha fazla sermayeye sahiptirler. Tarım işçilerini sömürmelerinin yanı sıra yoksul köylüleri de yüksek toprak kiralarıyla soyuyorlar. Tefecilikle uğraşıyorlar ya da bakkal dükkanı işletiyorlar.

Bazı yoksul ve orta köylüler, çiftliklerde ya da belediye (hazine) topraklarında, gözcü veya kâhya olarak kapılanırlarsa zengin köylülüğe yükselebilmekteler. Diğer başka bir şekilde ise; eğer kendileri çalışmazlar ve sonuç olarak

çiftliklerde gözcülük veya kâhyalık yaparlarsa (çiftlik sahibi) toprak sahibi mevkiine girebilmekteler. Bu özellikle zengin köylülerin zalim büyük toprak sahiplerine uşaklık yaptıklarında, Barric-Rat'tan bir görev kaptıklarında ve gerici silahlı milislerin yardımıyla devrimci köylülerin sindirilmesine giriştiklerinde olmaktadır.

Zengin köylülerin, belli bir zaman içinde yararlı olduklarına dikkat edilmelidir. Onların zamanından önce tasfiye etmekten kesinlikle kaçınılmalıdır. Zengin köylüler, köylü kitlelerinin anti-emperyalist mücadelesini kazanabilir ve toprak ağalarına karşı yönelen toprak devrimi döneminde siyasi olarak tarafsızlaştırılabilirler. Zengin köylüleri toprak ağalarıyla aynı kefeye koymaktan kaçınılmalıdır. Aynı zamanda zengin köylülerin, devrimcilere yiyecek maddesi vermelerini sağlamak için her şey yapılmalıdır. Ayrıca, onların Barrios'daki siyasi güçlerini yarı proterlerin, tarım proletaryasının ve orta köylülerin saflarından yönetici unsurların lehine değiştirmek hedef güdülmelidir. Keza, onların devrimcilere karşı girişmemelerini de sağlamak gereklidir. Zengin köylü oportunizmi, devrimci mücadelenin keskinleşmesiyle acımasızca cezalandırılmalıdır, onlar halk kitlelerine karşı ağır suçlar işlediler.

b. Orta Köylüler: Köylük nüfusun % 15 - 20 sini oluşturan orta köylüler, köy küçük burjuvazisi olarak nitelendirilebilirler. Ancak kendi yaşamlarını sürdürebilecek kadar toprağa sahiptirler. Ya topraklarının bir kısmını kendileri işliyorlar ve geri kalanını kiraya veriyorlar ya da kendileri kiracıdır. Şu da var ki, ancak geçinebilmelerine izin veren işlerinin büyük bir kısmını kendilerinin yaptıkları belirtilmelidir. Belirli ölçülerde, başkalarını sömürüyorlarsa da, bu esas gelir kaynakları değildir. Normal olarak, en gerekli tarım gereçlerine, en aşağı bir mandaya sahiptirler ve az

miktarda da birikmiş paraları vardır. Yaşamlarını ancak sürdürebilecekleri kadar kazandıkları için işgüçlerini satmak zorunda değildirler. Normal olarak, artan paralarını evlerinin bakımına ya da bir aile ferdini bir üst okula göndermek için harcarlar.

Orta köylüler üç kısıma ayrılır. Üst kısıma dahil olan köylüler, esas olarak ailelerinin geçimi için gerekli olandan fazla kazanabiliyorlar. Amaçları zengin köylü olmaktır ve bu yüzden, zengin köylülerin siyasi görüşlerini benimsemelerine sık sık rastlanılır. Orta köylülerin orta kısmına dahil olan kısım, kendini ancak su üstünde tutabilecek kadar geçim araçlarına sahiptir. Orta köylülerin üst kısmına çıkabilmeyi amaçlamaktadırlar ve borçlanmamak için zorlanmaktalar. Esas olarak, orta köylülüğün üst kısmına çıkmaya eğilimleri varsa da devrimci kitle hareketinin yükseldiği zamanlarda kötü iktisadi durumları nedeniyle yoksul köylülerin yanında yer almağa yönelmektedirler. Yüksek faizli borçları vaktinde geri ödeyemeyeceklerini gören bu gibi orta köylüler, sayıları artarak, yoksul köylüler ordusuna itilmektedir.

Orta köylüler oldukça mütevazi bir yaşam sürmektedir. Kötü bir hasat ya da aileden birinin hastalanması varlıklarını tehdit etmektedir. Filipin toplumunda krizin keskinleşmesiyle birlikte Filipin orta köylülerinin üst, orta ve alt kesimin durumları da kötüleşmektedir. Tarım araçlarının, gübre araçlarının vb. artan fiyatlarını karşılayacak güçte değildirler. Bir çokları, bir günde iflâs etmektedir. Orta köylüler, içinde bulundukları zor durumdan dolayı anti-emperyalist mücadeleye ve toprak devrimine katılmaya isteklidirler. Bu yüzden, onların arasında devrimci propaganda yapmak çok önemlidir. Üstelik, demokratik halk devrimine karşı tavırları, köylük bölgelerde devrimci kitle

hareketlerinin güçlenmesinde de tayin edici etkendir. Demokratik halk devrimini desteklemeleri toprak devriminin yürütülmesi bakımından çok önemlidir. Toprak devrimi tamamlandıktan sonra köylük nüfusunun çoğunluğunu oluşturacaklarını göz önünde bulunduralım. Orta köylülük tarım kooperatiflerini memnuniyetle karşılıyorlar ve Sosyalizmde olan ilgilerinden dolayı proletaryanın güvenilir bir müttefikidirler ve Filipin devriminin önemli bir gücünü oluştururlar.

C. **Yoksul Köylüler :** Tarım işçileriyle birlikte köylülük nüfusun % 75'i ile 80'ini oluştururlar. Az topraklı köylüler gibi yoksul köylüler de yarı proletaryaya dahildirler. Esas olarak, topraksızdırlar. Daha çok kiracı olarak feodal ağalara hizmet etmektedirler. İçlerinde bazıları küçük bir parsele sahipseler de bu, onların geçimlerini sağlamaya bile yetmemektedir. Bazıları eski tarım araçlarına da sahip olabilirler, fakat büyük bir kısmı bunları ve iş hayvanlarını ödünç almak zorundadır. Yoksul köylüler üzerindeki sömürü, esas olarak mahsulün en aşağı % 50 sini büyük toprak sahibine vermesi şeklindedir. Onlar, köylülüğün feodalizm yükünün omuzlarında olanca ağırlığıyla taşınan tabakasını oluşturmaktadır. Onlar büyük toprak sahipleri sınıfının, bezirganlığına ve çeşitli biçimlerde dolandırıcılıklarına maruzdurlar. Yoksul köylüler, işlerinin yanı sıra balığa çıkmak, el işçiliği yapmak veya sezon işçisi olarak çalışmak zorundadırlar. Bunlar olmaksızın yaşamlarını sürdüremezler. Ezici bir borç yükü altındadırlar.

Yoksul köylüler gibi az topraklı köylülerin de büyük çoğunluğu, sayıca Filipin devriminin en büyük gücünü oluşturmaktadır. Toprak meselesi onların temel meseleleridir. Bu, gerçekten de demokratik halk devriminin temel meselesini oluşturmaktadır. Bu meselenin devrimci bir bi-

çimde çözülmesiyle, Filipin toplumunun bu dev gücün ayağa kalkacak ve sadece büyük toprak sahipleri sınıfını değil, aynı zamanda emperyalistleri, kompradorları ve bürokrat kapitalistleri de parçalayacaktır. Gericilerin, bütün bu sayısız alçaklıkları, hatırlardan silinmeyecek kadar rezilcedir.

Köylülük, yani, yoksul ve orta köylüler, Filipin proletaryasının doğal ve en güvenilir bir müttefikidirler. Onlar işçi sınıfının önderliği altında, devrimci görevlerini yerine getirmek için önderliği altında sımsıkıya birleşmekteler. Proletaryanın devrimci partisi tarafından, silâhlı müfrezeleri ancak köylülük saflarından seferber edebilir. Demokratik halk devrimi esas olarak bir köylü savaşıdır. Çünkü köylülük devrimin esas gücünü oluşturmakla, toprak meselesi, Filipin devriminin temel öğesini oluşturuyor ve kızıl savaşçıların çoğunluğu köylülük saflarından gelmektedir. Proletaryanın devrimci Partisi ve yeni Halk Ordu'su, köylülüğün aktif desteğini alarak Filipin toplumundaki eşit olmayan gelişmeleri, Filipin toplumunun yararına dönüştürecektir. İç bölge Filipin devrimi düşmanlarının boğulacakları bir okyanusdur. Devrimci silahlı Kuvvetler, düşmanı ilk yenilgiye burada uğratacaktır. Kızıl savaş bölükleri, şehirlere saldırmak için burada silahlanacaktır. Karşı devrimci birlikler kendilerini birer birer burada harcayacaklardır. Şehirlerde, iktisadi ve siyasi güce sahip merkezlerde toplanmaya burada zorlanacaklardır! Devrimci kitle hareketi bu günkü gelişmesi, devrimci gelişmenin artmasıyla birlikte düşman birlikleri kampındaki çelişmelerin birdenbire keskinleşeceğini, firarlar ve çözülmelerle sarsılacağını göstermiştir.

Proletarya, cephe gerisindeki devrimci güçlere en geniş itici gücü sağlayabilmek için, anti-feodal bir devrimci

birlik cephesi yaratacaktır. Proletarya, en güvenilir müttefikleri olarak yoksul köylülerle, orta köylülerin alt tabakasıyla ve Tarım İşçileriyle sıkı bağlar kuracaktır. Bunlar birlikte orta köylülüğün tümünü kendi saflarına çekebilirler, zengin köylüleri siyasi bakımdan tarafsızlaştırabilir ve büyük toprak sahipleri sınıfını ve diğer yerel zalimleri tecrit edebilir ve sonunda imha edebilirler.

4. **Proletarya** : Bugünkü Filipin toplumu yarı-sömürge ve yarı feodal olduğu için, Filipin proletaryası-köylülüğe oranla sayıca küçük bir güç oluşturur. Proletarya, çalışabilen Filipinlerin, aşağı yukarı % 15'ini meydana getirmektedir. Bu, saflarında 1,8 ile 2 milyon arası insan var demektir.

Sanayi işçileri, nakliyat sektöründe, madenlerde, şeker ve hindistan cevizi değirmenlerinde, gıda maddeleri endüstrisinde, ve şarap sektörü, kimya ve ecza sanayiinde Ayakkabı fabrikalarında, Matbaalarda, Ticari işletmelerde, Rafinerilerde ve Çelik işleme sanayiinde vb. çalmaktadırlar. Stratejik önemdeki ve büyük işletmeler ABD. tekellerinin elindedir. Diğer önemli işletmeler de yerli büyük ve orta burjuvazi tarafından kontrol ediliyor. İkinci kısım tüm iktisatta ikinci dereceden bir öneme sahiptir.

Sanayi proletaryası, ABD. emperyalizmi, yerli kapitalizmi, ve feodalizm tarafından utanmazca sömürülmektedir. Sözüm ona Magna Corta of Labor hiç bir şeyi değiştirmemiştir. Çıkarıldığından beri, yani Komünist Partisi ve onun işçi örgütleri kongresinin azgınca baskı altına alındığından sonra bir kâğıt olarak kalmıştır. İşçiler, çok düşük ücret almaktadırlar. Dernek kurmak, işyeri güvenliği, ölümlerde veya kazalarda, tazminat ve mesailerinin ödenmesi gibi hakları pratikte verilmemektedir. Hastalık, hamilelik ve emeklilik hallerinde hiç bir şey alamıyorlar. Doktora

çıkmalarının sözü bile edilmiyor. İşçi sınıfı, hakları için mücadeleye atıldığında gerici devlet aygıtının; polis, ordu ve mahkeme gibi bütün temel direkleri hemen harekete geçmekteler. Filipin ekonomisinin geriliğinin genel bir ifadesi olan büyük, işsiz ve yarı işsiz sayısı sömürücülerin, işçiler sürekli baskı altında tutabilecekleri mükemmel bir araçtır. Sarı işçi önderleri de, proletaryanın sınıf bilincini keskinleştirmesini önleyebilmek için proletaryanın mücadelesini sürekli olarak salt ekonomik mücadele seviyesinde tutmaya çalışarak sömürücülere hizmet etmektedirler. Sarı sendikacıların bu hizmetleri ödüllendirilmektedir. Gerici hükümetin memurları da grevci işçilere karşı şiddetle girişitklerinde aynı şekilde büyük ödüller almaktadırlar.

Endüstri işçilerinin yanı sıra büyük bir sayıda şeker, hindistan cevizi, trunçgil yetiştirilen çiftliklerde çalışan tarım işçileri vardır. Tarım işçileri, şehirlerdeki sınıf kardeşlerinden daha da kötü durumdadırlar. Esas olarak onlardan daha uzun çalışmaktalar, daha düşük ücret almaktalar ve daha sefil bir hayat şartları altında yaşamaktalar.

Sanayi proletaryası, ülkedeki en ilerici üretici güçtür. Uluslararası bakımdan emperyalist ülkelerdeki ve bütün dünyadaki en ilerici üretici güçle ittifak içindedir. Sosyalizmin inşasında en çok onlar isteklidir. Proletarya, bütün insanlık tarihinde, modern büyük üretimi yaratan güçtür. Bu temel üzerinde, proletarya, milli ve uluslararası alanda siyasi bakımdan en ilerici güçtür. Bu karşı konulmaz gerçek bu günkü Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesi çağında, emperyalizmin toptan çöküşe gittiği ve sosyalizmin dünya çapında zaferler kazandığı bu çağda her zamankinden daha da berraktır.

Filipin proletaryası sadece, Filipin devriminin temel

itici gücü değildir, onun demokratik devrimde ve sosyalist devrimde önderlik rolü vardır. İşçiler, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesiyle, Proleter-devrimci ideolojinin özüyle bir kere silahlandıkları zaman proleter kitlelere sıkıca damgasını vuran bu fikirler güçlü bir maddi kuvvet oluşturur. Filipin proletaryası, en ileri örgütlü siyasi sınıf örgütü olarak Komünist Partisine sahiptir. Materyalist felsefeyi ve ekonomi politiği kendisine mal eden proletaryadır. O, partinin ideolojik inşasını ilerletecek ve kendi ideolojisi altında köylü kitleleriyle itifaki içinde Halk savaşını yürütecektir. İşçiler Filipin Toplumu içinde en toplu sınıfı temsil ediyor. Her gün büyük sayıda işçi beraber çalışıyorlar, ve oldukça köklü yerleşmiş bir örgüt bilincine ve disiplinine sahiptirler. Grev silahını sadece hayat şartlarının iyileştirilmesi için kullanmayacaklar. Grevler, köylülük ve Filipin halkının ezilen diğer kesimleriyle olan sıkı itifakıyla siyasi iktidarın ele geçirilmesini gerçekleştirecek hazırlıktır. İşçiler, genel grevi yeni halk ordusuyla bağlantılı olarak yürüterek genel grevle sınıf düşmanlarını felce uğratacak ve sonunda paramparça edecektir.

İşçiler, hiçbir özel üretim aracına sahip değildirler ve alçakça bir köleliğe ve horlanmaya maruzdurlar. Filipin proletaryası ülkelerdeki sınıf kardeşleriyle karşılaştırıldığında- genç, ama yakın müttefikleri olan, köylü kitleleriyle sağlam ve tabii bağları vardır. Çünkü işçilerin çoğunluğu köylü ailelerden gelmektedir. Bu gün de sayıları gittikçe artan sınıf bilincine sahip işçiler köylük bölgelerdeki, akrabaları, yakınları ve dostları arasında devrimci propagandayı yaymaktalar ve köylü kitlelerinin silahlı mücadelesini aktif olarak desteklemektedirler. Eskiden olduğu gibi şimdi de proletarya ve köylü kitleleri arasındaki bu bağlar dostça ve sıkıdır. Bu gün işçiler madenlerde ve

büyük çiftliklerde vb. greve gittikleri zaman onlarla en önce birleşenler ve tam destekleyenler köylülerdir. Köylüler de büyük toprak sahipleri güruhu ile mücadele ettiklerinde aynı şey olmakta. Onlara mümkün olan en geniş desteği verebilmek için işçiler, derhal yanlarına koşmakta.

Filipin proletaryası, gösterebileceği mükemmel bir devrimci mücadele geleneğine sahiptir. Kendi devrimci ideolojisine henüz sahip olmamışken bile Andres Bonifacio'nun önderliği altında eski-demokratik devrimde yer aldı ve Aguinalda hükümetinin yenilgisinden sonra ve ABD. emperyalist saldırgan birliklerinin azgınca baskılarına rağmen ilk sendikalarını yarattı.

ABD. emperyalistleri önce işçi sınıfı saflarında American Federaito of La or (AFL) sarı tosade-unionculuğunun propagandasını yaparak karışıklık çıkartmaya çalıştılar ve Rusya'da Ekim devriminin zaferinden sonra eşit görülmedik bir hezeyanla bir bolşevik düşmanlığı kışkırttılar. ABD. emperyalistlerinin karşı devrimci ikili taktiklerine rağmen, 1930'da Filipinler Komünist Partisi kuruldu. Böylece Marksizm-Leninizm teori ve pratiği (ülke tarihinde ilk defa) Filipin devriminin somut şartlarına uygulandı. Bu zamandan beri ABD. emperyalistleri ve onların yerel uşakları karşıdevrimci saldırılarını arttırdılar, ayrıca henüz genç ve tecrübesiz olan partinin iç zayıflıkları da işlerine yaradı.

Komünist partisi, kuruluşundan sadece birkaç ay sonra ABD. emperyalistleri ve Constabaları ile birlik olan Quezon-hükümeti tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı. 1935 ve 1941 yılları arasında Vicente Caca önderliğindeki, burjuvazinin temsilcileri partiye sızabilmeleri ve Lava ve Taruc'un karşı-devrimci revizyonist çizgisinin temellerini sokabilmeleri mümkün olmuştur. Bu çizgi, 1938 yılında KP.' nin sosyalist Partiyle birleşmesinden sonra açığa çıktı.

Proletarya ve partisi, Japonya'ya karşı direnme savaşında, proletarya ve partisi köylülükle birlikte kahramanca bir silahlı mücadele yürüterek önemli ölçüde bir vurucu güç oluşturdular. ABD. emperyalistleri 1945 yılında adaya döndüklerinde, karşı-devrimci Lavas ve Tarac revizyonist çetesi açıkça onlara yardımcı oldu. Partiyi, salt parlamenter mücadele alanına hapsettiler ve işçi ve köylüleri devrimci iktidarı organlarını kurmuş oldukları bölgelerin ABD. emperyalistleri ve feodal ağaları tarafından geri alınmasına izin verdiler. Lavas Taruk'un bu geriye itme çabalarına rağmen devrimci halk kitlelerini, bir kere artık girdikleri silahlı mücadele yolundan saptıramadılar. Bunun üzerine Lavas ve Taraks bunu iki yılda kesin askeri zafer kazanmak zevzekliğini yaparak alçakça kullanma yoluna gittiler. Lavas ve Taruc kara burjuva çetesi bu darbeci stratejileriyle doğrudan doğruya ABD. emperyalistlerinin, büyük toprak sahipleri sınıfının, büyük komprador burjuvazi ve bürokrat kapitalistlerin, partiyi ağır yenilgilere uğratan «kuşatma ve bastırma» kampanyasına hizmet ettiler. Sonunda 1951 yılında en güçlü ve en kuvvetli sendika hareketini, işçi örgütleri kongresini parçalamayı başardılar. Bu demokratik örgütü yok ettikten sonra gericiler Magno Carti of Labor diye vaftiz etikleri zulüm kanununu çıkardılar. Karşı-devrimle yapılan yenilgilerle dolu askeri çatışmalardan sonra Parti içindeki burjuvazinin kara-devrimci ajanları Lavas ve Taruk Partinin tasfiyesine giriştiler. 1954 yılında Luis Taruk teslim oldu. 1964 yılında da Jesus Lava takip etti. Lava ve Taruk'un uzun revizyonist ihanet dönemi boyunca devrimci kitle hareketi felce uğramıştı. Eski Komünist Partisi, ülke de siyasi iktidarı ele geçirmesi bir yana, kendi varlığını bile koruyamıyordu.

Proletarya, bu zaman süresi içinde dolandırıcı, üç kâğıtçı ve sarı sendikacılar takımının eline düşmüştü. Amerikan çalışma ataşesi, CIA., AID., AEL-CİO temsilcisi, uluslararası çalışma örgütü, Amerikan Rockefeller ve Ford Vakıfları, Asya Çalışma Eğitim Merkezi, Soslan Düden Enstitüsü, Hür Çiftçiler Birliği ve daha bir çokları bir hedef de anlaşıyorlardı. İşçi sınıfını mücadeleden uzaklaştırmak. Kafalarında, proleteryanın mücadele gücünü boğmaktan başka bir şey olmayan bu şarlatanların altlarındaki toprak şimdi kaymaktadır. Bugün işçi sınıfının %10'u nu bile kontrol edemiyorlar. Filipin proleteryasının ancak Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesinin teorik rehberliği altında örgütlenebileceği ve seferber edilebileceği ve proletaryayı mücadelesini de zafere götüren proleter-devrimci partinin Filipinler Komünist Partisi olduğu açıktır.

Yarı-proletarya işsiz ve yarı işsizlerin sayısının yüksekliği yarı-sömürge ve yarı feodal bir ülkeyi belirleyen bir özelliktir. 37 milyon Filipinlinin 3 milyonu işsiz ve diğer 7 milyonu da yarı işsizdir. Gerici hükümet bu gerçeği gizleyebilmek için bütün oyunları oynamaktadır. Milyonlarca yarı proleteri çalışanlardan saymaktalar.

Yoksul ve az topraklı köylülerin büyük çoğunluğu ve yoksul balıkçılar yarı proleteryaya dahildirler... Yarı proleterler oldukça düşük ve düzensiz bir gelire sahiptirler ve sürekli güvensizlik içinde yaşamaktadırlar. Bazıları ayrıca el işçiliği, marangoz ve küçük fotoğrafçı vb. olarak çalışmakta. Diğerleri geçimlerini dilenerek sağlamakta. İçlerinden bir çoğu dok işçiliği, dükkân işçiliği, taksi şoförlüğü, ev ve lokantalarda garsonluk ve benzeri geçici işler bulmakta. Hepsi; bir bütün olarak düzensiz ücretli işçilerdir. Çünkü, ülkede egemen olan yarı-sömürge ve yarı-feo-

dal ilişkiler nedeniyle ne endüstri, firmalarında ne de köylük bölgelerde kiracı olarak iş bulabilmekteler.

Bu yarı proleterler, demokratik halk devriminde büyük bir kuvvet oluşturmaktadır. Toplu olarak bulunmamalarına rağmen, onları mahalli (derneklerde) birliklerde birleştirmek tamamen mümkündür. Onları Filipin halkının ulusal ve sınıf düşmanlarına karşı cesur ve zararlı savaşçılar olduklarını kanıtladılar.

Lumpen-Proletarya :

Lumpen-proletaryanın sayısı son zamanlarda oldukça yükselmiştir. Lumpen proletarya Filipin toplumunun en alt tabakasından oluşmaktadır. İş bulamamaları, onları hırsızlığa, dilenciliğe, fahişeliğe, vb. düşmelerine yol açtı, içlerinden bir çoğu taşradan geldiler, ama şehirde iş bulamadılar ve OXO, Sigue-Sigue ve Bahala Na gibi çetelerde örgütlendiler.

Çoğunlukla, grev kırıcılığı muhbirliki ve gösterilerde bozgunculuğu meslek edinmişlerdir. Bir çokları iç bölgelere geri dönüp orada eşkiyalık ve korsanlık yapmaktalar. Gerici silahlı kuvvetler tarafından «Monkees», BSDU ve diğer katiller çetesi için tutulan Kulilerin büyük bir çoğunluğu Lumpen proletaryadan gelmektedir. Marcos rejimi son zamanlarda (yürüyüşlerde halkımıza karşı büyük suçlar işleyenler) bu unsurlardan bir çoğunu muhbir ve provakatör olarak eğitti.

Lumpen proleterler oldukça dengesiz bir kitledir. Onlar, düşman tarafından kolaylıkla satın alınırlar ve amaçsız bir bozgunculuk yaparlar. Bununla beraber, içlerinden bir kısmı yeniden eğitilebilir ve devrime kazanılabilir. Onların mücadele ruhları, cesaretleri ve Manila'daki gerici rejime karşı kinleri, devrimin hizmetine sokulabilir. Yeniden eğitilmelerinde, devrime zarar vermemelerine çok dikkat et-

mek gerekmektedir. Çoğu kez bir anarşist ideolojinin peşine takılmaktalar ve ortalığa saçılmış olan (gezginci) asilerin rolünü kabullenmekteler, Taruk-Sumulong haydutlar kliği, bu tip «devrimci»lerden memnunluk duyduğunu gösterdi ve utanmazca halk ordusu diye isimlendirdiği şeyi de bunların saflarından oluşurdu.

Filipin toplumu yapısının grafiğini çizmek gerekirse, ulusal nüfusun % 1'ini bile oluşturmayan büyük burjuvazi ve büyük toprak sahipleri sınıfının, güçlü siyasi ajanlarıyla -bürokrat kapitalistler- birlikte pramidin tepesini oluştururlar. Tam altındaki çok küçük tabakada milli burjuvazi vardır. Ardından biraz daha büyük bir tabakayı (nüfusun % 7'sini oluşturur) küçük burjuvazi (orta köylüler hariç) oluşturur. Bu pramidin geniş alt kesimine de Filipin Halkının %90'dan fazlasını meydana getiren ezilenler ve sömürülen kitleler oluşturmaktadır.

Bazı kişilerin iki ya da daha fazla sınıf kategorisine girdiği olabilir. Ada'lar yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülke olduğu için büyük toprak sahipleri sınıfından biri aynı zamanda büyük burjuvaziye ya da Orta burjuvaziye dahil olabiliyor. Böyle kişilerin tayin edici sınıf karakterleri ancak ana gelir kaynakları temelinde tam olarak tesbit edilebilir. Aynı zamanda bir milli burjuva olan bir toprak sahibiyle köylük bölgede devrimci kitleler tarafından mücadele ediliyor ve şehirde ise devrimci kitlelerin geçici bir müttefiki olarak devrimcilerin safına alınabiliyor. Filipin yasama ve yürütme organlarının birleşik vergi komisyonunun istatistik ve hesaplarına göre 1960 yılında Filipin ailelerinin %83,3'ü 2.500 Peso'nun altında, %8'i 2.500 - 4.999 peso arasında; %2.6 5-9.999 peso; %1,1 10.000 pesonun üstünde kazanmıştır. 100.000 üzerine kazananlar ise, Filipin ailelerinin %0.1'ini oluşturmakta ve milli geli-

rin ve sermayenin aslan payını kendilerinde toplamaktadırlar. Hükümet tarafından verilen bu rakamlar bile sömürücü sınıflarla köleleştirilmiş kitleler arasındaki büyük farkı bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermektedir. Bu rakamlar Filipin'de «Demokrasi»'nin ne olduğunu çok açık bir şekilde göstermektedir. 1960'dan beri bazı şeyler de yapıldı. Artan enflasyon ve Peso'nun değer kaybetmesi, geniş halk kitlelerinin hayat şartlarının sürekli kötüleşmesine yol açtı.

Sınıflar ve kişilerin hakkında hüküm verirken sadece onların iktisadi durumları göz önüne alınmamalıdır. Sömürülen ve köleleştirilen kitlelerin arasında bir avuç hainin olduğunu bunların siyasi bakış açılarının onları halk düşmanlarının saflarına ittiğini biliyoruz. Bu yüzden, hangi siyasi bakış açısını savunduklarını ve ideolojik olarak nasıl yeniden eğitilebileceklerine her zaman dikkat edeceğiz. Bunu, diyalektik açıdan yapacağız yani, iktisadi altyapıyla üstyapı arasındaki ilişkiyi dikkatle inceleyerek. Bundan başka, değişik sınıflar ve tabakalar içinde, maddi şartlarını değişimine göre hareketlerinin, siyasi görüşlerinin değişimini ve bunun tersini tam olarak tesbit edebilmek için dikkatli bir şekilde, tekrar tekrar sınıf tahlili yapmak, bizim devrimci olarak görevimizdir.

Bu tür doğru sınıf tahlilleri Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesinin bir özüdür.

Özel Sosyal Gruplar Filipin'de sınıf tahlili dışında tutulabilecek hiç bir sosyal grup yoktur. Eğer Partimiz, balıkçılar milli azınlıklar, kadınlar ve gençler gibi sosyal gruplara dikkatini sarfediyorsa bunu onların sınıfsal konumlarını bulandırmak için değil, daha çok onların özel ilişkilerini dikkate almak ve ortaya koymak için yapmaktadır.

Balıkçılar, Filipin'de özel bir büyük sosyal grubu temsil etmektedirler. Deniz balıkçılarının yanı sıra bir çok nehir balıkçıları da vardır. Balıkçılık, sadece, köylülüğün geçimlerini sağladıkları bir ek uğraşı değildir. Zengin, orta ve yoksul balıkçı diye ayrımlanan meslekten balıkçılar vardır.

Zengin balıkçılar motorlara, büyük balıkçı ağlarına sahiptirler ve yoksul balıkçıları tayfa olarak çalıştırırlar. Esas olarak yaşamak için ihtiyaçlarından fazlasına sahiptirler. Orta balıkçılar motorsuz teknelere orta büyüklükte ağlara sahiptirler ve ancak ailelerinin geçimini sağlayabilecek kadar kazanırlar. Yoksul balıkçılar kötü teknelere sahiptirler ve genellikle, az balık tutabildikleri, kıyı da balığa çıkarlar. Gelirleri, kendilerini ve ailelerini ayakta tutmaya bile yetmemektedir. Bu yüzden zengin balıkçıların yada kapitalist büyük balıkçıların yanında çalışmak veya bir toprak parçasını sürmek zorundadırlar. Balıkçılar, doğrudan doğruya (Amerikan ve Japon okyanus balıkçıları tarafından sömürülmektedirler.) büyük balıkçı filolarına ve soğuk depolarına sahip olan zengin balık kaynaklarını kurutuyor. Toprak sahipleri tarafından aynı şekilde sürülüyorlar ve fiyatları tespit eden yerli kapitalist balıkçı şirketleri ve tüccarlarının baskısı altında yada yüksek vergiler altında ezilmekteler. Balıkçılar, özellikle yoksul ve orta balıkçılar, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye büyük yararları dokunabilir. Onlara, adayı korumak ve halk içinde yiyecek maddeleri dağılımını örgütlemek görevi düşmektedir. Ayrıca, nehirlerde ve deniz de devrimci mücadele vererek halk savaşı teori ve pratiğini zenginleştirebilirler.

Özel bir dikkat de ülkede yaşıyan 4 milyon nüfuslu milli azınlıkların (nüfusun %1 kadarı) özerk hükümet ta-

leplerine sarfetmek gerekir. Bunların büyük bir çoğunluğu çorak bölgelerde tam anlamıyla sefil bir hayat sürmekteler. Bu milli azınlıklar uzun zamandan beri katolik kilisenin ve hükümetteki gericilerin kurbanıdır. Parti, milli azınlıkların kendi kaderlerini tayin hakkını bütünüyle tanımaktadır. Ancak karşılıklı eşitlik ve saygı, kültür ve ırklarına hürmet temelinde Filipin halkının diğer kesimiyle birlik içinde milli ve sınıf düşmanlarına karşı omuz omuza mücadele edebilirler.

Filipindeki milli azınlıklar, halkımızın diğer kesimlerinden daha fazla sömürülmekte ve ezilmekteler. Bugün bile Negritos'lar ilkel bir yaşam sürdürmekte. Milli azınlıklar rezilce ırkçı ayrıma maruzdurlar. Hristiyan ve Malar şövenistleri zorla topraklarını ellerinden aldılar ve onları dağlara sürdüler. Bu yerliler, üçüncü sınıf insan muamelesi görmektedirler. Ülkenin güneyinde yaşayan sosyal gelişme düzeyleri Filipin halkının diğer kesimlerinin gerisinde olmayan Müslüman ve gayri müslimler bile hristiyan şövenistlerinin ve rejimin gericilerinin zorbalığına maruzdurlar. Geniş toprakları emperyalistler, kompradorlar, büyük toprak sahipleri ve bürokrat kapitalistler tarafından zorla alındı ya da türlü hilelerle aldatılıp kandırıldılar. Arazi spekülâtörleri, maden şirketleri, çiftçiler ve büyük toprak sahiplerinin hepsi, Filipin'deki azınlıklara karşı tek bir hedef gütmektedirler, onları soymak, defetmek ve toprak soygununu kendi karşı-devrimci siyasetlerine mihver yapmaktır. Çorak bölgelere sürülmüş olan milli azınlıkların bir çoğu güçlü devrimci üslerde birleştirilebilirler.

Filipindeki Çinli milli azınlığın sayısı 130.000 civarındadır. Bu -diğer güneydoğu asya ülkeleriyle karşılaştırıldığında- çok küçük bir kısımdır. Manila'daki gerici rejim Çinlilerin bu ülkede ikamet etmelerine zorluk çıkartmak-

tadır. Çan-Kay-Şek çetesine ve Filipin bürokrat Kapitalistlerine (ABD. emperyalizminin ve Japon militarizminin işlediği suçları örtbas etmesini, sağlayan) azgın şovenist kinleri için mükemmel bir hedef oluşturmaktadır. Bu yetmiyormuş gibi, ülkede kalabilmeleri için bürokrat kapitalistlere yüksek vergiler vermek zorundalar. Halkımızın, bütün yabancı, işletmeleri millileştirme talebini, Filipin gericileri, ABD. emperyalistleri, Guamintang haydutları, büyük burjuvazi ve modern revizyonistler Çinli azınlığa karşı saldırılarla saptırmaya çalışıyorlar. Partimiz, bu konuda açık bir sınıf tavrı almıştır. Çinlilerin büyük bir kısmının proletarya, yarı-proletarya orta burjuvazi ve küçük burjuva sınıfına dahil olduklarını biliyoruz. Biz gerici hükümet tarafından onlara karşı «Milliyetçilik» yaftası altında yürüttükleri şovenist saldırıların ABD. emperyalist derebeyciliğinin bir başka sinsice biçimi olduğunu çok iyi biliyoruz. Bütün milli azınlıklar için doğru bir çizgi, (ancak proleter devrimci tavra dayanarak ve gerekli sınıf tahlili yaparak) izlenebilir. Bu, partinin onlarla sımsıkı birleşebilmek için izlediği yoldur. Parti, çok sayıda eğitilmiş kadro ve kızıl savaşçıları milli azınlıkların arasına gönderecektir. Böylece sadece kukla devletin tümü değil aynı zamanda milli azınlıkların bölgelerindeki yerel zalimler de paramparça edilecektir.

Göçmenler dağlık ve orman bölgelerindeki göçmenler yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkenin açık bir görünümüdür. Onların yaşadıkları bölgeler silahlı mücadelenin geliştirilmesi için oldukça uygundur. Ülkedeki köylülüğün %10'una yakın bir kesimi 20 yıldan beri burada göçmen olarak yaşamaktadır. Bazı eyaletlerde yöre halkının çoğunluğunu teşkil etmektedir.

Yolu olmayan orman ve dağ çevrelerinde yerleşen

göçmenlerin sanayi yada tarımda iş bulmak için hiç bir imkânları yok. Kendilerinin olduğunu söyledikleri bir parça toprağı işliyorlarsa da, hükümet sahip oldukları toprakların tapularını nadiren veriyor. Yoksul köylü ve alt orta köylü olarak yaşayan bu göçmenler aynı şekilde yerel toprak sahiplerinin ve hükümet memurlarının rezil toprak soygunculuğuna, hilelerine, vs. tefeciliklerine maruzdurlar. Bunlar, dikkatleri yağmacılıklarından uzaklaştırmak için, ilgili bölgelerdeki göçmenler ile yerlileri birbirlerine düşürmede akla gelebilecek her türlü oyunu yapıyorlar.

Kadınlar.

Kadınlar Filipin toplam nüfusunun aşağı yukarı %50'sini oluşturuyorlar. Filipin kadınlarının büyük bir çoğunluğu sömürülen sınıflara dahildir. Buna ek olarak bir de erkeklerin baskısı altında ezilmeleri gelmektedir. Devrimciler bu yüzden bütün dikkatlerini kadınların büyük bir kısmının devrim davasına kazanmaya sarfetmelidir. Aileden bir erkek üyenin devrimci harekette olmasının yeterli olduğu düşüncesi yanlış ve kendini beğenmiş bir tavırdır. Bu düşünce son tahlilde feodal düşünüşün yeni baskısından başka bir şey değildir. Kadınların aptallıkları palavrası onların devrimci hareketten uzak tutmak için her çareye başvuran papaz ideolojisinin bir yansımasıdır. Kadınlar, devrimde genel olduğu kadar özel görevler de üstlenebilirler. Bu, onları kurtuluşa götürecek olan, feodal tutuculuk ve kapalılıktan ve burjuva açık saçıklığından kurtaracak olan tek yoldur.

Gençler.

Gençlik, Filipin toplumunun büyük bir çoğunluğunu temsil etmektedir. Daha önce öğrenci gençliğin küçük burjuvaziye dahil olduklarını etraflı bir şekilde ortaya koymuştuk. Gençliğin büyük bir kesimi işçi sınıfına ve köy-

lülüğe dahildir. Parti kadrolarının ve yeni halk ordusunun kızıl savaşçılarının çoğunluğunu gerçekte gençler oluşturmaktadır. Yaşlılar gençlere karşı kibirli bir tavır almamalıdırlar. Aynı şekilde gençler de yaşlılara kötü söz söylemekten kaçınmalıdırlar. Yaşlıların devrimci tecrübeleriyle gençlerin canlılığı ve kararlılığı sıkı bir şekilde birleştirilmelidir. Eğer uzun süreli bir halk savaşı yürütülecekse gençliğe dayanmak çok önemlidir. Onların seferber edilmesi, yeni devrimcilerin yetiştirilmesinin ve çoğalmasının teminatıdır.

III. Strateji ve Taktiklerin Sınıf Temeli

Filipin devriminin strateji ve taktikleri, Filipin toplumunun sınıf tahlilinden oluşur. Proleter-devrimci açıdan Filipin toplumunun çeşitli sınıf ve tabakalarını inceleyerek, gerçek dostlarımız ve gerçek düşmanlarımız arasına berrak bir çizgi çekmemize yardım edecek bir araç yaratabiliriz. Eğer bu yapılmazsa ağır hatalar yapılır ve objektif olarak devrime zarar verilir.

Filipin toplumunun sınıf tahlili temelinde, Filipin devriminin itici güçlerinin; proleterya, köylülük küçük burjuvazi ve -belirli zaman ve sınırlar içinde- milli burjuvazi olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu sınıflar, ABD. emperyalizmi feodalizm ve bürokrat kapitalizm tarafından ezilen köleleştirilen Filipin halkının büyük çoğunluğunu temsil etmektedirler. Filipin devriminin yeminli düşmanları ABD. emperyalizmi ve onun Filipinli uşakları; Büyük toprak sahipleri sınıfı, büyük komprador burjuvazi ve bürokrat kapitalistlerdir. Bunlar nüfusun son derece küçük bir kısmını oluşturmaktadırlar. Ancak bu unsurların şiddet yoluyla devrilmeleri sayesinde milli özgürlük ve demokrasi kazanılabilir. Doğru bir sınıf çizgisi izlediğimiz sürece dev halk kitlelerini harekete geçirebilir, onları mücadele içinde birleş-

tirebilir ve Filipin devriminin düşmanlarının tamamen imha edebiliriz. Bütün Filipin ulusunu ABD. emperyalizmine karşı milli kurtuluş savaşı vermeye çağırıyoruz. Geniş halk kitlelerini Emperyalizmin feodal sosyal temelini paramparça yapmak için özünde bir köylü savaşı olan güçlü demokratik halk devrimini alevlendirmeye çağırıyoruz.

1. Sınıf Önderliği ve Parti

Belli bir sınıfın doğru bir çizgisi olmaksızın başarılı bir devrim olamaz. Filipin devriminde önderlik eden sınıf bu gün proletaryadır. O bütün dünyada olduğu gibi, ülkede en ilerici siyasi ve üretici güçtür. O, muzaffer Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesinin yenilmez silahlarının bayrağını (sancaktarıdır) taşıyandır. Bu silahlar olmaksızın Filipin'in bugünkü (aşamasında) tarihinde hiç bir devrimci hareket zafere ulaşamaz.

Dünya savaşından ve insanlığın büyük bir kesiminin Rus bolşevikleri önderliği altında sosyalizm yolunu seçtiğinden yani Ekim devriminden sonra Filipin proletaryası tüm Filipin halkının yurtsever ve ilerici taleplerini toparlamayı ve onun için mücadele etmeyi kavradı. II. Dünya savaşından, Çin halkının kurtuluşundan ve büyük proleter kültür devriminden sonra, Filipin proletaryasının, Filipin devrimindeki önder rolünün gerekliliği tekrar bütün açıklığıyla ortaya çıktı.

O, geçen otuz yıl içinde iç ve dış zalimlere karşı her şeyi göze alarak devrimci silahlı mücadele içinde Filipin halkına önderlik edebilecek sınıf olduğunu ortaya koymuştur. Proletarya, Filipin devriminin somut pratiğinden zengin tecrübeler toplayan sınıftır.

Proletarya, sınıf karakteri nedeniyle, devrimci önderlik rolünü sadece kısa bir zaman için almaya hazır değildir. Daha da öteye, önderlik rolünü komünist toplumun

gerçekleşmesine kadar sürdürecektir. Filipin işçi sınıfı bugün demokratik halk devrimini yönetiyor ve ondan sonra sosyalist devrimde önderlik görevini üstlenecektir.

Filiplnler Komünist Partisi, Filipin proletaryası devrimci önderliğinin bu tarihi görevi gerçekleştirme mücadelesindeki esas aracının en ileri biçimidir. O, işçi sınıfının en yetenekli, en ilerici güçlerinden oluşmakta ve bu nedenle de önder sınıf olarak proletaryanın ideolojik siyasi ve örgütsel gücünün merkezileştirilmiş bir ifadesidir. Böyle bir devrimci parti olmadan hiç bir devrimci hareket olamaz. O, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesini Filipin toplumunun, somut şartlarına göre doğru uygulanmasının sorumlusudur. Pratik ve siyasi önderliği, devrimci hareketin gelişmesinden kaynaklanır. Filipin devriminin önder mücadele kurmayı olarak parti, doğru bir strateji ve taktik temelinde devrimci davanın ilerlemesi için çalışmaktadır.

Proletarya, Filipin gibi bir yarı-sömürge ve yarı-feodal toplumda sayıca az olmasına rağmen; parti, işçi sınıfının öncü müfrezesi olarak geniş halk kitlelerinin arasına girmekte ve böylece tüm devrimci kitle hareketinin önderi olarak yenilmez bir güç kazanmaktadır. Parti, ülkede proletaryayı köylülük ve diğer devrimci sınıf ve tabakalarla kaynaştırmaktadır. Parti, köylülüğü proletaryanın önderliği altında mücadeleye sokarak, temel esas aracılarak kuvvetli bir halk ordusu ve en aşağı bunun kadar güçlü olan -yani bütün devrimci sınıf ve tabakalardan oluşan- Milli Birleşik Cepheyi yaratmıştır.

Parti, bunun yanı sıra her zaman modern revizyonizme ve Lavas ve Taruk'un karşı-devrimci revizyonist çizgisine karşı mücadeleyi yürütecektir. Gerçi parti, parti içindeki eski hatalara karşı geniş kapsamlı ve etraflı bir düzeltme

hareketinden sonra kurulabildi, ama bu artık partinin, revizyonizm mikrobundan etkilenmeyeceği demek değildir. Partinin inşası anti-revizyonist mücadelenin alevi içinde, revizyonizm ideolojisine sınır çekme ve revizyonizmi geri püskürtme mücadelesinin alevi içinde tamamlanacaktır.

2. Temel Güç ve Silahlı Mücadele.

Filipin devriminin temel gücü, yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkede sayıca en büyük gücü olan köylülüktür. Köylülüğün aktif desteği olmadan demokratik halk devrimi başarıya ulaşamaz. Köylülüğün problemi aynı zamanda demokratik halk devriminin temel problemidir. Ancak proletarya ve onun partisi, bu problemin devrimci çözümünün gerekliliğini gösterirse köylüler seferber edilebilir.

Köylüler için silahlı mücadeleden, Toprak devriminin yürütülmesinden ve devrimin üslerin kurulmasından başka bir yol yoktur. Toprak için devrimci mücadele yürütmek, Filipin devriminin özünü gerçekleştirme mücadelesini yürütmek demektir. Tüm Milli devrimci hareketin merkezi görevi, siyasi iktidarı ele geçirmek ve korumaktır. Filipin devriminin silahlı müfrezeleri ancak köylü savaşının gelişmesi içinde yaratılabilir. Yeni Halk Ordusu Kızıl savaşçılarının büyük bir çoğunluğunun köylülük safından gelmesinin nedeni budur.

Yarı-feodal ve yarı-sömürge bir ülkedeki bir Komünist Partisi, kitle çalışmasının ağırlık noktasını iç bölgelerde değil de şehirlerde yoğunlaştırması tamamen yanlıştır. Bunun pratikte uygulanması ise işçi köylü ittifakının inkârında ifadesini bulacak olan, proletaryanın köylülükten koparılmasını içeren iflah olmaz bir sol sekterizmin içine düşmek olacaktır. Veya mücadeleyi parlamentarizmle sınırlayarak ve revizyonist döneklerin yaptığı gibi emperyalizm

ve yerel sömürücü sınıflarla uzlaşmalara giderek sağ oportünizmin bayrağını sallayacaktır.

Filipin toplumunun eşit olmayan gelişmesi nedeniyle esas dikkati iç bölgelerdeki devrimci mücadeleye çevirmek gerekir. Gerçi şehirlerdeki devrimci mücadele önemlidir, fakat bir alt düzeyde öneme sahiptir. Bu yüzden şehir ve köylerdeki devrimci mücadeleleri iyi bir şekilde birleştirmek gerekir. Bunu yaparken, düşmanın sayısal gücünün iç bölgelerde en zayıf olduğu ve halkın silahlı güçlerinin burada düşmanı yenilgi üstüne yenilgiye uğrattıkları gerçeğini hiç bir zaman gözden uzak tutmayacağız.

Başkan Mao'nun ortaya koyduğu, şehirlerin kırlardan kuşatılması stratejik ilkesi, burada hareket çizgisi olarak tanınmalıdır. Bu şu yüzden çok önemlidir; çünkü düşman kuvvetleri böylece gittikçe zayıflatılmaktadır. Onları, tanımadıkları fakat bizim çok iyi bildiğimiz bölgelere çekip ve böylece onları eritebiliriz. Düşman, başlangıçta stratejik olarak da bire karşı on kuvvetli olabilir. Buna rağmen taktik olarak biz bire karşı on kuvvetli olacağız. Uzun vadede bakıldığında, düşman halk savaşının dalgaları tarafından yakalanacak ve zayıflayan güçlerinin yok olmasına yol açacak olan zorlukların içine düşecektir.

Düşman kuvvetleri, sürekli olarak, askeri gücünün büyük bir kısmını şehirlerini, kışlalarını ve haberleşme ağlarını korumaya ayırmak için zorlanacaktır. Böylece, asalak ve hareketsizliğe itilmiş silahlı kuvvetlerinin gerici sınıfların umutsuz hizip mücadelelerine girmesinin önüne geçemeyecektir.

İç bölgelerde, nitelikleri gerilla bölgelerinden devrimci üslere kadar olan çeşitli mücadele cepheleri açacağız. Bunu yaparken devrimin kitlelerin eylemi olduğunu bilerek

kitlelere dayanacak ve onlara güveneceğiz. Ön planda dikkatimiz yoksul köylüler, orta köylülerin alt kesimi ve burada toplanmış olan tüm proleter ve yarı proleter güçler üzerinde olması gerekir. Bunun için orta köylüleri devrimi kazandırmak, zengin köylüleri siyasi bakımdan tarafsızlaştırmak, yerel zalimleri tecrit etmek ve böylece feodalizmin temel direklerini çökertmektir. Devrimci üsler kurabilmemiz için sağlam bir kitle temeline, mücadeleci bir partiye, vurucu güçte bir kızıl orduya, askeri eylemlere uygun bir bölgeye ve yeterli derecede iktisadî kaynaklara ihtiyacımız vardır.

İç bölgelerdeki geri bölgelere, devrimin en ileri siyasi ve iktisadi ve kültürel kaleleri haline getireceğiz. Oralarda şehirlerde düşman birliklerinin yenilgisinden bile önce silahlı bir bağımsız hükümet kuracağız. Devrim ancak iç bölgelerdeki sağlam demokratik hakların elde edilmesi temelinde ilerleyecektir. Filipin toplumunu nasıl eşit olmayan gelişme tarafından belirleniyorsa, demokratik halk devrimi de aynı şekilde gelişecektir. Bu yüzden bütün ülkede derinlemesine bir devrim yürütmek için uzun süreli halk savaşı yolunu tutmak son derece önemlidir.

3. İşçi-Köylü Temel İttifakı ve Milli Birleşik Cephe

İşçi sınıfının köylülükle kurduğu sıkı ittifak, Milli Birleşik Cephenin sağlam temelini teşkil eder. Ancak böyle bir ittifakın inşası yolunda, küçük burjuvazi ve milli burjuvazi gibi orta güçleri devrim düşmanlarını tecrit amacı için Milli Birleşik Cephesine çekilebilir. Milli Birleşik Cephesi partinin siyasi çizgisine, Filipin devrimine hizmet etmektedir. Bu, ABD. emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı ezilen kitlelerin devrimidir.

Parti Milli Birleşik Cephe sayesinde büyük etkinlik kazanacak ve halk kitlelerinin ve diğer ilerici sınıf ve ta-

bakalarının desteğini alacaktır. Demokratik halk devrimi için gerçek Birleşik Cephe, silahlı mücadeleyi, siyasi iktidarı ele geçirmek için yürüten cephedir. Bu Cephenin başında Partimiz önderliğindeki proletarya, köylülükle ittifak içinde elde silah düşman birliklerine karşı yürümektedir.

Filipin revizyonistleri hâlâ eski zehirli oklarını okşamakta ve Milli Birleşik Cephenin esas olarak parlamenter mücadeleye uydurulması gerektiği hayaliyle bohçacılık yapmaktadır. Bugün onlar geçmişteki Halk Cephesinin, demokratik itifak ve milliyetçiliğin yaygınlaştırılması hareketi örneğindeki gibi son derece zararlı bir yol izlemekteler. Halk Cephesi savaştan önce kendisini Japon mallarının boykotuyla sınırlandırdı ve adım adım ABD. emperyalizminin ve Commenwealth hükümetinin bir aletine dönüştü. Demokratik ittifak bir partinin parlamenter mücadelesini desteklemek için kuruldu. Bu partinin başındakiler savaştan sonra Hukbalahap'ı silahsızlandırdılar. Onu, yaşlı askerler, ligine ve legal bir köylü teşkilâtına dönüştürdüler. Bugün milliyetçiliğin yaygınlaştırılması hareketi gerici hükümette yüksek mevkiler ele geçirmeye çalışan Lava revizyonistlerinin ve diğer oportünistlerin elinde bir alet olmuştur.

Revizyonistler bugün milli Birleşik Cephenin bilimsel olarak belli bir örgüt çatısı altında «mutlak» birliğinin zorunlu olduğu demagojisini yapıyorlar. Bu aptalca olduğu kadar, küstahça bir fikirdir. Çünkü, gerçek bir Birleşik Cephede çeşitli sınıf çıkarlarının sonucu olarak birlik olduğu kadar mücadele de olacaktır. Bu birlik, hiç de öyle belli bir örgüt çatısı gerektirmez. Proletarya ve onun partisi, her zaman, Milli Birleşik Cephe içindeki önder rolünü, ba-

ğımsız siyasetini ve insiyatifini korumayı bilecektir. Bunu yaparken, Milli Birleşik Cephe içinde teşkilâtlanmış olan müttefiklerinin de bağımsızlığını tanıyacak ve onlarla uzlaşacaktır. Ancak bunun ön şartı, demokratik halk devrimi programına ve çizgisine uygun bir genel programı kabul ederek, onun çerçevesinde hareket etmeleridir. Ezilen halk kitlelerinin temel çıkarlarını zedeleyecek hiç bir tâviz verilemez.

Milli burjuvazinin Milli Birleşik Cephe saflarına katılması nedeniyle parti birlik ve çelişmeleri, onunla mücadelesini doğru bir biçimde ele almasını bilecektir. Bu sınıf ikili bir karaktere sahiptir, bir yandan devrimci tavır takınırken başka bir zaman gerici tavır takınmaktadır. Bu sınıfı hepden karşı-devrimci olarak nitelemek tamamen sol sekter bir şeydir. Aynı şekilde Milli burjuvasiyi kayıtsız şartsız devrimci olarak nitelemek de yanlıştır, yani sağ oportünizmdir. Partimizin izlediği doğru siyaset ise, milli burjuvaziyle, o, devrimi belli bir zaman içinde desteklemeğe hazır olduğu sürece birleşmek, bu arada onun yalpalamasını ve devrime ihanet etme eğilimini eleştirmektir. Bu siyaset zorunludur ve aynı zamanda uyanıklığımızı arttırır.

Filipin devriminin çeşitli itici güçlerinin rolleri üzerine yapılan tartışmalarda devrimin üç temel silahının; Komünist Partisi, Yeni halk ordusu ve Milli Birleşik cephenin olduğu açıkça görüldü.

İki güçlü silahı; Halk ordusunu ve Milli Birlik Cephesini, Filipin proleteryasının öncü müfrezesi olan Filipin Komünist Partisi'nin yarattığını haklı olarak söyleyebiliriz.

IV. Demokratik Halk Devriminin Temel Görevleri

Filipin K.P.'nin programını yansıtan, Filipin demokratik halk devrimi programı, sadece proleter devrimci parti için değil, aynı zamanda tüm devrimci kitle hareketi içinde genel ve özel görevleri geniş kapsamlı ve açık bir şekilde ele almaktadır. Burada, demokratik halk devriminin en önemli görevlerini ortaya koymak istiyoruz. Bugünkü aşamasında Filipin devriminin merkezi görevi ABD. emperyalizmini, feodalizmi ve bürokrat kapitalizmi parçalamak, siyasi iktidarı elegeçirmek ve korumaktır. Bunu yaparken hedefimiz Filipin ulusunu yabancı baskısında ve aynı şekilde halkımızın büyük bir çoğunluğunu özellikle köylülüğü feodal kölelikten kurtarmaktır.

1. Siyasi Plân.

Bugünkü bütün çabalarımız iki şeye yani ABD. emperyalizmine karşı milli devrimin, feodalizme ve faşist uşaklara karşı demokratik devrimin başarısına yönelmelidir. Büyük komprador burjuvazi, büyük toprak sahipleri sınıfı ve bürokrat kapitalistlerin birleşik gerici diktatörlüğünü parçalamak ve yerine özünde proletaryanın köylülüğün, küçük burjuvazinin, Milli burjuvazinin ve diğer bütün ilerici güçlerin birleşik diktatörlüğü olan, demokratik halk devleti sistemini geçirmeliyiz.

Proletaryanın önderlik ettiği ve bütün devrimci sınıf ve tabakalarının katıldığı bir yeni demokratik cumhuriyet, Amerikan emperyalizmi tarafından Filipinlilerin başına sardırılan ve sömürücü sınıfların elinde bir başka aracıdan başka bir şey olmayan bu günkü sahte cumhuriyeti yerle bir edecektir. Bu Yeni Demokratik Cumhuriyet, ne bir burjuva diktatörlüğü ne de proletaryanın diktatörlüğüdür. Bu daha çok, proletaryanın önderliği altında bütün devrimci sınıf ve tabakaların ortak diktatörlüğü olacaktır. Milli hükümet düzeyinden, eyalet ve kaza düzeyine kadar halk

konseyleri olacaktır. Alt düzeylerde de aynı şekilde hükümet yetkilerine sahip birlikler olacaktır. Her düzeyde, halk temsilcileri genel ve eşit seçimlerle seçilecektirler. Demokratik merkeziyetçiliğin ilkesi, burada Filipin demokratik halk cumhuriyetinde ana ögrütsel ilke olacaktır.

Demokratik halk devleti sisteminin gerçekleştirilmesi yolunda ilerlemek için, Kompradorların, toprak ağalarının ve bürokrat kapitalistlerin kesin yıkılışından önce bağımsız bir hükümet yaratabilmek için devrimci üsler kurulmalıdır. Demokratik halk hükümeti, halk kitlelerinin proleter devrimci önderlik altında zafer kazandığı yerlerde kurulacaktır. Burada Birleşik Cephe diktatörlüğü ya da halk demokrasisi kurulacak ve sağlamlaştırılacaktır. Devrim komiteleri ülkenin her yanında, kışlalarda, fabrikalarda okullarda vb. siyasi iktidar organları olarak kurulacaktır.

2. Askeri Alan

Siyasi iktidar silahın namlusundadır. Karşı devrimci silahlı kuvvetler, yabancı saldırı birlikleri ve bütün cinayet şebekeleri imha edilmedikçe adalar üzerinde bağımsız hükümet veya demokratik halk devleti sistemi inşa edilemez.

Yeni halk ordusu demokratik halk devletinin kurulması ve sağlamlaştırılmasının başlıca teminatıdır. Bugün onun görevi bütün güçleri bu hedef üzerinde toplamak, halka hizmet etmek ve onu düşman birliklerinin saldırılarında korumaktır.

Silahlı halk kuvvetlerinin her biçimi kitle karakteri taşımalı ve proletarya ve onun partisi önderliği altında yönetilmelidir. Onlar düzenli seyyar silahlı güçler, halk gerillaları ve halk milisleri biçiminde örgütlüdürler ve köylülüğün saflarından oluşmaktadırlar.

Devrimci üsler ve Gerilla bölgeleri önce iç bölgelerde kurulmalıdır. Kızıl birlikler şehire hücuma hazırlanmadan önce düşman burada vurulacaktır. Yeni halk ordusu uzun süreli bir dönem içinde dalga dalga düşmanı imha edecektir.

3. İktisadi Alan.

Kendi kendine yeterli olma ilkesi bütün iktisadi meselelerde kabul edilmelidir. Bu, toprak üsleri ve gerilla bölgeleri kurmakta olan devrimci silahlı kuvvetler için de geçerlidir. Biz sadece silahların müsaderesine, ele geçirilmesine muhtaç olmayacağız. Daha çok, üretimle uğraşacak, sade yaşayıp sıkı çalışacağız.

Emperyalistlerden, sömürücüler ve hainlerden müsadere ettiğimiz her şey doğrudan doğruya proleter ve yarıproleter kitlelerin yararına olacaktır. Demokratik halk devleti, millileştirilmiş bütün işletmelerde, hammadde ve enerji kaynakları üzerinde sınırsız bir denetim uygulayacaktır. Bütün tekelci karakterli şirketler demokratik halk devletinin mülkiyetine girecektir. Ekonominin devlet sektörü, sosyalistçe örgütlenmiş olacak ve tüm milli ekonominin itici gücünü oluşturacaktır. Milli burjuvaziye kapitalist üretimi sürdürmesine izin verilecektir. Ancak buna, Filipin halkının yaşam düzeylerini en ufak bir şekilde etkilemediği sürece verilecektir.

Büyük toprak sahiplerinin toprakları tazminat ödenmeksizin topraksız köylülere ve ancak asgari bir toprağa sahip olanlara dağıtılacaktır. Bunu yaparken toprak sahibi küçük üreticilerle eşit seviyeye getirme ilkesi temel alınacaktır. Toprak sahibi ve küçük üretici köylülerin kooperatif ekonomilerini desteklenecektir ve bu da sosyalizmin ilk adımıdır. Bir zengin köylü ekonomisi, belirli bir zaman içinde, sınırlı bir biçimde varlığını sürdürecektir.

Halka karşı suç işlememiş olan Toprak sahiplerine bile, geçimlerini çalışarak sağlamaları olanağı tanınacaktır. Onlara, etkili mevkiler hiç bir şart altında verilmeyecektir.

Devrimci hareketin kesin zaferinden önce, Partinin ve demokratik halk hükümetinin yönetici organları, iktisadi politikasının temellerini üs ve gerilla bölgelerinde, somut durum temelinde berrak bir şekilde tespit etmiş olacaklardır. Onlar belli bir bölgede iktisat reformunun uygulanışından önce ,yeterli sayıda yetenekli, mücadele deneyi olan ve halk kitlelerinin acil taleplerini karşılayabilecek ve uygun kararları verebilecek parti kadroları ve devrimci örgütlerin olup olmadığına dikkat edecektir.

4. Kültürel Alan.

Filipin devrimi, geniş halk kitlelerini siyasi bakımdan etraflı bir şekilde bilinçlendirmeden ve seferber etmeden ilerleyemez. Yeni tipteki halk demokrasisi veya milli demokrasi kavramı devrimci kitle hareketinin bütün kültürel eylemlerine damgasını vurmalıdır. Bir Milli, bilimsel ve kitle kültürü, bugün varolan emperyalist-feodal ve halk düşmanı kültürü alaşağı etmelidir. Eğitim sistemi, hiç bir öğrenciden ücret ya da benzeri şey alınmayacak bir şekilde aşağıdan yukarıya demokratlaştırılmalıdır.

Devrimci bir milli kültür, emperyalist baskılara karşı mücadele etme ve Filipin ulusunun onur ve bağımsızlığını koruma hedefinin propagandasını yapmalıdır. Devrimci bir milli kültür emperyalizmin kokuşmuş kültürünü atmalı ve diğer ulusların sosyalist ve yeni demokratik kültürünü örnek alarak yeni bir kültür yaratmalıdır. Yabancı kültürlerdeki, ilerici olan şeyleri, halkın yararına uygun bir şekilde milli şartlarımıza uyarlanmalı ve geliştirilmelidir. Aynı şekilde, ortaya çıkan, milli azınlıkların göreneklerini ve kültürünü hor görme eğilimi ile de, halk düşmanı bir görüş

olarak mücadele edilmelidir. Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesi, somut milli şartlara uygulanmasıyla Filipinde derin kökler salacaktır. Devrimci bir milli kültürün propagandasını hızlandırabilmek için milli dilin kullanılması mutlaka kabul ettirilmelidir. Emperyalizmin ve feodalizmin hizmetindeki gerici idealizmi ve batıl inançları kökünden kurutabilmek için bilimsel bir kültür yaratılmalıdır. Burada da, burjuva maddeciliğinin ve burjuva fen biliminin olumlu yönlerini ortaya çıkarmak ve bunlardan halk kitlelerinin yararına faydalanmak gerekir. Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesi teorisi, her zaman demokratik halk kültürünün önder çekirdeğidir. Bu teori, devrimci kitlelerin pratiğine olduğu kadar aydınların ideolojik yeniden eğitimleri için de hareket yönüdür. Siyasi eylemler alanında anti-emperyalist ve anti-feodal bir birleşik Cephe içinde bazı idealistler ve dindar insanlarla ortak şeyler yapılacaktır. Bu tabii ki bizim onların idealist ve dindar bakış açılarını kabul ettiğimizi söylemez. Dinî tartışmaların devrimin ilerleyişini herhangi bir şekilde etkilemesine izin vermeyeceğiz.

Her zaman, geniş halk kitlelerine hizmet eden bir anti-emperyalist ve anti-feodal kültürün propagandası yapılmalıdır. Bu kitlelerin devrimci mücadele ve istek ruhunu taşıyan bir devrimci ve demokratik kültürdür. Kültür alanındaki parti kadroları, kitlelerin kültürel mücadele birlikleri olduğu bir kültür devriminin kumandanlarıdır. Onlara kitlelerin içinde derin kökler salmak, istek ve arzularını dikkatlice incelemek bunları derlemek ve yüksek bir ideolojik içerik vermek gibi önemli görevleri vardır. Devrimci işçiler, köylüler ve savaşçılar bu yeni kültürün kahramanlarıdır. Bütün bunlardan, revizyonizm devrimcilerin safında yerinin olmadığı çıkmaktadır.

5. Dış Siyaset.

Filipin Komünist Partisi ABD. emperyalizmine, Sovyet sosyal emperyalizmine ve her türden gericiliğe karşı mücadeleyi, gerçek proleter enternasyonalizmin ve uluslararası birleşik Cephe ilkelerine göre yürütülmektedir. Parti, mümkün olan her zaman kardeş partilerle, devrimci hareketlerle ve Çin Halk Cumhuriyeti ve Arnavutluk Halk Cumhuriyeti gibi sosyalist ülkelerle bağlantılar kuracaktır. Filipin Demokratik Halk Cumhuriyeti kurulduğunda, bütün ülkelerle Filipin halkının toprak bütünlüğüne ve egemenliğine saygı duyma ve karşılıklı yarar temeli üzerinde diplomatik ve ticari ilişkiler kuracaktır. ABD. emperyalizminin önderlik ettiği uluslararası burjuvaziyle yapılan bütün eşit olmayan anlaşmalar derhal geçersiz sayılacaktır. Kardeş partilerle, sosyalist devletler ve devrimci hükümetlerle sıkı ve dostça ilişkiler kurulacaktır.

V. Filipin Devriminin Bakış Açısı.

Filipin devrimini iki aşamadan, yani demokratik halk devrimi sosyalist devrimi aşamalarından geçeceği daha önce belirtilmişti. Filipin devrimi, bu yüzden daha şimdiden sosyalist yöndedir.

Halk demokrasisinden sosyalizme geçişle tayin edici siyasi unsur, sağlam bir işçi, köylü ittifakı üzerinde duran proleter sınıf önderliğidir. Proletarya, kendisinin mücadele kurmayı yani Filipinler Komünist Partisi aracılığıyla sosyalizmin şartlarının yaratılmasıyla ya da demokratik halk diktatörlüğünü proletarya diktatörlüğüne dönüştürmekle sorumludur. Proletarya, siyasi iktidar mücadelesinde, proletaryanın diktatörlüğünü sağlamlaştırma ve ekonomik alt yapının sosyalist dönüşünü mücadelesinde öncelikle büyük yoksul köylü, alt orta köylü ve tarım işçileri kitlelerine dayanacaktır.

Halk demokrasisinde, sosyalizmin inşasının ekonomik unsurları varolmuş olacaktır. Bu unsurlar, sanayi ve tarımda devlet ve kooperatif sektörüdür. Bunlar sosyalizmin ekonomik temelini yaratmak üzere proletarya tarafından geliştirilecek ve ilerletilecektir. Milli kapitalizm ve zengin köylü ekonomisi belli ölçüde gelişecek ve tüm ekonominin ancak bir bölümünü meydana getireceklerdir.

Proletarya ve onun devrimci partisi, işçilerin, köylülerin ve askerlerin üstyapıyı maddi temele uygun düşecek şekilde durmadan devrimcileştirmelerine önem verecektir. Filipinler'in siyasi renginin kızıl kalmasını sağlamak için, büyük proleter kültür devrimini tekrar tekrar gerçekleştireceğiz.

Halk ordusu, her zaman, demokratik halk devletinin ve daha sonra da sosyalist devletin temel direği olarak korunacaktır. Halk ordusu, halkı ve devleti iç ve dış düşmanlara karşı koruyacak ve proleter devrimcilere ve kitlelere mücadelelerinde her zaman destek sağlayacaktır. Her zaman, Filipinler devriminin haleflerinin, yani Filipinler gençliğinin büyük okulu olacaktır.

Emperyalizmin toptan çöküşe gittiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere ilerlediği çağda yaşıyoruz. Bu uluslararası etken, demokratik halk devriminin ilerleyişini ve ardından Filipinler'e sosyalizmin gelişini hızlandırmaktadır. Bu aşamada, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesinin evrensel teorisi ve Büyük Proleter Kültür Devrimi, Filipinler devriminin somut pratiğini daha şimdiden derinden etkilemiştir. 700 milyonluk Çin halkının devrimcileşmesi, Çin Halk Cumhuriyeti'ni sosyalizmin çelikten bir kalesi haline getirmiştir. Dünya proletarya devriminin merkezine bu kadar yakın olduğumuz için çok şanslı sayılırız.

KAVA YAYINLARI
Klod Farer Cad. Oğuz İş Hanı 25/9
Adliye Sarayı — İSTANBUL
P.K. 784 Sirkeci - İstanbul

YAYINEVİNİN NOTU;

Kitabın bazı sayfalarında geçen; «Emperyalizmin toptan çöküşe gittiği ve sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği» tespiti yapılmıştır.

Bu tespit, yanlış bir tespittir. Emperyalizmin toptan çökeceği, sosyalizmin bütün dünyada birden gerçekleşeceği görüşünden kaynaklanmaktadır. Oysa, Leninist Emperyalizm tahliline göre, emperyalizm eşitsiz bir şekilde gelişir. Ve yine Leninizm'e göre, emperyalist zincir en zayıf halkasından koparılarak tek, tek ülkelerde devrimin gerçekleştirilmesi mümkündür. Yukarıdaki çağ değerlendirmesi ise bu duruma ters düşmektedir. Bu görüş Lenin' in değil Ç.K.P. 9. Milli Kongresinde savunulmuştur. Fakat daha sonra 1974 yılında toplanan Ç.K.P. 10. Milli Kongresinde bu görüş mahkûm edilmiştir.

Filipinler Komünist Partisi yeniden 1968'lerde kurulurken o dönemde bu görüşleri savunmaktaydı.

İÇİNDEKİLER

Bölüm Bir

FİLİPİNLER TARİHİNE BAKIŞ

I. FİLİPİNLER VE FİLİPİNLER HALKI 5

II. İSPANYOL SÖMÜRGECİLERİNİN HALK ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 8

III. İSPANYOL SÖMÜRGECİLİĞİ VE FEODALİZM 12

IV. 1896 FİLİPİN DEVRİMİ 19

V. FİLİPİN - AMERİKAN SAVAŞI 28

VI. ABD. EMPERYALİZMİNİN SÖMÜRGE YÖNETİMİ 33

VII. JAPON EMPERYALİZMİNE KARŞI HALK MÜCADELESİ 46

VIII. BUGÜNKÜ KUKLA FİLİPİNLER CUMHURİYETİ 51

1. Roxas Kukla Hükümeti, 1946-48 54

2. Quirino Kukla İktidarı, 1949-53 58

3. Kukla Magsaysay İktidarı, 1954-57 62

4. Kukla Garcia Hükümeti, 1957-61 67

5. Kukla Macapagal Hükümeti, 1962-65 72

6. Kukla Marcos Hükümeti, 1966 79

FİLİPİNLER KOMÜNİST PARTİSİNİN YENİDEN KURULMASI 90

Bölüm İki

FİLİPİN HALKININ TEMEL MESELELERİ

I. YARI-SÖMÜRGE VE YARI-FEODAL BİR TOPLUM 93

II. ABD. EMPERYALİZMİ

1. Emperyalizm nedir? 96
2. Sahte bağımsızlık ve eşit olmayan anlaşmalar 100
3. Filipinler üzerinde ABD.'nin tekelci denetimi 109
4. Waşington'un Filipinler üzerindeki hakimiyetini uzatabilme planı 115

III. FEODALİZM

1. Feodalizmin anlamı 127
2. Hacienda Sistemi 132
3. Sahte Toprak Reformu 136
4. Feodal ve Yarı-Feodal sömürünün boyutları 146
5. Toprak Ağası Sınıfının Siyasi İktidarı 156

VI. BÜROKRAT KAPİTALİZM

1. Bürokrat Kapitalizm nedir? 160
2. Suistimal ve Yolsuzlukların Kaynakları 165
3. Faşizm 170
4. Reformizm ve Modern Revizyonizm 174

Bölüm Üç

DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ

I. FİLİPİN DEVRİMİNİN TEMEL NİTELİĞİ 178
II. FİLİPİN TOPLUMUNDA SINIFLAR 182

1. Toprak Ağası Sınıfı 182
2. Burjuvazi 188
3. Köylülük 193
4. Proletarya 198

III. STRATEJİ VE TAKTİKLERİN SINIF TEMELİ 211

1. Sınıf önderliği ve parti 212
2. Temel güç ve silâhlı mücadele 214

3. İşçi-Köylü temel ittifakı ve milli birleşik cephe *216*

IV. DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNİN TEMEL GÖREVLERİ *218*

1. Siyasi plân *219*

2. Askerî alan *220*

3. İktisadî alan *221*

4. Kültürel alan *222*

5. Dış siyaset *224*

V. FİLİPİN DEVRİMİNİN BAKIŞ AÇISI

DEVKUP
CIK